

Kaisa Malinen

# Parisuhde pikkulapsiperheessä



JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

JYVÄSKYLÄ STUDIES IN EDUCATION, PSYCHOLOGY AND SOCIAL RESEARCH 426

Kaisa Malinen

Parisuhde pikkulapsiperheessä

Esitetään Jyväskylän yliopiston yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan suostumuksella  
julkisesti tarkastettavaksi yliopiston Agora-rakennuksen auditoriossa 2 (AgAud2)  
joulukuun 3. päivänä 2011 kello 12.



Parisuhde pikkulapsiperheessä

JYVÄSKYLÄ STUDIES IN EDUCATION, PSYCHOLOGY AND SOCIAL RESEARCH 426

Kaisa Malinen

Parisuhde pikkulapsiperheessä



JYVÄSKYLÄ 2011

Editors

Aarno Laitila

Department of Psychology, University of Jyväskylä

Pekka Olsbo, Ville Korkiakangas

Publishing Unit, University Library of Jyväskylä

Cover picture by Ilkka ja Kaisa Malinen

URN:ISBN:978-951-39-4514-5

ISBN 978-951-39-4514-5 (PDF)

ISBN 978-951-39-4513-8 (nid.)

ISSN 0075-4625

Copyright © 2011, by University of Jyväskylä

Jyväskylä University Printing House, Jyväskylä 2011

## **ABSTRACT**

Malinen, Kaisa

Spousal relationship in families with young children

Jyväskylä: University of Jyväskylä, 2011, 79 p.

(Jyväskylä Studies in Education, Psychology and Social Research

ISSN 0075-4625; 426)

ISBN 978-951-39-4513-8 (nid.)

ISBN 978-951-39-4514-5 (PDF)

Diss.

This dissertation examined the spousal relationship in families with young children, with special focus on the links between relationship quality, relational maintenance and parenthood. A new tool for the study of daily family life, the mobile diary, was also introduced. In Study I, questionnaire data from 157 Finnish and 276 Dutch dual earner families were utilized. In Studies II-IV, questionnaire and diary data gathered from altogether 208 Finnish families were used. The data were analyzed using mixed methods (e.g., structural equation modeling and thematic analysis). The results showed that active spousal relationship maintenance was connected with both high positive and low negative relationship quality. High spousal relationship quality was also in general linked with high parent-child relationship quality, although family types which did not follow this primary pattern were also identified. The findings also indicate that, maintenance of the spousal relationship is to a large degree linked with children. In the context of relational maintenance children can be considered in three ways: as a landscape for the spousal relationship, as participants in family life, and as a shared responsibility. Many gender differences were also found. For example, women experienced more negative spousal relationship quality than men and also had a more central role in relationship maintenance. Family life in Finland and in the Netherlands was similar in many respects; however, compared to their Dutch counterparts Finnish parents reported lower spousal relationship quality. The results of this study can be utilized both in future research and in family interventions.

**Keywords:** families with young children, parenthood, relationship maintenance, spousal relationship quality

<b>Author's address</b>	Kaisa Malinen Department of Psychology/ Family Research Centre P.O. Box 35, FI-40014 University of Jyväskylä kaisa.e.malinen@jyu.fi
<b>Supervisors</b>	Docent Anna Rönkä School of Health and Social Studies JAMK University of Applied Sciences  Professor Ulla Kinnunen School of Social Sciences and Humanities University of Tampere  Professor Kaisa Aunola Department of Psychology University of Jyväskylä
	Emeritus Professor Jan Gerris Behavioural Science Institute Radboud University Nijmegen, The Netherlands
<b>Reviewers</b>	Emeritus Professor Hannu Perho School of Educational Sciences and Psychology University of Eastern Finland  Professor Raija-Leena Punamäki School of Social Sciences and Humanities University of Tampere
<b>Opponent</b>	Professor Raija-Leena Punamäki School of Social Sciences and Humanities University of Tampere

## **ESIPUHE**

Nyt on kiitosten aika.

Ensimmäisen kiitoksen väitöskirjani mahdollistamisesta ansaitsevat tutkimukseeni osallistuneet pikkulapsiperheet. Kiitos teille, että jaoitte palan elämäänne kanssani.

Lähtökohdat väitöstyöni tekemiseen ovat olleet erinomaiset ohjaajieni ansiosta. Dosentti Anna Rönkä on toiminut pääohjaajanani. Kiitos Annan, olen kokenut, että tämä väitöskirja on ollut meidän yhteinen projektimme. Anna on aidosti iloinnut kanssani onnistumisista ja kannustanut silloin, kun sitä on tarvittu. Kiitos, Anna, ohjauksestasi ja ystävyydestäsi. Professori Ulla Kinnusella on ollut merkittävä rooli siinä, että alun perin aloitin jatko-opinnot. Tehdessäni pro gradu -tutkielmaa Ullan ohjauksessa hän pyysi minut töihin Perhetutkimuskeskukseen ja kannusti väitöskirjan pariin. Vuosien varrella tämä kannustava suhtautuminen on aina säilynyt. Professori Kaisa Aunola ja emeritus professori Jan Gerris ovat tarjonneet asiantuntemuksensa käyttööni ohjatessaan työtäni. Kaisa, kaunis kiitos myös kustoksena toimimisesta. Jan, thank you for your help. Kiitän myös työni esitarkastajina toimineita emeritus professori Hannu Perhoa ja professori Raija-Leena Punamäkeä työpanoksestaan ja osuvista kommentteistaan. Raija-Leena Punamäelle suurkiitos myös vastaväittäjäksi lupautumisesta.

Väitöstutkimustani ovat rahoittaneet Suomen Akatemia, Perhetutkimuksen tutkijakoulu, Psykologian valtakunnallinen tohtoriohjelma, Perhetutkimuskeskus, Suomalainen Konkordia-liitto sekä Psykologien yhteistyöjärjestö PYRY. Kiitän näitä tahoja väitöstutkimukseni mahdollistamisesta. Erityiskiitokset Perhetutkimuksen tutkijakoulun johtaja Kimmo Jokiselle sekä koko johtoryhmälle tutkijakoulun toiminnasta ja mahdollisuudesta tutustua yliopistomaailmaan myös koordinaattorin roolissa. Suurena apuna väitöskirjani valmistumisessa ovat olleet myös Asko Tolvanen ja Michael Freeman. Askolle kiitos tilastotieen "suomentamisesta", and Michael, thank you for helping me with my English. Olette molemmat rohkaisseet minua pohtimaan omaan erityisalaanne liittyviä kysymyksiä sisällöllisestä näkökulmasta ja lisänneet näin ymmärrystäni tutkimusaiheestani.

Minulla on ollut mahdollisuus työskennellä koko väitöskirjaprosessini ajan Jyväskylän yliopiston Perhetutkimuskeskuksessa. Tämän parempaa työhyteisöä en osaa kuvitella. Vuosien saatossa ihmiset ovat vaihtuneet, mutta keskuksen ilmapiiri on aina pysynyt lämpimänä, kotoisana ja nauravaisena. Kiitos siitä kuuluu teille, "ihmiset PTK:ssa ja sen liepeillä". Erityisesti kiitän työtoveruudesta ja ystävyydestä nykyisiä työtovereitani Kimmo Jokista, Marianne Notkoja, Tiina Lämsää, Henna Pirskasta, Susanna Rautiota, Johanna Hyväloumaa ja Maritta Itäpuistoa sekä aiemmin keskuksessa työskennelleitä Anna Rönkää, Ulla Kinnusta, Eija Sevónia, Kati Hämäläistä, Marjukka Sallista, Hilde Wierda-Boeria, Tiina Tarvaista ja Senja Härmää. Työyhteisöäni on laajentanut mahdollisuus työskennellä Suomen Akatemian Paletti- ja EMSETutkimusprojekteissa osaavien, innostavien ja lämminkienkisten ihmisten kanssa. Jo edellä mainittujen henkilöiden lisäksi kiitos siis myös teille, Pirjo-Liisa Poi-

konen, Marjo Kuronen, Jouko Huttunen, Sonja Rautakorpi ja Minna Harju-Veijola.

Läheisilläni yliopistomaailman ulkopuolella on ollut suuri rooli siinä, että tämä väitöstyö on nyt valmis. Kiitän vanhempiani, Oilia ja Hannua, sekä puolisoni vanhempia, Liisaa ja Seppoa, jatkuvasta tuesta ja kannustuksesta. Omat ja puolisoni sisarukset perheineen, Mikko, Katja ja Eemeli, Lauri ja Tiina, Tanja, Harri, Iiro-Oskari ja Otto-Vihtori sekä Jenni ja Iiro, kiitän teitä mukavista yhdessäolon hetkistä. Ystäväni Marin kanssa olemme vuosien saatossa jakaneet moneen kertaan omakohtaisia ja ammatillisia ajatuksiamme ja tuntemuksiamme perheistä, vanhemmuudesta, parisuhdeista, työstä ja aivan kaikesta. Taija ja Heli tulivat osaksi elämääni 2000-luvun alussa psykologian opintojen alkupäivinä. Kiitos teille, perheillenne ja monille, monille muille ystävyydestänne.

Tärkeimpäri tässä maailmassa olette te, Ilkka ja Armi. Kiitos teille siitä, että saan olla puoliso ja äiti. Ilkka, kiitos rakkaudesta ja jaetuista unelmista sekä siitä, että olet opettanut minulle enemmän kuin kukaan muu. Armi, kiitos halauksista ja naurun kiherryksestä. Olet täydellisintä, mitä olen koskaan tähän maailmaan tuonut. Kiitos siitä että olette.

Jyväskylässä 30.10. 2011

Kaisa Malinen

## **KUVIOT**

KUVIO 1 Tutkimuksen käsitteiden, menetelmien ja lähtökohtien kehys .....	33
KUVIO 2 Paletti-tutkimuksen osallistujat.....	41
KUVIO 3 Paletti-tutkimuksen päiväkirja-asetelma .....	44

## **TAULUKOT**

TAULUKKO 1 Tutkimusten I-IV aineistot, aineistonkeruumenetelmät, mittarit, tutkittavat ja analysointimenetelmät .....	45
---	----

## **ALKUPERÄISARTIKKELIT**

- I** Malinen, K., Kinnunen, U., Tolvanen, A., Rönkä, A., Wierda-Boer, H., & Gerris, J. (2010). Happy Spouses, Happy Parents? Family Relationships among Finnish and Dutch Dual Earners. *Journal of Marriage and Family*, 72, 293–306.
- II** Malinen, K., Tolvanen, A., & Rönkä, A. (in press). Accentuating the Positive, Eliminating the Negative? Relationship Maintenance as a Predictor of Two-Dimensional Relationship Quality. Accepted for publication in *Family Relations*.
- III** Malinen, K., Rönkä, A., & Sevón, E. (2010). Good Moments in Parents' Spousal Relationship: A Daily Relational Maintenance Perspective. *Family Science*, 2, 230–241.
- IV** Rönkä, A., Malinen, K., Kinnunen, U., Tolvanen, A., & Lämsä, T. (2010). Capturing Daily Family Dynamics via Text Messages: Development of the Mobile Diary. *Community, Work & Family*, 13, 5–21.

# SISÄLLYS

ABSTRACT  
ESIPUHE  
KUVIOT JA TAULUKOT  
SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	11
1.1	Parisuhde tutkimuksen kohteena: tutkimuksen lähtökohdat.....	12
1.1.1	Parisuhde osana perhesysteemiä .....	12
1.1.2	Pikkulapsiperhevaihe parisuhteen ympäristönä.....	14
1.1.3	Arjen näkökulma parisuhteisiin.....	16
1.2	Parisuhteen laatu .....	17
1.2.1	Parisuhteen laatu tutkimuksellisena käsitteenä .....	17
1.2.2	Parisuhteen laadun merkitys ja selittäjät .....	18
1.3	Parisuhteen hoitaminen.....	20
1.3.1	Parisuhteen hoitaminen tutkimuksellisena käsitteenä .....	20
1.3.2	Parisuhteen hoitamisen määritelmät ja tavat.....	21
1.3.3	Parisuhteen hoitamisen strategiat ja rutinit .....	23
1.3.4	Naiset ja miehet parisuhteen hoitajina .....	24
1.3.5	Parisuhteen hoitamisen merkitys parisuhteen laadulle .....	25
1.4	Vanhemmuus ja parisuhde .....	27
1.4.1	Heikkeneekö parisuhteen laatu vanhemmuuden myötä? .....	27
1.4.2	Vanhemmuuden laatu ja parisuhteen laatu .....	29
1.4.3	Vanhemmuus ja parisuhteen hoitaminen.....	31
1.5	Tutkimuksen tavoitteet.....	32
2	MENETELMÄ .....	34
2.1	Tutkimuksen menetelmälliset ratkaisut.....	34
2.1.1	Mixed methods -ote .....	34
2.1.2	Muuttujakeskeinen ja typologinen lähestymistapa .....	36
2.1.3	Pariskuntien tutkiminen.....	37
2.1.4	Maita vertaileva tutkimus .....	37
2.1.5	Päiväkirjamenetelmä .....	38
2.2	Aineistonkeruu ja tutkittavat .....	39
2.2.1	Tutkimus I: FamWork.....	39
2.2.2	Tutkimukset II-IV: Paletti .....	40
2.2.3	Aineistojen edustavuus .....	41
2.3	Aineistonkeruumenetelmät ja mittarit .....	42
2.3.1	Tutkimus I: FamWork-aineisto .....	42
2.3.2	Tutkimukset II-IV: Paletti-aineistot.....	43
2.4	Aineiston analysointi .....	44

3	TUTKIMUSTEN PÄÄTULOKSET .....	46
3.1	Tutkimus I .....	46
3.2	Tutkimus II .....	47
3.3	Tutkimus III .....	48
3.4	Tutkimus IV .....	48
4	POHDINTA .....	50
4.1	Puolisoiden kokemukset parisuhteen laadusta pikkulapsiperheessä .....	50
4.2	Parisuhteen hoitaminen arkisina tekoina .....	52
4.3	Parisuhteen hoitaminen ja parisuhteen laatu .....	54
4.4	Vanhemmuuden rooli parisuhteen laadussa ja hoitamisessa .....	56
4.5	Päiväkirjamenetelmä parisuhteiden arjen kuvastajana .....	58
4.6	Tutkimuksen vahvuudet ja rajoitteet .....	60
4.7	Jatkotutkimuskohheet .....	62
4.8	Tutkimuksen johtopäätökset, sovellukset ja käytännön merkitys ...	63
	SUMMARY .....	65
	LÄHTEET .....	69

## **1 JOHDANTO**

Toteamusta "lasten syntymä pistää parisuhteen koetukselle" pidetään nykypäivänä lähes itsestäänselvyytenä. Parisuhdetta pikkulapsiperheissä tarkastellaankin usein keskittyen tähän elämänvaiheeseen liittyviin ongelmisiin ja haasteisiin. Lastenhoidon nähdään kuormittavan vanhempia ja vievän aikaa ja energiaa parisuhteelta. Myös tutkimukset ovat osoittaneet, että vanhemmat ovat tyttymättömämpiä parisuhteeseensa kuin parit, joilla ei ole lapsia (Twenge, Campbell, & Foster, 2003). Vanhemmuuden merkitys parisuhteen laadun heikkeneisen kannalta on nykyään jopa suurempi kuin ennen (Twenge ym., 2003) mahdollisesti siksi, että sekä vanhemmuuden että parisuhteen laadullisiin ulottuvuuksiin kohdistetaan aiempaa suurempia odotuksia (Dew, 2009; Dew & Wilcox, 2011; Jallinoja, 2000). Tämä voi haastaa näiden elämänalueiden yhteensovittamista. Keskeinen syy huoleen pienten lasten vanhempien parisuhteen hyvinvoinnista on, että parisuhteen hyvinvoinnin vaikutukset ovat laajat. Parisuhteen tila heijastuu selvästi lasten hyvinvointiin (Erel & Burman, 1995; Fincham, 1994; Salo, 2011). Yksi reitti, jonka kautta parisuhde vaikuttaa lasten elämänlaatuun, kulkee vanhemmuuden ja vanhempana toimimisen kautta. Belsky (1981) onkin todennut parisuhteen olevan vanhemmuuden ensisijainen tuen lähde. Kiistatta sillä, millaisessa parisuhteessa yksilö elää, on vaikuttuksensa myös hänen omaan hyvinvointiinsa. Parisuhdetyytyväisyys on tärkein yksilön onnellisuuden määrittäjä (Aldous & Ganey, 1999). Esimerkiksi tytyvääsyydellä työhön, terveyteen ja taloudelliseen tilanteeseen on parisuhdetyytyväisyyttä pienempi rooli yleisen onnellisuuden kokemuksen määrittämisessä.

Huoli vanhempien parisuhteesta sivuuttaa usein havainnon, jonka muukaan vanhemmuuden mukanaan tuoma parisuhteen laadun heikkeneminen on tutkimusten mukaan vain vähäistä (Twenge ym., 2003). Näiden tutkimusten tuloksia on lisäksi kyseenalaistettu kritisoiden tutkimusten toteutustapaa (ks. tarkemmin luku 1.4.1). Lapsiperhevaiheesta toisenlaista kuvaaa luo myös tutkimustulos, jonka mukaan yli 90 prosenttia suomalaisista vanhemmista ajattelee, että lapsen syntymä on parasta, mitä heille on tapahtunut (Paajanen, 2005). Hieman yli puolet vanhemmista myös toteaa, että lapsen syntymä on suoranaisesti parantanut parisuhdetta. Viime vuosina onkin herätty pohtimaan ja tutki-

maan puolisoita yhdessä pitäviä voimia – sitä, mikä saa pariskunnat pysymään yhdessä ja säilyttämään suhteensa laadukkaana. Parisuhteen hoitamisella (engl. *relationship maintenance*) viitataan tekoihin, joita käytetään parisuhdeelta toivotujen ominaisuuksien vahvistamiseen ja ylläpitämiseen (Canary & Stafford, 2001; käsitteestä tarkemmin Malinen, Rönkä, Auvinen, & Punkka, 2010).

Tässä tutkimuksessa tarkasteltiin pienten, alle kouluikäisten, lasten vanhempien parisuhdetta ja erityisesti parisuhteen laatua ja hoitamista. Lisäksi tutkimuksessa tarkasteltiin, kuinka vanhemmuus kytkeytyy näihin parisuhteen ulottuvuuksiin. Tutkimus koostuu neljästä osatutkimuksesta (Tutkimukset I–IV), ja se kiinnittyy perhesysteemiseen lähestymistapaan sekä arjen näkökulmaan ja huomioi pikkulapsiperhevaileen erityispiirteet parisuhteiden kannalta. Tutkimuksen menetelmälliset ratkaisut – mixed methods -ote, typologinen lähestymistapa, parien tutkiminen, maiden välinen tutkimus ja päiväkirjametelmä – perustuvat näihin tutkimuksen teemallisiin ja teoreettisiin lähtökohtiin.

## 1.1 Parisuhde tutkimuksen kohteena: tutkimuksen lähtökohdat

### 1.1.1 Parisuhde osana perhesysteemiä

Tämä tutkimus kiinnittyy käsitykseen perheitä systeemeinä ja parisuhdeesta osana perhettä. Yksi perhesysteemisen lähestymistavan ydinajatuksista on, että perhesysteemille on ominaista kokonaisuus ja järjestys (Cox & Paley, 1997; Cox & Paley, 2003). Tämä tarkoittaa, että perhe on kokonaisuutena enemmän kuin osiensa summa. Näin ollen perheitä tarkastellessa ei riitä, että tuntee perhesysteemin osatekijät, vaan on tunnettava myös niiden väliset suhteet (Sameroff, 1983). Pikkulapsiperheiden ymmärtämisen kannalta on sitten tärkeää esimerkiksi parisuhde ja vanhemmuuden kytkösten ymmärtäminen. Perheille on ominaista myös hierarkkinen rakenne (Cox & Paley, 1997; Cox & Paley, 2003). Perhe koostuu osasysteemeistä, kuten parisuhde, vanhempi-lapsisuuhde ja sisarussuhde, jotka ovat myös systeemejä itsessään. Samanaikaisesti perhesysteemi kytkeytyy laajempaan ulkoisiin systeemeihin yhteiskunnassa. Pikkulapsiperheille tärkeitä perheen ulkoisia systeemejä edustavat esimerkiksi työelämä ja päivähoido. Perheen osasysteemit ovat määrittyneitä rajoistaan, ja perhe luo sääntöjä vuorovaikutukseen näissä rajoissa. Esimerkiksi läheisyyden ilmaiseminen on erilaista puolisoiden kuin vanhemman ja lapsen välillä. Toimivissa perheissä rajat ovat selkeät mutta joustavat. Perhesysteemin suhde ympäristön systeemeihin on molemminpuolinen: ympäristö voi vaikuttaa perheeseen, ja myös perhe voi valikoida ja muokata ympäristöään (Cox & Paley, 1997).

Perhesysteemisen lähestymistavan mukaan perheitä kuvaavat myös kyky mukautua ja järjestätyä uudelleen (Cox & Paley, 1997; Cox & Paley, 2003). Perhe on avoin, elävä systeemi, joka pystyy mukautumaan systeemin sisäisiin ja ulkoisiin muutoksiin. Normatiiviset, esimerkiksi lapsen syntymä, ja epänormatiiviset, esimerkiksi avioero, elämänmuutokset haastavat perheen olemassa olevia vuorovaikutusrakenteita, ja perhe vastaa näihin haasteisiin etsimällä uu-

sia rakenteita ja muuttumalla. Mukautumista tapahtuu perhesysteemin eri tasolla: yksilöissä, osasysteemeissä, perhesystemissä itsessään sekä näiden välissä suhteissa. Täten siirtymävaiheet, kuten lasten syntymät, ovat tärkeitä perheiden elämässä. Perheet mukautuvat vastauksena siirtymävaiheen haasteisiin, ja muutokset voivat luoda perheisiin haavoittuvaisuutta.

Perhesysteemisen lähestymistavan periaatteita voidaan löytää laajasta joukosta perhe- ja parisuhdeteorioita ja -tutkimuksia, vaikkakaan lähestymistapaan ei aina sanallisesti viitata. Perhesysteemisyys onkin tutkimuksissa usein nimenomaan lähestymistapa eikä teoria. Systeemiä käytetään metaforana perheiden ymmärtämiseen, ja systeemisyys on ennemmin tapa hahmottaa perhesuhteita kuin pohja tarkkojen hypoteesien luomiselle.

Yhtenä esimerkinä yhtymäkohdista systeemiseen ajatteluun on Hustonin (2000) näkemys parisuhteiden toiminnasta. Hustonin mukaan selityksiä parisuhteen toiminnalle voidaan etsiä kolmelta tasolta: puolisoiden muodostamasta parisuhteesta, puolisoista yksilönä ja makrokontekstista eli ympäristöstä. Nämä tasot ovat jatkuvassa kehämäisessä vuorovaikutuksessa keskenään. Useimmilla parisuhde ymmärretään puolisoiden välisenä vuorovaikutuksena. Puolisoiden välisen vuorovaikutuksen ja käyttäytymisen ymmärtämiseksi on Hustonin (s. 301) mukaan käytettävä "sekä laajakuva- että lähikuvalinssejä". Näin siksi, että käyttäytyminen on sekä mikrotasoisia prosesseja, kuten puolisoiden ilmeitä ja eleitä, että makrotason toimintaa, kuten vakiintuneita ristiriitojenhallintatapoja. Hustonin mukaan parisuhdedyadia tarkasteltaessa on tärkeää huomata, että parisuhde sijoittuu sosiaaliseen ympäristöön. Parisuhde tapahtuu muiden perheenjäsenten ja ystävien läsnä ollessa, ja muiden läsnäolo vaikuttaa tapaan, jolla puolisot toimivat.

Yksilötaso Hustonin (2000) mallissa viittaa kaikkiin puolisoiden parisuhteeseen mukanaan tuomiin ominaisuuksiin, jotka vaikuttavat siihen, kuinka puolisot toimivat parisuhteessa tai kuinka he reagoivat toisiinsa. Tällaisia ovat yhtäältä yksilön psykologiset ja fyysiset rakenteet, kuten persoonaallisuuden piirteet, arvot, asenteet, taidot ja fyysiset ominaisuudet sekä toisaalta juuri kyseiseen suhteeseen liittyvät asenteet ja uskomukset, kuten rakkaus, luottamus ja tytyväisyys. Parisuhteen hyvinvointi pohjautuu Hustonin mukaan sille, kuinka hyvin puolisot kykenevät sopeutumaan toisiinsa suhteen kuluessa. Näin ollen parisuhteessa puolisot vaikuttavat jatkuvasti toisiinsa. Puolisoiden ominaisuudet myös muokkaavat vuorovaikutusta samoin kuin kokemukset parisuhteessa muokkaavat puolisoita.

Puolisot elävät parisuhdettaan yhteiskunnan, kulttuurin ja fyysisen ympäristön muodostaman makroympäristön ympäröimänä. Kulttuuriset uskomukset, yhteiskunnalliset muutokset ja historialliset tapahtumat vaikuttavat parisuhteiden toimintaan. Esimerkiksi laajasti jaetut uskomukset voivat heijastua yksilöiden käsityksiin sukupuolirooleista ja parisuhteen merkityksestä. Puolisoiden toiminnan ympäristö muodostaa makroympäristön sisälle "ekologisen lokeron", jossa puolisot elävät parisuhdettaan. Esimerkiksi erilaiset perhevaiheet, asuinpaikat ja taloudelliset tilanteet luovat erilaista parisuhteiden arkea.

Yksilöt havainnoivat yhteiskuntaa ekologisista lokeroistaan, ja yhteiskunnan muutokset näkyvät muutoksina ekologisissa lokeroissa.

Tässä tutkimuksessa perhesysteeminen lähestymistapa toimii kehikkona, josta parisuhdeita hahmotetaan. Perhesysteeminen lähestymistapa ohjaa tutkimusta seuraavin tavoin: Ensinnäkin parisuhde käsitetään tutkimuksessa kiinteäksi osaksi perhettä ja perhesuhteiden verkostoa. Näin ollen tutkimuksessa tarkastellaan lasten ja vanhemmuuden roolia parisuhteessa. Toiseksi pikkulapsiperhevaihetta pidetään olenraisenä siirtymävaiheena parisuhdeelle. Tässä elämänvaiheessa parisuhde joutuu vastaamaan moniin muutoksiin ympäristössä ja perheessä. Perheeseen tulee uusi jäsen, ja puolisoiden roolit muuttuvat. Kolmanneksi parisuhde sijoitetaan osaksi laajempaa kontekstia. Sitä pidetään osana yhteiskuntaa ja kulttuuria. Suomalaisilla parisuhdeilla on omat erityispiirteensä, joita tuodaan esille tutkimuksessa. Neljänneksi tutkimuksessa huomioidaan perhesuhteiden hierarkkisuuden sekä parisuhteen ja muiden perheen sisäisten ja ulkoisten systeemien kietoutuneisuuden luoma tarve tehdä kehittyneitä menetelmällisiä valintoja. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että parisuhdetta tarkastellaan molempien puolisoiden kokemana.

### **1.1.2 Pikkulapsiperhevaihe parisuhteen ympäristönä**

Tämän tutkimuksen mielenkiinnon kohteena on parisuhde tietyssä perhevaiheessa, pikkulapsiperheissä. Perhevaiheen merkitys yksilöiden ja perheiden elämälle tulee näkyväksi kuhunkin vaiheeseen liittyvissä erilaisissa rooleissa (Macmillan & Copher, 2005). Nykypäivänä perheiden ja perheenjäsenten elämäkulut ovat aiempaa yksilöllisempiä esimerkiksi moninaistuneiden perhe-muotojen sekä avio- ja avoerojen lisääntymisen myötä, eivätkä kaikki perheet siten koe perhevaiheita samalla aikataululla ja järjestyksessä. Kahden vanhemman pikkulapsiperheiden aikuisia yhdistää kuitenkin vähintään puolison ja (biologisen tai ei-biologisen) vanhemman roolit. Suomessa useimmat heistä ovat myös mukana työelämässä. Roolit kytkevätkin perheitä myös perheen ulkopuolisiin systeemeihin. Fyysinen ja ajallinen ympäristö tarjoaa mahdollisuuksia, rajoitteita ja normeja roolleille ja niiden yhdistämiselle. Esimerkiksi työn ja perheen yhdistäminen pikkulapsiperheissä on erilaista nykypäivän Suomessa kuin vaikkapa 1950-luvun Yhdysvalloissa.

Pikkulapsiperhevaihetta kutsutaan usein elämän ruuhkavuosiksi, ehkäpä juuri tämän elämänvaiheen mukanaan tuomien useiden roolien vuoksi. Myös ajankäyttötilastot tukevat näkemystä kyseisen perhevaiheen kiireisyydestä. Lasten syntymä perheeseen tarkoittaa kotitöiden lisääntymistä, erityisesti äideille (Dribe & Stanform, 2009; Piekkola & Ruuskanen, 2006). Samanaikaisesti pienten lasten isät tekevät pisintä työpäivää koko työssäkäyvään väestöön verrattuna (Lammi-Taskula & Salmi, 2004). Pienten lasten vanhemmat ovatkin ajallisesti kuormitetuimpia laskettaessa yhteen ansio- että kotitöihin käytetty aika (Piekkola & Ruuskanen, 2006), ja työssäkäyvillä pienien lasten vanhemmillä on vähemmän vapaa-aikaa kuin muilla aikuisilla (Takala, 2004). Ei lienekään ihme, että vanhemmat kokevat eniten aikapulaa (Takala, 2004) ja pienien lasten van-

hemmat arvioivat myös muita useammin työn vievän liikaa aikaa lapsiltaan (Lammi-Taskula & Salmi, 2004).

Vanhemman ja työntekijän roolien rytmittäminen ja yhdistäminen ovat osa pikkulapsiperheiden elämää. Suomessa lapsen synnytyä äiti jää usein kotiin vanhempainvapaalle, kun taas vanhempainvapaata käyttävä isä on edelleen harvinainen (Lammi-Taskula, 2007). Vaikka Suomessa alle kolmevuotiaiden lasten äideistä valtaosa hoitaa lapsia kotona hoitovapaan turvin, on tätä vanhempien lasten äitien työssäkäynti meillä kansainvälisesti vertaillessa yleistä (Lammi-Taskula, 2004a; Lammi-Taskula, 2004b; Pfau-Effinger, 2004; Piekkola & Ruuskanen, 2006). Kahden ansaitajan perhemallia voidaan pitää lähes norminaa Suomessa.

Olipa syynä sitten vanhempainvapaiden sukupuolittunut jako tai omaksuttut sukupuolirootit laajemmin, on arki äideille ja isille lapsiperheissä usein keskenään erilaista. Kohin (2005) sekä Larsonin, Richardsin ja Perry-Jenkinsin (1999) tutkimukset ovat osoittaneet, että naiset kokevat kotiympäristössä miehiä enemmän kielteisiä tunteita. Koti näyttäisikin olevan naisille kuormittavampi ympäristö kuin miehille. Sekä naisten että miesten näkemysten mukaan naisilla on päävästuu kodista ja lastenhoidosta (Malinen, Härmä, Sevón, & Kinnunen, 2005). Tähän tilanteeseen ei olla ainakaan täysin tyytyväisiä; kotityöt ovat yleisin riidanaite pikkulapsiperheissä (Malinen ym., 2005; Nieminen, 2008; Paajanen, 2005). Naiset ja miehet myös ajattelevat, että miesten tulisi osallistua nykyistä enemmän lastensa hoitoon ja kasvatukseen (Nieminen, 2008). Lasten kasvatus onkin kodin tehtävistä se, johon eniten toivotaan molempien puolisoiden osallistumista (Paajanen, 2003). Naisista 77 ja miehistä 85 prosenttia myös ajattelee, että olisi hyvä, jos miehet käyttäisivät enemmän vanhempainvapaita (Lammi-Taskula, 2007). Vanhempainvapaiden jakaminen vanhempien välillä heijastuu perhe-elämän rooleihin myös vapaiden pitämisen jälkeen, lasten kasvettua isommiksi. Tämä näkyy esimerkiksi niin, että vähintään kuukauden mittaisen vanhempainvapaan pitäneet isät osallistuvat jatkossa vähemmän vanhempainvapaata pitäneitä isiä enemmän lastenhoitoon ja kotitöihin (Lammi-Taskula, 2007).

Edellä kuvattuun viitaten voidaan todeta, että yksi suomalaisia pikkulapsiperheitä kuvastava piirre on toive sukupuolten tasa-arvoisuudesta. Käytännössä tämä toive ei tunnu useinkaan täyttyvän perheitä tyydyttävästi. Kansainvälisessä vertailussa suomalaisille pikkulapsiperheille on ominaista lisäksi se, että iso osa perheistä muodostuu vanhempien avoliiton ympärille (Kiernan, 2004). Avo- ja avoliitolta onkin suomalaisten asenteissa varsin pitkälti yhtäläinen asema. Suomalaisista noin 80 prosenttia pitää avoparia, jolla on lapsia, perheenä, kun taas Euroopan unionin E15-maiden keskiarvon on noin 60 prosenttia (Kiernan, 2004). Avoliitot ovat Suomessa sosiaalisesti hyväksyttyjä, eivätkä ihmiset valikoidu tiettyjen taustatekijöiden perusteella joko avio- tai avoliittoon (Kontula, 2009). Myöskään liiton onnellisuudessa avio- ja avoliitot eivät juuri kaan eroa toisistaan Suomessa. Tämän lisäksi suomalaisia parisuhaita yleisesti kuvaavat korkeat eronneisuusluvut: avioeroprosentit ovat Suomessa yli eurooppalaisen keskiarvon (Eurostat, 2008a; Forsberg, 2005).

Tutkimuksissa kuvaaa pikkulapsiperheistä – erityisesti Yhdysvalloissa – on 2000-luvulla luotu tarkastelemalla rakenteellisia tekijöitä ja perheprosesseja (Crosnoe & Cavanagh, 2010). Kiinnostusta rakenteellisiin tekijöihin ovat herätaneet erityisesti äidin työllisyys ja ikä sekä parisuhdemuoto. Perheprosessien näkökulmasta on tarkasteltu ennen kaikkea vanhempana toimimista, vanhempi-lapsisuuhdetta, parisuhdetta sekä perhesuhteiden kytkeytymistä laajempiin sosiaalisiin konteksteihin.

### **1.1.3 Arjen näkökulma parisuhteisiin**

Arki on käsitteenä itsestäänselvyyden luonteen ja – ehkä juuri siksi – vaikeaa määritellä (Jokinen, 2005; Salmi, 2004). Felskin (1999–2000) mukaan arki viittaa ennen kaikkea ajallisuuteen. Arki tarkoittaa toistoa: sitä, että asiat tapahtuvat kerta toisensa jälkeen. Vaikka tilallisesti arki ei ole yhtä vahvasti määritettyttä, sijoitetaan arki usein kotiin. Arjelle onkin ominaista tuttuus. Tutkimuksellisesti perheiden päivittäiseen elämään keskittyy arjen näkökulma (engl. *the everyday perspective*; Felski, 1999–2000; Rönkä & Korvela, 2009). Röngän ja Korvelan (2009) tutkimuskatsauksen perusteella perheiden tutkiminen arjen näkökulmasta on tarkoittanut käytännössä huomion kiinnittämistä ajallisuuteen, toimintoihin ja tunteisiin. Tällöin on tutkittu esimerkiksi ajankäyttöä, rytmejä, aikataulujen yhteensovittamista, vuorovaikutusta, kotitöiden jakoa, ruttiineja, mielialoja, tunteiden siirräntää ja tunnetyötä. Perheiden arjen tutkimus on sijoittunut usealle tieteenalalle, Suomessa esimerkiksi yhteiskuntatieteisiin (Jokinen, 2005; Salmi, 2004), kotitaloustieteisiin (Korvela, 2003) ja kasvatustieteisiin (Sevón, 2009). Perhepsykologian alalla yksi arjen näkökulmaa erityisesti tunteiden osalta esille tuova tutkimushaara on tunteiden siirron paradigma (engl. *the emotional transmission paradigm*; Larson & Almeida, 1999). Larson ja Almeida (1999) määrittelevät tunteiden siirron paradigman pyrkimykseksi perheenjäsenten ja elämänalueiden välisen tunteiden siirrännän kartan luomisen. Tunteiden siirron paradigma konkretisoituu tutkimuksissa usein päiväkirjamenetelmän käytönä. Tätä menetelmää hyödynnetään myös tässä väitöstutkimuksessa. Päiväkirjamenetelmän käytön lisäksi arjen näkökulma tulee tässä tutkimuksessa näkyväksi ennen kaikkea mielenkiintona puolisoiden hetkellisiä kokemuksia ja parisuhteeseen hoitamisen ruttiininomaisia ulottuvuuksia kohtaan.

Arjen näkökulmasta mielenkiinnon kohteena eivät siis niinkään ole suuret elämäntapahtumat vaan ”arjen pienet kokemukset” (Wheeler & Reis, 1991). Kuiten Huston (2000) toteaa, parisuhteita voidaan lähestyä yhtäältä hyvin mikroskooppisten ja toisaalta laajojen makrotason ilmiöiden kautta. Psykologisessa tutkimuksessa näitä ääripäitä edustavat toisessa ääripäässä esimerkiksi laboratoriomittaukset ja toisessa pitkittäistutkimukset. Tälle välille sijoittuvana voidaan pitää arjen tutkimusperinnettä. Kun laboratoriolutkimuksissa keskitytään parisuhteen sekunteihin ja minuutteihin ja pitkittäistutkimuksissa kuukausiin ja vuosiin, täyttää arjen tutkimus väliin jäävän päivien ja viikkojen aikaraamin (Larson & Almeida, 1999).

Duck (2008a) korostaa, että ihmissuhteiden arkea tulisi jatkossa tutkia enemmän. Unohdamme helposti, että arkiset toimet ovat jatkuva konteksti ih-

missuhteillemme. Arkea ei ymmärretä tutkimalla harvinaista ja erityistä. Päivittäinen vuorovaikutus ja kokemukset voidaan nähdä pohjana yleisemmille ja pysyvämpiluonteisille ilmiöille, joita tutkimuksissa useammin tarkastellaan (Driver & Gottman, 2004). Driver ja Gottman (2004) toteavat, että arkipäivillä parien elämässä on kasautuva vaikutus parien vuorovaikutuksessa. Tästä syystä olisi tärkeää pyrkiä ymmärtämään parisuhdeiden arkea ja esimerkiksi parisuhdeinterventioissa tulisi kiinnittää enemmän huomiota tähän vuorovaihtuksen päivittäiseen tasoon, tutkijat toteavat.

## 1.2 Parisuhteen laatu

Parisuhteen laatu on – ainakin siihen liittyvän tutkimuksen laajudessa mitattuna – yksi parisuhdeiden perusulottuvuuksista. Vaikka parisuhdetutkimuksien temaatit ja menetelmälliset painotukset ovat vaihdelleet tutkimuskentän alkuvuosista 1900-luvun alusta tähän päivään (Gottman & Notarius, 2002), on niin sanottuna vastinmuuttujana tutkimuksissa ollut harvoin muu kuin laatu tai kestävyys (Karney & Bradbury, 1995). Tässä tutkimuksessa tarkastelun kohteena on näistä ensimmäinen, parisuhdeiden laatu.

### 1.2.1 Parisuhteen laatu tutkimuksellisena käsitteenä

Tutkimuksellisena käsitteenä parisuhdeiden laatu on laajamerkityksinen, ja se voidaan myös ymmärtää vähintään kahdella tavalla (Fincham & Beach, 2006; Glenn, 1990). Ensinnäkin, laatu voidaan ajatella yksilöiden laajana subjektiivisenä kokemuksena parisuhdeestaan. Nämä ymmärrettynä parisuhdeiden laatu kuvaavana käsitteenä on käytetty esimerkiksi onnellisuutta ja ennen kaikkea parisuhdetyytyväisyyttä. Toiseksi, parisuhdeiden laatu voidaan käsittää – subjektiivisten kokemusten lisäksi tai sijaan – objektiivisempana kuvausmenon suhteesta ja sen piirteistä. Esimerkiksi ristiriitojen tai läheisyyden määrä voi tällöin kuvastaa suhteiden laatuoa. Tähän jälkimmäiseen tapaan hahmottaa parisuhdeiden laatu viitataan usein käsitlellä sopeutuminen (engl. *adjustment*). Parisuhdeiden laadun mittaukseen sopeutumisenä suhteeseen liittyy monia haasteita. Ensinnäkin, koska tutkimuksissa parisuhdeiden piirteiden mittaukseen käytetään usein puolisoiden itsearvioointeja, tulee näiden raportointien objektiivisuuteen suhtautua varauksellisesti (Fincham & Beach, 2006). On esimerkiksi havaittu, että puolisot ovat keskenään hyvin usein erimielisiä siitä, mitä parisuhdeessa on tapahtunut. Voikin olla, että puolisoiden subjektiivinen kokemus parisuhdeiden tilasta, eli esimerkiksi tyytymättömyys, heijastuu heidän raportointiinsa parisuhdeiden tapahtumista. Lisäksi useat laajasti käytetyt parisuhdeiden laadun mittarit sisältävät jo lähtökohtaisesti sekä subjektiivistä kokemusta että suhteiden piirteitä mittavia osuuksia (Fincham & Beach, 2006; Huston, 2000). Nämä ollen nämä mittarit sekoittavat arvioivia ja kuvalevia osioita, joiden voidaan olettaa olevan syyseuraussuhdeessa toisiinsa. Esimerkiksi parisuhdeiden laadun selittäjien etsiminen tutkimuksessa on ongelmallista tällaisia mittareita hyödyntämällä, koska mittarit

rit jo itsessään sisältävät selittäviä osuuksia. Tältä pohjalta monet tutkijat ovat päätyneet suosimaan parisuhteen laadun käsitleellistämistä subjektiiviseksi kokemukseksi. Myös tässä tutkimuksessa parisuhteen laatu ymmärretään yksilöiden subjektiivisina kokemuksina ja ennen kaikkea tyytyväisyytenä.

Vaikka parisuhteen vuorovaikutuksesta erotetaan usein negatiivisia (esimerkiksi ristiriidat, vihamielisyys) ja positiivisia (esimerkiksi läheisyys, huumori) ulottuvuuksia, parisuhteen laatu määritellään usein yksiuotteiseksi käsittäen: parisuhteet ovat joko enemmän tai vähemmän laadukkaita. Fincham ja Linfield (1997), Huston ja Melz (2004) sekä Mattson, Paldino ja Johnson (2007) ovat kuitenkin haastaneet tätä oletusta osoittamalla, että myös parisuhteen laatu sisältää sekä positiivisen että negatiivisen ulottuvuuden. Yksilöllä voi olla parisuhteestaan ristiriitaisia tunteita ja kokemuksia, jotka eivät ole sijoitettavissa pelkästään jatkumolle laadukkaasta heikkolaatuiseen. Positiivinen laatu viittaa suhteeseen liittyviin myönteisiin kokemuksiin ja arvioihin, kun taas negatiivinen laatu tuo esille suhteeseen liitetyt kielteiset arviot (Fincham & Linfield, 1997). Positiivinen ja negatiivinen laatu ovat erillisiä mutta toisiinsa liittyviä ulottuvuuksia, joiden avulla voidaan saada aiempaa monipuolisempi kuva parisuhteista. Kaplan (1972) korostaakin, että käytettäessä yksiuotteista käsittää jää epäselväksi, mitä skaalan keskivaiheille sijoittuminen tarkoittaa. Kyse voi olla välinpitämättömyydestä eli siitä, että yksilö ei koe kumpaakaan ääripäätä itselleen sopivaksi ("ei mene huonosti mutta ei hyvinkään") tai ambivalenssista eli siitä, että hän on yhtä mieltä molempien ääripäiden kanssa ("suhteessamme on sekä hyviä että huonoja puolia"). Välinpitämättömyys ja ambivalenssi näyttäytyvät suhteen arjessa aivan erilaisina toiminta- ja ajattelutapoina. Parisuhteiden laadun mittaan edellä kuvatun kahden ulottuvuuden kautta on mahdollista hyödyntämällä Finchamin ja Linfieldin (1997) kehittämää PANQIMS-mittaria (*Positive and Negative Quality in Marriage Scale*). Tämän väitöskirjan Tutkimuksessa II huomioitiin parisuhteen laadun kaksiuotteisen luonne ja käytettiin tätä mittaria parisuhteen laadun mittamiseen. Tutkimuksessa I parisuhteen laatua käsiteltiin yksiuotteisesti tyytyväisyytenä.

### **1.2.2 Parisuhteen laadun merkitys ja selittäjät**

Tutkimusten osoittama laaja mielenkiinto parisuhteen laatua kohtaan selittyy sen suurella merkityksellä yksilöiden elämässä. Parisuhteen toimivuus määritetään perheen perustamista. Esimerkiksi yli 80 prosenttia Paajasen (2005) tutkimista vanhemmista pitää hyvästä parisuhdetta ehtona lasten hankkimiselle. Perhe-elämän laadullisilla ulottuvuuksilla on nykypäivänä aiempaa suurempi merkitys myös perhettä koossa pitävinä tekijöinä (Jallinoja, 2000; Maksimainen, 2008). Ulkoiset tekijät, kuten yhteinen varallisuus ja yhteiset lapset, eivät enää entisessä määrin riitä takaamaan parisuhteen jatkuvuutta. Parisuhteiden laadukkuutta arvostetaankin paljon. Esimerkiksi Paajasen (2005) tutkimat vanhemmat pitivät hyvää parisuhdetta yhtenä tärkeimmistä elämänarvoista hyvän vanhemmuuden ja perheen kanssa yhdessäolon ohella. Kontulan (2009) tutkimus puolestaan osoitti, että onnellisuus parisuhteessa takaa onnellisuuden myös muussa elä-

mässä: tutkimuksessa mukana olleet parisuhteessaan hyvin onnelliset henkilöt kokivat myös koko elämänsä muita onnellisemmaksi.

Yleisesti ottaen ihmiset kertovat tutkimuksissa olevansa varsin tyytyväisiä parisuhteesensa. Paajasen (2003) tutkimuksessa suomalaiset aikuiset olivat eri elämänalueista tyytyväisimpiä juuri parisuhteeseen ja vanhemmuuteen. Naimisissa olevista naisista noin 90 ja miehistä noin 95 prosenttia kertoii tyytyväisyystä parisuhteesensa. Paajasen (2005) tutkimista alle kolmevuotiaiden lasten vanhemmista puolestaan noin 80 prosenttia ilmaisi olevansa tyytyväisiä parisuhteesensa. Myös Sinkkonen ja Kinnunen (1997) huomasivat, että parisuhde tuo elämänalueista eniten tyytyväisyyttä suomalaisille aikuisille. Korkeiden eronneisuuslukujen valossa edellä mainitut luvut vaikuttavat suurilta. Tolkki-Nikkonen (1990) toteaakin, että onnellisuutta suoraan kysytäessä ihmiset kertovat usein olevansa onnellisia. Tällaisten yleisten onnellisuusarvioiden riskinä on, että onnettomuus jää piiloon sosiaalisen suotavuuden taakse. Myös eroamisen itsessään voi olla osaltaan lukujen takana. Parisuhdekyselyiden vastajista valikoituu parisuhteen purkautumisen kautta pois tyytymättömyyttä suhteestaan kokevia henkilöitä.

Ymmärrystä parisuhteen laadusta on tutkimuksissa etsitty varsin laajamittaisesti kartoittamalla tekijöitä, jotka erottelivat toisistaan parisuhteessaan tyytyväisiä ja tyytymättömiä pareja (katsauksia aiheesta esim. Bradbury, Fincham, & Beach, 2000; Fincham & Beach, 2006; Glenn, 1990). Jo ensimmäiseksi parisuhdetutkimukseksi usein nimetyssä Termanin ja kumppanien 1930-luvun lopussa julkaismassa teoksessa "Psychological factors in marital happiness" (Terman, Buttenwieser, Ferguson, Johnson, & Wilson, 1938) keskeisin kysymys oli "Mikä tekee toisista pareista onnellisia ja toisista onnettomia?". Parisuhteen laadun vaihtelua on vuosien saatossa pyrity selittämään muun muassa parisuhteen rakenteellisilla tekijöillä sekä puolisoiden ominaisuuksilla, taustatekijöillä, käyttäytymisellä, kognitioilla ja tunteilla (Bradbury ym., 2000; Gottman, 1998; Gottman & Notarius, 2002; Karney & Bradbury, 1995). Näistä erityisesti käyttäytyminen ja kognitiot voidaan nähdä myös puolisoiden tapoina hoitaa parisuhdetta (ks. tarkemmin luku 1.3).

Puolisoiden taustatekijöistä sukupuolen merkitystä kokemuksille parisuhteen laadusta on tarkasteltu tutkimuksissa eniten. Sekä suomalaisten (Kinnunen ym., 2000; Paajanen, 2003; Tolkki-Nikkonen, 1990) että ulkomaalaisten tutkimusten (Amato, Johnson, Booth, & Rogers, 2003; Mickelson, Claffey, & Williams, 2006) mukaan naiset kokevat usein parisuhteen laadun miehiä heikomaksi. Tutkijat ovat esittäneet tämän sukupuolieron johtuvan esimerkiksi naisen miehiä suuremmasta kotityötaakasta ja siitä, että naiset saavat puolisoiltaan vähemmän emotionaalista tukea kuin miehet. Menchaca ja Dehle (2005) tarkastelivat sukupuolieroja erottaen toisistaan positiivisen ja negatiivisen parisuhteen laadun ulottuvuudet. Valitettavasti heillä oli käytössä varsin pieni aineisto, 36 pariskuntaa. Tämän aineiston pohjalta tutkijat eivät löytäneet tilastollisesti merkitseviä sukupuolieroja positiivisen ja negatiivisen parisuhteen laadun tasoiissa.

### 1.3 Parisuhteen hoitaminen

#### 1.3.1 Parisuhteen hoitaminen tutkimuksellisena käsitteenä

Parisuhdetutkimuksessa suhteiden elinkaaren alku- ja loppuvaihe ovat olleet laajan mielenkiinnon kohteena, kun taas keskivaihe on jäänyt vähemmälle huomiolle. Nämä on ollut siitä huolimatta, että ihmiset käyttävät enemmän aikaa parisuhteessa elämiseen kuin niiden solmimiseen tai niistä eroamiseen (Duck, 1988). Viime vuosina ja vuosikymmeninä huomio on kuitenkin alkanut pikku hiljaa käyntiä myös parisuhteessa elämiseen ja tekoihin, joilla tuetaan olemassa olevan parisuhteen hyvinvointia ja jatkuvuutta (Dindia, 2003). Näitä tekoja ja prosesseja on kuvattu englanninkielisellä termillä *relationship maintenance*. Tässä tutkimuksessa termin suomennokseksi valittiin hoitaminen, jolla pyritään kat-tamaan mahdollisimman laajasti termin useat määritelmät<sup>1</sup>. Hoitamista voidaan pitää osana suhteiden kehittämisisstrategioita (engl. *relationship development strategies*), joilla viitataan tekoihin, joita käytetään ihmisiin suhteiden tilan säätelyyn eri vaiheissa (esim. suhteen aloittaminen, suhteen syventäminen; Dindia, 2008). Parisuhteen hoitamisen tutkimus kytkeytyy myös psykologian alalla viime vuosina pinnalle nousseeseen suuntaukseen huomioida aiempaa paremmiin myönteisiin ilmiöihin (Fincham & Beach, 2010). Kun perinteinen psykologinen tutkimus käsitlee usein kysymyksiä "Mikä on rikki, mikä pitää korjata ja kuinka voimme korjata sen?", ovat vastaavat positiivisen psykologian kysymykset "Mikä toimii, mikä on kunnossa ja mikä on kehittävä?" (Linley, Joseph, Harrington, & Wood, 2006; Sheldon & King, 2001). Positiivinen psykologia tavoittelee tutkimustiedon yleistämistä ja soveltamista ihmisten elämän parantamiseksi (Linley ym., 2006).

Hoitamisen tutkimus on vain pieneltä osin pohjautunut teorioihin, ja tutkimuksessa hyödynnettyt teoriat on lainattu kommunikaatio- ja ihmisiin tutkimuksesta (Dainton, 2003; Dindia & Emmers-Sommer, 2006). Laajimmin käytettyjä ovat olleet sosiaalisen vaihdon teoriat, kuten riippuvuussuhdeteoria (engl. *interdependence theory*) ja oikeudenmukaisuusteoria (engl. *equity theory*), dialoginen näkökulma sekä systeemiset lähestymistavat. Näitä teorioita ovat esitelleet tarkemmin muun muassa Dainton (2003) sekä Dindia ja Emmers-Sommer (2006). Suhteiden hoitamista koskeva kirjallisuus on keskittynyt käsittelemään pääasiassa parisuhteita, mutta myös esimerkiksi työpaikan ihmisiin suhteiden, muiden perhesuhteiden ja ystävyysuhdisten hoitamista on tutkittu jonkin verran (Canary & Dainton, 2003). Koska tässä väitöstutkimuksessa mielenkiinnon kohteena on nimenomaan parisuhteiden hoitaminen, käsitellään jatkossa hoitamisen kirjallisuutta parisuhteiden näkökulmasta. Suuri osa esiteltävästä tutkimusperinteestä on kuitenkin sovellettavissa myös muiden ihmisi-

---

<sup>1</sup> Vaihtoehtoiksi käänökselle harkittiin huoltamista, ylläpitämistä ja vaalimista. Näistä suorin käänös termille *maintenance* lienee ylläpitämisen. Tämä suomenenos kuitenkin hylättiin, koska sen koettiin sivuuttavan parisuhdetta parantavat teot. Lisäksi termi hoitaminen on laajasti käytössä puhekielellä, mikä puolsi sen valintaa.

suheteiden hoitamiseen. Lisäksi parisuhteiden hoitamisen kautta on ymmärrettävissä myös suuri osa muista parisuhteiden hyvinvointia koskettavasta tutkimuksesta (Canary & Stafford, 2008; Perlman, 2001). Esimerkiksi parisuhteiden laadun ja kestävyyden selittäjiä etsivä tutkimuskirjallisuus kuvaaa monia tekijöitä, jotka voidaan ymmärtää myös parisuhteiden hoitamisen muotoina. Samaan tapaan erilaisten ristiriitojen ratkaisutapojen toimivuutta käsittelevä tutkimus kuvaaa yhtä parisuhteiden hoitamisen tapaa, ristiriitojen ratkaisua. Myös useat parisuhdeteoriat ovat täten kytkettävissä parisuhteiden hoitamisen käsitteeseen. Esimerkiksi laajasti tutkimus- ja interventiokirjallisuudessa siteeratun John Gottmanin (Gottman & Silver, 2000) malli toimivan parisuhteiden periaatteista kiinnittyy läheisesti parisuhteiden hoitamisen tematiikkaan. Malli korostaa esimerkiksi kiintymyksen ja ihailun vaalimista, puolison tuntemista ja ratkaistavissa olevien ongelmien ratkaisua parisuhteiden hyvinvoinnin pohjana. Samaan tapaan parisuhdekursseja ja -terapiaa koskeva tutkimus liittyy läheisesti parisuhteiden hoitamisen tutkimukseen, joskin – hieman yksinkertaistetusti – näistä ensin mainittu on keskittynyt ammattilaisten ja jälkimmäinen puolisoiden tapoihin vahvistaa parisuhteita (Perlman, 2001).

### **1.3.2 Parisuhteiden hoitamisen määritelmät ja tavat**

Dindia ja Canary (1993) toteavat, että tutkimuskirjallisuudessa hoitaminen on määritelty neljällä erillisellä mutta osittain päällekkäisellä tavalla. Ensinnäkin hoitaminen on viittanut suhteeseen olemassaolon säilyttämiseen. Tässä määritelmässä huomio ei kiinnity suhteeseen laatuun, vaan kestävyyteen. Toiseksi hoitaminen on viittanut suhteeseen nykyisen olotilan ylläpitämiseen. Tällöin pelkkä suhteeseen olemassaolon jatkuminen ei riitä, vaan suhteeseen luonteelle asetetaan tavoitteita. Kolmannen määritelmän mukaan suhde pyritään pitämään osapuolia tydyttävänen. Tätä määritelmää on laajasti hyödynnetty tutkimuskirjallisuudessa (Dindia, 2000). Neljänneksi hoitamisella on tarkoitettu sitä, että suhdetta pyritään huoltamaan ja pitämään kunnossa (engl. *in repair*), millä viitataan sekä ongelmien ennaltaehkäisyn että niiden korjaamiseen. Canary ja Dainton (2006) ovat myöhemmin täydentäneet listaan viidennen määritelmän hoitamiselle. Tämä määritelmä korostaa dialogisen näkökulman (Baxter, 2008) mukaisesti sitä, että hoitamisella ei niinkään tavoitella jotakin tiettyä pysyvää tilaa vaan ennemminkin reagointikykyä ihmisiin luontaisesti ilmeneviin jännitteisiin. Tutkimuskirjallisuudesta ei siis löydy yhtä tiettyä määritelmää parisuhteiden hoitamiselle. Canary ja Stafford (2008) toteavat tämän luovan mahdollisuksia teeman laajalle ymmärtämiseelle. Tässä tutkimuksessa parisuhteiden hoitaminen ymmärretään ennen kaikkea kolmannen ja neljännen määritelmän mukaisesti. Hoitamisen tavoitteeksi ymmärretään suhteeseen laadukkuus, ja hoitamisen nähdään sisältävän sekä ennaltaehkäisyä että korjaamista.

Parisuhteiden hoitamisen ajatellaan tapahtuvan usein ennen kaikkea puolisoiden välisessä vuorovaikutuksessa sekä jossain määrin myös yksilöiden tekona ja kognitioina. Dainton (2003) on kuitenkin todennut parisuhteiden hoitamisen sijoittuvan neljään kontekstiin (ks. myös Canary & Dainton, 2006). Näistä minäkonteksti viittaa psykologisiin ja yksilöllisiin tekijöihin ja systeemikonteksiin.

ti parisuhdeessa ja puolisoiden välisessä vuorovaikutuksessa tapahtuvaan parisuhteen hoitamiseen. Verkostokonteksti sisältää parisuhteen ja laajemman sosiaalisen verkoston vuorovaikutuksen ja kulttuurikonteksti parisuhteesseen liittyviä kulttuurisia arvoja, uskomuksia ja sääntöjä. Systeemi- ja minäkontekstien korostuessa useimmissa hoitamisen tapoja kuvaavissa luokituksissa ovat verkosto- ja kulttuurikonteksti jääneet vähemmälle huomiolle.

Myös laajimmin käytetty parisuhteen hoitamisen mittari, Canaryn ja Staffordin (1992; Stafford & Canary, 1991) *Relational Maintenance Strategy Measure* (RMSM), pohjautuu suurelta osin puolisoiden väliseen vuorovaikutukseen. Tätä mittaria hyödynnettiin myös tässä väitöstutkimuksessa. Alkuperäisen RMSM-mittarin viisi hoitamisen strategiaa ovat avoimuus (engl. *openness*; keskustelut parisuhdeesta ja omista tunteista), tehtävien jakaminen (engl. *sharing tasks*; yhteisistä vastuista huolehtiminen), sosiaaliset verkostot (engl. *social networks*; yhteisiin ystäviin ja sukulaisiin tukeutuminen ja ajan viettäminen heidän kanssaan), myönteisyys (engl. *positivity*; pyrkimykset tehdä vuorovaikutuksesta miellyttäväksi) ja vakuuttelu (engl. *assurances*; sitoutumisen ilmukset). Myöhemmin Stafford, Dainton ja Haas (2000) ovat lisänneet mittariin kaksi hoitamisen tapaa: neuvominen (engl. *advice*; neuvojen antaminen puolisolle) ja ristiriitojen hallinta (engl. *conflict management*; toimiminen rakentavasti ristiriitolanteissa). Vaikka RMSM-mittari sisältää luokan "sosiaaliset verkostot", viitataan tällä ennen kaikkea yksilön tekoihin (esimerkiksi "Haluan viettää aikaa yhteisten ystävien kanssa") eikä niinkään verkoston aktiiviseen rooliin parisuhteen hoitamisessa (Dainton, 2003). Canaryn, Staffordin ja kollegoiden (Canary & Stafford, 1992; Dainton & Stafford, 1993; Stafford & Canary, 1991; Stafford ym., 2000) lisäksi keskeisimpäät parisuhteen hoitamisen luokituksia ovat empiristien aineistojen pohjalta luoneet Ayres (1983), Bell, Daly ja Gonzales (1987) sekä Dindia ja Baxter (1987).

Suomalaisia parisuhteen hoitamisen tutkimusperinteeseen pohjautuvia ja suomalaisten parisuhteen hoitamisen tapoja määritteleviä tutkimuksia ei ole tehty. Suomalaisia parisuhdeita muista näkökulmista käsitlevät tutkimukset sivuavat kuitenkin teemaa. Määttä (2000) pyysi kirjoituspyynnössään vähintään kymmenen vuotta yhdessä eläneitä aviopareja kertomaan näkemyksiensä siitä, mikä on heidän avioliitonsa "keston ja onnellisuuden salaisuus" (s. 9). Noin 350 kirjoituksen pohjalta Määttä tiivistyi parisuhdetta vahvistaviksi tekijöiksi puolison erilaisuuden ja muuttumisen hyväksymisen, arjen arvostamisen, huomavaiset sanat ja teot, sitoutumisen, itsearvostuksen, avoimuuden, ristiriitojen ratkaisun ja toisen tarpeisiin vastaamisen. Pukkala (2006) puolestaan selvitti haastatteluilla vähintään 20 vuotta avioliitossa eläneiden parien käsityksiä parisuhteen kestävyyttä selittävistä tekijöistä. Nämä tekijät ryhmittyivät kolmeen luokkaan: tunteet, taidot ja päätökset. Tunnetekijöt olivat muun muassa puolisoa kohtaan tunnettu rakkaus, yhteenkuuluvuuden arvostaminen ja luottamus, taitotekijötä esimerkiksi vuorovaikutustaidot, tunteiden jakamisen kyky ja arjen järjestäminen sekä päätösteekijötä esimerkiksi päätös yhdessä pysymisestä, pyrkimys antaa lapsille ehjän kodin malli ja ylimitoitettujen odotusten välttäminen. Molemmat tutkimuksista tuovat esille ennen kaikkea parisuhteen kestävyyden

selittäjiä, vaikkakin Määtän tutkimuksessa etsittiin myös tekijöitä, jotka puolisoiden mielestä selittävät liiton onnellisuutta. Tutkimukset liittyvät siten parisuhteen hoitamiseen ennen kaikkea hoitamisen ensimmäisen, suhteen jatkuvuutta tavoitteena pitävän määritelmän (Dindia & Canary, 1993) kautta. Huomionarvoista on myös, että luokittelut perustuvat puolisoiden retrospektiivisesti tekemille selityksille suhteesensa vaikuttaneista tekijöistä. Kun parisuhteen hoitamisessa on huomio ennen kaikkea teoissa, kuvaavat nämä tutkimukset myös esimerkiksi yksilön ominaisuuksiin ja tunteisiin liittyviä tekijöitä.

### **1.3.3 Parisuhteen hoitamisen strategiat ja rutiinit**

Yksi keskeinen yhtymäkohta parisuhteen hoitamisen ja tässä väitöskirjassa näkyväksi tulevan arjen tutkimusperinteenvälillä on kiinnostus rutiineihin. Vaikka parisuhteen hoitamisesta puhutaan usein tavoitteellisena toimintana, on myös vähemmän tietoisilla, rutiininomaisilla teoilla keskeinen rooli parisuhteen hyvinvoinnissa. Erityisesti Duck (1998; 2008b) korostaa, että parisuhdeita voidaan hoitaa sekä päämääriteliöistä että arkisilla aktiviteeteilla. Myös Dainton (1998) toteaa, että jotta ymmärtäisimme, kuinka parisuhdeita hoidetaan, on meidän ymmärrettävä puolisoiden välistä päivittäistä vuorovaikutusta. Tältä osin parisuhteen hoitamisen tutkimus kytkeytyy siis arjen tutkimusperinteeseen. Erottelu enemmän ja vähemmän tietoisten parisuhteen hoitamisen tekojen välillä tehdään usein käyttämällä termejä strategiat ja rutiinit (Canary & Stafford, 2008; Dainton & Stafford, 1993), vaikkakin tästä erottelua on myös kritisointi<sup>2</sup>. Hoitamisen strategiat viittaavat tekoihin, jotka toteutetaan tavoitteellisesti ja tietoisesti, kun taas hoitamisen rutiinit tapahtuvat ilman suoranaista tavoitetta hoitaa suhdetta ja yleensä alemalla tietoisuuden asteella. Näin ollen nämä kaksi ääripäätä eroavat toisistaan tavoitteellisuuden ja tietoisuuden asteessa (Dainton & Stafford, 1993).

Parisuhteiden hoitamisen rutiininomainen luonne on sivuutettu useissa hoitamisen tapojen luokitussa. Alberts, Yoshimura, Rabby ja Loschiavo (2005) pyrkivät kuvaamaan pariskuntien arkista vuorovaikutusta nauhoittamalla viikon ajan kaikki kymmenen pariskunnan puolisoiden keskenään käymät keskustelut. Tulosten sa pohjalta tutkijat totesivat, että aiemmat itsearvointiaineistoihin perustuvat hoitamisen luokitukset kuvaavat puolisoiden todellisia tapoja hoitaa suhdettaan eivätkä ainoastaan heidän mielikuviaan näistä teoista. Albertsin ja kollegoiden tutkimustulokset kuitenkin viittasivat myös siihen, että joitakin parisuhteen hoitamisen ulottuvuuksia ei luultavasti ole tunnistettu ai-

---

<sup>2</sup> Termin rutiinit käytö voi olla harhaanjohtavaa, kuten Stafford (2003) huomauttaa, koska termi viittaa sekä yleisyyteen että tavoitteellisuuteen. Strategisten ja ei-strategisten tekojen välinen ero liittyy kuitenkin ennen kaikkea toimijan tavoitteellisuuteen eikä siis tekojen yleisyyteen. Lisäksi, kuten Dindia (2000) toteaa, erottelu strategioiden ja rutiinien välillä pitäisi nähdä jatkumona ennemmin kuin dikotomiana. Hän myös toteaa, että samoja tekioja voidaan käyttää joissakin tilanteissa enemmän ja toisissa vähemmän strategisesti. Näin ollen teot itsessään eivät vaihele siinä, kuinka strategisia ne ovat. Myös Daintonin ja Aylorin (2002) empiirinen tutkimus tukee tätä Dindian näkemystä. Tässä väitöstutkimuksessa termejä strategiat ja rutiinit käytetään huomioiden nämä varaukset.

emmissä tutkimuksissa. Tutkimukset, jotka huomioivat myös parisuhteen hoitamisen ruttiinit tai keskittyyvät esimerkiksi parisuhteen päivittäisiin toimiin, rituaaleihin tai puheeseen, ovat tuoneet esille monenlaisia tekoja, joilla on merkitystä parisuhteen hyvinvoinnille. Näitä ovat esimerkiksi tehtävien jakaminen (Dainton & Stafford, 1993), osallistuminen miellyttäviin toimiin (Bruess & Pearson, 1997), kiintymyksen osoittaminen (Dainton, 1998), puhuminen omista kokemuksista ja havainnoista (Alberts ym., 2005) ja kuulumisten vaihto (Dainton, 1998). Dainton (1998) on myös osoittanut, että parisuhteen hoitaminen tarkoittaa käytännössä usein monen asian tekemistä yhtä aikaa, esimerkiksi keskustelemista kumppanin kanssa samalla ruokaillen. Myös Daintonin ja Aylorin (2002) tutkimus parisuhteen hoitamisen strategioista ja rutineista tukee näkemystä rutuininomaisen hoitamisen tärkeydestä parisuhteessa. Heidän tutkimuksensa osoitti, että rutuininomainen hoitaminen selittää strategista hoitamista paremmin parisuhdetyytyväisyyttä ja sitoutumista. Samalla huomattiin, että vaikka yksilöt käyttävät samoja hoitamisen tekoja sekä strategisesti että rutuininomaisesti, myönteisyyttä ja tehtävien hoitamista käytetään useammin rutuininomaisesti kuin strategisesti.

Tämän väitöskirjan Tutkimuksessa II parisuhteen hoitamista tarkasteltiin RMSM-mittarin uudistetulla versiolla (Dainton & Stafford, 1993; Stafford ym., 2000), joka huomioi strategioiden ohella myös hoitamisen ruttiinit. Vaikka mittaria on laajasti hyödynnetty parisuhteiden hoitamisen tutkimuksessa, on sen kyyn tunnistaa monipuolisesti parisuhteen hoitamisen strategioita ja rutineja syytä suhtautua varauksellisesti. Mittarin uudistettu versio kehitettiin mittarin aiemman, hoitamisen strategioihin keskittyvän version pohjalta. Lisäksi tutkijat pyysivät tutkittaviaan nimeämään tapoja, joilla he hoitavat parisuhdettaan strategisesti ja - ennen kaikkea - rutuininomaisesti ja käyttivät näitä vastauksia hyödykseen mittarin kehittämisessä. Näin ollen mittari perustuu olettamukselle, että ihmiset kykenevät pyydettäessä tunnistamaan hyvin vähäiselläkin tietoisuuden astella tekemiä tekojaan. Tämän RMSM-mittariin liittyvän rajoitteenvuoksi tässä tutkimuksessa tavoitteellisuuden ja tietoisuuden eri asteilla vahilevia parisuhteen hoitamisen tekoja pyrittiin saamaan näkyväksi myös toisella tavalla. Tutkimuksessa III parisuhteen hoitamista tarkasteltiin hyödyntämällä päiväkirja-aineistoja ja tutkittavien kuvauskirjoja hyvistä parisuhdehetkistä. Näin - keskittymällä hetkiin, jolloin parisuhteen hoitamisen tavoitteen voidaan ajatella hetkellisesti täyttyneen - Tutkimuksessa II etsittiin parisuhteen hoitamisen tapoja menetelmällä, joka ei vaadi tutkittavia tunnistamaan itse tekojaan parisuhteen hoitamiseksi.

### **1.3.4 Naiset ja miehet parisuhteen hoitajina**

Parisuhteita yleisesti koskevan tutkimustiedon pohjalta olisi oletettavaa, että naiset ja miehet olisivat erilaisia myös parisuhteen hoitamisessa (Canary & Wahba, 2006). Naiset sosialistuvat jo lapsesta alkaen sukupuolirooliin, johon kuuluu vastuu ihmisiin suhteiden hyvinvoinnista huolehtimisesta. Parisuhteissa naiset nostavat esille ja pyrkivät ratkaisemaan ristiriitoja miehiä useammin. Naiset ovat myös miehiä herkempia havainnoimaan parisuhteen tapahtumia.

Naisten onkin useissa tutkimuksissa osoitettu olevan myös miehiä aktiivisempia parisuhteen hoitajia (Canary & Wahba, 2006; Ogolsky, 2007). Erityisesti naisten suurempi osallisuus parisuhteen hoitamisessa on tullut näkyväksi tehtävien jakamisessa ja avoimuudessa (Canary & Wahba, 2006). Sukupuolierojen johdonmukaisuudesta kertoo myös se, että näkemys naisten aktiivisemmasta roolista parisuhteen hoitamisessa on sekä naisten että miesten jakama (Canary & Stafford, 1992).

Parisuhteen hoitamisen sukupuolieroja käsiteltääessä on kuitenkin syytä huomioida, että havaitut erot naisten ja miesten välillä ovat usein olleet kohtuullisen pieniä (Canary & Wahba, 2006; Ogolsky, 2007). Lisäksi Staffordin ja Canaryn (1991) tutkimuksessa huomattiin, että puolisoiden arvioissa toistensa hoitamisen teosta miehiä pidettiin naisia aktiivisempina parisuhteen hoitajina. Yksi mahdollinen selitys tälle tulokselle on, että naiset ovat miehiä tarkempia havainnoitsijoita ihmisiin ja voivat siten myös miehiä paremmin huomata puolisoidensa (mahdollisesti harvinaisia) hoitamisen tekijöitä (Stafford & Canary, 1991). Näin ollen tämän tutkimuksen muiden muassa voidaan nähdä vahvistavan käsitystä naisista "parisuhdespesialisteina" (Wood, 2001).

Sitä, ilmenevätkö sukupuolierot parisuhteen hoitamisessa vastavankalaisina myös suomalaisten parien joukossa, ei ole suoranaisti tutkittu, kuten ei parisuhteen hoitamista Suomessa muutoinkaan. Perho ja Korhonen (1999) tarkeastelivat kuitenkin elämäkertahaastattelujen pohjalta keski-ikää lähestyvien suomalaisten naisten ja miesten ongelmien ja ristiriitojen hallintaa (engl. *coping*) parisuhteessa. Hallintakeinojen voi ajatella kytkeytyvän parisuhteilijoiden hoitamiseen siten, että ne kuvastavat rajattua, ongelmien ratkaisuun keskittyvää osaa strategisesta suhteen hoitamisesta. Myös tämä tutkimus korosti naisten roolia toimijoina parisuhteessa. Tutkijat totesivat naisten käyttävän parisuhteilijoiden miehiä monipuolisemmin hallintakeinoja, esimerkiksi konfrontaatiota ja huumoria. Naisten hallintakeinojen käyttö johti myös useammin toivottuun lopputulokseen.

### **1.3.5 Parisuhteen hoitamisen merkitys parisuhteen laadulle**

Määritelmänsä mukaisesti parisuhteen hoitamisen tulisi tuoda suhteeseen siltä toivottuja ominaisuuksia (Canary & Stafford, 2008). Aktiivisen suhteen hoitamisen onkin huomattu useissa tutkimuksissa liittyvän hyvinvointiin parisuhteessa. Usein niin sanottuna vastinmuuttujana on ollut parisuhdetyytyväisyys, mutta parisuhteen hoitamisen on havaittu kytkeytyvän myös runsaaseen sitoutumiseen, luottamukseen, toisesta pitämiseen ja rakkauteen sekä vallan tasapuoliseen jakautumiseen parisuhteessa (Ogolsky, 2007; Stafford ym., 2000; Stafford, 2003). Canaryn ja kollegoiden (Canary & Stafford, 1992; Stafford & Canary, 1991; Stafford ym., 2000) esittämistä seitsemästä hoitamisen tavasta selkeimmin parisuhteen laatuun ovat tutkimusten mukaan kytkeytyneitä vakuuttelu ja myönteisyyys (Dainton & Aylor, 2002; Stafford & Canary, 1991; Stafford ym., 2000). Näin ollen laadukkaita parisuhteita kuvastaa ennen kaikkea puolisoiden välisten vuorovaikutuksen miellyttävyys sekä kumppanien tyytyväisyyden ja sitoumisen ilmaisut. Suomalaista tutkimusnäytöötä parisuhteen hoitamisen

merkityksestä parisuhteen hyvinvoinnille luovat Kiisken (2011) tutkimuksen tulokset keskeisimmistä avioerojen syistä. Tutkimuksen 30–40-vuotiaat miehet ja heidän entiset puolisonsa nimesivät tärkeimmäksi avioeron motiiviksi parisuhteen hoitamattomuuden – kommunikaatiovaikeuksien ja puolisosta vierantumisen ohella.

Parisuhteen hoitamisen ja kaksiulotteisen parisuhteen laadun välistä yhteyksiä ei ole varsinaisesti tutkittu aiemmin. Dindia ja Baxter (1987) ovat kuitenkin todenneet, että ihmiset käyttävät ainakin osittain erilaisia tekijöitä parisuhteen ongelmien korjaamiseen kuin tytyväisyyden ylläpitämiseen. Parisuhteen positiivisen ja negatiivisen laadun osalta Fincham ja Linfield (1997) ovat osoittaneet, että nämä kaksi laadun ulottuvuutta erottuvat toisistaan myös siinä mielessä, että ne kytkeytyvät eri tavoin useisiin puolisoiden parisuhdekäytätyymisen ulottuvuuksiin (ks. myös Menchaca & Dehle, 2005). Positiivisen ja negatiivisen parisuhteen laadun luonteen ymmärryksen lisäämiseksi tarvitaan kuitenkin lisää tutkimusta näihin laadun ulottuvuuksiin kytkeytyvistä tekijöistä, toteavat Fincham ja Linfield. Tutkimuksessa II tästä ymmärrystä pyrittiin lisäämään tarkealemalla parisuhteen hoitamisen yhteyttä positiiviseen ja negatiiviseen parisuhteen laatuun.

Koska parisuhteen hoitamisen tutkimuksessa on vain harvoin hyödynnetty pariaineistoja, naisten ja miesten parisuhteen hoitamisen tekijöiden merkityksestä heidän puolisoidensa parisuhdekokemuksille tiedetään vain vähän. Tutkimukset, joissa tästä kysymystä on selvitetty, antavat keskenään erilaisia vastauksia. Weigel ja Ballard-Reisch (1999a; 1999b) osoittivat tutkimuksissaan, että se, missä määrin naiset hoitavat parisuhdettaan, on miesten tekijä voimakkaammin kytköksissä pariskunnan kokemuksiin parisuhdetyytyväisyydestä, sitoutumisesta ja rakkaudesta. Kuitenkin Weigel ja Ballard-Reisch (2008) ovat toisessa yhteydessä päätyneet myös tutkimustuloksiin, joiden mukaan naisten ja miesten parisuhteen hoitamisen tavarat ovat yhtä vahvasti kytkeytyneitä heidän kokemuksiinsa parisuhdetyytyväisyydestä. Leen (2006) tutkimus puolestaan viittaa miesten parisuhteen hoitamisen tekijöiden naisten tekijöiden keskeisempään rooliin. Tutkimus osoitti, että miehen tekemien parisuhteen hoitamisen tekijöiden määrän yhteys naisten parisuhdetyytyväisyyteen oli vahvempi kuin naisten hoitamisen tekijöiden määrän yhteys miehen parisuhdetyytyväisyyteen. Yksi näitää toisistaan poikkeavia tuloksia mahdollisesti selittävä tutkimusten välinen ero on, että Weigel ja Ballard-Reisch hyödynsivät itsearvointeja tarkasteltaessa parisuhteen hoitamista, kun taas Lee vertasi puolisoiden arvioita toistensa hoitamisen teosta. Puolisoiden näkemykset siitä, kuinka kumpikin heistä hoitaa parisuhdetta, voivat olla toisistaan poikkeavat. Tutkimuksessa II perehdyttiin kysymykseen omien ja puolison tekijöiden merkityksestä parisuhteen laadulle hyödyntämällä kvantitatiivista itsearvointeihin perustuvaa pariaineistoa. Teema tuli näkyväksi myös Tutkimuksessa III hyvien parisuhdehettien tarkastelussa.

Sen lisäksi, että parisuhteen hoitaminen voi vahvistaa suhteen laatua, laadukkaassa parisuhteessa eläminen voi myös kannustaa hoitamaan suhdetta aktiivisesti. Yhteys näiden tekijöiden välillä voi siis olla myös kaksisuuntainen (Stafford, 2003). Tutkimusten pohjalta syy-seurauspäätelmien tekemistä vaike-

uttavat pitkittäistutkimuksen vähäinen määrä sekä vaikeus paljastaa todennäköisesti varsin lyhytkestoisia vaikutuksia (Stafford, 2003). Myös hoitamista käsittelevät teoriat tekevät keskenään erilaisia oletuksia parisuhteen hoitamisen ja laadun välisten yhteyksien suunnasta (Perlman, 2001). Canary, Stafford ja Semic (2002) osoittivat pitkittäistutkimuksessaan, että parisuhdeita on hoidettava jatkuvasti, koska hoitamisen vaikutukset haihtuvat nopeasti. Canaryn ja kollegoiden tutkimussa tarkasteltiin parisuhteen hoitamisen yhteyksiä esimerkiksi sitoutumiseen ja puolisosta pitämiseen parisuhdeessa kolmella noin kuu-kauden välein tapahtuneella mittauskerralla. Tutkimus osoitti, että yksilön arviot puolisonsa aktiivisuudesta parisuhteen hoitamisessa kytkeytyivät hänen omiin senhetkisiin arvioihinsa suhteenvaihteen tilasta. Näitä yhteyksiä ei kuitenkaan löydetty mittauskertojen välillä. Hoitamisen tekijöiden yleisyys ei ennustanut suhteenvaihteen tulevaa tilaa, eikä suhteenvaihteen perusteella pystytty ennustamaan, kuinka parisuhdetta hoidetaan jatkossa. Tässä mielessä parisuhdeiden arjen tutkiminen on tärkeää. Arjen näkökulma kiinnittää huomion päivittäisiin ja hetkellisiin prosesseihin pitkittäisvaikutusten sijaan.

## 1.4 Vanhemmuus ja parisuhde

### 1.4.1 Heikkeneekö parisuhteen laatu vanhemmuuden myötä?

Parisuhteen laadun heikkenemisestä vanhemmuuden myötä on selvää tutkimusnäyttöä. Tämä näyttö ei kuitenkaan ole niin vankkaa kuin yleisen keskustelun pohjalta voisi olettaa. Twenger ja kollegoiden (2003) laajan meta-analyysin perusteella lapsiperhevaiheen haastavuus tulee parisuhdeissa näkyväksi esimerkiksi siten, että lapsettomia pareihin verrattuna vanhemmat ovat usein tyyttymättömämpiä parisuhdeeseensa. Vanhempien parisuhdetyytyväisyys myös laskee ajan mitaan lapsettomia pareja enemmän (Lawrence, Rothman, Cobb, Rothman, & Bradbury, 2008). Myös suomalaisessa Kontulan (2009) tutkimussa alle 40-vuotiaiden joukossa vanhemmat olivat lapsettomia pareja vähemmän onnellisia parisuhdeessaan.<sup>3</sup>

Toisaalta tutkimusten mukaan vanhemmuuden aikaansaama lasku parisuhteen laadussa on vähäinen, ja myös myönteisiä muutoksia tapahtuu vanhemmuuden myötä (Gottman & Notarius, 2002). Esimerkiksi Dewin ja Wilcoxin (2011) pitkittäistutkimuksen aikana äideiksi tulleet naisista 45 prosentilla pa-

---

<sup>3</sup> Tämän ikävaiheen jälkeen vanhemmat ja lapsettomat parit olivat yhtä tyytyväisiä parisuhdeeseensa. Kontula esittää selityksenä tuloksille sitä, että nuoret parit ovat voineet kokea lapsen syntymän häiritsevän (vielä) onnelliseksi ja tiiviaksi koettua parisuhdettaan. Lasten tuloon sopeutuminen on vienyt aikansa. Vanhemmissa ikäluokissa parisuhteen onnellisuus on muutenkin tasaantunut, eikä lasten olemassa ololla ole merkitystä parisuhteen onnellisuudelle. Kontulan tarjoaman selityksen lisäksi on mahdollista, että lasten iällä on merkitystä tuloksessa. Alle 40-vuotiailla pareilla on olettavasti pienempiä lapsia kuin heitä vanhemmillä pareilla. Nuoremmilla lapsilla voi olla suurempi vaiketus parisuhdeeseen kuin teini-ikäisillä ja sitä vanhemmillä lapsilla.

risuhdetyytyväisyyss laski tänä aikana. Kuitenkin 38 prosentin parisuhdetyytyväisyyss pysyi samalla tasolla, ja 17 prosentilla äideistä tyytyväisyyss kohosi. Esimerkiksi se, kuinka paljon parisuhdekaa puolisot viettivät keskenään ja kuinka reiluksi kotitöiden jako koettiin, vaikutti siihen, heikentyikö parisuhdetyytyväisyyss vanhemmuuden myötä. Lisäksi parisuhteen heikkenemistä osoittavien tutkimusten tuloksia voidaan kritisoida monelta osin (Huston & Holmes, 2004). Esimerkiksi suuri osa tutkimuksista on ollut vanhempia ja lapsettomia pariskuntia keskenään vertaavia poikittaistutkimuksia. Näiden tutkimusten ongelmana on se, että mahdolliset ryhmien välistet erot parisuhteen laadussa eivät välittämättä johdu siitä, että lasten olemassaolo sinänsä heikentäisi parisuhdetta. Erot voivat sen sijaan johtua esimerkiksi siitä, että lapset "pitävät yhdessä" tyytymättömiä pariskuntia. Paajasen (2003) tutkimista naisista ja miehistä yli 95 prosenttia mainitsikin lapset syyksi pysyä yhdessä puolison kanssa, vaikka suhteessa olisi ongelmia. Ongelmana useissa tutkimuksissa on ollut myös se, että parisuhteen laadun määrittämiseen on käytetty mittareita, jotka yhdistävät käyttäytymistä (esimerkiksi riitely) ja kokemuksia (esimerkiksi tyytyväisyyss) mittaviaa osioita. Onkin mahdollista, että vaikka puolisoiden käyttäytyminen muuttuisikin lasten synnytystä, eivät he kuitenkaan koe parisuhdettaan aiempaa negatiivisemmin näistä muutoksista huolimatta. Esimerkiksi tieto elämänvaiheen kuormittavuudesta ja ohimenevyydestä voi suojata parisuhdetyytyväisyyden kokemuksia.

Myös Huston ja Holmes (2004) tiivistävät laajan vanhempia ja lapsettomia pareja vertailevan PAIR-pitkittäistutkimusprojektinsa tuloksia todeten, että vaikka vanhempien ja lapsettomien parien käyttäytyminen eroaa monilla tavoin, ovat heidän kokemuksensa suhteeseen sosio-emotionaalista ulottuvuuksista varsin samankaltaisia. Vanhemmat esimerkiksi keskustelevat keskenään ja viettävät aikaa kahdestaan vähemmän kuin lapsettomat parit. Sen sijaan vanhemmat ja lapsettomat parit ovat yhtä tyytyväisiä parisuhteeseensa ja vuorovaikutukseen parisuhteessa. Vaikka esimerkiksi vanhempien tyytyväisyyss parisuhteen ja vuorovaikutteen vähenevät avioliiton ensimmäisinä vuosina, näin käy myös lapsettomille pareille. Hustonia ja Holmesia (2004) lainaten voidaakin siis todeta vanhemmuuden olevan pikemminkin muutos kuin kriisi parisuhteessa.

Lisäksi yksinkertainen jako vanhempiin ja lapsetomiin ei riitää lisäämään ymmärrystä vanhemmuuden merkityksestä parisuhteen laadulle. Umberson, Williams, Powers, Chen ja Campbell (2005) toteavat kasvukäyränanalyysiensä pohjalta, että vanhemmuuden merkitys parisuhteen laadulle riippuu muusta elämätilanteesta. Tutkijat löysivät esimerkiksi yhdysvaikutuksen vanhemman iän ja pikkulapsiperhevaiheessa elämisen välillä. Pienen lapsen kanssa elämiseen liittyi voimakkaammin negatiivisia kokemuksia nuorilla kuin vanhemilla aikuisilla. Vanhemmuuden parisuhdetta heikentäviä vaikutuksia käsiteltäessä on myös syytä muistaa, että vanhemmuuden vastapuolena tahaton lapsettomuus on usein koetinkivi parisuhteelle. Myös siitä, että yksilö ei elä läpi tiettyjä perhevaiheita, voi seurata kuormitusta (Aldous, 1990).

Parisuhteen muutoksia pikkulapsiperhevaiheessa voivat selittää lasten syntymän mukanaan tuomat monet muutokset perhe-elämässä (Twenge ym., 2003). Ensinnäkin puolisoiden välinen roolijako muuttuu usein perinteisempään suuntaan lasten syntymän myötä. Naiset jäävät usein kotiin hoitamaan lasta, ja miehet keskittyvät työelämään. Muutokset rooleissa eivät aina ole toivottuja, mikä voi herättää tyytymättömyyttä parisuhdetta kohtaan (ks. esim. Malinen ym., 2005). Jallinojan (2000) mukaan lasten synnytyy parisuhde siirtyy romanssista arkeen: velvollisuksien vertailu ja vuorojen sopiminen tulevat romanttisen rakkauden tilalle. Toiseksi lapset rajoittavat vanhempiensa vapautta. Lastenhoito vie vanhemmilta aikaa ja energiaa, eikä heille jää aiemmassa määrin mahdollisuksia omien tarpeidensa – tai puolisonsa tarpeiden – täytämiseen. Parisuhde ja oma vapaa-aika ovat elämänalueista ensimmäisiä, joista joustetaan paineiden käydessä suuraksi (Malinen ym., 2005). Lasten tarpeista huolehtimisesta ei sen sijaan jousteta. Vanhemmillä onkin lapsettomia pareja vähemmän aikaa olla kahdestaan (Huston & Vangelisti, 1995). Kolmanneksi lasten syntymä vaikuttaa vanhempien seksuaaliseen kanssakäymiseen. Lasten jatkuva läsnäolo rajoittaa mahdollisuksia vanhempien intiimeihin hetkiin. Lisäksi lapset tuovat mukanaan kuluja. Pikkulapsiperheet kärsivät usein taloudellisista vaikeuksista (Sauli, Bardy, & Salmi, 2002), ja tämä voi myös kiristää puolisoiden välejä.

#### **1.4.2 Vanhemmuuden laatu ja parisuhteen laatu**

Olennaista parisuhteen ja vanhemmuuden kytkeytyneisyydessä on myös se, kuinka puolisoiden kokemukset parisuhteessaan vaikuttavat heidän tapaansa toimia lasten kanssa. Tutkimuskirjallisuudesta ja perheteorioista on löydetäväisissä kolme hypoteesia kuvaamaan ja selittämään parisuhteen ja vanhemmuuden laadun välistä suhdetta (Erel & Burman, 1995; Krishnakumar & Buehler, 2000): leviäminen (engl. *spillover*), kompenсаatio (engl. *compensation*) sekä erillisyyys (engl. *compartmentalization*). Näistä leviämishypoteesi ennustaa parisuhteen laadun ja vanhemmuuden laadun välille positiivisen ja kompenсаatiohypoteesi negatiivisen yhteyden. Erillisyyshypoteesin oletuksena on, ettei parisuhteen laadun ja vanhemmuuden laadun välillä ole yhteyttä.

Hypoteesista eniten tukea empiirisistä tutkimuksista on saanut leviämishypoteesi, joskin positiivinen yhteys vanhemmuuden ja parisuhteen laadun välillä on ollut usein melko heikko (Erel & Burman, 1995; Grych, 2002; Krishnakumar & Buehler, 2000). Tutkimukset osoittavat siten, että hyvinvoivassa parisuhteessa elävät puolisot kokevat usein myös tyytyväisyyttä vanhemmuudestaan ja vanhempi-lapsisuhteestaan. Positiivinen yhteys näiden tekijöiden välillä on löydetty sekä pysyvämpiluonteisten kokemusten että päivittäisten tunteiden ja kokemusten tasolla. Yhteys on havaittu myös tarkasteltaessa useita parisuhteen ja vanhemmuuden ulottuvuuksia, eri perhetyyppejä sekä eri-ikäisten lasten perheitä useissa eri maissa sekä käyttämällä itsearvioointeja ja observointeja (Belsky, 1990; Grych, 2002). Osassa tutkimuksista parisuhteen ja vanhemmuuden laadun yhteys on ollut voimakkaampi miehillä kuin naisilla (Grych, 2002). Tätä on selitetty muun muassa sillä, että miehet ovat kokemattomampia lasten

hoitajina ja voivat täten hyötyä enemmän puolisonsa tuesta ja neuvoista (Parke, 2002). Naiset toimivat usein niin sanottuna portinvartijana miehen ja lapsen välillä. Kun parisuhde toimii, naiset tukevat miehen ja lapsen vuorovaikutusta, mutta epätyydyttävässä parisuhteessa naiset eivät auta miehen toimintaa vanhempana. Yhteyksiä parisuhteen ja vanhemmuuden laadun välillä on tarkasteltu pääasiassa poikittäistutkimuksin. Pitkittäistutkimuksissa havaitut yhteydet ovat olleet heikkoja, mutta leviämishypoteesin mukaisesti positiivisia (Carlson, Pilkauskas, McLanahan, & Brooks-Gunn, 2011; Davies, Sturge-Apple, & Cummings, 2004; Floyd, Gilliom, & Costigan, 1998; Kurdek, 1996). Nämä tutkimukset ovat myös osoittaneet, että parisuhteen laatu ennustaa vanhemmuuden laattua voimakkaammin kuin vanhemmuuden laatu parisuhteen laatua.

Parisuhteen ja vanhemmuuden laadun yhteyksiä etsivä tutkimus nojaa teoriataustansa osalta usein perhesysteemiseen lähestymistapaan (Grych, 2002; Kerig & Swanson, 2010). Koska tämä lähestymistapa kytkeytyy perheterapeutiseen taustaan, korostuvat siinä ongelmakeskeiset selitykset. Leviämishypoteesi liittyy perhesysteemissä lähestymistavassa englanninkielisiin käsitteisiin *scapegoating* ja *detouring*. Nämä käsitteet viittaavat prosesseihin, joissa yhdessä perhesuhteessa syntyneet ongelmat siirtyvät toiseen perhesuhteeseen (Minuchin, 1974). Leviämishypoteesin mukaisesti myös esimerkiksi Belskyn (1991) vanhemmuuden prosessimallissa parisuhdetta pidetään yhtenä ensisijaisena vanhemmuuden tuen ja stressin lähteenä.

Kompensaatio- ja erillisyyshypoteesit saavat vähemmän, joskin jonkin verran, tukea tutkimustuloksista (Erel & Burman, 1995). Kompensaatiohypoteesin mukainen negatiivinen yhteys vanhemmuuden ja parisuhteen välille voi syntyä, kun yksilöt pyrkivät kompensoimaan yhdessä perhesuhteessa ilmeneviä ongelmia etsimällä tytyväisyyttä toisesta perhesuhteesta. Esimerkiksi Belsky kollegoineen (1991) havaitsi tutkimussaan, että äidit, joiden rakkaus puolisoa kohtaan väheni vanhemmuuden ensimmäisen vuoden aikana, osoittivat lastaan kohtaan enemmän myönteisyyttä ja tukea kuin äidit, joiden rakkaus puolisoon kasvoi tai pysyi ennallaan. Toisaalta negatiivinen yhteys voi syntyä myös, jos parisuhteeseensa erittäin tytyväiset kumppanit kokevat lapsensa häiriöksi suhteelleen (Goldberg & Easterbrooks, 1984). Perhesysteemisen lähestymistavan käsitteistä koalitiot liittyvät kompensaatiohypoteesiin. Perheessä koalitio syntyy, kun ongelmallisen perhesuhteen osapuoli liittoutuu jonkun toisen perheenjäsenen kanssa (Grych, 2002; Kerig & Swanson, 2010). Perheessä vanhemman ja lapsen välinen koalitio voi johtaa heidän välisensä suhteen lähenemiseen mutta lisäksi ongelmiin lapsen ja koalition ulkopuolelle jäävän vanhemman suhteessa.

Erillisyyshypoteesi olettaa, että vanhemmat kykenevät pitämään vanhemmuuden ja parisuhteen erillään toisistaan niin, että yhdessä suhteessa heräävät kielteiset tunteet ja ristiriidat eivät vaikuta kokemuksiin toisessa suhteessa (Krishnakumar & Buehler, 2000). Perhesysteemissä perinteessä esitetään, että rajat perheen osasysteemien välillä voivat auttaa vanhempia erottamaan vanhemmuuden ja parisuhteen toisistaan (Cox & Paley, 1997).

Vaikka kunkin hypoteesin oletus parisuhteen ja vanhemmuuden laadun välisestä suhteesta on erilainen, ovat nämä hypoteesit liitettävissä yhteen huomioimalla, että perheet ovat erilaisia keskenään ja että eri perheissä tapahtuu erilaisia perheprosesseja. Grych (2002) toteaakin, että tutkimuksista on saatu tukea eri hypoteeseille, mutta jatkossa tulisi selvittää, millaisissa tilanteissa näiden hypoteesien mukaiset prosessit ilmenevät. Yksi tapa tuoda näkyväksi perheiden erilaisuus on perhetypologinen lähestymistapa (ks. tarkempi kuvaus luvussa 2.1.2), jota hyödynnettiin Tutkimuksessa I tarkasteltaessa vanhemmuuden ja parisuhteen yhteyksiä.

#### **1.4.3 Vanhemmuus ja parisuhteen hoitaminen**

Toisin kuin vanhemmuuden ja parisuhteen laadun välisistä yhteyksistä, vanhemmuuden merkityksestä parisuhteen hoitamiselle tiedetään varsin vähän. Stafford (2003) kuitenkin toteaa, että olisi yksinkertaistamista olettaa, että parisuhteen hoitaminen on samanlaista eri elämätilanteissa ja -vaiheissa elävillä pareilla. Ilmeistä on, että lasten syntymä perheeseen koetaan usein parisuhteen hoitamisen haasteeksi. Paajasen (2005) tutkimuksen alle kolmevuotiaiden lasten vanhemmat arvioivat suurimmaksi vanhemmuuden mukanaan tuomaksi haasteeksi sen, että lasten synnytyy parisuhteen hoitamiselle on ollut vaikea löytää aikaa.

Koska parisuhteen hoitaminen on suurelta osin vuorovaikutusta, voidaan hypoteeseja parisuhteen hoitamisen ja vanhemmuuden yhteyksistä luoda vuorovaikutustutkimuksen pohjalta. Kuten edellä todettiin, Huston ja Holmes (2004) huomasivat vanhemmuuden muuttavan puolisoiden välistä vuorovaikutusta monella tavalla. Vanhemmuuden myötä esimerkiksi puolisoiden väisen vuorovaikutuksen määrä kokonaisuudessaan vähenee. Myös Dainton (2008) pohjasi hypoteesinsa aiempaan vuorovaikutustutkimukseen verratessaan vanhempien ja lapsettomien pariskuntien parisuhteen hoitamista toisiinsa. Hän oletti, että usein havaittu vanhempien lapsettomia pareja matalampi parisuhde-tytyväisyys voisi johtua siitä, että vanhemmat hoitavat parisuhdettaan vähemmän kuin lapsettomat parit. Hypoteesinsa mukaisesti Dainton huomasikin vanhempien raportoivan lapsettomia pareja vähemmän vuorovaikutukseen liittyviä parisuhteen hoitamisen tapoja eli vakuuttelua, avoimuutta, ristiriitojen hallintaa, myönteisyyttä ja neuvoja. Kun parisuhteen kesto vakioitiin, nämä erot kuitenkin hävisivät. Näin ollen parisuhteen vähäisempi hoitaminen ei Daintonin tutkimuksen mukaan liity vanhemmuuteen sinäsä; parisuhteen hoitaminen on vähäisempää pidempään kestääneissä suhteissa riippumatta siitä, onko parilla lapsia vai ei.

Vanhemmuuden ja lasten merkitys parisuhteen hoitamiselle näkyy myös Daintonin (2003) parisuhteen hoitamisen kontekstimallissa (ks. tarkemmin luku 1.3.2). Mallin verkostokonteksti korostaa parisuhteen hoitamisen kytkeytymistä muihin ihmissuhteisiin. Pikkulapsiperheissä lapset ovat olennainen ja konkreettisestikin lähes alati läsnä oleva osa puolisoiden ihmисsuhteiden verkostoa. Daintonin mallin kontekstien voidaan ymmärtää sisältävän sekä hoitamisen tapoja että tekijöitä, jotka vaikuttavat siihen, kuinka suhdetta hoidetaan. Näin

ollen lasten voitaisiin ajatella hoitavan vanhempiensa parisuhdetta sekä vaikuttavan tapoihin, joilla puolisot hoitavat parisuhdettaan. Kuten todetti, tutkimuksessa lasten rooli parisuhteen hoitamisessa on ohitettu tähän mennessä lähes täysin. Tutkimuksessa III paneuduttiin tähän kysymykseen.

## 1.5 Tutkimuksen tavoitteet

Tässä tutkimuksessa tarkasteltiin parisuhdetta pikkulapsiperheissä, ja keskeisimpinä käsitteinä käytettiin parisuhteen laatu, parisuhteen hoitamista ja vanhemmuutta. Kuviossa 1 on kuvattu kehien sisällä tutkimuksen keskeisimmät käsitteet ja niiden väliset suhteet. Kuvion uloimmalle kehälle sijoittuvat tutkimusta ohjaavat lähtökohdat eli systeeminen perhekäsitys, perhevaiheen huomioiminen ja arjen näkökulma. Näitä lähtökohtia ja keskeisimpiä käsitteitä yhdistää menetelmällinen kehä, joka tuo esille tutkimuksen keskeiset menetelmälliset valinnat eli mixed methods -otteen, typologisen lähestymistavan, parien tutkimisen, maita vertailevan tutkimuksen ja päiväkirjamenetelmän käytön. Kyseisillä menetelmällisillä valinnoilla pyrittiin tarkastelemaan mielenkiinnon kohteena olevia ilmiöitä ja huomioimaan samalla ulkokehällä kuvatut tutkimuksen lähtökohdat. Tutkimus sijoittuu monitieteisen perhetutkimuksen ja erityisesti perhepsykologian alalle.

Tutkimus koostuu neljästä osatutkimuksesta (Tutkimukset I-IV), joissa tutkimuksen kohteena olivat parisuhteen laatu ja hoitaminen pikkulapsiperheissä, parisuhteen hoitamisen yhteys parisuhteen laatuun sekä suhteen laadun ja hoitamisen yhteydet vanhemmuuteen.

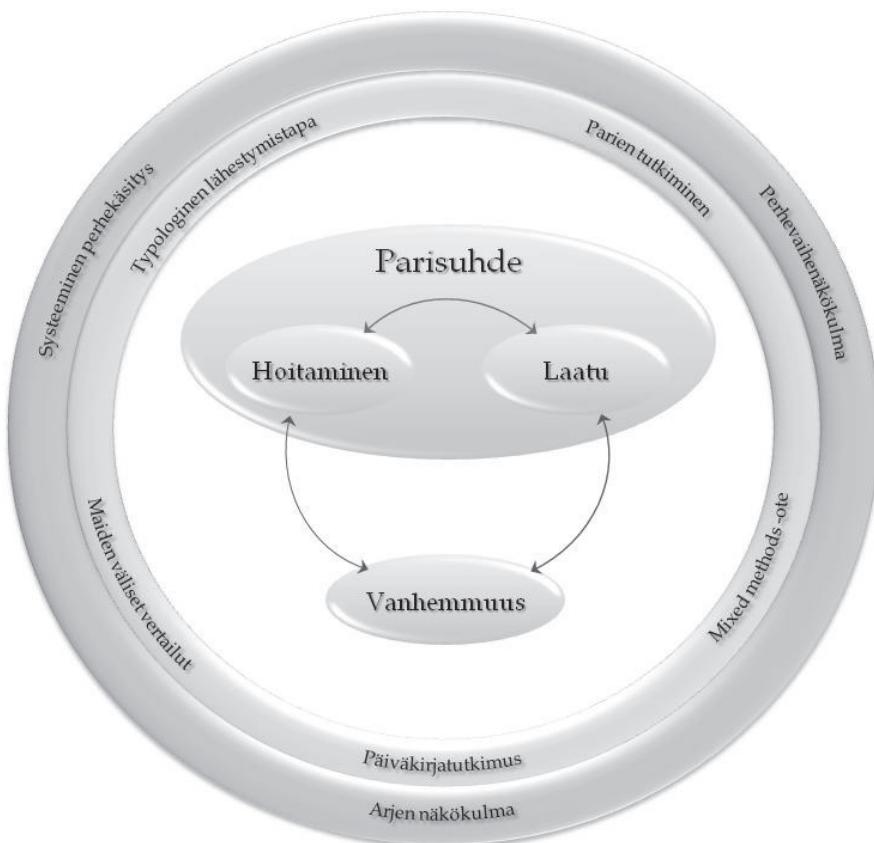
Ensimmäisenä tutkimuskysymykseniä tarkasteltiin, kuinka laadukkaaksi puolisot pikkulapsiperheessä kokevat parisuhteensa ja onko parisuhteen laadun kokemuksissa havaittavissa sukupuoli- ja maiden välistä eroja. Parisuhteen laataa lähestytiin yhtäältä kaksiulotteisesti parisuhteen positiivisena ja negatiivisena laatuna ja toisaalta parisuhdetyytyväisyyden näkökulmasta.

Toisena tutkimuskysymykseniä selvitettiin, kuinka puolisot pikkulapsiperheissä hoitavat parisuhdettaan ja onko parisuhteen hoitamisessa havaittavissa sukupuolten välistä eroja. Lisäksi tutkittiin, hoitavatko puolisot parisuhdettaan keskenään samankaltaisesti. Kiinnostuksen kohteena olivat parisuhteen hoitamisen strategiat ja rutiinit pariskuntien arjessa.

Kolmantena tutkimuskysymykseniä tarkasteltiin puolisoiden parisuhteen hoitamisen yhteyttä sekä heidän omiin että heidän puolisoidensa parisuhteen positiivisen ja negatiivisen laadun kokemuksiin. Lisäksi tutkittiin, onko näissä yhteyksissä eroja sukupuolten välillä.

Neljäntenä tutkimuskysymykseniä tutkittiin, millainen on parisuhteen laadun ja toisen keskeisen perhesysteemin, vanhemmuuden, laadun yhteys sekä millaisia perheryhmiä voidaan löytää näiden tekijöiden perusteella. Lisäksi tutkittiin lasten roolia parisuhteen hoitamisessa. Myös tämän tutkimuskysymyksen yhteydessä tarkasteltiin mahdollisia sukupuolieroja.

Ensimmäiseen tutkimuskysymykseen etsittiin vastauksia Tutkimuksissa I ja II sekä toiseen tutkimuskysymykseen Tutkimuksissa II ja III. Kolmanteen tutkimuskysymykseen pyrittiin vastaamaan Tutkimuksissa II ja III. Neljänteentutkimuskysymykseen etsittiin vastauksia erityisesti Tutkimuksissa I ja III. Lisäksi tämän väitöstutkimuksen tavoitteena oli kehittää menetelmiä parisuheteiden arjen tutkimiseen. Tätä teemaa käsiteltiin erityisesti Tutkimuksessa IV, mutta myös Tutkimuksessa III.



KUVIO 1 Tutkimuksen käsitteiden, menetelmien ja lähtökohtien kehys

## **2 MENETELMÄ**

### **2.1 Tutkimuksen menetelmälliset ratkaisut**

Kukin tutkimusaihe sekä siihen liittyvät tutkimuskysymykset ja teoreettiset lähtökohdat ohjaavat tutkimusprosessia tietynlaiseen menetelmälliseen valintoihin. Ne määrittävät – tai niiden tulisi määrittää – esimerkiksi sen, millaista aineistoa kerätään, keneltä se kerätään ja miten sitä analysoidaan. Kun tutkimusaiheena on suomalaisen pienten lasten vanhempien parisuhheet, luontevana seuraamuksena aiheenvalinnasta on esimerkiksi tarve tarkastella parisuhdetta molempien vanhempien näkökulmasta ja huomioida perheiden monimuotoisuus sekä suomalaiseen parisuhdeisiin liittyvät erityispiirteet. Tässä tutkimuksessa menetelmällisiä valintoja tehtiin tutkimuksen toteuttamisen eri vaiheisiin liittyen. Tutkimusotteen valinnassa päädynniin mixed methods -otteeseen sekä muuttujakeskeisen ja typologisen lähestymistavan yhdistämiseen. Aineistoiksi valittiin hyödynnettäviksi pariaineistot ja maiden välistet vertailut sekä aineistonkeruumenetelmiksi kyselylomakeaineiston rinnalle päiväkirja-aineistot.

#### **2.1.1 Mixed methods -ote**

Yleensä tutkimuskysymykset johtavat tutkijan valitsemaan joko laadullisen tai määrellisen lähestymistavan hyödyntämisen tutkimuksessaan, mutta viime aikoina lisääntyvästi on päädynnyt näiden kahden otteen yhdistämiseen. Myös tässä tutkimuksessa päädynnytiin laadullisen ja määrellisen lähestymistavan yhdistämiseen tavoitteena vastata tutkimuskysymyksiin laajemmin kuin vain yhtä lähestymistapaa hyödyntämällä olisi ollut mahdollista. Määrellisen ja laadullisen lähestymistavan yhdistämiseen viitataan usein käsitteellä *mixed methods research* (R. B. Johnson, Onwuegbuzie, & Turner, 2007; Onwuegbuzie & Leech, 2006; Teddlie & Tashakkori, 2006). Mixed methods -tutkimuksissa määrellisen ja laadullisen lähestymistavan painoarvot voivat vaihdella, olennaista on kuitenkin, että molemmat metodologiset otteet ovat edustettuna (R. B. Johnson ym., 2007). Mixed methods -lähestymistapa on Johnsonin, Onwuegbuzien ja

Turnerin (2007, s. 129) sanoin "kolmas metodologinen tai tutkimuksellinen paradigmä" määrällisen ja laadullisen paradigman rinnalla, ja se yhdistää induktiivista (rakenteiden tunnistaminen), deduktioista (teorioiden ja hypoteesien testaus) ja abduktiivista (omien tulosten ymmärtäminen parhaiden mahdollisten selitysten kautta) päättelyä (R. B. Johnson & Onwuegbuzie, 2004). Perhetutkimuksen kannalta mixed methods -tutkimuksen etuja ovat muun muassa mahdollisuus yhdistää määrällisen ja laadullisen lähestymistavan vahvuuksia ja paikata niiden puutteita sekä mahdollisuus lisätä tutkimustulosten validiutta ja ymmärtää moninaisia perhemuotoja ja -ilmiöitä (Plano Clark, Huddleston-Casas, Churchill, O'Neil Green, & Garrett, 2008).

Teddlie ja Tashakkori (2006) toteavat, että määrällisen ja laadullisen otteen yhdistämistä voi tapahtua tutkimusprosessin eri vaiheissa: käsitteellistämisvaiheessa, aineistonkeruuvaivaisessa, analyyttisessä vaiheessa ja/tai päätelmävaiheessa. He jaottelevat mixed methods -tutkimukset kahteen pääluokkaan sen mukaan, toteutuuko määrällisen ja laadullisen yhdistäminen yhdessä tutkimusprosessissa vai usean osatutkimukseen yhdistelmänä. Yhden tutkimusprosessin aikana laadullisen ja määrällisen lähestymistavan yhdistäminen mahdolistuu muuntamalla joko laadullinen tai määrällinen aineisto toiseen muotoon (esim. haastatteluaineiston koodaaminen kvantitatiiviseksi). Näin ollen lähestymistapa vaihtuu siirryttäässä tutkimusprosessin vaiheesta toiseen. Vaikka tällainen tutkimus on suhteellisen yleistä, ei sitä usein mielletä mixed methods -tutkimukseksi. Kun laadullisen ja määrällisen otteen yhdistäminen tapahtuu usean osatutkimuksen yhdistelmänä, voidaan otteiden yhdistämistä tehdä joko osatutkimusten tai tutkimusprosessin vaiheiden välillä. Yhdistäminen voidaan toteuttaa esimerkiksi keräämällä ja analysoimalla samanaikaisesti tai peräkkäisesti sekä määrällinen että laadullinen aineisto ja yhdistämällä näiden osatutkimusten tulokset yhteiseksi päätelmiksi. Tällöin voi toteutua yksi mixed methods -tutkimuksen keskeinen etu eli mahdollisuus selittävien ja varmentavien kysymysten kysymiseen samanaikaisesti (Teddlie & Tashakkori, 2006). Laadullisella otteella voidaan vastata tyypillisesti (mutta ei pelkästään) selittäviin ja määrällisellä otteella varmentaviin kysymyksiin. On myös mahdollista analysoida samaa aineistoa eri osatutkimuksissa sekä laadullisesti että määrällisesti muuntamalla aineistoa laadullisesta määrälliseksi, tai toisinpäin.

Perhetutkimuksen alalla määrällistä ja laadullista tutkimusta yhdistävät tutkimukset ovat vielä harvinaisia (Plano Clark ym., 2008). Tässä väitöstutkimuksessa pääpaino on määrällisessä lähestymistavassa. Vanhemmuutta ja parisuhteen laatuja ja hoitamista tarkasteltiin Tutkimuksissa I ja II aiemmassa tutkimuksessa hyödynnettyillä mittareilla. Näin voitiin testata aiemmasta tutkimuskirjallisuudesta johdettuja tutkimuskysymyksiä ja saada tutkimustuloksia, jotka ovat vertailtavissa aiempaan tutkimusperinteeseen. Myös Tutkimuksessa IV känykkäpäiväkirjamenetelmän toimivuutta kuvattiin pääasiassa määrällisellä aineistolla. Tutkimuksessa III parisuhteen hoitamista pikkulapsiperheissä tarkasteltaessa kysymyksensä tulla tuki määrälistä paremmin laadullisesti painottunut lähestymistapa. Tutkimuksessa hyödynnettiin laadullista päiväkirja-aineistoa hyvästä parisuhdehetkistä. Tämä aineisto mahdollisti myös sellaisten parisuhteen hoitamisen tekojen tarkaste-

lun, joita yksilöiden oletetaan tekevät rutuininomaisesti eli matalalla tietoisuuden tasolla ja ilman tietoista suhteen hoitamisen päämäärää. Laadullisen päiväkirja-aineiston kautta saatiaan myös näkyväksi tutkimusaihe, jota aiemmassa tutkimukseissa ei ole juurikaan tarkasteltu: lasten ja vanhemmuuden rooli parisuhteen hoitamisessa. Tutkimuksen III laadullista aineistoa analysoitiin kahdella tavalla, kategorisoimalla ja teema-analyysin avulla. Näin ollen Tutkimuksessa III hyödynnettiin laadullisen aineiston muuntamista määrälliseen muotoon. Tutkimus III edustaa siten itsessään mixed methods -lähestymistapaa. Lisäksi koko tämä väitöstutkimus voidaan nähdä mixed methods -otetta edustavana usean osatutkimuksen yhdistelmänä, jossa yksittäisten osatutkimusten tulokset koottaan yhteen yhteiseksi pohdinnaksi.

### **2.1.2 Muuttujakeskeinen ja typologinen lähestymistapa**

Suurin osa parisuhteita ja vanhemmuutta käsitlevistä tutkimuksista hyödyntää muuttujakeskeistä lähestymistapaa. Myös tässä väitöstutkimuksessa pääpaino on muuttujakeskeisessä lähestymistavassa, ja perhetypologista lähestymistapaa hyödynnetään muuttujakeskeinen lähestymistavan rinnalla Tutkimuksessa I. Muuttujakeskeisissä tutkimuksissa "perusyksikkönä" ja mielenkiinnon kohteena ovat muuttujat ja muuttujien väliset (usein) lineaariset suhteet (Bergman & Magnusson, 1997; Little, 1997). Oletuksena on, että tarkasteltava ilmiö voidaan tiivistää rajatuksi määräksi muuttujia ja että näiden muuttujien suhde toisiinsa on samanlainen koko populaatiossa. Muuttujakeskeinen painotus ei rajaudu vain tilastollisten menetelmien soveltamiseen, vaan myös teoreettisen ajattelun lähtökohdat ovat usein muuttujakeskeiset.

Siinä missä muuttujakeskeinen lähestymistapa etsii yleisiä trendejä, perhetypologinen lähestymistapa (ks. myös yksilökeskeinen lähestymistapa, engl. *person-oriented approach*) keskittyy perheiden välisiin eroihin (Bergman & Magnusson, 1997). Typologinen näkökulma huomioi, että muuttujien välinen suhde voi olla epälineaarinen siksi, että on olemassa erilaisia perhetyyppejä. Mandara (1997) sijoittaa typologisen lähestymistavan nomoteettisen muuttujakeskeisen ja idiografisen tapauskeskeisen lähestymistavan välille. Kärjistäen, muuttujakeskeinen lähestymistapa tuottaa tutkimustuloksia, jotka ovat luonteeltaan hyvin yleisiä ja soveltuvat todellisuudessa vain pieneen joukkoon perheitä. Tapauskeskeinen lähestymistapa puolestaan keskittyy kuvaamaan intensiivisesti vain yhtä systeemiä, yhtä perhettä, mutta tulokset eivät ole tätä laajemmin yleistetävissä. Yhdistämällä näitä lähtökohtia typologinen lähestymistapa mahdollistaa rikkaan ja kuvailevan perheilmiöiden tarkkailun. Tätä väitöstutkimusta ennen muutamat tutkimukset (Belsky & Fearon, 2004; V. K. Johnson, 2003; O'Connor, Hetherington, & Reiss, 1998) ovat hyödyntäneet perhetypologista lähestymistapaa parisuhteen ja vanhemmuuden kytkeytyneisyden tarkastelussa ja osoittaneet, että perheet eroavat toisistaan siinä, kuinka nämä kaksoi perheroolia yhdistyvät toisiinsa.

Aineiston analysoinnin kannalta typologinen lähestymistapa tarkoittaa erilaisten analyysimenetelmien valintaa kuin perinteinen muuttujakeskeinen lähestymistapa. Usein tarkasteltaessa aineistoa typologisesta lähtökohdasta

hyödynnetään klusterianalyysiä. Tutkimuksessa I perhetyyppejä etsittiin mixture-menetelmällä. Tämän menetelmän etuna verrattuna perinteiseen klusterianalyysiin on se, että menetelmä on "mallipohjainen" (engl. *model based*), ja se mahdollistaa tilastollisten kriteerien käytön ryhmien määrän valinnassa (Muthén, 2008).

### **2.1.3 Pariskuntien tutkiminen**

Ollennainen valinta tutkimusprosessissa on, keneltä tutkimuksen aineisto kerätään. Esimerkiksi Hustonin (2000) mukaan ymmärrystä sille, miksi parisuhheet toimivat niin kuin ne toimivat, voidaan etsiä kolmelta tasolta: ympäristöstä, puolisoista yksilöinä sekä parisuhteesta. Myös parisuhdetutkimuksen tulisi ulottua kaikille näille tasoille. Parisuhde on lähtökohtaisesti vuorovaikutuksellinen ilmiö, joten voisi ajatella, että aineiston kerääminen molemmilta puolisilta on itsestään selvyys parisuhdetutkimussa. Lieneekin yllättävää, että monempien puolisoiden tutkiminen parisuhdetutkimussa on kohtalaisen vähäistä (Duck, 2008a; Le & Agnew, 2001). Vain yhdeltä puolisolta hankittu kuva parisuhteesta on väistämättä yksipuolinen.

Tässä väitöskirjassa hyödynnettiin kahta aineistoa, joissa kummassakin tutkittavina ovat pariskunnat. Aineiston koostuminen pariskunnista tekee siitä monitasoista. Monitasoisuutta aineistoon voivat tuoda myös muun muassa seuraavissa luvuissa käsiteltävät päiväkirja-asetelma ja monen kulttuurin tutkiminen. Elivät pääsi puolisot sitten avoliitossa, avoliitossa tai seurustelusuhteessa, ovat he aineiston käsittelyn kannalta riippuvaisia (engl. *interdependent; non-independent*) toisistaan: verrattuna kahden samaan dyadiin kuulumattoman yksilön havaintoarvoihin puolisoiden arvot ovat keskenään samankaltaisempia (Kashy & Levesque, 2000; Kenny, Kashy, & Cook, 2006). Riippuvuus tarkoittaa yhtälältä mahdollisuutta tarkastella puolisoiden välistä dynamiikkaa ja toisaalta haasteita aineiston analysoinnissa. Useat tilastolliset menetelmät perustuvat oletukseen havaintoarvojen riippumattomuudesta. Näin ollen puolisoiden riippuvuuden huomiotta jättäminen aineiston analysointivaiheessa voi johtaa virheellisiin tuloksiin. Pariaineistoa voidaan analysoida sen luonnetta kunnioittaen esimerkiksi APIM-mallien (Kenny ym., 2006), rakenneyhtälömallinnuksen ja monitasomallinnuksen avulla, joista erityisesti rakenneyhtälömallinnusta hyödynnettiin myös tässä väitöstutkimussa.

### **2.1.4 Maita vertaileva tutkimus**

Jotta myös parisuheteita ympäröivän laajemman kontekstin merkitys (Cox & Paley, 1997; Huston, 2000) voitaisiin saada näkyväksi, tarvitaan tutkimusta parisuhteista useissa ympäristöissä. Gottman ja Notarius (2002) asettavatkin 2000-luvun parisuhdetutkimuksen tehtäväksi aiempaa laajemman kansainvälisten aineistojen hyödyntämisen tutkimussa. Myös esimerkiksi Daintonin (2003) malli neljästä parisuhteeseen hoitamisen kontekstista (ks. tarkemmin luku 1.3.2) korostaa parisuhteiden hoitamisen kulttuurisidonnaisuutta. Tästä huolimatta suurin osa parisuhdetutkimuksesta on toteutettu hyödyntämällä valkoihosilta,

keskiluokkaisilta, pohjoisamerikkalaisilta ihmisiiltä kerättyjä aineistoja (Dainton, 2003; Fincham & Beach, 2006). Usein on myös tarkasteltu opiskelijoita. Nämä ollen on jänyt epäselväksi, kuinka tutkimusperinteentulokset ovat yleistävissä muihin kulttuuriympäristöihin.

Yksi syy maita toisiinsa vertailevan tutkimuksen vähäisyyteen on todennäköisesti sen kuormittavuus. Aineiston hankkiminen useasta maasta on työläämpää kuin yhteen maahan keskittyminen, ja se vaatii ymmärrystä monista kulttuureista. Kuten Little (1997) toteaa, tärkeäksi vaativaksi sekä tutkimuksessa nousee myös käsitteiden vertailukelpoisuus maiden välillä. Tämä edellyttää, esimerkiksi, että tutkittavan ilmiön on oltava olemassa kaikissa tarkasteluissa kulttuureissa ja että löydetään sellaiset väittämät, jotka mittaavat tarkasteltavaa ilmiötä samalla tavoin eri kulttuureissa.

Tämän väitöskirjan Tutkimuksessa I suomalaisten parisuheteiden tilaa painettiin tekemällä vertailua toiseen kulttuuriin, Hollantiin. Tutkimuksessa tarkasteltiin parisuhteen ja vanhemmuuden kytökkiä kahden ansaitojan pikulapsiperheissä. Hollanti valittiin mukaan tutkimukseen, koska Hollannissa, kuten Suomessakin, kahden ansaitojan perhemalli on yleinen ja yleisesti hyväksytty tapa työn ja perheen yhteensovittamiseen (Pfau-Effinger, 2004). Maat kuitenkin eroavat toisistaan siinä, kuinka tästä perhemallia toteutetaan käytännössä. Esimerkiksi osa-aikatyö on Hollannissa huomattavasti yleisempää kuin Suomessa. Vaikka aineistoissa maiden välistä vertailuasetelmaa ei muissa tämän väitöskirjan tutkimuksissa synny, rakentuu se tutkimuksissa toisin, kuvaamalla suomalaisten perheiden erityispiirteitä sekä vertaamalla tuloksia pääosien amerikkalaisen tutkimusperinteentuloksiin.

### **2.1.5 Päiväkirjamenetelmä**

Tutkimusta tehtäessä on valittava myös, millaisin menetelmin tutkimuksen aineisto kerätään. Koska tässä tutkimuksessa oltiin kiinnostuneita pysyvämpi-luonteisten kokemusten ja ilmiöiden lisäksi parisuheteiden arjesta, hyödynnettiin tutkimuksen aineistonkeruussa kyselylomakkeiden ohella päiväkirjoja.

Päiväkirjamenetelmän ideana on tarkastella mielenkiannon kohteena olevia ilmiötä tiiviisti, toistuvilla mittauksilla tietyn ajanjakson aikana (katsauksia aiheesta esim. Bolger, Davis, & Rafaeli, 2003; Laurenceau & Bolger, 2005). Käytännössä tämä voi tarkoittaa samoina toistuvia päiväkirjakysymyksiin vastaamista esimerkiksi kolme kertaa päivässä yhden viikon ajan. Tällaisen tutkimuksen tarkoituksesta on tutkia ilmiötä niiden luonnollisessa ympäristössään ja tuoda esille nopeasti muuttuvia tunteita, kokemuksia ja tapahtumia päivittäisestä elämästä. Koska päiväkirjamenetelmässä tapahtumien kirjaaminen tapahtuu ajallisesti lähellä niiden kokemishetkeä, on retrospektioon liittyvien haittojen vähentäminen yksi keskeinen syy päiväkirjamenetelmän käyttämiseelle. Keskeisimpä rajoitteita päiväkirjamenetelmän käytössä ovat menetelmän kuormittavuus tutkittaville ja tämän vuoksi tarve rajoittaa tarkasteltavien muuttujien määrä kohtuullisen vähäiseksi.

Laurenceun ja Bolgerin (2005) mukaan päiväkirjamenetelmän käyttö tarjoaa monia mahdollisuuksia pari- ja perhetutkimuksessa. Ensinnäkin päiväkir-

jatutkimuksen avulla laboratoriotutkimusten tuloksia voidaan yleistää ja laajentaa arkielämään. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi ristiriitakäytätyymisen tarkeastua pariskuntien arkiympäristöissä. Toiseksi päiväkirjatutkimuksen avulla voidaan päästä käsiksi mikroilmiöiden tutkimiseen makrotason ilmiöiden ja pidemmän aikavälin yhteyksien tutkimisen sijaan. Kolmanneksi päiväkirjamenetelmällä voidaan saada tietoa kontekstuaalisista ja tilannetekijöistä, koska ilmiötä tarkastellaan niiden luonnollisessa ympäristössä. Neljänneksi menehtelmä mahdollistaa ihmisten välisen ilmiöiden prosessiluonteen tutkimisen useiden mittauskertojen avulla. Parisuhdetutkimuksen kontekstissa päiväkirjamenetelmä mahdollistaa molempien puolisoiden yhtäaikaisen tutkimisen ja esimerkiksi puolisoiden välisen tunteiden siirrännän tarkastelun. Viidenneksi päiväkirjamenetelmällä voidaan saada erilaista ja täydentävää tietoa verrattuna muuihin aineistonkeruumenetelmiin. Myös tässä tutkimuksessa hyödynnetään tästä syystä päiväkirjamenetelmän ohella kyselyaineistoa.

Viime vuosina päiväkirjamenetelmää on kehitetty laajasti, ja yhtenä keskeisimpänä kehitysalueena on ollut teknisten sovellusten etsiminen. Teknisten sovellusten, kuten kämmenitietokoneiden, hakulaitteiden ja puhelinten, käyttö päiväkirjatutkimuksessa on lisääntynyt vastineena perinteisten niin sanottujen paperipäiväkirjojen (engl. *paper and pencil diaries*) rajoitteille. Tällaisen perinteisin menetelmin kerätyn päiväkirja-aineiston keskeisenä riskinä on se, että tutkittavat eivät noudata ohjeistettuja vastaamisaikoja. Lisäksi aineiston muuttaminen helposti käsitteltävään sähköiseen muotoon on kuormittavaa. Tekniset sovellukset puolestaan tarjoavat mahdollisuuden muistuttaa tutkittavia vastaamisajankohdasta, ja koska vastaamisaika on mahdollista tallentaa sähköisesti, voidaan se tarkistaa jälkikäteen. Tutkimuksessa IV esitellään uusi tekninen sovellus päiväkirjatutkimukseen, kännykkäpäiväkirja.

## 2.2 Aineistonkeruu ja tutkittavat

Tässä väitöstutkimuksessa hyödynnettiin aineistoja, jotka kerättiin kahdessa pikkulapsiperheiden elämää tarkasteluvassa tutkimusprojektissa. Tutkimuksen I aineisto kerättiin kansainvälisessä FamWork-projektissa (*Family Life and Professional Work: Conflict and Synergy*) vuosina 2003–2005. Tutkimukset II–IV pohjautuvat vuonna 2006 kerättyihin Paletti-tutkimusprojektiin aineistoihin.

### 2.2.1 Tutkimus I: FamWork

FamWork-tutkimusprojektissa tarkasteltiin kahden ansaitsijan pikkulapsiperheitä yhteensä yhdeksässä Euroopan maassa (ks. Malinen ym., 2005). Tutkimuksessa I hyödynnettiin Suomen aineiston lisäksi Hollannin aineistoa. Tutkimukseen osallistuvissa perheissä piti olla vähintään yksi alle seitsemänvuotias lapsi. Lisäksi tutkimukseen etsittiin sellaisia perheitä, joissa oli kaksi työelämään osallistuvaa (työaika vähintään 15 tuntia viikossa) vanhempaa. Molempien vanhempien osallistuminen tutkimukseen oli toivottavaa mutta ei pakollista.

Suomalaisen aineiston keräsi Jyväskylän yliopiston Perhetutkimuskeskus keskisuomalaisen päiväkotien avustamana. Kyselylomakkeet toimitettiin päiväkoteihin suljetuissa kirjekuorissa, ja kunkin päiväkodin yhteyshenkilö jakoi kuoret kriteerit täyttäville perheille. Täytetyt lomakkeet palautettiin erillisissä palautuskuorissa postitse suoraan tutkijoille. Kaikkien tutkimukseen osallistuneiden perheiden kesken arvottiin 250 euron arvoisen matkalahjakortti sekä lastenkirjapaketteja. Hollannissa tutkittavien rekrytoinnissa hyödynnettiin julisteita ja esitteitä, joita jaettiin päiväkoteihin, lastenneuvoloihin ja esikouluihin. Lisäksi käytettiin mainontaa paikallistelevisiossa. Tutkimuksesta kiinnostuneet henkilöt ilmoittautuivat puhelimitse tai Internetin välityksellä tutkijoille, ja tutkimusavustaja jakoi kyselyt tutkimukseen osallistuville vanhemmille. Kyselylomakkeet palautettiin tutkijoille postitse. Hollannissa kaikki tutkimuksen osallistujat saivat palkinnoksi osallistumisestaan 20 euroa.

Vastaaminen kyselyihin tapahtui nimettömänä koodinumeroa käyttäen, jolloin koodien perusteella saman perheen äidin ja isän vastaukset kyettiin yhdistämään toisiinsa. Tutkimuksessa I hyödynnettiin aineistoaa niiden pariskuntien osalta, joissa molemmat puolisot olivat täytäneet kyselylomakkeen. Aineisto koostui 157 suomalaisesta ja 276 hollantilaisesta pariskunnasta (yhteensä 866 yksilöä).

## 2.2.2 Tutkimukset II-IV: Paletti

Paletti-tutkimusprojektiin tavoitteena oli kartoittaa pikkulapsiperheiden arkea monen eri perheenjäsenen ja elämäalueen näkökulmista (ks. tarkemmin Rönkä, Malinen, & Lämsä, 2009). Suomen Akatemian rahoittama tutkimus toteutettiin Jyväskylän yliopiston Perhetutkimuskeskuksessa, ja tutkimuksen aineisto kerättiin keskisuomalaisen päiväkotien avustuksella.<sup>4</sup> Infokirjeet tutkimuksesta toimitettiin päiväkoteihin, joista ne jaettiin edelleen perheille. Perheet, jotka olivat halukkaita osallistumaan tutkimukseen, ilmoittautuivat kirjeitse suoraan tutkijoille, ja tutkimusmateriaalit postitettiin tutkittaville kotiin. Tutkimusperheitä rekrytoitiin myös lähettiläällä sähköpostikirjeet niille perheille, jotka olivat osallistuneet FamWork-tutkimukseen ja siinä yhteydessä ilmaisseet halukkuutensa tulla mukaan jatkotutkimukseen.

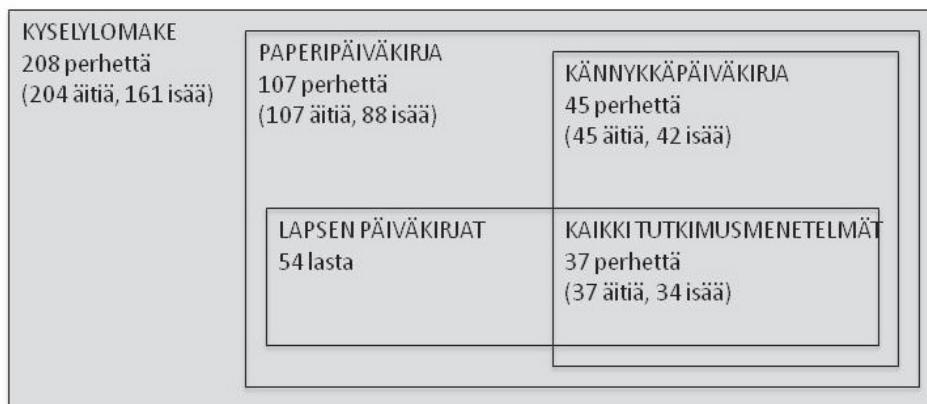
Perheiden oli mahdollista osallistua tutkimukseen usealla eri tavalla: kaikki osallistujat täyttivät kyselylomakkeen, ja tämän lisäksi heillä oli mahdollista täyttää erilaisia päiväkirjoja (kännykkä-, paperi- ja/tai lapsen päiväkirja). Tutkimuksen osallistumisen kriteerinä oli, että jokaisessa tutkimusperheessä tuli olla vähintään yksi alle kouluikäinen lapsi. Mikäli perheessä oli kaksi vanhempa, molempien vanhempien osallistuminen tutkimukseen oli toivottavaa mutta ei pakollista. Koska kännykkäpäiväkirjaosuuden yhtenä keskeisenä tarkoituksena oli työn ja perheen yhteensovittamisen tutkiminen, kännykkätutkimukseen osallistumisen ehtona oli, että perheessä oli kaksi vanhempaa, joista molemmat olivat säännöllisessä kokopäivätyössä. Palkintona osallistumisestaan

---

<sup>4</sup> Lisäksi muutamia perheitä rekrytoitiin tutkimukseen niin sanotulla lumipallomenteimällä.

tutkittavat perheet saivat perheaiheisen aikakauslehden irtonumeron ja osallistuvat esimerkiksi jääkiekko-ottelulippujen ja tuotepalkintojen arvontaan. Kännykkäosuuteen osallistuneille perheille korvattiin osallistumisesta aiheutuneet tekstivistikulut. Tutkimuksessa II hyödynnettiin Paletti-projektiin kyselylomakeaineistoa, Tutkimuksessa III paperipäiväkirja-aineistoa ja Tutkimuksessa IV paperi- ja kännykkäpäiväkirja-aineistoa.

Paletti-tutkimukseen osallistui kaikkiaan 204 naista ja 161 miestä 208 perheestä (ks. Kuvio 2; Malinen, Rönkä, Lämsä, & Tolvanen, 2009). Kaikki osallistujat täyttivät kyselylomakkeen, 107 naista ja 88 miestä 107 perheestä täytti paperipäiväkirja sekä 45 naista ja 42 miestä 45 perheestä kännykkäpäiväkirja. Lisäksi 54 lapsesta täytettiin lapsen päiväkirja kotona ja/tai päiväkodissa (tätä osa-aineistoa ei hyödynnetty tässä väitöstutkimuksessa, ks. tarkemmin Lämsä, Rönkä, Poikonen, & Malinen, painossa). Tutkimusperheistä 20 oli tullut muukaan tutkimukseen aiemman FamWork-tutkimuksen kautta. Tutkimuksissa II-IV hyödynnettiin Paletti-aineistoja niiden tutkittavien osalta, jotka elivät tutkimushetkellä parisuhteessa (avioliitto, avoliitto tai seurustelusuhde). Tutkimuksessa II tutkittavina olivat kyselylomakkeen täyttäneet 177 naista ja 153 miestä 180 perheestä. Tutkimuksessa III mukana olivat ne 95 naista ja 55 miestä 95 perheestä, jotka olivat täyttäneet paperipäiväkirja ja vastanneet tutkimusviikon aikana vähintään kerran tutkimuksessa hyödynnettyyn kysymykseen hyvästä parisuhdehetkestä. Tutkimuksessa IV tutkittavina olivat kaikki kännykkäpäiväkirjaosuuteen osallistuneet 45 naista ja 42 miestä 45 perheestä.



KUVIO 2 Paletti-tutkimuksen osallistujat

### 2.2.3 Aineistojen edustavuus

Sekä FamWork- että Paletti-tutkimuksen aineistojen edustavuudesta on raportoitu tarkemmin toisaalla (Malinen ym., 2005; Rönkä ym., 2009). Edustavuustarkastelut tehtiin käyttäen vertailukohtana useita Tilastokeskuksen tilastoja. Tiivistäen voidaan todeta, että FamWork-aineiston vanhemmat olivat jonkin verran korkeammin koulutettuja, ja he työskentelivät korkeammissa ammat-

tiasemissa suomalaiseen ikäluokaltaan vastaavaan väestöön verrattuna. Lisäksi tutkimuksessa mukana olleet perheet olivat vähempilapsisia kuin suomalaiset saman ikäluokan vanhempien perheet. Tehdyt havainnot FamWork-aineiston edustavuudesta selittivät ainakin osittain tutkimuksen osallistumiskriteereillä – osallistujien tuli olla työssäkäyviä – ja tutkimuksen toteuttamisella yliopisto-kaupungin ympäristössä.

Yhteenvetona Paletti-perheiden edustavuudesta voidaan todeta, että tutkimuksen aineistossa oli vähemmän yksinhuoltajaperheitä ja enemmän ns. ydinperheitä kuin suomalaisessa lapsiperheväestössä keskimäärin. Sen sijaan uusperheiden osuus vastasi hyvin tämän perhetyypin yleisyyttä lapsiperheväestöstä. Nämä erot tulevat ymmärrettäväksi, kun huomioidaan, että tutkimuksen känykkätutkimusosuuteen rekrytoitiin mukaan ainoastaan kahden vanhemman perheitä. Lisäksi edustavuusvertailut viittaavat siihen, että Paletti-perheissä oli hieman enemmän lapsia kuin suomalaisissa lapsiperheissä keskimäärin ja että Paletti-perheiden vanhemmat olivat selvästi korkeammin koulutettuja kuin suomalaiset vastaavan ikäiset aikuiset yleensä. Paletti-tutkimusprojektissa kerättiin tietoa myös tutkimukseen osallistumisesta kieltyyneiltä henkilöiltä. Osallistuneiden ja kieltyyneiden vertailuista on pääteltävissä, että tutkimuksesta jättyyti pois henkilötä, jotka kokivat elämäntilanteensa kiireiseksi tai kuormittavaksi tai elivät parhaillaan jonkinlaista muutosvaihetta elämässään (Rönkä, Malinen, Sevón, & Salonen, 2011).

## 2.3 Aineistonkeruumenetelmät ja mittarit

### 2.3.1 Tutkimus I: FamWork-aineisto

Tutkimuksessa I hyödynnetty FamWork-aineisto kerättiin kyselylomakkeilla. Kyselylomakkeet olivat identtiset äideille ja isille. Parisuhdetyytyväisyyttä mitattiin neljällä väittämällä, jotka sisältivät alun perin RAS (*the Relationship Assessment Scale*) -mittariin (Hendrick, 1988). Kysymyksiin vastattiin asteikolla 1 (*ei ollenkaan / erittäin huono*) – 6 (*täysin / erittäin hyvä*), joten suuret arvot mittarissa viittaavat korkeaan parisuhdetyytyväisyyteen. Vanhempi-lapsisuhdetta tarkasteltiin kahdella mittarilla. Vanhempi-lapsi suhteen laatu viittaa vanhemman ja perheen nuorimman lapsen välisen suhteen emotionaaliseen ulottuvuuteen. Tätä mitattiin neljällä väittämällä, jotka Schneewind, Beckmann ja Hechtl-Jackl (1985) ovat uudistaneet *Environment Scale* -mittarista (ks. Moos, 1990). Väittämiihin vastattiin asteikolla 1 (*olen eri mieltä*) – 6 (*olen samaa mieltä*), ja korkeat pistemäärität mittarissa viittaavat harmoniseen vanhempi-lapsisuhteesseen. Vähäisiä vanhemmuuden roolirajoitteita mitattiin kolmella Gerrisin ja kollegoiden (1998) kehittämällä väittämällä. Vastausvaihtoehdot vaihtelivat välillä 1 (*en ole samaa mieltä*) ja 6 (*olen samaa mieltä*). Korkean pistemäärään saava vanhempi ei koe roolinsa vanhempana rajoittavan elämäänsä. Lisäksi tutkimuksessa hyödynnettiin kyselylomakkeella kerättyjä taustatietomuutuja (esimerkiksi ikä ja koulutusta- so).

### 2.3.2 Tutkimukset II-IV: Paletti-aineistot

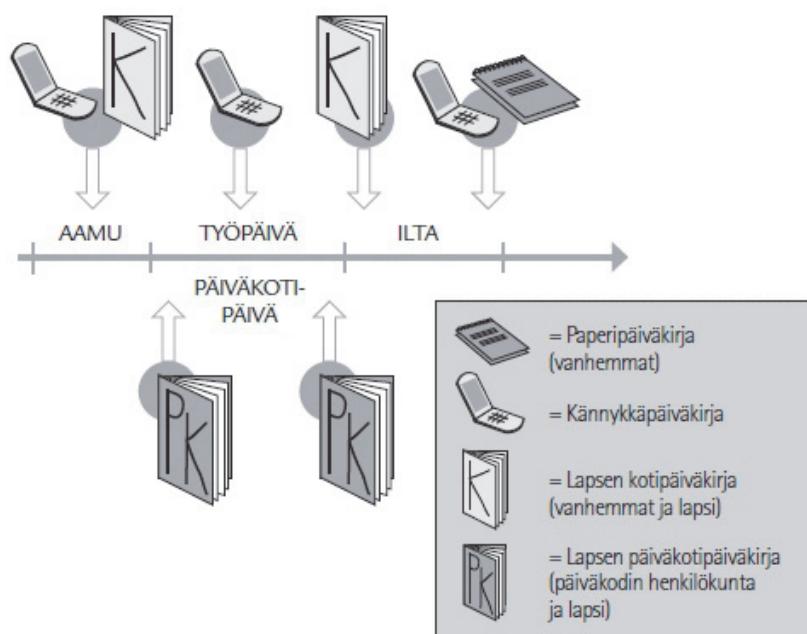
Paletti-tutkimuksessa aineistoja kerättiin kyselylomakkeilla sekä erilaisilla päiväkirjoilla. Tutkimusmateriaalit olivat samanlaiset äideille ja isille. Tutkimuksen päiväkirjaosuuus toteutettiin marraskuussa 2006, ja se kesti seitsemän päivää, maanantaiaamusta sunnuntai-iltaan (yhden päivän aineistonkeruuasetelma ks. Kuvio 3; Malinen, Rönkä, Lämsä, & Tolvanen, 2009). Päiväkirjaosuuden tarkoituksena oli tavoittaa mahdollisesti nopeastikin muuttuvia tilanteita ja kokemuksia perheiden arjessa.

Tutkimuksessa II käytettiin Paletti-projektissa kerättyä kyselylomakeaineistoa. Parisuhteen hoitamisen tapoja, eli vakuutteluja (engl. *assurances*), avoimuutta (engl. *openness*), ristiriitojen hallintaa (engl. *conflict management*), tehtävien jakamista (engl. *shared tasks*), myönteisyyttä (engl. *positivity*), neuvoja (engl. *advice*) ja sosiaalisia verkostoja (engl. *social networks*), tutkittiin *Relational Maintenance Strategy Measure* -mittarin (RMSM) uudistetun version (Stafford ym., 2000) 31 väittämällä. Väittämin vastattiin asteikolla 1 (*vahvasti eri mieltä*) – 7 (*vahvasti samaa mieltä*) eli korkeat pistemäärit mittarissa viittaavat aktiiviseen parisuhteen hoitamiseen. Positiivista ja negatiivista laatua parisuhteessa mitattiin *Positive and Negative Quality in Marriage Scale* -mittarilla (PANQIMS; Fincham & Linfield, 1997). Mittari sisältää kolme positiivista ja kolme negatiivista laatua kuvaavaa väittämää, joihin vastattiin asteikolla 0 (*ei ollenkaan*) – 10 (*erittäin*). Korkeat pistemäärit skaaloilla kuvaavat voimakkaan positiivista tai negatiivista laatua parisuhteessa.

Tutkimuksissa III ja IV hyödynnettiin paperipäiväkirja-aineistoa. Tutkittavat täyttivät tätä päiväkirja Kerran päivässä, iltaisin juuri ennen nukkumaanmenoaa. Paperipäiväkirjat käsittivät seitsemän identtistä aukeamaa ja sisälsvät sekä strukturoituja että avoimia kysymyksiä, jotka liittyivät esimerkiksi työn ja perheen yhteensovittamiseen, vanhemmuuteen, parisuhteesseen ja ajankäyttoön. Tutkimuksessa III hyödynnettiin paperipäiväkirjojen avointa kysymystä liittyen hyviin parisuhdehetkiin. Päiväkirjoissa esitetty tehtävänantero oli "Kerro kuluun päivän ajalta jostakin parisuhteesi kannalta hyvästä hetkestä, tapahtumasta tai tilanteesta. Voit kuvalla mitä tapahtui, mitä koit, tunsit, ajattelit, havaitsit jne." Tutkimuksessa IV käytettiin kahta strukturoitua kysymystä koskien työn stressaavuutta ja tehokkuuden ja/tai aikaansaavuuden tunnetta työssä. Näihin kahteen kysymykseen vastattiin asteikolla 1 (*ei lainkaan*) – 7 (*erittäin paljon*), joten korkeat pistemäärit viittaavat runsaaseen työn stressaavuuteen ja runsaaseen tehokkuuden ja/tai aikaansaavuuden kokemukseen.

Tutkimuksessa IV hyödynnettiin myös kännypäipäiväkirja-aineistoa. Kännypäipäiväkirja koostui kymmenestä struktroidusta kysymyksistä, joihin vastattiin tekstiviestitse numerosarjana. Tutkittavat vastasivat kysymyksiin kolme kertaa päivässä (aamulla, iltapäivällä ja illalla). Kysymykset vastausvaihtoehtoinen olivat mukana kannettavassa kysymysvihkosessa. Vihkossa oli myös tarkemmat vastaamisohjeet sekä puhelinnumero, johon vastaukset tuli lähettää. Kysymyksistä kuudella mitattiin vastaajan mielialaa, ja nämä kysymykset toistuivat samanlaisina kaikkina vastaamisajankohtina. Muut kysymykset käsittelivät esi-

meriksi vuorovaikutusta puolison ja lapsen kanssa. Arkisin päivääkaan esitettiin lisäksi työhön liittyviä kysymyksiä, esimerkiksi työilmapiiriä sekä työmotivaatiota koskien. Tutkimuksessa IV hyödynnettiin kahta kysymystä, jotka oli esitetty sekä kannykkä- että paperipäiväkirjassa. Näistä toinen mittasi stressaan-tuneisuutta ja toinen tehokkuutta ja/tai aikaansaavuutta. Kannykkäpäiväkirjassa näihin kysymyksiin vastattiin asteikolla 1 (*ei ollenkaan*) – 7 (*erittäin paljon*), jolloin korkeat pistemäärität viittaavat voimakkaaseen stressantuneisuuden tai tehokkuuden ja/tai aikaansaavuuden kokemukseen. Tarkempi kuvaus tutkimuksissa hyödynnytistä mittareista on alkuperäisissä tutkimusartikkeleissa.



KUVIO 3 Paletti-tutkimuksen päiväkirja-asetelma

## 2.4 Aineiston analysointi

Tutkimuksissa hyödynnettiin sekä määrellisiä että laadullisia analysointimenetelmiä. Keskeisimpinä analysointimenetelminä olivat Tutkimuksissa I ja II rakenneyhtälömallinnus (engl. *structural equation modeling*, SEM) ja Tutkimuksessa IV toistettujen mittausten analyysi (engl. *general linear modeling [GLM] for repeated measurements*) sekä monitasomallinnus (engl. *multilevel modeling*). Laadullista aineistoa hyödyntävässä Tutkimuksessa III aineisto kategorisoitiin ja analysoitiin lisäksi teema-analyysin avulla. Yhteenveto Tutkimusten I-IV aineistoista, aineistonkeruumenetelmistä, mittareista, tutkittavista ja aineiston analysointimenetelmissä on esitetty Taulukossa 2. Tarkempi kuvaus on alkuperäisissä tutkimusartikkeleissa.

TAULUKKO 1 Tutkimusten I-IV aineistot, aineistonkeruumenetelmät, mittarit, tutkittavat ja analysointimenetelmät

Tutkimus	Aineisto, aineistonkeruumenetelmät ja mittarit	Tutkittavat	Aineiston analysointimenetelmät
Tutkimus I	FamWork: kyselylomake - parisuhdetyytyväisyys (Hendrick, 1988). - vanhempi-lapsisuhteiden laatu (Schneewind ym., 1985) - vähäiset vanhemmuuden roolirajoitteet (Gerris ym., 1998) - taustatekijät	157 suomalaista ja 276 hollantilaista pariskuntaa (yhteensä 866 yksilöä)	rakenneyhtälömallinnus (multi-group proseduuri, MLR), skaalattu Satorra-Betler $\chi^2$ -testi, mixture mallinnus, ristiintaulukointi, Fisherin exact-testi, ANOVA, Tukeyn post hoc -testi
Tutkimus II	Paletti: kyselylomake - parisuhteiden hoitamisen tavat: vakuuttelu, avoimuus, ristiriitojen hallinta, tehtävien jakaminen, myönteisyys ja sosiaaliset verkostot (RMSSM; Stafford ym., 2000) - positiivinen ja negatiivinen parisuhteiden laatu (PANQIMS; Fincham & Linfield, 1997)	177 naista ja 153 miestä 180 perheestä (yhteensä 330 yksilöä)	rakenneyhtälömallinnus (MLR), skaalattu Satorra-Betler $\chi^2$ -testi
Tutkimus III	Paletti: paperipäiväkirja - hyvät parisuhdehetket	95 naista ja 55 miestä 95 perheestä (yhteensä 150 yksilöä)	teema-analyysi, kategorisointi, ristiintaulukointi, $\chi^2$ -testi
Tutkimus IV	Paletti: kännnykkäpäiväkirja - stressaantuneisuus - tehokkuus ja/tai aikaansaavuus Paletti: paperipäiväkirja - stressaantuneisuus - tehokkuus ja/tai aikaansaavuus	45 naista ja 42 miestä 45 perheestä (yhteensä 87 yksilöä)	GLM, monitasomallinnus

### **3 TUTKIMUSTEN PÄÄTULOKSET**

#### **3.1 Tutkimus I**

Tutkimuksessa I tarkasteltiin parisuhteen laadun ja vanhempi-lapsisuhteen laadun yhteyksiä suomalaisten ( $n = 157$  pariskuntaa) ja hollantilaisten ( $n = 276$  pariskuntaa) kahden ansaitojan pikkulapsiperheissä hyödyntäen kyselylomakeaineistoa. Nämä kaksi maata valittiin mukaan tutkimukseen, koska kahden ansaitojan perhemalli on kansainvälisti vertaillen yleinen näissä maissa, mutta samalla maat eroavat toisistaan siinä, kuinka työn ja perheen yhdistäminen käytännössä toteutetaan. Tutkimuksessa yhdistettiin muuttujakeskeisiä sekä perhetypologisia analyysejä.

Tutkimuksessa testattiin kolmea hypoteesia, jotka kuvaavat ja selittävät parisuhteen ja vanhemmuuden laadun välistä yhteyttä (Erel & Burman, 1995; Krishnakumar & Buehler, 2000). Leviämishypoteesi ennustaa parisuhteen ja vanhempi-lapsisuhteen laadun välisteille positiivisen yhteyden. Kompensaatiohypoteesi olettaa yhteyden olevan negatiivinen. Erillisyyshypoteesi ennustaa, etteivät parisuhteen ja vanhempi-lapsisuhteiden laatu kytkeydy toisiinsa. Tutkimuksen muuttujakeskeiset analyysit tukivat leviämishypoteesia. Korkea parisuhdetyytyväisyys kytkeytyi korkeaan vanhempi-lapsisuhteeseen ja vähäisiin vanhemmuuden roolirajoitteisiin. Näiden yhteyksien vahvuudessa ei havaittu eroa sukupuolten tai maiden välillä. Sen sijaan maiden välissä vertailuissa huomattiin, että verrattuna hollantilaisiin suomalaiset parit olivat jossain määrin tyytymättömämpiä parisuhteeseensa.

Perhetypologiset analyysit paljastivat, että edellä kuvattu leviämishypoteesin mukainen yleissuuntaus ei pätenyt kaikissa perheissä. Aineistosta nimitettiin neljä perhetyyppiä: tyytyväisyyttä perhesuhteissa kokevien ryhmä (*families with satisfying relationships*; 73 prosenttia perheistä), tyytymättömyyttä vanhempi-lapsisuhteessa kokevien ryhmä (*families with unsatisfying parent-child relationships*; 13 %) sekä tyytymättömien miesten (*families with either dissatisfied men*; 6 %) ja tyytymättömien naisten ryhmät (*dissatisfied women*; 7 %). Näiden perhe-

tyyppien välillä havaittiin eroja esimerkiksi lasten lukumäärän, parisuhteen keston ja nuorimman lapsen iän suhteen.

Tiivistetysti tutkimus osoitti, että leviämishypoteesin mukaisesti tyytyväinen puoliso on usein myös tyytyväinen vanhempi. Tutkimuksen perhetypolo- ginen lähestymistapa toi esille kuitenkin yksityiskohtaisemman kuvan per- hesuhteista. On olemassa myös perheitä, joissa puolisot ovat tyytyväisiä keski- näiseen suhteeseensa, mutta kokevat suhteensa lapseen ongelmallisemmaksi. Joissakin perheissä puolestaan puolisot kokevat perhesuhteensa keskenään var- sin eri tavoin.

### **3.2 Tutkimus II**

Tutkimuksessa II tarkasteltiin RMSM-mittaria hyödyntävän Paletti-kyselylomakeaineiston pohjalta pienten lasten vanhempien parisuhteen hoitamista sekä sen kytkeytymistä positiiviseen ja negatiiviseen parisuhteen laatuun. Useissa aiemmissa tutkimuksissa parisuhteen hoitamisen on osoitettu yhdistyväni parisuhteen laatuun (Dainton & Aylor, 2002; Stafford ym., 2000; Stafford, 2003). Näissä tutkimuksissa ei kuitenkaan ole huomioitu parisuhteen laadun kaksiulotteista luonnetta. Nämä ollen on jäänyt epäselväksi, kytkeytyykö pa- risuhteen hoitaminen sekä positiiviseen että negatiiviseen laadun ulottuvuuteen. Lisäksi aiemmissa tutkimuksissa on vain harvoin käytetty pariaineistoja, jotka siitä, miten tekemiset ja kokemukset kytkeytyvät toisiinsa puolisoiden välillä, tiedetään vasta vähän. Tutkimuksessa II paneuduttiin näihin kysymyksiin hyö- dyntämällä pariaineistoja ja erottamalla toisistaan positiivinen ja negatiivinen parisuhteen laadun ulottuvuus.

Tutkimuksen naiset kertoivat olevansa miehiin verrattuna aktiivisempia parisuhteen hoitajina. Lisäksi he raportoivat parisuhteessa enemmän negatiivis- ta laatua kuin miehet. Positiivisen parisuhteen laadun tasossa naiset ja miehet eivät eronneet toisistaan. Puolisot olivat keskenään samankaltaisia avoimuudessa, vakuuttelussa ja sosiaalisten verkostojen käytössä. Sen sijaan, mitä enemmän toinen puolisoista hoiti suhdetta jakamalla tehtäviä, sitä vähemmän toinen näin teki. Tutkimus osoitti parisuhteen hoitamisen kytkeytyvän sekä po- sitiiviseen että negatiiviseen parisuhteen laatuun. Naisten parisuhteen hoitami- nen yhdistyi positiivisella yhteydellä heidän omaan positiiviseen parisuhteen laatuunsa. Lisäksi se oli yhteydessä, negatiivisella yhteydellä, heidän omaan ja heidän puolisoidensa negatiiviseen parisuhteen laatuun. Miesten parisuhteen hoitaminen sen sijaan oli kytköksissä, positiivisella yhteydellä, ainoastaan hei- dän omaan positiiviseen parisuhteen laatuunsa. Tarkemmillä vertailuilla osoi- tettiin kolme tilastollisesti merkitsevää sukupuolieroaa parisuhteen hoitamisen ja laadun yhteyksissä. Sillä, missä määrin naiset hoitivat parisuhdettaan, oli mies- ten hoitamisen tekona vahvempi yhteys naisten positiiviseen ja negatiiviseen parisuhteen laatuun. Lisäksi naisten parisuhteen hoitamisen yhteys heidän puo- lisoidensa negatiiviseen parisuhteen laatuun oli voimakkaampi kuin miesten hoitamisen yhteys miesten puolisoiden negatiiviseen parisuhteen laatuun. Tut-

kimuksen tulokset viittaavat siihen, että naisten parisuhteiden hoitamisella on keskeisempi rooli parisuhteiden laadussa.

### 3.3 Tutkimus III

Aiemmissa tutkimuksissa on huomattu, että parisuhteiden hoitamisen vaikutukset parisuhdetyytyväisyysteen ovat varsin lyhytkestoisia, ja tästä syystä suhteita tulee hoitaa jatkuvasti (Stafford, 2003). Dainton (1998) toteaaakin, että jotta ymmärtäisimme, kuinka parisuhteita hoidetaan, on meidän ymmärrettävä puolisoiden välistä päivittäistä vuorovaikutusta. Tutkimuksessa III näkökulmaa parisuhteiden hoitamiseen laajennettiin hyödyntämällä arjen tutkimuksen perinnettä ja tarkastelemalla, millaista toimintaa suomalaiset pienten lasten vanhemmat kuvaavat päiväkirja-aineistossa, kun heitä pyydetään kertomaan päivittäisistä hyvistä hetkistä parisuhteessaan. Oletuksena oli, että parisuhteiden hoitamisesta voitaisiin saada uutta ymmärrystä tutkimalla näitä hetkiä, joiden aikana parisuhteiden hoitamisen tavoite on hetkellisesti täyttynyt.

Hyvien parisuhdehetkien kuvauskset tunnistettiin seitsemänlaisia toimintoja: teot, keskustelut, läsnäolo, myönteisyys, fyysisen läheisyys, tuki ja ristiriitojen hallinta. Nämä kategoriat jaettiin edelleen alakategorioihin. Suurempi osuus naisista kuin miehistä mainitsi päiväkirjakuvauksissaan tekijöiden alakategorioista tehtävien jakamisen ja palvelukset sekä keskusteluista kuulumisten vaihdon ja keskustelun perheasioista.

Tutkimuksessa tarkasteltiin myös aiemmassa tutkimuksessa usein ohittetua lasten roolia hyvien parisuhdehetkien kuvauskissa. Kaiken kaikkiaan lasten rooli hyvien parisuhdehetkien kuvauskissa oli merkittävä; lapset mainittiin konkreettisesti noin joka kolmannessa hetkikuvaussesssa. Aineistosta tunnistettiin kolme teemaa, joiden kautta lapsia kuvattiin. Ensinnäkin lapset tuotiin esille maisemana parisuhteelle, ja hyviä parisuhdehetkiä paikallistettiin ajassa ja tilassa mainitsemalla lapset hetkikuvaussissa. Toiseksi lapset kuvattiin perhe-elämän osallistujina. Lasten läsnä- tai poissaolo tuotiin usein erikseen ilmi hetkikuvaussissa. Kolmanneksi lapsista kerrottiin jaettuna vastuuna. Vanhemmuuden jakaminen koettiin tärkeäksi yksilöille itselleen, parisuhteelle sekä lapsille. Lasten ja vanhemmuuden kuvaaminen jaettuna vastuuna oli yleisempää naisten kuin miesten keskuudessa. Sekä naiset että miehet korostivat enemmän miehen kuin naisen osallistumista vanhemmuuteen hyvien parisuhdehetkien kuvauskissa.

### 3.4 Tutkimus IV

Perhe-elämän arkea käsittelevät tutkimukset ovat lisääntyneet viime vuosina selkeästi, mikä on myös luonut tarvetta kehittää arjen tutkimukseen soveltuvia tutkimusmenetelmiä. Tutkimuksessa IV esiteltiin uusi aineistonkeruumenetel-

mä – kännykkäpäiväkirja – perheiden arjen tutkimiseen sekä kuvattiin menetelmän kehitysprosessi kahdessa Jyväskylän yliopiston Perhetutkimuskeskuksessa toteutetussa tutkimusprojektissa. Tutkimuksen tarkoituksesta oli selvittää, missä määrin perheiden arjen olennaisia ulottuvuuksia voidaan saada tallentettuksi tällä uudella aineistonkeruumenetelmällä.

Kännykkäpäiväkirjassa tutkittavat vastaavat tietyn ajanjakson, esimerikksi viikon, aikana toistuvasti samoihin kysymyksiin tekstiviesteillä. Menetelmän pyrkimyksenä on – kuten päiväkirjatutkimuksessa yleensäkin – saada tallennettua nopeasti vaihtuvia tunteita ja tilanteita. Tutkimuksessa todettiin kehitetyn kännykkämenetelmän eduksi helppokäyttöisyys, edullisuus ja vastausten luotettavuus. Menetelmällä kerätyn aineiston perusteella todennettiin, että vaikka menetelmän avulla tietoa on mahdollista kerätä vain rajallisella kysymysmäärellä, arjen kokemusten vaihtelevuus voidaan tallentaa kännykkäpäiväkirjalla. Menetelmällä pystytettiin saamaan näkyväksi sekä yksilöiden välistä että ajankohtaan liittyvää tilastollisesti merkitsevää vaihtelua esimerkkeinä käytetyissä mielialamuuttujissa. Tutkimuksessa havaittiin myös, että kännykkäpäiväkirjalla ja paperipäiväkirjalla kerättyt aineistot ovat keskenään johdonmukaisia. Tutkimuksen pohjalta kännykkämenetelmä voidaan todeta hyvin soveltuvalaksi menetelmäksi perhetutkimukseen, erityisesti niissä tilanteissa, joissa tarkoituksesta on tavoitaa päivittäisiä, vaihtelevia tunteita, kokemuksia ja tapahtumia perheissä.

## **4 POHDINTA**

Tässä tutkimuksessa tarkasteltiin parisuhdetta pikkulapsiperheessä. Erityisenä mielenkiinnonkohteena olivat parisuhteen laatu, parisuhteen hoitaminen ja vanhemmuus sekä näiden tekijöiden väliset suhteet. Tutkimuksessa selvitettiin pienten lasten äitien ja isien kokemuksia parisuhteen laadusta sekä parisuhteen laadun kytkeytymistä vanhemmuuden laatuun. Lisäksi tutkittiin vanhempien tapoja hoitaa parisuhdettaan ja selvitettiin, kuinka parisuhteen hoitaminen kytkeytyy parisuhteen laatuun. Myös vanhemmuuden ja lasten roolia parisuhteen hoitamisessa tarkasteltiin. Vastauskia tutkimuskysymyksiin etsittiin hyödynnällä kahta pariaineistoa, joissa molemmissa tutkittavina oli suomalaisia pienten lasten vanhempia. Toinen käytetyistä aineistoista mahdollisti lisäksi vertailun hollantilaisiin vastaavaa perhevaihetta eläviin vanhempioihin. Tutkimuksessa myös hyödynnettiin ja kehitettiin arjen näkökulmaa esille tuovaa päiväkirjamenetelmää. Tutkimuksen tulokset korostivat parisuhteen hoitamisen keskeisyyttä pikkulapsiperheen vanhempien elämässä sekä vanhempana ja puolisona elämisen kytkeytyneisyyttä. Perhe-elämä näyttäytyi monelta osin erilaisena naisille ja miehille.

### **4.1 Puolisoiden kokemukset parisuhteen laadusta pikkulapsiperheessä**

Parisuhteiden laatua tarkasteltiin tässä tutkimuksessa erityisesti vertaillen naisten ja miesten sekä suomalaisten ja hollantilaisten vanhempien kokemuksia. Utta ymmärrystä parisuhteen laadusta saatiin myös ryhmittelemällä perheitä parisuhteesseen ja vanhemmuuteen liittyvien kokemusten perusteella sekä tarkastelemalla parisuhteen laatua parisuhdetyytyväisyyden lisäksi puolisoiden kokemuksina positiivisesta ja negatiivisesta parisuhteen laadusta. Näin ollen tutkimuksessa huomioitiin parisuhteen laadun kaksilottainen luonne eli se, että yksilö voi samanaikaisesti kokea suhdettaan kohtaan myös ristiriitaisia kokemuksia.

Aiempi tutkimus on osoittanut naisten olevan usein miehiä tyytymättömmäpiä parisuhteesensa (Amato ym., 2003; Kinnunen ym., 2000; Mickelson ym., 2006; Paajanen, 2003; TolKKi-Nikkonen, 1990). Tässä tutkimuksessa naisten ja miesten parisuhdetyytyväisyyden kokemuksissa ei kuitenkaan havaittu eroja. Sukupuolieroja ei löydetty myöskään positiivisessa parisuhteen laadussa. Sen sijaan naisten huomattiin kokevan puolisoitaan enemmän negatiivista laattua parisuhteesaan. Naiset siis arvioivat puolisonsa ominaisuudet sekä tunteensa puolisoaan ja suhdettaan kohtaan enemmän negatiivisiksi kuin miehet. Näin ollen tämä tutkimus osoitti, että aiempi tutkimushavainto naisten miehiä matalammasta parisuhdetyytyväisyydestä liittyy - ainakin suomalaisen pienten lasten vanhemilla - naisten runsaampaan negatiiviseen laatuun vähäisen positiivisen laadun sijaan. Toisaalta naisten keskuudessa arviot negatiivisesta parisuhteen laadusta myös vaihtelivat enemmän kuin miesten keskuudessa, mikä kertoo siitä, että naisissa oli myös niitä, jotka eivät negatiivista laattua juurikaan kokeneet.

Myös tutkimuksen tulokset erilaisista perhetyypeistä lisäävät ymmärrystä parisuhteilta laadusta ja parisuhdeesta osana perhesysteemiä. Tutkimuksessa löydettiin neljä perhetyyppiä kuvastamaan suomalaisen ja hollantilaisten pikkulapsiperheiden perhesuhteita. Selvästi suurin osa perheistä kuului tyytymättömyyttä perhesuhteissa kokevien ryhmään. Näissä perheissä molemmat puolisot kokivat kaksi keskeistä perhesysteemiään, parisuhteesensa sekä suhteensa lapsseen, varsin laadukkaaksi. Loput perheet jakautuivat kolmeen ryhmään, tyytymättömyyttä vanhempi-lapsisuhteessa kokeviin sekä tyytymättömiin naisten ja tyytymättömiin miesten perheisiin. Perhetyyppejä käsitellään myöhemmin tarkeimmin, mutta parisuhteen laadun näkökulmasta nämä perhetyyppit osoittivat, että parisuhde on suurimmassa osassa perheistä varsin myönteisesti koettu ihmiskäytäntö. Tyytymättömiin naisten ja tyytymättömiin miesten perhetyyppit puolestaan toivat esille sen, että joissakin perheissä puolisot kokevat parisuhteesensa varsin eri tavoin. Näissä perhetyypeissä molemmat puolisot olivat verrattain vähäisesti tyytymättömiä parisuhteesensa, mutta ryhmiä kuvasti erityisesti jommankumman puolison toista suurempia tyytymättömyys. Aiemmin on havaittu, että tyytymättömiin puolisoiden näkemykset parisuhteesensa vuorovaikutuksesta ja teosta poikkeavat toisistaan enemmän kuin tyytymättöillä pareilla (P. L. Johnson & O'Leary, 1996). Tämä tutkimus osoitti, että tällaiset eriävyyydet puolisoiden näkemysten välillä voivat olla yleisemminkin ominaisia tyytymättömillä pareille. Tulokset puolisoiden erilaisista näkemyksistä korostavat tarvetta molempien puolisoiden tutkimiseen ja sitä kautta heidän mahdollisesti erilaisten näkökulmien huomioimiseen tutkimuksessa.

Tutkimuksen vertailu suomalaisen ja hollantilaisten vanhempien välillä osoitti suomalaisen vanhempien olevan hollantilaisia vähemmän tyytymättömiä parisuhteesiinsa. Vanhemmuuskokemuksissa vastaavaa eroa maiden välillä ei löydetty, mutta perhetyypeistä tyytymättömiin naisten perheet olivat yleisempiä suomalaisen kuin hollantilaisten perheiden keskuudessa. Aiempi tutkimus tarjoaa yhdeksi mahdolliseksi selityksekseksi suomalaisen hollantilaisia matalammalle parisuhdetyytyväisyydelle maiden väliset erot perheen sisäisissä ta-

voissa yhdistää työ ja perhe. Wierda-Boer, Gerris, Vermulst, Malinen ja Anderson (2009) luokittelivat tutkimuksessaan suomalaisia, hollantilaisia ja saksalaisia kahden ansaitojen pikkulapsiperheitä sen perusteella, kuinka vanhemmat jakavat keskenään palkallisen ja palkattoman (kodinhoito- ja korjaustyöt, lastenhoito) työn. Suomalaisten joukossa naisen kaksoistaakka -perhetyyppi, jota kuvastaa naisen puolisoaan suurempi vastuu palkka- ja palkattomasta työstä, oli muita maita selvästi yleisempi (Suomessa 49 %, Hollannissa 13 %, Saksassa 12 %). On mahdollista, että tämä työnjako koetaan perheissä kuormittavaksi ja epätasa-arvoiseksi, mikä puolestaan voi heijastua puolisoiden parisuhdetyytyväisyyteen. Myös muut tutkimuksemme tulokset tukevat näkemystä puolisoiden välisen työnjaon keskeisyydestä parisuhteen hyvinvoinnille.

## **4.2 Parisuhteen hoitaminen arkisina tekoina**

Parisuhteen hoitaminen ymmärrettiin tässä tutkimuksessa sekä strategioina että rutiineina. Nämä ollen tässä tutkimuksessa huomioitiin viimeaikaisen tutkimussuuntaukseen mukaisesti, että parisuhteen hoitaminen on tekoja, jotka vaihtelevat tietoisuuden ja tavoitteellisuuden asteeltaan. Tutkimus osoitti, että parisuhteen hoitaminen kuuluu olennaiseksi myös suomalaisten pienien lasten vanhempien elämään. Tarkasteltessa parisuhteen hoitamista aiemmassa tutkimuksessa laajasti hyödynnetyn RMSM-mittarin strategiat ja rutiinit huomioivalla versiolla (Stafford ym., 2000) suomalaiset pienien lasten äidit ja isät arvioivat käytävänsä varsin runsaasti kaikkia mitattuja parisuhteen hoitamisen tapoja eli avoimuutta, tehtävien jakamista, sosiaalisia verkostoja, myönteisyyttä, vakuuttelua, ristiriitojen hallintaa ja neuvomista. Jotta parisuhteen hoitamisesta saataisiin laajempi kuva kuin millaisen tämä mittari pystyy tarjoamaan, tässä tutkimuksessa parisuhteen hoitamista tarkasteltiin RMSM-mittarin lisäksi myös laadullisen päiväkirja-aineiston avulla. Tutkittavia pyydettiin kertomaan hyvästä parisuhdehetkistään, ja näistä kuvaiksista tunnistettiin tekoja, joiden voidaan ajatella kuvastavan parisuhteen hoitamista. Hyvien parisuhdehetkien kuvaiksista tunnistettiin seitsemänlaisia toimintoja: teot, keskustelut, läsnäolo, myönteisyys, fyysisen läheisyys, tuki ja ristiriitojen hallinta. Luokittelusta löytyy useita yhtymäkohtia aiempaan tutkimustuloksiin parisuhteen hoitamisen tavoista (esim. Bell ym., 1987; Dindia & Baxter, 1987) ja parisuhdeiden arjesta (esim. Alberts ym., 2005; Bruess & Pearson, 1997). Esimerkiksi ristiriitojen hallinta ja puolison tukeminen mainitaan myös useissa aiemmissa luokituksissa. Lisäksi kaikki RMSM-mittarin hoitamisen tavat (Stafford ym., 2000) tulivat jossain muodossa näkyviksi myös tämän tutkimuksen päiväkirja-aineiston pohjalta luodussa luokittelussa.

Samalla kun tutkimuksen päiväkirja-aineisto vahvisti useiden aiemmassa pääosin amerikkalaisessa tutkimuskirjallisuudessa esitellyjen parisuhteen hoitamisen tapojen keskeisyyden myös suomalaiset pienien lasten vanhempien parisuhde-elämässä, kuvaukset hyvistä hetkistä parisuhdeissa loivat myös uutta ymmärrystä parisuhteen hoitamisesta arkisena, jokapäiväisenä toimintana. Pien-

ten lasten vanhemmat toivat päiväkirjoissaan usein esille läsnäolon tärkeyden. Vaikka Dainton ja Stafford (1993) toteavatkin tutkimustulosten pohjalta, että monille pareille yhdessäolo itsessään on tärkein tapa hoitaa suhdetta, aiempi parisuhteen hoitamisen tutkimuskirjallisuus määrittää hoitamista vahvasti tekemisten sisältöinä. Parisuhdetta ajatellaan voitavan hoittaa esimerkiksi puhumalla tunteista, toimimalla iloisesti tai tekemällä kotitöitä. Tämä tutkimus osoitti, että puolisoiden arkisissa kokemuksissa se, mitä tehdään, ei aina ole olennaista. Usein hyvän parisuhdehetken syntymiseen riittää, kun puolisoilla on aikaa olla yhdessä ja lastensa kanssa. Vanhempien elämä on usein kiireistä, ja he toivoisivat voivan saa viedä enemmän aikaa puolisonsa kanssa (Roxburgh, 2006). Silloin, kun aikaa yhdessä oloon löydetään, koetaan se itsessään palkitsevaksi.

Toisaalta päiväkirja-aineisto korosti myös arkisten tekemisten ja keskustelujen tärkeyttä. Puolisoiden nimeämät arkiset tekemiset toivat hyvin näkyväksi perhevaiheen, jota he elivät. Hyviä parisuhdehetkiä koettiin esimerkiksi ruokapöydän äärellä, lenkkipolulla, lautapelejä pelatessa, jääkiekko-otteluissa ja yhdessä siivoten. Useat saunomiseen liittyvät hetkikuvaukset puolestaan korostivat hoitamisen kulttuurista sidonnaisuutta. Myös tehtävien jakamisen merkitys laajeni aiemmasta. Aiemmin (esim. Stafford & Canary, 1991) tehtävien jakaminen on tuotu esille ennen kaikkea tämän jaon reiluuden ja yksilöiden tekemien tekojen kautta. Tämän tutkimuksen vanhemmat korostivat tehtävien jakamisen tärkeyttä yhdessä olemisen ja tekemisen näkökulmista. Näin ollen kodin tehtävistä huolehtiminen ei tässä tutkimuksessa näyttäytynyt ainoastaan velvoitteena vaan myös mahdollisuutena myönteisten kokemusten jakamiseen puolisojen välillä.

Puolisoiden välistet keskustelut koskivat usein varsin jokapäiväisiäasioita, kuten aikataulujen suunnittelua ja kuulumisten vaihtoa. Useissa parisuhteen hoitamisen luokituksissa (Dainton, 1998; Dindia & Baxter, 1987; Stafford ym., 2000) avoimuus nimetään parisuhteen hoitamisen tavaksi. Avoimuudella tarkoitetaan tällöin puolisoiden välisiä syvälliä keskusteluja sekä henkilökohtaisten tunteiden ja parisuhdeeseen liittyvien ajatuksen jakamista kumppanin kanssa. Tämän tutkimuksen hyvien parisuhdehetkien kuvauskissä tämänkaltaista avoimuutta ei tuotu esille juuri lainkaan. Voikin olla, kuten Alberts kollegoineen (2005) toteaa, että olennaista parisuhteen hyvinvoinnille on pikemminkin puhe parisuhdeessa kuin puhe parisuhdesta. Puolisolot jakavat arkeaan puhumalla.

Sukupuolierojen näkökulmasta tutkimus vahvisti käsitystä parisuhteen hoitamisesta erityisesti naisten rooliin kuuluvana. Parisuhteen hoitamisen tavista avoimuus, tehtävien jakaminen, sosiaaliset verkostot ja neuvominen olivat tutkimuksen tulosten perusteella yleisempiä naisille kuin miehille. Sukupuolieroja ei sen sijaan havaittu vakuuttelussa, ristiriitojen hallinnassa eikä myönteisyydessä. Aiemmissa tutkimuksissa naisten miehiä aktiivisempi rooli on havaittu selvimmin avoimuudessa ja tehtävien jakamisessa (Canary & Wahba, 2006). Myös ajankäyttötilastot tukevat näkemystä sekä suomalaisten että muiden eurooppalaisten naisten miehiä suuremmasta osallistumisesta kodin töihin (Eurostat, 2008b). Kodin hoitaminen näyttääkin olevan miehille valinta, johon vaikuttaa esimerkiksi se, missä määrin hän arvostaa kodin siisteyttä (Ma-

linen ym., 2005). Naisten rooliin kodinhoitaminen kuuluu puolestaan lähes automaattisesti. Tehtävien jakamisen keskeisyydestä parisuhdeessa kertoii vahvasti myös tutkimuksen laadullinen päiväkirja-aineisto. Hyvien parisuhdehetkien kuvaauksissa puolisot toivat esille usein osallistumisen kotitöihin ja lastenhoitoon. Nämä tulokset heijastelevat tutkittavien elämää perhevaihetta. Tyytyväisyys kodinhoitoon on yksi keskeisistä parisuhteen hyvinvoinnin määrittäjistä pikkulapsiperhevaiheessa (Malinen & Sevón, 2009; Twenge ym., 2003).

Tutkimuksessa havaittiin, että puolisot olivat keskenään samankaltaisia hoitamisen tavoista avoimuuden, vakuuttelun ja sosiaalisten verkostojen käytämisestä suhteenvaiheessa. Puolisoiden samankaltaisuus voi Kennyn (1996) mukaan olla lähtöisin kolmesta lähteestä (ks. myös Metsäpelto & Kinnunen, 2009). Ensinnäkin voi olla, että samankaltaiset ihmiset solmivat keskenään parisuhteen. Toiseksi puolisot jakavat yhteisen ympäristön ja historian, joka voi määrittää heidän tapojaan hoitaa suhdetta. Esimerkiksi pikkulapsiperhevaiheessa puolisot viettävät oletettavasti aikaa ystäviensä ja sukulaistensa kanssa usein yhdessä koko perheenä, joka yhdenmukaistaa puolisoiden tapoja hoitaa parisuhdettaan tällä tavalla. Kolmanneksi puolisot vaikuttavat ajan mittaan toisiinsa. Näin suhteessa kehittyy esimerkiksi yhteen kieli ilmaista kiintymystä ja uskoa suhteeseen jatkuvuuteen. Sen sijaan myönteisyyden, neuvomisen ja ristiriitojen hallinnan käyttäminen parisuhteen hoitamisen tapana näyttää määrittelevän ennenmin yksilön omista lähtökohdista kuin parisuhdeesta riippuen. Näissä parisuhdehoitamisen tavoissa ei havaittu yhteyttä puolisoiden välillä. Tehtävien hoitamisessa puolisoiden toimintataarat olivat puolestaan toisiaan täydentävät. Mitä enemmän toinen puolisoista tehtäviä hoiti, sitä vähemmän toinen niitä teki. Tehtävien hoitaminen mittaa osittain sellaista toimintaa, jossa yhden puolison osallisuuden voi ajatella vähentävän toiselle jäävää työmääriä. Kun toinen puolisoista esimerkiksi hoitaa tehtäviä esimerkiksi siivoamalla kodin, mahdollistaa tämä toiselle pienemmän osallistumisen yhteisiin tehtäviin. Koska tutkimus osoitti naisten kantavan vastuun yhteisistä tehtävistä miehiä useammin, on mies perheessä usein se, jonka osuus yhteisistä tehtävistä jää pienemmäksi.

### **4.3 Parisuhdehoitaminen ja parisuhdehoitamisen laatu**

Aiempi parisuhdetutkimus on osoittanut, että aktiivisesti parisuhdettaan hoitavat henkilöt kokevat parisuhdeensa myös laadukkaaksi (Ogolsky, 2007; Stafford, 2003). Tämän tiedon pohjalta ei kuitenkaan vielä ole voitu päätellä, onko parisuhdehoitaminen aktiivinen merkki runsaasta positiivisesta laadusta, vähäisestä negatiivisesta laadusta vai mahdollisesti näistä molemmista. Tämä väitöstutkimus laajensi aiempien parisuhdehoitamisen laatuua yksilöllisena käsitleenä lähestyneiden tutkimusten tuloksia osoittamalla, että parisuhdehoitaminen kytkeytyy sekä positiiviseen että negatiiviseen laatuun parisuhdeessa. Toisin sanoen niissä suhteissa, joita hoidetaan aktiivisesti, koetaan paljon myönteisiä ja vähän kielteisiä puolia. Tulos viittaa siihen, että parisuhdehoitamista voidaan

käyttää sekä ongelmien ennaltaehkäisyyn ja korjaamiseen että parisuhteen vahvuksien ylläpitämiseen ja vahvistamiseen.

Tutkimus antoi viitteitä siitä, että naisten tavoilla hoitaa parisuhdetta on miesten tapoja suurempi rooli parisuhteen laadussa. Naisten parisuhteen hoitamisen tekojen määrä kytkeytyi miesten hoitamisen tekoja vahvemmin naisten kokeman parisuhteen laadun molempien ulottuvuuksiin. Lisäksi, kun tarkasteltiin yksilön hoitamisen tekojen määrän yhteyttä hänen puolisonsa negatiiviseen parisuhteen laatuun, oli tämä yhteys vahvempi naisilla kuin miehillä. Näin ollessa lisäksi, että naisten osallisuus parisuhteen hoitamiseen todettiin tutkimuksessa miesten osallistumista aktiivisemmaksi, tutkimus osoitti, että sillä missä määrin naiset hoitavat parisuhdettaan on suurempi merkitys parisuhteen laadulle kuin sillä, mitä miehet tekevät.

Tulokset ovat perinteisten sukupuoliroolikäsitysten mukaisia ja tukevat näkemystä parisuhteesta naisten vastuuna. Esimerkiksi Acitelli (1992) ja Ragsdale (1996) ovat todenneet naisten kiinnittävän enemmän huomiota parisuhteesensa ja olevan tietoisempia parisuhteen tapahtumista kuin miehet. Voi olla, että osallistuessaan aktiivisesti parisuhteen hoitamiseen, naiset tulevat myös taitavaksi tässä mielessä, ja siten heidän teoillaan on suurempi merkitys parisuhteen laadulle. Toinen mahdollinen selitys sukupuolieroille liittyy tutkimuksessa käytettyihin menetelmiin. Tutkimustuloksemme tukevat Weigelin ja Ballard-Reishin (1999a; 1999b) havaintoja miesten parisuhteen hoitamisen varsin vähäisestä merkityksestä heidän puolisoidensa parisuhteen laadulle. Sen sijaan Leen (2006) tulokset, jotka viittaavat miehen parisuhteen hoitamisen tapojen naisten tapoja suurempaan rooliin parisuhteen hyvinvoinnissa, eivät saaneet tutkimuksessamme tukea. Koska sekä tässä väitöstutkimuksessa että Weigelin ja Ballard-Reishin tutkimuksissa käytettiin itsearviointejä parisuhteen hoitamisen mittamiseen, ja koska Lee puolestaan hyödynsi puolisoiden arvioita toistensa teosta, voidaan selityksiä erilaisille tuloksille etsiä näistä eroista tutkimusten toteuttamisessa. On mahdollista, että naiset ”parisuhdespesialisteina” (Wood, 2001) kykenevät miehiä tarkemmin tunnistamaan parisuhteen hoitamisen tekona – olivatpa ne sitten heidän itsensä tai heidän puolisoidensa tekemiä – ja täten kuvaamaan parisuhteen laadun kannalta olennaisia tekijöitä. Tässä tulkinna avoimeksi kuitenkin jää, mitä miesten kuvaukset parisuhteen hoitamisesta sitten kuvisivat. Tulkinta vaatisikin jatkossa lisätutkimusta. Lisäksi jatkossa olisi syytä tarkastella sukupuolisensitiivisestä näkökulmasta parisuhteen hoitamisen käsittettä ja erityisesti sen määrittämistä RMSM-mittarin seitsemänä hoitamisen tapana. Olennainen kysymys on, kattaako käsite tasapuolisesti sekä naisille että miehille ominaisia tapoja vahvistaa suhteensa hyvinvointia.

Edellä kuvattujen havaintojen rinnalla on hyvä huomata, että tämän tutkimuksen erot sukupuolten välillä olivat – vaikkakin johdonmukaisia – kohtalaisten pieniä. Vaikka tulokset korostavat naisten roolia, sekä naiset että miehet osallistuvat parisuhteen hoitamiseen, ja molempien teoilla on merkityksensä parisuhteen laadulle.

Laadullisen päiväkirja-aineiston tulosten tuominen edellä kuvattujen strukturoituun kyselylomakeaineistoon perustuvien tulosten rinnalle tuo toi-

senlaisen näkökulman naisten ja miesten parisuhteen hoitamisen – ja erityisesti tehtävien jakamisen – merkityksestä parisuhteen laadulle. Kuten edellä todettiin, RMSM-mittaria hyödyntävä kyselylomakeaineisto korosti naisten parisuhteen hoitamisen merkitystä. Sen sijaan päiväkirja-aineiston hyvissä parisuhdehetkissä korostui naisten tekemisiä enemmän miehen osallistuminen parisuhteen hoitamiseen erityisesti kodin tehtävien hoitamalla. Sekä naiset ja miehet kuvasivat usein hyväksi parisuhdehetkeksi esimerkiksi sen, kun mies oli viettänyt aikaa lasten kanssa tai siivonnut kodin. Mielenkiintoista tähän rinnastettuna on, että tutkimuksen kvantitatiivisessa analyysissa miesten tavat hoitaa parisuhdetta eivät kytkeytyneet naisten kokemaan parisuhteen laatuun. Aineistot lähestyvätkin parisuhteen hoitamista eri tavoin. Kun kyselylomakkeella mitattiin erilaisten hoitamisen tapojen yleisyyttä ja sitä, kytkeytyykö tämä yleisyys parisuhteen laatuun, kartoitettiin päiväkirja-aineiston kautta sitä, millaisiin tekoihin puolisot kiinnittävät huomionsa arjessaan. Vaikka hyvien parisuhdehetkien kuvausten voidaan ajatella ilmentävän puolisoiden hetkellistä kokemusta korkeasta parisuhteen laadusta ja näissä kuvauskissä esille tuotujen toimintojen kytkeytyvän siten parisuhteen laatuun, ei päiväkirja-aineisto kuitenkaan välttämättä kerro, mitkä toiminnot useimmin saavat aikaan tyytyväisyyttä parisuhteessa. Kuten Stafford (2003) toteaa, avoimet kysymykset voivat kiinnittää huomion haastaviin tai harvinaisiin asioihin tutkittavien elämässä. Näin ollen päiväkirjakuvauksissa esimerkiksi naisten osallistuminen kotitöihin ja lasten hoitoon voi tulla ohitetuksi itsestäänselvyytenä, mutta miehen vastaavat teot voivat tulla huomioiduiksi ja siten myös kirjatuiksi päiväkirjoihin. Vaikka naisten hoitamisen teot eivät tulisikaan – ainakaan kotitöiden tekemisestä puhuttaessa – miesten tekojen kaltaisesti huomioiduksi ”arjen huippuhetkinä”, voivat ne vaikuttaa parisuhteen laatuun esimerkiksi takaamalla arjen sujuvuuden ja ennaltaehkäisemällä ongelmien syntymisen.

#### **4.4 Vanhemmuuden rooli parisuhteen laadussa ja hoitamisessa**

Tutkimus osoitti parisuhteen laadun kytkeytyvän vanhempi-lapsisuhteenten laatuun. Mitä tyytyväisempiä sekä naiset että miehet olivat parisuhteesensa, sitä paremmaksi he kokivat vanhempi-lapsisuhteensa laadun ja sitä vähemmän he kokivat vanhemmuuden rajoittavan elämäänsä. Tutkimus tuki siten aiemmassa tutkimuskirjallisudessa esitetyistä parisuhteen ja vanhemmuuden laadun välistä yhteyttä selittävistä hypoteeseista niin kutsuttua leviämishypoteesia (Erel & Burman, 1995; Krishnakumar & Buehler, 2000). Joissakin aiemmissa tutkimuksissa parisuhteen laadun on havaittu kytkeytyvän voimakkaammin isyyteen kuin äitiyteen (Grych, 2002), mutta tässä tutkimuksessa vastaavaa suku-puolieroa ei löydetty. Parisuhteen ja vanhemmuuden välisen yhteyden vahvuudessa ei myöskään havaittu eroa suomalaisten ja hollantilaisten vanhempien välillä.

Vaikka parisuhteen ja vanhempi-lapsisuhteenten laadun välinen yhteys oli selvä, ei se ollut suuruusluokaltaan erityisen vahva. Tämä kertoo siitä, että

yleissuuntaus, jonka mukaan laadukkaassa parisuhteessa elävät pitäävät suhdettaan lapseensa myös laadukkaana ja vastaavasti parisuhteensa heikkolaatuiseksi kokevat arvioivat myös vanhempi-lapsisuhteensa laadultaan heikoksi, ei päde kaikissa tapauksissa. Perheitä ryhmittelevä typologinen analyysi paljastikin monipuolisemman kuvan pienten lasten vanhempien perhesuhteista. Kuten aiemmin todettiin, selvästi suurimman perheryhmän tutkimuksessa muodostivat perheet, joissa sekä vanhemmuus että suhde lapseen koettiin myönteiseksi. Kuitenkin joissakin pikkulapsiperheissä vanhemmat kokivat ongelmia suhteessa lapsiinsa, vaikka parisuhde olikin heille tyytyväisyyttä herättävä. Tämä perhetyyppi tuo tukea myös aiemman tutkimuskirjallisuuden nimeämälle kompenсаatiohypoteesille (Erel & Burman, 1995; Krishnakumar & Buehler, 2000). Tosin aiemmassa tutkimuskirjallisuudessa kompenсаatiohypoteesin mukaisena perhetilanteena on usein kuvattu perheitä, joissa parisuhde on kriisisä, mutta suhteet lapsiin tuovat tyytyväisyyttä. Kun näissä tutkimuksissa on puhuttu sukulovien välisistä liittoutumista (Kerig & Swanson, 2010), osoitti tämä tutkimus, että joissakin perheissä liittoutuma voi syntyä myös puolisoiden välille. Voi esimerkiksi olla, että lapsen kanssa koetut ongelmat tuovat puolisoita lähemmäs toisiaan ja vahvistavat siten parisuhdetta. Toisaalta on myös mahdolista, kuten Goldberg ja Easterbrooks (1984) toteavat, että hyvin tiiviissä parisuhteessa elävät puolisot voivat kokea lapsen häiriöksi parisuhteelle.

Vanhemmuudella on tämän tutkimuksen tulosten perusteella suuri merkitys myös parisuhteen hoitamisessa. Päiväkirjakuvaussa hyvistä parisuhdehetkistä naiset ja miehet toivat hyvin usein esille vanhemmuuden ja lapset, vaikka heitä ei tähän erityisesti ohjeistettu. Päiväkirjassa päinvastoin tiedusteltiin erikseen myös hyväät hetkeä lapsen kanssa, jonka olisi voinut olettaa ohjaavan keskitämään lapsiin liittyvät kuvaukset vastauksiksi tähän kysymykseen. Lapset mainittiin suoraan noin kolmanneksessa hyvien parisuhdehetkien kuvauskisista, ja lisäksi lapsilla oli olettettavasti roolin saa myös useissa muissa parisuhdehetkissä, vaikka sitä ei suoranaisti näiden hetkien usein varsin lyhytsanaisissa kuvauskisissa sanallistettuaan. Aineistosta tunnistettiin kolme tapaa kuvata lapsia ja vanhemmuutta hyvissä parisuhdehetkissä. Lapset kuvattiin maisemana parisuhteelle, perhe-elämän osallistujina ja jaettuna vastuuna. Aiempi parisuhteen hoitamisen tutkimuskirjallisuus on keskittynyt parisuhteen hoitamiseen kahden puolison välistenä vuorovaikutuksena ja sivuuttanut suurelta osin kontekstin, jossa tämä vuorovaikutus tapahtuu (Dainton, 2003; Stafford, 2003). Tämän tutkimuksen vanhempien kuvaukset hyvistä parisuhdehetkistä toivat selvästi näkyväksi lasten merkityksen parisuhteelle: lapset luovat kontekstin parisuhteen elämiselle, kokemiselle ja hoitamiselle. Kuten myös Huston (2000) toteaa, parisuhde tapahtuu suurelta osin sosialisessa ympäristössä.

Lasten läsnä- ja poissaolo rytmittävät puolisoiden välistä vuorovaikutusta. Tutkittavat mainitsivat usein päiväkirjakuvaussaan, olivatko perheen lapset läsnä kyseisessä hetkessä. Yhtäältä hyviä hetkiä tuotti parisuhdeaika ilman lapsia, toisaalta koko perheen yhdessäolo. Lasten läsnäolon merkitys vanhempien parisuhteelle tuodaan tutkimuskirjallisuudessa lähes poikkeuksetta esille negatiivisessa valossa (Twenge ym., 2003). Lapsia pidetään esteenä puolisoiden

kahdenkeskiselle vuorovaikutukselle. Myös Dew ja Wilcox (2011) osoittivat, että yksi syy naisten parisuhdetyytyväisyyn laskuun lasten synnytyy on – epäreiluksi koetun kotitöiden jaon ohella – juuri kahdenkeskisen parisuhdeajan vähenneminen. Tämän väitöstutkimuksen tulokset sen sijaan osoittivat, että myös yhteiset perhehetket voidaan kokea hyväksi parisuhdehetkiä. Siten lasten läsnäolo myös mahdollistaa hyviä parisuhdehetkiä. Viettämällä perheaikaa pienten lasten vanhemmat pystyvät samanaikaisesti toteuttamaan kahta tämän perhevaiheen keskeistä rooliaan – puolisoutta ja vanhemmuutta – ja yhdistämään siten parisuhteeseen ja vanhemmuuteen keskittymisen.

Myös molempien puolisoiden osallistuminen vanhemmuuteen mahdollisti hyviä parisuhdehetkiä. Vanhemmuuden jakaminen koettiin tärkeäksi parisuhteen, yksilöiden oman hyvinvoinnin sekä lasten kannalta. Vanhemmuuden jakaminen yhdessä tekemällä ja puhumalla toi puolisoiden välille yhteenkuuluvuuden tunnetta ja iloa. Puolison ottaessa vastuuta lapsista myös vanhempien oma aika esimerkiksi harrastusten parissa mahdollistui. Jaetun vanhemmuuden merkitystä tuotiin esille lisäksi lasten kautta; lasten huomattain nauttivan molempien vanhempien läsnäolosta. Kaiken kaikkiaan tulokset lasten roolista parisuhteen hoitamisessa olivat yhteneviä Coxin ja Paleyn (1997) kuvaaman käsityksen kanssa perheistä systeemeinä ja perhesuhteiden keskinäisestä riippuvuudesta.

#### **4.5 Päiväkirjamenetelmä parisuhteiden arjen kuvastajana**

Yhtenä tämän tutkimuksen lähtökohdista oli arjen näkökulma parisuhteisiin. Tutkimuksessa kuvaaa parisuhteiden arjesta luotiin tarkastelemalla hyviä parisuhdehetkiä ja päivittäistä parisuhteiden hoitamista perinteisellä paperipäiväkirjamenetelmällä. Tässä tutkimuksessa kehitetty päiväkirjakysymys hyvästää parisuhdehetkistä todettiin toimivaksi keinoksi tavoittaa olenaisia ominaisuksia perheiden arjesta. Lisäksi tutkimuksessa kehitettiin ja arvioitiin uutta päiväkirjamenetelmää (ks. tarkemmin päiväkirjamenetelmien kehitystyöstä; Malinen ym., 2009). Tämän kännykkäpäiväkirjan kehitystyössä tavoitteena oli löytää luotettava tapa tallentaa perheenjäsenten nopeasti muuttuvia kokemuksia ja tunteita.

Kännykkämenetelmän toimivuutta tutkittiin tarkastelemalla menetelmän kykyä saada näkyväksi tunteiden hetkittäinen vaihtelu sekä analysoimalla käytettävyyttä tutkittavien ja tutkijoiden näkökulmasta. Tutkimuksessa osoitettiin, että kännykkämenetelmällä voidaan tallentaa tunteiden ja kokemusten hetkittäinen ja yksilöllinen vaihtelu. Menetelmällä on Paletti-tutkimuksessa saatu näkyväksi esimerkiksi se, että viikonloppuisin pienten lasten vanhemmat kokevat enemmän läheisyyttä parisuhteessaan kuin arkisin (Malinen & Rönkä, 2008). Puolisoiden kokemukset läheisyydestä parisuhteessa ovat sekä yksilö- että tilannekohtaisia. Vaikka yksilöiden välillä on selviä eroja läheisyyden kokemisen ”perustasossa”, vaihelevat kunkin yksilön kokemukset paljon myös viikon kuluessa hetkestä toiseen.

Päiväkirjamenetelmään yleisesti liitettyjen mahdollisuksien rinnalla käännykkäpäiväkirjan edaksi todettiin ensinnäkin mahdollisuus varmistaa, että kerätty tieto on raportoitu ohjeistettuna ajankohtaisuus voisi kärsiä mieleen palauttamiseen liittyvien riskien vuoksi. Lisäksi menetelmän etuina voidaan pitää edullisuutta, helppokäyttöisyyttä ja mahdollisuutta hyödyntää tekstiviestejä vastaamisesta muistuttamiseen. Verrattuna kämmentietokoneisiin, joita on myös hyödynnetty teknisenä päiväkirjasovelluksena, käännykkäpäiväkirjan etuna on, että tutkittavat omistavat itse käytetyt laitteet. Nämä tutkimusryhmälle ei tule kuluja laitteiden hankinnasta, ja tutkittavat osaavat käyttää laitteita ilman erillistä opastusta. Käännykkäpäiväkirjamenetelmän avulla perheiden elämää voidaan tutkia "aitona", niin että itse tutkimukseen osallistuminen kuormittaa ja muuttaa perheiden elämää mahdollisimman vähän. Menetelmän haasteena on rajallinen tila vastauksille. Nämä ollen tutkittavan ilmiön täytyy olla rajattavissa tutkittavaksi vain muutamilla kysymyksillä ja vastauksen muotoiltavissa kohtalaisen tiiviseen muotoon.

Käännykkäpäiväkirja ja yleisemmin muutkin päiväkirjamenetelmän muodot tuottavat tietoa, joka on luonteeltaan erilaista kuin muilla aineistonkeruumenetelmillä kerätty tieto. Kuten Bolger kollegoineen (2003) sekä Laurenceau ja Bolger (2005) toteavat, yksi menetelmän keskeinen vahvuus on sen kyky tuoda esille mielenkiinnon kohteena oleva ilmiö sen omassa luonnollisessa ympäristössään. Esimerkiksi laboratorio-observointeihin verrattuna päiväkirjamenetelmällä kerättyä tietoa voidaan tässä mielessä pitää ekologisesti validimpana. Tässä tutkimuksessa päiväkirja-aineisto hyvästä parisuhdehetkistä osoitti lasten keskeisen merkityksen vanhempien parisuhteen arjessa. Parisuhdetta eletään lasten kanssa. Päiväkirjamenetelmällä voidaan myös saada tallennetuksi jopa-päiväisiä, ohikiitäviä hetkiä ja toimintoja, jotka jäisivät todennäköisesti huomaamatta käytettäessä esimerkiksi kyselylomakkeita (ks. Bolger ym., 2003; Laurenceau & Bolger, 2005). Tällaisen tiedon esille tuomisessa auttaa se, että vastaaminen tapahtuu lähellä tapahtumien varsinaista tapahtuma-aikaa ja -paikkaa ja että kysymykset toistuvat samoina kohtuullisen lyhyin aikavälein. Tässä yhteydessä on syytä huomioida tämän tutkimuksen päiväkirjamenetelmien, paperipäiväkirjan ja käännykkäpäiväkirjan, tuottaman tiedon eroavuudet. Kun käännykkämenetelmä tavoittelee mahdollisimman tarkkaa tilannekohtaista raportointia, voidaan paperipäiväkirjamenetelmällä saada tallennetuksi yksilöiden päivän pääteeksi mielessään uudelleen rakentamia kuvauksia päivän kokeelmista ja tapahtumista.

Tässä tutkimuksessa päiväkirjamenetelmän avulla parisuhteen hoitamisesta luotiin kuva myös vähemmän tavoitehakuisena ja tietoisena toimintana. Yhteiset siivoushetket ja vierekän vietetyt tuokiot sohvalla olivat hyviä hetkiä parisuhteelle, vaikka näihin tilanteisiin tuskin hakeuduttiin parisuhteen parantamistarkoituksessa. Keskityessään hetkellisiin ilmiöihin päiväkirja-aineisto luonnollisesti jättää myös joitain ulkopuolelleen. Esimerkiksi tämän tutkimuksen päiväkirjaosuudella ei todennäköisesti tunnistettu sellaisia parisuhteen hoitamisen ulottuvuuksia, joiden vaikutus parisuhteen laatuun ilmenee viipeellä

(kuten toimivien ristiriitojen hallintakeinojen opettelu). Myös hoitamisen tavat, joilla on hetkellisesti parisuhteen laatua heikentävä vaikutus mutta joita kuitenkin voidaan tarvita ajan mittaan parisuhteen toimivuuden takaamiseksi (kuten avoimuus vaikeistaasioista parisuhteessa) jäävät parisuhteen hetkelliseen hyvinvointiin keskittyvään päiväkirjakysymykseen vastaamisessa todennäköisesti huomioimatta.

#### 4.6 Tutkimuksen vahvuudet ja rajoitteet

Tässä tutkimuksessa paneuduttiin laajasti kysymykseen parisuhteen laadun, parisuhteen hoitamisen ja vanhemmuuden kytkeytyneisyydestä. Huomioiduksi tulivat tutkimuksen kohderyhmän, pienten lasten vanhempien, parisuhteilien erityispiirteet. Tutkimuksen teemoja sidottiin perhesysteemiseen lähestymistapaan ja arjen näkökulmaan. Kiinnostuksen kohteena olevia ilmiöitä käsitteellisestiin monipuolisesti, esimerkiksi parisuhteen laatua lähestyttiin sekä yksi- että kaksiulotteisena ilmiönä ja parisuhteen hoitamista sekä aiemmassa tutkimuksessa hyödynnetyn mittarin että päiväkirja-aineiston avoimen kysymyksen kautta. Tutkimuskysymyksiin etsittiin vastauksia yhdistään laadullista ja määrellistä lähestymistapaa, mikä mahdollisti monenlaisten kysymysten käsittelyn sekä tuotti laajempaa tietoa esimerkiksi sukupuolieroista parisuhteen hoitamisessa. Samalla tavoin muuttujakeskeisen ja typologisen lähestymistavan yhdistäminen mahdollisti aiempaa yksityiskohtaisemman käsityksen saamisen parisuhteen laadun ja vanhempi-lapsisuuhteen laadun yhteyksistä. Yhtenä tutkimuksen vahvuutena voidaan pitää myös sitä, että tutkimuksessa hyödynnettiin useita aineistonkeruumenetelmiä: kyselylomakeaineiston rinnalla käytettiin päiväkirjamenetelmää, jolla tuotiin näkyväksi arjen näkökulma perhe- ja parisuhde-elämään. Hyödyntämällä sekä suomalaista että hollantilaista aineistoa tutkimuksessa kyettiin lisäksi tarkastelemaan suomalaista perhe-elämää suhteessa toiseen kulttuuriin.

Tutkimukseen liittyen on hyvä huomioida seuraavat rajoitteet. Ensinnäkin tähän tutkimukseen valikoitui mukaan tutkittavia, jotka olivat korkeammin koulutettuja kuin saman ikäluokan suomalainen väestö keskimäärin (Malinen ym., 2005; Rönkä ym., 2009; Rönkä ym., 2011). Aineistojen valikoituminen koulutustason ja sosiaaliluokan perusteella on yleinen haaste perhetutkimuksessa (Rönkä ym., 2011). Vähemmän koulutetut ihmiset voivat jättää työtä pois perhetutkimuksista esimerkiksi sen vuoksi, etteivät he koe tutkimuksen tekemistä itselleen läheiseksi ja tärkeäksi. Otoksen valikoituminen koulutustason mukaan voi heijastua tämän tutkimuksen tuloksiin esimerkiksi siten, että korkean sosioekonomisen aseman on havaittu kytkeytyvän esimerkiksi myönteisiin kokeumiin parisuhteessa ja vanhemmuudessa (Conger, Conger, & Martin, 2010; Hoff, Laursen, & Tardif, 2002) sekä sukupuolten tasavertaisuutta vanhemmuudessa korostaviin asenteisiin (Lammi-Taskula, 2007). Paletti-tutkimukseen osallistumisesta kieltäytyneiltä saatujen tietojen pohjalta voidaan myös arvioida Paletti-tutkimuksesta jättäytyneen pois muun muassa sellaisia perheitä, joiden

elämäntilanne oli tutkimuksen ajankohtana erityisen kiireinen ja kuormittava (Rönkä ym., 2011). Näin ollen on mahdollista, että tämän tutkimuksen ulkopuolelle jää pareja, joilla on vähän aikaa ja energiaa myös parisuhteen hoitamiseen. Huomioitavaa tässä yhteydessä on myös, että tutkimuksen aineistot hankittiin pääosin päiväkotien välityksellä, joten tutkimuksen ulkopuolelle rajautuvat lähes täysin perheet, joissa lasten hoito on järjestetty muunlaisilla ratkaisuilla.

Toiseksi on syytä huomioida, että tutkimuksessa hyödynnettiin tutkittavien itsearvointeja kiinnostuksen kohteena olevien ilmiöiden mittaamiseen. Yksilöt arvioivat ja kirjasivat ylös esimerkiksi omia tapojaan hoitaa parisuhdettaan sekä parisuhteensa laadun kokemuksiaan. Itsearvioinneista saatu, perheenjäsenten kirjaama tieto on värittynyt. Tuloksiin vaikuttaa siten esimerkiksi se, kuinka yksilö hahmottaa tutkittavan ilmiön ja se, missä määrin hän on halukas tuomaan havaintojaan julki tutkijoille. Tässä tutkimuksessa itsearvointimenteen päädyttiin esimerkiksi observoivinnin sijaan, koska haluttiin tarkkailla perheiden arkea ilman, että ulkopuolisten havainnoitsijoiden läsnäolo häiritsisi perheiden elämää. Tutkimuksessa myös puolisoiden arvioinnit toistensa toiminnasta tulivat jossain määrin näkyviksi laadullisissa hyvien parisuhdehetkien kuvaussissa, vaikka puolisoarvointien hyödyntäminen olisi ollut laajemmin mahdollista käytettäessä pariaineistoa. Esimerkiksi parisuhteen hoitamisen ja parisuhteen laadun yhteyksiä tarkasteltaessa tämä puolisoiden – mahdollisesti erilaisten – näkemysten huomioiminen olisi voinut lisätä ymmärrystä tutkittavasta ilmiöstä. Laajoissa tutkimusprojekteissa, joiden aineistoja tässä tutkimuksessa hyödynnettiin, tutkittavien kuormittamisen rajaamiseksi päädyttiin kuitenkin pitäytymään pääosin itsearvioinneissa.

Kolmanneksi, koska tutkimuksen kyselylomakeaineistot olivat poikittaisaineistoja, tämä tutkimus ei vastannut kysymyksiin parisuhteen laadun ja vanhempi-lapsisuhteenvaiheen laadun tai parisuhteen hoitamisen ja parisuhteen laadun välisistä syy-seuraussuhteista. Tutkimuksen pohjalta ei näin ollen voida osoittaa esimerkiksi sitä, tekeekö aktiivinen parisuhteen hoitaminen parisuhteesta laadukkaamman vai kannustaako laadukas parisuhde aktiiviseen parisuhteen hoitamiseen. Sen sijaan voidaan todeta, että laadukkaaksi parisuhteensa kokevat arvioivat hoitavansa parisuhdettaan enemmän kuin parisuhteen heikompilaatuiseksi kokevat. Tutkimuksessa hyödynnettiin myös päiväkirja-aineistoja, jotka ovat luonteeltaan pitkittäisaineistoja. Tätä aineistoa hyödyntävät tutkimuskysymykset eivät kuitenkaan olleet luonteeltaan syy-seuraussuhteita etsivä, ja päiväkirja-aineistoa käytettiinkin lähinnä tuomaan esille päivittäisiä, ruttiininomaisia toimia (Tutkimus III) ja kuvastamaan menetelmällä kerätyn tiedon luonnetta (Tutkimus IV). Nämäkäytävät kausaliteetin osoittamiseen Stafford (2008) toteaa, että parisuhteen hoitamisen tutkimus painottaa turhaan syiden ja seurausten etsimistä. Tämän tutkimuksen alan tulisi Staffordin mukaan omaksua paremmin systeemisen näkökulman lähtökohtia ja kiinnittää huomio kausaalisuuden etsimisen sijaan parisuhteen hoitamisen ja laadun monitasoisiin kietoutuneisuuteen. Hyvien hetkien ja niiden yhteydessä ilmenevien toimien tarkastelu on yksi tapa lähestyä parisuhteen laatua ja hoitamista painottamatta syy-seuraussuhteiden etsimistä.

## 4.7 Jatkotutkimuskohteet

Gottman ja Notarius (2002) toteavat, että parisuhdetutkimuksessa tulisi huomioida aiempaa paremmin konteksti, jossa pariskunnat elävät. Tämä tarkoittaa yhtäältä tarvetta eri maista vertailevaan tutkimukseen ja toisaalta tarvetta tarkastella parisuhteita niiden luonnonlisessä ympäristössä eli osana puolisoiden arkista elämää. Lisäksi myönteiset tunteet ja ilmiöt tulisi huomioida tutkimuksessa jatkossa paremmin. Tässä väitöstutkimuksessa pyrittiin vastaamaan näihin vaatimuksiin tarkasteltaessa pienten lasten vanhempien parisuhteita. Samalla tutkimus nosti esille useita uusia jatkotutkimuskohteita.

Vaikka sukupuolierot ovat parisuhdetutkimuksen kentällä yksi laajimmin huomiota saaneista teemoista, tuotti tämä tutkimus edelleen uusia havaintoja ja kysymyksiä naisten ja miesten välisistä eroista. Esimerkiksi tutkimus osoitti, että naiset kokevat miehiä enemmän negatiiviseksi parisuhteeseen laadun. Sen sijaan positiivisen parisuhteeseen laadun kokemuksissa ei huomattu eroa suku-puolten välillä. Näiden tutkimustulosten merkitys puolisoiden välisen päivittäisen vuorovaikutuksen ja parisuhteiden kestävyyden näkökulmista on avoin, koska tutkimusta, jossa huomioidaan parisuhteeseen laadun kaksilotteinen luonne, on tehty varsin vähän. Lisätutkimusta vaatisivat myös tämän tutkimuksen havainnot, joiden mukaan määrällinen kyselylomakeaineisto korosti naisten parisuhteeseen hoitamisen merkitystä, kun taas laadullinen päiväkirja-aineisto osoitti, että hyvien parisuhdehetkien kuvauskissä kerrotaan useammin miesten teoista.

Jatkossa parisuhteeseen hoitaminen tulisi käsitteää laajemmin kuin vain kahden puolison välisenä vuorovaikutuksena. Tämä tarkoittaa yhtäältä sitä, että parisuhteeseen hoitamisen kognitiot eli se, kuinka yksilöt hoitavat suhdetta omilla ajatuksillaan, tulisi nostaa tutkimuksen kohteeksi. Myös tämän tutkimuksen tapa tutkia parisuhteeseen hoitamista RMSM-mittarilla ja hyvien parisuhdehetkien kuvausten kautta jätti hoitamisen kognitiot sivurooliin. RMSM-mittarin alaskaalat painottavat vuorovaikutuksellista parisuhteeseen hoitamista, ja tutkimuksen kohtuullisen suppeat päiväkirjakuvaukset keskittyivät myös toiminnan kuvaliuiun. Jatkossa päiväkirjamenetelmää voitaisiin käyttää usein huomaamattoniksi jäädien kognitioiden tutkimiseen kehittämällä tutkimustapoja, joilla tutkittavia kannustettaisiin tästä tutkimusta laajempiin kuvauskiin kokemuksistaan parisuhteeseen arjessa.

Toisaalta ymmärrystä parisuhteeseen hoitamisesta tulisi laajentaa myös parisuhdesysteemin ulkopuolelle. Tämän tutkimuksen tulokset korostivat kontekstin merkitystä parisuhteeseen hoitamiselle. Tämä näkyi esimerkiksi lasten keskeisenä roolina vanhempiensa hyvissä parisuhdehetkissä. Lisäksi, vaikka tässä tutkimuksessa ei tehty varsinaista maiden välistä empiiristä vertailua parisuhteeseen hoitamisen osalta, tarkasteltiin tutkimuksessa parisuhteeseen hoitamista ensimmäistä kertaa Suomessa. Vaikka parisuhteeseen hoitamisen tutkimuksessa on tunnistettu hoitamisen kontekstisidonnaisuus (esim. Stafford, 2008), on kulttuureja vertaileva tutkimus ollut vielä kohtalaisen vähäistä (poikkeuksia esim. Bal-

lard-Reisch, Weigel, & Zaguidouline, 1999; Yum & Canary, 2009), eikä paris-kuntaa ympäröivien sosiaalisten verkostojen merkitystä hoitamiselle ole tarkasteltu senkään vertaa. Parisuhteen hoitamisen kontekstidonnaisuuden huomiointinen tarkoittaisi esimerkiksi erilaisissa kulttuuriympäristöissä ja parisuhde-ja perhetilanteissa eläville pareille ominaisten parisuhteen hoitamisen muotojen tutkimista. Käytettyjen hoitamisen tapojen luokitusten ja mittareiden soveltuuutta tulisi myös tarkastella. Esimerkiksi RMSM-mittarin rakenteen ja toimivuuden tutkiminen suomalaisissa aineistoissa olisi tarpeen. Mittavaatko käytetty kysymykset parisuhteen hoitamista samalla tavalla Suomessa kuin Yhdysvalloissa, missä mittari on kehitetty? Entä kattaako mittari suomalaisille ominaiset tavat hoitaa parisuhdettaan? Tässä väitöskirjassa tutkimustuloksia mittarin rakenteesta ei raportoitu, koska perusteelliset tarkastelut olisivat vaatineet kattavampaa aineistoa.

#### **4.8 Tutkimuksen johtopäätökset, sovellukset ja käytännön merkitys**

Tutkimuksen tulokset ovat hyödynnettävissä niin tutkimuksellisesta kuin pariskuntien kanssa tehtävän työn näkökulmasta. Aineistonkeruumenetelmien näkökulmasta tämä tutkimus tarjoaa uuden välineen perheiden arjen tutkimiseen. Tutkimus vie sitten eteenpäin päiväkirjamenetelmän uusien teknisten sovellusten kehitystyötä. Tutkimuksellisen käyttökelpoisuuden osoittamisen lisäksi Paletti-tutkimusprojektissa saadut kokemukset viittaavat siihen, että menetelmää on mahdollista kehittää myös hyödynnettäväksi perheiden kanssa tehtävään työhön (Malinen ym., 2009). Tutkittavat raportoivat menetelmää koskevassa palautteessaan, että päiväkirjan täyttäminen toimi keinona pysähtyä tarkastelemaan omaa elämää uusista näkökulmista. Päiväkirjakysymysten kautta he tulivat kiinnittäneeksi huomionsa arjessaan toimiviin ja toimimattomiin puoliin. Tutkimuskontekstissa päiväkirjamenetelmän vaikuttavuus voi olla ongelmallista, mikäli tutkittavat alkavat muuttaa käytöstään tutkimukseen osallistumisen aikana, mutta perheinterventoissa muutokset ajattelussa ja toiminnassa ovat usein tavoiteltuja.

Päiväkirjamenetelmää voidaan kehittää hyödynnettäväksi perheiden kanssa tehtävässä työssä tiedonkulun, ilmiöiden tunnistamisen ja ohjaamisen välineenä. Esimerkiksi asiakkaat voivat raportoida kokemuksiaan kännykkää-päiväkirjalla työntekijän kanssa sovittujen kysymysten pohjalta, ja näiden raportointien myötä sekä työntekijä että asiakkaat itse voivat tulla tietoiseksi päivittäisistä tapahtumista ja kokemuksista. Tiiviisti toistuvien raportointien takia menetelmä toimii myös keinona pitää aktiivisesti esillä työskentelyn kannalta keskeisiä teemoja perheiden päivittäisessä elämässä. Lisäksi menetelmää voidaan hyödyntää erilaisten kotitehtävien tekemisessä. Teemoja, joihin menetelmän avulla voidaan paneutua, ovat esimerkiksi perheenjäsenten välisen myönteisen vuorovaikutuksen vahvistaminen ja vanhemmuuden pulmatilanteissa

tukeminen. Kännykkämenetelmää onkin alettu kehittää asiakastyöhön soveltuaksi Jyväskylän yliopiston Perhetutkimuskeskuksen, Jyväskylän ammattikorkeakoulun sekä kentän toimijoiden yhteistyönä (Rönkä, Häkkinen, Jokinen, & Malinen, 2010).

Tämä tutkimus toi uutena käsitteenä suomalaiseen parisuhdetutkimukseen parisuhteiden hoitamisen. Tutkimus osoitti selvästi, että hoitaminen on keskeinen ilmiö myös suomalaisissa parisuhteissa sekä tutkittavien kokemusten että hoitamisen ja parisuhteen laadun välisten yhteyksien näkökulmasta. Parisuhteen hoitaminen tuo näkyväksi pääosin yksilöiden ja pariskunnan tekojen merkityksen parisuhteen hyvinvoinnille, mutta se huomioi myös parisuhdetta ympäröivän kontekstin merkityksen. Parisuhteita tukevassa työssä hoitamiseen keskittyminen käääntää huomion ongelmista ratkaisuihin. Esimerkiksi neuvoloiden parisuhdetyössä olisi tärkeää pikkulapsiperhevaiheen kuormittavuuden toteamisen lisäksi tuoda esille keinoja, joilla parisuhteen hyvinvointia voidaan tukea. Jo tieto erilaisista parisuhteen hoitamisen tavoista ja ymmärrys puolisoiden omien tekojen merkityksestä suhteeseen laadulle on hyödyllistä.

Sekä tutkimuksellisessa mielessä että parisuhteita tukevaa työtä tehtäessä tulisi myös huomioida Staffordin (2008, s. 304) toteamus "Ihmissuhteiden täytyy muuttua". Puolisot itse ja heidän parisuhteensa ympäristö muuttuvat elämän edetessä. Tekijät, jotka tukevat parisuhteen laatua yhdessä elämänvaiheessa, voivat olla epäolennaisia – tai jopa haitallisia – toisessa tilanteessa. Myös puolisoiden käsitykset siitä, millainen on laadukas suhde voivat vahdella eri elämänvaiheissa ja -tilanteissa. Tutkimuksen tulosten perusteella pikkulapsiperheissä parisuhdetta hoidetaan usein esimerkiksi osallistumalla kotitöihin ja lastenhoitoon. Puolioita tulisi siten tukea yhteisesti sopivien toimintatapojen ja vastuunjaon löytämisessä. Samoin myös koko perheen yhteisen ajan ja tekemisten parisuhdettä tukeva rooli olisi hyvä tunnistaa pikkulapsiperheissä. Parisuhteen hoitamista ei pitäisi eristää tapahtuvaksi vain puolisoiden kahdenkeskisinä ja todennäköisesti melko harvinaisina hetkinä, vaan sitä tulisi pitää osana lasten kanssa elettävää jokapäiväistä elämää.

## SUMMARY

This dissertation focused on the spousal relationship in families with young children, with special focus on the links between spousal relationship quality, relationship maintenance and parenthood. The spousal relationship in families with young children has generally been approached from the viewpoint of problems and risks. It has been shown, for example, that parents experience lower quality in their spousal relationship than non-parents (Twenge et al., 2003). One reason for concern over the spousal relationship of parents is that the quality of the spousal relationship is reflected in the quality of parenthood and the wellbeing of children (Erel & Burman, 1995; Fincham, 1994; Salo, 2011). Spousal satisfaction is also the most important predictor for individuals' own overall happiness (Aldous & Ganey, 1999). Recently, however, researcher has also focused on identifying the aspects of spousal life that enhance the quality and the stability of the spousal relationship. Relationship maintenance refers to actions and activities that are used to sustain desired relational qualities (Carnary & Stafford, 2001).

The main research questions addressed in this dissertation were the following: 1) How do the parents of young children experience the quality of their spousal relationship? 2) How do they maintain their spousal relationship? 3) How are spousal relationship maintenance and relationship quality connected? 4) What is the role of children and parenthood in spousal relationship quality and relationship maintenance? In seeking answer to each research question, possible gender differences were also studied. In addition, a new instrument for studying the daily life of families, namely the mobile diary, was developed and evaluated as a part of this study. The study draws on the family systems approach (Cox & Paley, 1997; Cox & Paley, 2003) and the everyday perspective (Felski, 1999–2000; Rönkä & Korvela, 2009), and it takes into consideration the meaning of family stage for the spousal relationship. The methodological choices of the study – use of mixed methods, typological approach, use of paired data, cross-cultural research and diary research – are grounded on these thematic and theoretical foundations.

The study utilized two sets of paired data. In Study I, data from the international FamWork research project were used. These questionnaire data were collected from Finnish ( $n = 157$  couples) and Dutch ( $n = 276$  couples) dual earners. In Studies II–IV, data from the Palette research project focusing on the daily life of families with young, under school-aged children ( $N = 204$  mothers and 161 fathers from 208 families) were used. These data were collected using questionnaires and different types of diaries. A mixed methods approach was applied and the data were analyzed using, among others, structural equation modeling and thematic analysis. Relationship quality was studied both as a unidimensional construct, that is, as satisfaction (Hendrick, 1988), and as a two-dimensional concept consisting of a positive and a negative dimension (Fincham & Linfield, 1997). To measure relationship maintenance, an open diary question on good moments in the spousal relationship and Stafford's and

colleagues' (Stafford et al., 2000) version of the widely used Relational Maintenance Strategies Measure (RMSM) were used.

In Study I, the associations between spousal and parent-child relationships were examined among Finnish and Dutch dual earners with young children. In previous research three hypotheses have been introduced to describe and explain the links between these two family relationships (Erel & Burman, 1995; Krishnakumar & Buehler, 2000): the spillover hypothesis, positing a positive association; the compensatory hypothesis, proposing a negative connection; and the compartmentalization hypothesis, positing no connection between these relationships. It has also been noted that families may differ in how they experience these two family relationships. Thus, in Study I, in addition to the variable-oriented analyses, family typological analyses were conducted to find out whether family groups can be identified on the basis of parents' experiences in these two family relationships. The variable-oriented analyses supported the spillover hypothesis, as higher levels of satisfaction in the spousal relationship were related to higher quality in the parent-child relationships and lower parental role restrictions. These associations did not differ by gender or country. However, Finnish parents were found to report lower quality in their spousal relationships than Dutch parents. In the family typological analyses, four family types were identified: families with satisfying relationships (73 % of the families), families with unsatisfying parent-child relationships (13 %), and families with either dissatisfied men (6 %) or dissatisfied women (7 %). Thus, Study I showed, in line with the spillover hypothesis, that, in general, happy spouses are happy parents. In some families, however, parents report high quality in the spousal relationship but low quality in the parent-child relationship. Families also emerge in which incongruence exists between spouses' experiences.

In Study II relationship maintenance and its connections with relationship quality were examined among Finnish parents. The existing maintenance research findings were extended by differentiating between positive and negative relationship quality (Fincham & Linfield, 1997) and by using paired data. In Study II women were found to report more active use of maintenance behaviors and more negative quality in their spousal relationship than their male partners. The study showed further that maintenance was associated with both positive and negative relationship quality. Women's maintenance had a positive association with their own positive, and a negative association with their own and their partner's negative, relationship quality. Men's relationship maintenance, in turn, showed only one association, that is, a positive association with their own experiences of positive quality. Thus, the results of this study can be summarized by stating that women's use of maintenance behaviors is more closely linked with relationship quality than is men's use of these behaviors.

Study III examined spousal relationship maintenance utilizing diary descriptions of positively experienced spousal moments. Relationships can be maintained through acts and activities that vary in their degree of consciousness and intentionality, that is, using both strategies and routines (Dainton & Stafford, 1993; Dindia, 2003). The identification of maintenance routines in re-

search has been problematic because the persons enacting these routines may themselves be unaware of how and when they maintain their relationships in this way. Thus, in this study diary descriptions of positive spousal moments were used. It was assumed that by investigating these moments during which the goal of relationship maintenance is momentarily fulfilled, it would be possible to gain a broader understanding of relationship maintenance. The role of children for their parents' relationship maintenance – a theme largely overlooked in previous studies – was also investigated as part of Study III. Seven kinds of activities were identified in the descriptions of moments: doings, conversations, presence, positivity, physical intimacy, support, and conflict management. Doings related to shared tasks and favors as well as conversations concerning catching up, and family issues were more often mentioned by women than by men. The role of children in the descriptions of spousal moments was notable throughout the data; children were concretely referred to in every third diary description. Three themes concerning the role of children in positive spousal moments were found using thematic analysis. First, children were described as a landscape for the spousal relationship. In the diary descriptions children and parenthood were used to locate positive spousal moments in time and place. Second, children were mentioned as participants in family life. Whether or not children were present during positive spousal moments was often mentioned in the descriptions of those moments. Third, children were described as a shared responsibility. Children had relevance for positive spousal moments through the partners' roles and responsibilities as parents.

A new form of diary method, the mobile diary, was introduced and tested in Study IV. During recent years, family research in which data are collected using a diary method has expanded enormously (Bolger et al., 2003; Laurenceau & Bolger, 2005). The growing interest of family researchers in the diary method goes hand in hand with the research aim of getting close to everyday family situations, capturing the daily dynamics of family life, and hearing the different voices in the family. The development of the tools used in diary research has also been rapid. Traditional paper-and-pencil methods have been complemented by a variety of technical tools, such as pagers and palmtops. Study IV demonstrated, with reference to two family studies conducted in Finland, how daily family dynamics can be captured by using the mobile diary. In both studies family members sent text messages (SMSs) in answer to structured diary questions three times a day over a one-week period. The participants kept also paper-and-pencil diaries. Two mobile diary items measuring mood (stressfulness and feelings of competence), both at home and at work, were used in Study IV as examples. For both items, statistically significant within- and between-persons variation was found. The data gathered by the mobile diary were congruent but not identical with the data gathered by the paper-and-pencil diary. The mobile diary method facilitated participants' answers at the agreed times and the participants reported that answering was easy and did not take too much time. The main limitation is the lack of space for answers; therefore, the few questions that are used have to be reliable and valid. All in all,

Study IV showed that the mobile diary method is a useful tool for studying the daily life of families.

In sum, this study showed that the spousal relationship and parenthood are strongly connected family relationships in families with young children. How parents experience one of these relationships is related to his or her experiences in the other relationship. Also maintenance of the spousal relationship takes place to a large degree in connection with parenthood and under the influence of children. These two aspects of spousal relationships, quality and maintenance, are also clearly connected to each other. Spouses who maintain their relationship actively experience high positive and low negative relationship quality. The daily approach to studying relationship maintenance adopted here emphasized, for example, the fact of just being together with the whole family as a way to enhance momentary relationship quality. The study also revealed that family life for women and men is different in many ways. For example, women reported more negative quality in the spousal relationship and had a more central role in relationship maintenance. Family life in Finland and the Netherlands, on the other hand, was similar in many respects. Compared to their Dutch counterparts, Finnish parents, however, reported lower spousal relationship quality. The study suggests, in accordance with the family systems perspective, that, also in future research the role of the external context – in terms, for example, of family stage and culture – for spousal relationships should be taken into account.

The main limitations of this study are related to the generalizability of the results and the use of cross-sectional self-evaluation data. The participants of the study were relatively highly educated, and thus the results of this study reflect spousal life in families of this kind. In addition, in the absence of longitudinal data no causal interpretations of, for example, the connection between relationship maintenance and relationship quality, can be made on the basis of this study. Also, the fact that the data are based on the participants' own evaluations of their family life should be remembered when considering the results of this study.

The results of this study can be utilized both in the research context and in interventions related to family life. The study presents a new tool for research on daily family life. The participant feedback also suggests that this tool can be further developed and used in the intervention context (Malinen et al., 2009). The results of this study on relationship maintenance may be of use when working with couples, for example in maternity clinics and child welfare clinics. Relational maintenance focuses on those aspects of spousal life that can enhance the relationship of the spouses. For example, couples could be encouraged to notice the importance of parenthood and task-sharing for the quality of the spousal relationship. Also, the importance of time spent with the whole family could be highlighted. To sum up, the study clearly showed the central role of children for their parents' spousal relationship. Thus, relationship maintenance in families with young children should be viewed as a part of the everyday life that parents share with their children.

## LÄHTEET

- Acitelli, L. K. (1992). Gender differences in relationship awareness and marital satisfaction among young married couples. *Personality and Social Psychology Bulletin, 18*, 102–110.
- Alberts, J. K., Yoshimura, C. G., Rabby, M., & Loschiavo, R. (2005). Mapping the topography of couples' daily conversation. *Journal of Social and Personal Relationships, 22*, 299–322.
- Aldous, J. (1990). Family development and the life course: Two perspectives on family change. *Journal of Marriage and the Family, 52*, 571–583.
- Aldous, J., & Ganey, R. F. (1999). Family life and the pursuit of happiness: The influence of gender and race. *Journal of Family Issues, 20*, 155–180.
- Amato, P. R., Johnson, D. R., Booth, A., & Rogers, S. J. (2003). Continuity and change in marital quality between 1980 and 2000. *Journal of Marriage and Family, 65*, 1–22.
- Ayres, J. (1983). Strategies to maintain relationships: Their identification and perceived usage. *Communication Quarterly, 31*, 62–67.
- Ballard-Reisch, D. S., Weigel, D. J., & Zaguidouline, M. G. (1999). Relational maintenance behaviors, marital satisfaction, and commitment in Tatar, Russian, and mixed Russian-Tatar marriages. *Journal of Family Issues, 20*, 677–697.
- Baxter, L. A. (2008). A dialogical approach to relationship maintenance. Teoksessa D. J. Canary, & L. Stafford (toim.), *Communication and relational maintenance* (s. 233–254). Bingley, UK: Emerald Group Publishing Limited.
- Bell, R. A., Daly, J. A., & Gonzalez, M. C. (1987). Affinity-maintenance in marriage and its relationship to women's marital satisfaction. *Journal of Marriage and the Family, 49*, 445–454.
- Belsky, J. (1981). Early human experience: A family perspective. *Developmental Psychology, 17*, 3–23.
- Belsky, J. (1990). Parental and nonparental child care and children's socioemotional development: a decade in review. *Journal of Marriage and Family, 52*, 885–903.
- Belsky, J., & Fearon, R. M. P. (2004). Exploring marriage-parenting typologies and their contextual antecedents and developmental sequelae. *Development and Psychopathology, 16*, 501–523.
- Belsky, J., Youngblade, L., Rovine, M., & Volling, B. (1991). Patterns of marital change and parent-child interaction. *Journal of Marriage and Family, 53*, 487–498.
- Bergman, L. R., & Magnusson, D. (1997). A person-oriented approach in research on developmental psychopathology. *Development and Psychopathology, 9*, 291–319.
- Bolger, N., Davis, A., & Rafaeli, E. (2003). Diary methods: Capturing life as it is lived. *Annual Review of Psychology, 54*, 579–616.

- Bradbury, T. N., Fincham, F. D., & Beach, S. R. H. (2000). Research on the nature and determinants of marital satisfaction: A decade in review. *Journal of Marriage and the Family*, 62, 964–980.
- Bruess, C. J. S., & Pearson, J. C. (1997). Interpersonal rituals in marriage and adult friendship. *Communication Monographs*, 64, 25–46.
- Canary, D. J., & Dainton, M. (toim.). (2003). *Maintaining relationships through communication: Relational, contextual, and cultural variations*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Canary, D. J., & Dainton, M. (2006). Maintaining relationships. Teoksessa A. L. Vangelisti, & D. Perlman (toim.), *The Cambridge handbook of personal relationships* (s. 727–743). New York, NY: Cambridge University Press.
- Canary, D. J., & Stafford, L. (1992). Relational maintenance strategies and equity in marriage. *Communication Monographs*, 59, 243–267.
- Canary, D. J., & Stafford, L. (2001). Equity in the preservation of personal relationships. Teoksessa J. Harvey, & A. Wenzel (toim.), *Close romantic relationships: Maintenance and enhancement* (s. 133–151). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Canary, D. J., & Stafford, L. (2008). Maintaining relationships through strategic and routine interaction. Teoksessa D. J. Canary, & L. Stafford (toim.), *Communication and relational maintenance* (s. 3–22). Bingley, UK: Emerald Group Publishing Limited.
- Canary, D. J., Stafford, L., & Semic, B. A. (2002). A panel study of the associations between maintenance strategies and relational characteristics. *Journal of Marriage and Family*, 64, 395–406.
- Canary, D. J., & Wahba, J. (2006). Do women work harder than men at maintaining relationships? Teoksessa K. Dindia, & D. J. Canary (toim.), *Sex differences and similarities in communication* (s. 359–377). Mahwah, NJ: Lawrene Erbaum Associates.
- Carlson, M. J., Pilkauskas, N. V., McLanahan, S. S., & Brooks-Gunn, J. (2011). Couples as partners and parents over children's early years. *Journal of Marriage and Family*, 73, 317–334.
- Conger, R. D., Conger, K. J., & Martin, M. J. (2010). Socioeconomic status, family processes, and individual development. *Journal of Marriage and Family*, 72, 685–704.
- Cox, M. J., & Paley, B. (2003). Understanding families as systems. *Current Directions in Psychological Science*, 12, 193–196.
- Cox, M. J., & Paley, B. (1997). Families as systems. *Annual Review of Psychology*, 48, 243–267.
- Crosnoe, R., & Cavanagh, S. E. (2010). Families with children and adolescents: A review, critique, and future agenda. *Journal of Marriage and Family*, 72, 594–611.
- Dainton, M. (1998). Everyday interaction in marital relationships: Variations in relative importance and event duration. *Communication Reports*, 11, 101–109.

- Dainton, M. (2003). Framing the maintenance of relationships through communication: An epilogue. Teoksessa D. J. Canary, & M. Dainton (toim.), *Maintaining relationships through communication: Relational, contextual, and cultural variations* (s. 299–321). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Dainton, M. (2008). The use of relationship maintenance behaviors as a mechanism to explain the decline in marital satisfaction among parents. *Communication Reports*, 21, 33–45.
- Dainton, M., & Aylor, B. (2002). Routine and strategic maintenance efforts: Behavioral patterns, variations associated with relational length, and the prediction of relational characteristics. *Communication Monographs*, 69, 52–66.
- Dainton, M., & Stafford, L. (1993). Routine maintenance behaviors: A comparison of relationship type, partner similarity and sex differences. *Journal of Social and Personal Relationships*, 10, 255–271.
- Davies, P. T., Sturge-Apple, M. L., & Cummings, E. M. (2004). Interdependencies among interparental discord and parenting practices: The role of adult attributes and relationship characteristics. *Development and Psychopathology*, 16, 773–797.
- Dew, J. (2009). Has the marital time cost of parenting changed over time? *Social Forces*, 88, 519–542.
- Dew, J., & Wilcox, W. B. (2011). If momma ain't happy: Explaining declines in marital satisfaction among new mothers. *Journal of Marriage and Family*, 73, 1–12.
- Dindia, K. (2000). Relational maintenance. Teoksessa C. Hendrick, & S. S. Hendrick (toim.), *Close relationships: A sourcebook* (s. 287–299). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Dindia, K. (2003). Definitions and perspectives on relational maintenance communication. Teoksessa D. J. Canary, & M. Dainton (toim.), *Maintaining relationships through communication: Relational, contextual, and cultural variations* (s. 1–73). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Dindia, K. (2008). A multiphasic view of relationship maintenance strategies. Teoksessa D. J. Canary, & L. Stafford (toim.), *Communication and relational maintenance* (s. 90–112). Bingley, UK: Emerald Group Limited Publishing.
- Dindia, K., & Baxter, L. A. (1987). Strategies for maintaining and repairing marital relationships. *Journal of Social and Personal Relationships*, 4, 143–158.
- Dindia, K., & Canary, D. J. (1993). Definitions and theoretical perspectives on maintaining relationships. *Journal of Social and Personal Relationships*, 10, 163–173.
- Dindia, K., & Emmers-Sommer, T. M. (2006). What partners do to maintain their close relationships. Teoksessa P. Noller, & J. A. Feeney (toim.), *Close relationships: Functions, forms and processes* (s. 305–324). New York: Psychology Press.

- Dribe, M., & Stanform, M. (2009). Does parenthood strengthen a traditional household division of labor? Evidence from Sweden. *Journal of Marriage and Family*, 71, 33–45.
- Driver, J. L., & Gottman, J. M. (2004). Daily marital interactions and positive affect during marital conflict among newlywed couples. *Family Process*, 43, 301–314.
- Duck, S. (1988). *Relating to others*. Lontoo: Open University Press.
- Duck, S. (1998). *Human relationships* (3. painos). Lontoo: Sage.
- Duck, S. (2008a). A past and a future for relationship research. *Journal of Social and Personal Relationships*, 25, 189–200.
- Duck, S. (2008b). Stedy as (s)he goes. Relational maintenance as a shared meaning system. Teoksessa D. J. Canary, & L. Stafford (toim.), *Communication and relational maintenance* (s. 45–60). Bingley, UK: Emerald Group Publishing Limited.
- Erel, O., & Burman, B. (1995). Interrelatedness of marital relations and parent-child relations: A meta-analytic review. *Psychological Bulletin*, 118, 108–132.
- Eurostat (2008a). *Key figures on Europe. 2009 edition*. Luxemburg: Office for Official Publications of the European Communities.
- Eurostat (2008b). *The life of women and men in Europe. A statistical portrait. 2008 edition*. Luxemburg: Office for Official Publications of the European Communities.
- Felski, R. (1999–2000). The invention of everyday life. *New Formations*, 39, 15–31.
- Fincham, F. D. (1994). Understanding the association between marital conflict and child adjustment: Overview. *Journal of Family Psychology*, 8, 123–127.
- Fincham, F. D., & Beach, S. R. H. (2006). Relationship satisfaction. Teoksessa A. L. Vangelisti, & D. Perlman (toim.), *The Cambridge handbook of personal relationships* (s. 579–594). New York: Cambridge University Press.
- Fincham, F. D., & Linfield, K. J. (1997). A new look at marital quality: Can spouses feel positive and negative about their marriage? *Journal of Family Psychology*, 11, 489–502.
- Fincham, F. D., & Beach, S. R. H. (2010). Marriage in the new millennium: A decade in review. *Journal of Marriage and Family*, 72, 630–649.
- Floyd, F. J., Gilliom, L. A., & Costigan, C. L. (1998). Marriage and the parenting alliance: Longitudinal prediction of change in parenting perceptions and behaviors. *Child Development*, 69, 1461–1479.
- Forsberg, H. (2005). Finland's families. Teoksessa B. N. Adams, & J. Trost (toim.), *Handbook of World Families* (s. 262–282). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Gerris, J. R. M., Houtmans, M. J. M., Kwaaitaal-Roosen, E. M. G., De Schipper, J. C., Vermulst, A. A., & Janssens, J. M. A. M. (1998). *Parents, adolescents and young adults in Dutch families: A longitudinal study*. Nijmegen, Alankomaat: University of Nijmegen, Institute of Family Studies.
- Glenn, N. D. (1990). Quantitative research on marital quality in the 1980s: A critical review. *Journal of Marriage and Family*, 52, 818–831.
- Goldberg, W. A., & Easterbrooks, M. A. (1984). Role of marital quality in toddler development. *Developmental Psychology*, 20, 504–514.

- Gottman, J. M. (1998). Psychology and the study of the marital processes. *Annual Review of Psychology, 49*, 169–197.
- Gottman, J. M., & Notarius, C. I. (2002). Marital research in the 20th century and a research agenda for the 21st century. *Family Process, 41*, 159–197.
- Gottman, J. M., & Silver, N. (2000). *The seven principles for making marriage work*. Lontoo: Orion.
- Grych, J. H. (2002). Marital relationships and parenting. Teoksessa M. H. Bornstein (toim.), *Handbook of parenting: Vol. 4: Social conditions and applied parenting* (2. painos, s. 203–225). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Hendrick, S. S. (1988). A generic measure of relationship satisfaction. *Journal of Marriage and the Family, 50*, 93–98.
- Hoff, E., Laursen, B., & Tardif, T. (2002). Socioeconomic status and parenting. Teoksessa M. H. Bornstein (toim.), *Handbook of parenting. Vol. 2. Biology and ecology of parenting* (2. painos, s. 231–252). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Huston, T. L. (2000). The social ecology of marriage and other intimate unions. *Journal of Marriage and Family, 62*, 298–320.
- Huston, T. L., & Holmes, E. K. (2004). Becoming parents. Teoksessa A. L. Vangelisti (toim.), *Handbook of family communication* (s. 105–133). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Huston, T. L., & Melz, H. (2004). The case for (promoting) marriage: The devil is in the details. *Journal of Marriage and Family, 66*, 943–958.
- Huston, T. L., & Vangelisti, A. (1995). How parenthood affects marriage. Teoksessa M. A. Fitzpatrick, & A. L. Vangelisti (toim.), *Explaining family interactions* (s. 147–176). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Jallinoja, R. (2000). *Perheen aika*. Helsinki: Otava.
- Johnson, R. B., & Onwuegbuzie, A. J. (2004). Mixed methods research: A research paradigm whose time has come. *Educational Research, 33*, 14–26.
- Johnson, R. B., Onwuegbuzie, A. J., & Turner, L. A. (2007). Toward a definition of mixed methods research. *Journal of Mixed Methods Research, 1*, 112–133.
- Johnson, P. L., & O'Leary, K. D. (1996). Behavioral components of marital satisfaction: An individualized assessment approach. *Journal of Consulting and Clinical Psychology, 64*, 417–423.
- Johnson, V. K. (2003). Linking changes in whole family functioning and children's externalizing behavior across the elementary school years. *Journal of Family Psychology, 17*, 499–509.
- Jokinen, E. (2005). *Aikuisten arki*. Helsinki: Gaudeamus.
- Kaplan, K. J. (1972). On the ambivalence-indifferent problem in attitude theory and measurement: A suggested modification of the semantic differential technique. *Psychological Bulletin, 77*, 361–372.
- Karney, B. R., & Bradbury, T. N. (1995). The longitudinal course of marital quality and stability: A review of theory, methods, and research. *Psychological Bulletin, 118*, 3–34.

- Kashy, D. A., & Levesque, M. J. (2000). Quantitative methods in close relationship research. Teoksessa C. Hendrick, & S. S. Hendrick (toim.), *Close relationships. A sourcebook* (s. 3–17). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Kenny, D. A., Kashy, D. A., & Cook, W. L. (2006). *Dyadic data analysis*. New York: The Guilford Press.
- Kenny, D. A. (1996). Models of non-independence in dyadic research. *Journal of Social and Personal Relationships*, 13, 279–294.
- Kerig, P. K., & Swanson, J., A. (2010). Ties that bind: Triangulation, boundary dissolution, and the effects of interparental conflict of child development. Teoksessa M. S. Schulz, M. Kline Pruett, P. K. Kerig, & R. D. Parke (toim.), *Strengthening couple relationships for optimal child development. Lessons from research and intervention* (s. 59–76). Washington, DC: American Psychological Association.
- Kiernan, K. (2004). Unmarried cohabitation and parenthood in Britain and Europe. *Law & Policy*, 26, 33–55.
- Kiiski, J. (2011). *Suomalainen avioero 2000-luvun alussa. Miksi avioliitto puretaan, miten ero koetaan ja miten siitä selviydtyää?* (Väitöskirja). Haettu <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-61-0422-5>
- Kinnunen, U., Nätti, J., Happonen, M., Kalliolahti, M., Kelhelä, A., & Mauno, S. (2000). *Kokemuksia työstä ja perheestä laman jälkeisessä Suomessa* (Jyväskylän yliopiston perhetutkimusyksikön julkaisuja 12). Jyväskylä: Jyväskylän yliopiston perhetutkimusyksikkö.
- Koh, C. (2005). The everyday emotional experiences of husbands and wives. Teoksessa B. Schneider, & L. J. Waite (toim.), *Being together, working apart: Dual-career families and the work-life balance* (s. 169–189). Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Kontula, O. (2009). *Parisuhdeonnen avaimet ja esteet* (Katsauksia E 38/2009). Helsinki: Väestöliitto, Väestöntutkimuslaitos.
- Korvela, P. (2003). *Yhdessä ja erikseen. Perhejäsenten kotona olemisen ja tekemisen dynamiikka* (Tutkimuksia 130). Helsinki: Stakes.
- Krishnakumar, A., & Buehler, C. (2000). Interparental conflict and parenting behaviors: A meta-analytic review. *Family Relations*, 49, 25–44.
- Kurdek, L. A. (1996). Parenting satisfaction and marital satisfaction in mothers and fathers with young children. *Journal of Family Psychology*, 10, 331–342.
- Lammi-Taskula, J. (2004a). Pienet lapset: äidit perhevapaalla. Teoksessa M. Salmi, & J. Lammi-Taskula (toim.), *Puhelin, mummo vai joustava työaika? Työn ja perheen yhdistämisen arkea* (s. 40–45). Helsinki: Stakes.
- Lammi-Taskula, J. (2004b). Pienet lapset: isät perhevapaalla. Teoksessa M. Salmi, & J. Lammi-Taskula (toim.), *Puhelin, mummo vai joustava työaika? Työn ja perheen yhdistämisen arkea* (s. 45–58). Helsinki: Stakes.
- Lammi-Taskula, J. (2007). *Parental leave for fathers? Gendered conceptions and practices in families with young children in Finland* (Research report 166). Helsinki: Stakes.

- Lammi-Taskula, J., & Salmi, M. (2004). Aikaa työlle, aikaa perheelle. Teoksessa M. Salmi, & J. Lammi-Taskula (toim.), *Puhelin, mummo vai joustava työaika? Työn ja perheen yhdistämisen arkea* (s. 30–39). Helsinki: Stakes.
- Larson, R. W., & Almeida, D. M. (1999). Emotional transmission in the daily lives of families: A new paradigm for studying family process. *Journal of Marriage and the Family*, 61, 5–20.
- Laurenceau, J., & Bolger, N. (2005). Using diary methods to study marital and family processes. *Journal of Family Psychology*, 19, 86–97.
- Lawrence, E., Rothman, A. D., Cobb, R. J., Rothman, M. T., & Bradbury, T. N. (2008). Marital satisfaction across the transition to parenthood. *Journal of Family Psychology*, 22, 41–50.
- Le, B., & Agnew, C. R. (2001). Need fulfillment and emotional experience in interdependent romantic relationships. *Journal of Social and Personal Relationships*, 18, 423–440.
- Lee, E. (2006). Relationship maintenance behaviors in marital couples. *Dissertation Abstracts International: Section B: The Sciences and Engineering*, 66 (12), 6971.
- Linley, P. A., Joseph, S., Harrington, S., & Wood, A. M. (2006). Positive psychology: Past, present, and (possible) future. *The Journal of Positive Psychology*, 1, 3–16.
- Little, T. (1997). Mean and covariance structures (MACS) analyses of cross-cultural data: practical and theoretical issues. *Multivariate Behavioral Research*, 32, 53–76.
- Lämsä, T., Rönkä, A., Poikonen, P., & Malinen, K. (painossa). The child diary as a research tool. *Early Child Development and Care*.
- Macmillan, R., & Copher, R. (2005). Families in the life course: Interdependency of roles, role configurations, and pathways. *Journal of Marriage and Family*, 67, 858–879.
- Maksimainen, J. (2008). Terapiakulttuurinen parisuhde ja median erotarinat. Teoksessa E. Sevón, & M. Notko (toim.), *Perhesuhteet puntarissa* (s. 209–232). Helsinki: Gaudeamus.
- Malinen, K., Härmä, S., Sevón, E., & Kinnunen, U. (2005). *Miten meillä menee? Työssäkäyvien pienten lasten vanhempien kokemuksia perhe-elämästä ja työstä* (Jyväskylän yliopiston perhetutkimuskeskuksen julkaisuja 15). Jyväskylä: Jyväskylän yliopiston perhetutkimuskeskus.
- Malinen, K., & Rönkä, A. (2008). Studying daily life of couples by using mobile diaries. *ISSBD Newsletter*, 32, 24–27.
- Malinen, K., Rönkä, A., Auvinen, M., & Punkka, P. (2010). Miten pienten lasten vanhemmat hoitavat parisuhdettaan? *Psykologia*, 45, 116–133.
- Malinen, K., Rönkä, A., Lämsä, T., Sevón, E., Poikonen, P., & Kinnunen, U. (2009). Päiväkirjamenetelmän toimivuus ja sovellusmahdollisuudet. Teoksessa A. Rönkä, K. Malinen, & T. Lämsä (toim.), *Perhe-elämän paletti: Vanhempana ja puolisona vaihtelevassa arjessa* (s. 251–272). Jyväskylä: PS-kustannus.

- Malinen, K., Rönkä, A., Lämsä, T., & Tolvanen, A. (2009). Päiväkirjamenetelmä Paletti-tutkimuksessa. Teoksessa A. Rönkä, K. Malinen, & T. Lämsä (toim.), *Perhe-elämän paletti: vanhempana ja puolisona vaihtelevassa arjessa* (s. 21–43). Jyväskylä: PS-kustannus.
- Malinen, K., & Sevón, E. (2009). Parisuhteen hoitaminen; suhteiden arkea vai irtiottoja arjesta? Teoksessa A. Rönkä, K. Malinen, & T. Lämsä (toim.), *Perhe-elämän paletti: vanhempana ja puolisona vaihtelevassa arjessa* (s. 149–176). Jyväskylä: PS-kustannus.
- Mattson, R. E., Paldino, D., & Johnson, M. D. (2007). The increased construct validity and clinical utility of assessing relationship quality using separate positive and negative dimensions. *Psychological Assessment*, 19, 146–151.
- Menchaca, D., & Dehle, C. (2005). Marital quality and physiological arousal: How do I love thee? Let my heartbeat count the ways. *American Journal of Family Therapy*, 33, 117–130.
- Metsäpelto, R.-L., & Kinnunen, U. (2009). Persoonallisuus ja perhesuhteet. Teoksessa R.-L. Metsäpelto, & T. Feldt (toim.), *Meitä on moneksi. Persoonallisuuden psykologiset perusteet* (s. 283–301). Jyväskylä: PS-kustannus.
- Mickelson, K. D., Claffey, S. T., & Williams, S. L. (2006). The moderating role of gender and gender role attitudes on the link between spousal support and marital quality. *Sex Roles*, 55, 73–82.
- Minuchin, S. (1974). *Families and family therapy*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Moos, R. H. (1990). Conceptual and empirical approaches to developing family-based assessment procedures: Resolving the case of the Family Environment Scale. *Family Process*, 29, 199–208.
- Muthén, B. (2008). Latent variable hybrids: Overview of old and new models. Teoksessa G. R. Hancock, & K. M. Samuelsen (toim.), *Advances in latent variable mixture models* (s. 1–24). Charlotte, NC: Information Age.
- Määttä, K. (2000). *Kestävä parisuhde* (2. painos). Helsinki: Werner Söderström Oy.
- Nieminen, T. (2008). *Tasa-arvoobarometri 2008* (Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2008: 24). Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.
- O'Connor, T. G., Hetherington, E. M., & Reiss, D. (1998). Family systems and adolescent development: Shared and nonshared risk and protective factors in nondivorced and remarried families. *Development and Psychopathology*, 10, 353–375.
- Ogolsky, B. G. (2007). Antecedents and consequences of relationship maintenance in intimate relationships. *Dissertation Abstracts International Section A: Humanities and Social Sciences*, 68 (2), 746.
- Onwuegbuzie, A. J., & Leech, N. L. (2006). Linking research questions to mixed methods data analysis procedures. *The Qualitative Report*, 11, 474–498.
- Paajanen, P. (2003). *Parisuhde koetuksella. Käsityksiä parisuhteesta ja sen purkautumisesta* (Perhebarometri E 17/2003). Helsinki: Väestöliitto, Väestötutkimuslaitos.

- Paajanen, P. (2005). *Eri teitä vanhemmuuteen. Kaksikymppisinä ja kolmekymppisinä lapsen saaneiden näkemyksiä perheellistymisestä ja vanhemmuudesta* (Perhebarometri E 21/2005). Helsinki: Väestöliitto, Väestötutkimuslaitos.
- Parke, R. D. (2002). Fathers and families. Teoksessa M. H. Bornstein (toim.), *Hanbook of parenting: Vol. 3: Being and becoming a parent* (2. painos, s. 27-73). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Perho, H., & Korhonen, M. (1999). Hallinta työssä ja parisuhteessa keski-iän kynnyksellä. *Psykologia*, 34, 115-127.
- Perlman, D. (2001). Maintaining and enhancing relationships: Concluding commentary. Teoksessa J. Harvey, & A. Wenzel (toim.), *Close romantic relationships: Maintenance and enhancement* (s. 357-377). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Pfau-Effinger, B. (2004). *Development of culture, welfare states and women's employment in Europe*. Aldershot, Iso-Britannia: Ashgate.
- Piekkola, H., & Ruuskanen, O. -P. (2006). *Työtä eri elämänvaiheissa ja ajankäytöö. Äidit ja ikääntyväät* (Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä 73). Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.
- Plano Clark, V. L., Huddleston-Casas, C. A., Churchill, S. L., O'Neil Green, D., & Garrett, A. L. (2008). Mixed methods approaches in family science research. *Journal of Family Issues*, 29, 1543-1566.
- Pukkala, T. (2006). *Millaiset avioliitot kestävät? Pitkässä parisuhteessa eläneiden käsitykset pysyvän avioliiton avaimista* (Acta Universitatis Lapponiensis 106). Rovaniemi: Lapin yliopisto.
- Ragsdale, J. D. (1996). Gender, satisfaction level and the use of relational maintenance strategies in marriage. *Communication Monographs*, 63, 354-369.
- Roxburgh, S. (2006). 'I wish we had more time to spend together...': The distribution and predictors of perceived family time pressures among married men and women in the paid labor force. *Journal of Family Issues*, 27, 529-553.
- Rönkä, A., & Korvela, P. (2009). Everyday family life: Dimensions, approaches, and current challenges. *Journal of Family Theory and Review*, 1, 87-102.
- Rönkä, A., Häkkinen, S., Jokinen, K., & Malinen, K. (2010, syyskuu-lokakuu). *The further development of the electronic diary method: From basic family research to applied research and intervention*. Konferenssiesitelmä 5th Congress of the European Society on Family Relations, Milano, Italia.
- Rönkä, A., Malinen, K., & Lämsä, T. (toim.). (2009). *Perhe-elämän paletti: Vanhempana ja puolisona vaihtelevassa arjessa*. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Rönkä, A., Malinen, K., Sevón, E., & Salonen, E. (2011). *I don't have time to participate, but I can tell you something about our life*. Arvioitavaksi lähetetty käsikirjoitus.
- Salmi, M. (2004). Arkielämä kokoaan yhteen työn ja perheen. Teoksessa M. Salmi, & J. Lammi-Taskula (toim.), *Puhelin, mummo vai joustava työaika? Työn ja perheen yhdistämisen arkea* (s. 11-28). Helsinki: Stakes.

- Salo, S. (2011). *Parisuhdeongelmat ja lasten psyykkinen hyvinvointi: Kaksi tutkimusnäkökulmaa* (Väitöskirja). Haettu <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-4447-6>
- Sameroff, A. (1983). Developmental systems: Context and evolution. Teoksessa P. H. Mussen, & W. Kessen (toim.), *Handbook of child psychology: Vol 1: History, theory, and methods* (4. painos, s. 237–294). New York: Wiley.
- Sauli, H., Bardy, M., & Salmi, M. (2002). Elinolojen koventuminen pikkulapsiperheissä. Teoksessa M. Heikkilä, & M. Kautto (toim.), *Suomalaisten hyvinvointi 2002* (s. 32–61). Helsinki: Stakes.
- Schneewind, K. A., Beckmann, M., & Hechtl-Jackl, A. (1985). *Das FK-Testsystem: Testmanual*. Forschungsbericht 8.1. München, Saksa: Institut für Psychologie.
- Sevón, E. (2009). *Maternal responsibility and changing relationality at the beginning of motherhood* (Väitöskirja). Haettu <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-3639-6>
- Sheldon, K. M., & King, L. (2001). Why positive psychology is necessary. *American Psychologist*, 56, 216–217.
- Sinkkonen, M., & Kinnunen, U. (1997). Vapaa-aika ja tyytyväisyyys elämään. Teoksessa L. Pulkkinen (toim.), *Lapsesta aikuisaksi* (2. painos, s. 90–102). Jyväskylä: PS-viestintä Oy.
- Stafford, L. (2003). Maintaining romantic relationships: Summary and analysis of one research program. Teoksessa D. J. Canary, & M. Dainton (toim.), *Maintaining relationships through communication: Relational, contextual, and cultural variations* (s. 51–77). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Stafford, L. (2008). Tracing the threads of spider webs. Teoksessa D. J. Canary, & L. Stafford (toim.), *Communication and relational maintenance* (s. 297–306). Bingley, UK: Emerald Group Publishing Limited.
- Stafford, L., & Canary, D. J. (1991). Maintenance strategies and romantic relationship type, gender and relational characteristics. *Journal of Social and Personal Relationships*, 8, 217–242.
- Stafford, L., Dainton, M., & Haas, S. (2000). Measuring routine and strategic relational maintenance: Scale revision, sex versus gender roles, and the prediction of relational characteristics. *Communication Monographs*, 67, 306–323.
- Takala, P. (2004). Lisääntyneen vapaa-ajan ja kiireen paradoksi. *Hyvinvointikatsaus*, 2004, 14–19.
- Teddlie, C., & Tashakkori, A. (2006). A general typology of research designs featuring mixed methods. *Research in the Schools*, 13, 12–28.
- Terman, L. M., Buttenwieser, P., Ferguson, L. W., Johnson, W. B., & Wilson, D. P. (1938). *Psychological factors in marital happiness*. New York: McGraw-Hill.
- Tolkki-Nikkonen, M. (1990). *Parisuhde, perhesuhde, olosuhde*. Helsinki: Gaudeamus.
- Twenge, J. M., Campbell, W. K., & Foster, C. A. (2003). Parenthood and marital satisfaction: A meta-analytic review. *Journal of Marriage and Family*, 65, 574–583.

- Umberson, D., Williams, K., Powers, D. A., Chen, M. D., & Campbell, A. M. (2005). As good as it gets? A life course perspective on marital quality. *Social Forces, 84*, 493–511.
- Weigel, D. J., & Ballard-Reisch, D. S. (1999a). How couples maintain marriages: A closer look at self and spouse influences upon the use of maintenance behaviors in marriages. *Family Relations, 48*, 263–269.
- Weigel, D. J., & Ballard-Reisch, D. S. (1999b). Using paired data to test models of relational maintenance and marital quality. *Journal of Social and Personal Relationships, 16*, 175–191.
- Weigel, D. J., & Ballard-Reisch, D. S. (2008). Relational maintenance, satisfaction, and commitment in marriages: An actor-partner analysis. *Journal of Family Communication, 8*, 212–229.
- Wheeler, L., & Reis, H. T. (1991). Self-recording of everyday life events: Origins, types, and uses. *Journal of Personality, 59*, 339–354.
- Wierda-Boer, H., Gerris, J., Vermulst, A., Malinen, K., & Anderson, K. (2009). Combination strategies and work-family interference among dual-earner couples in Finland, Germany, and the Netherlands. *Community, Work & Family, 12*, 233–249.
- Wood, J. T. (2001). *Gendered lives: Communication, gender, and culture* (4. painos). Belmont, CA: Wadsworth.
- Yum, Y., & Canary, D. J. (2009). Cultural differences in equity theory predictions of relational maintenance strategies. *Human Communication Research, 35*, 384–406.

## **ORIGINAL PAPERS**

### **I**

#### **HAPPY SPOUSES, HAPPY PARENTS? FAMILY RELATIONSHIPS AMONG FINNISH AND DUTCH DUAL EARNERS**

by

Kaisa Malinen, Ulla Kinnunen, Asko Tolvanen, Anna Rönkä,  
Hilde Wierda-Boer, & Jan Gerris, 2010

*Journal of Marriage and Family, 72, 293–306.*

Reproduced with kind permission by John Wiley & Sons Ltd.

KAISA MALINEN *University of Jyväskylä*

ULLA KINNUNEN *University of Tampere\**

ASKO TOLVANEN *University of Jyväskylä\*\**

ANNA RÖNKÄ *JAMK University of Applied Sciences\*\*\**

HILDE WIERDA-BOER *Radboud University Nijmegen\*\*\*\**

JAN GERRIS *Radboud University Nijmegen\*\*\*\*\**

---

## Happy Spouses, Happy Parents? Family Relationships Among Finnish and Dutch Dual Earners

*In this study links between spousal and parent-child relationships among Finnish (n = 157 couples) and Dutch (n = 276 couples) dual*

*earners with young children were examined using paired questionnaire data. Variable-oriented analyses (structural equation modeling with a multigroup procedure) supported the spillover hypothesis, as higher levels of satisfaction in the spousal relationship were related to higher quality in the parent-child relationship and lower parental role restrictions. These connections did not differ by gender or country. With family typological analyses (mixture modeling), 4 family types were identified: families with satisfying relationships (73.4% of the families), families with unsatisfying parent-child relationships (13.4%), and families with either dissatisfied men (6.0%) or dissatisfied women (7.2%).*

Family Research Centre, P.O. Box 35, FI-40014, University of Jyväskylä, Jyväskylä, Finland (kaisa.e.malinen@jyu.fi).

\*Department of Psychology, FI-33014, University of Tampere, Tampere, Finland.

\*\*Department of Psychology, P.O. Box 35, FI-40014, University of Jyväskylä, Jyväskylä, Finland.

\*\*\*School of Health and Social Studies, JAMK University of Applied Sciences, P.O. Box 207, FI-40101, Jyväskylä, Finland.

\*\*\*\*IOWO, Radboud University Nijmegen, P.O. Box 6540, NL-6503 GA, Nijmegen, The Netherlands.

\*\*\*\*\*Behavioural Science Institute, Radboud University Nijmegen, P.O. Box 9104, NL-6500 HE, Nijmegen, The Netherlands.

This article was edited by Cheryl Buehler.

**Key Words:** cross-cultural, dual earner, dyadic/couple data, parent-child relations, satisfaction, structural equation modeling.

The dual-earner situation is the rule rather than the exception in Western families and is also increasingly common among families with young children. In these families parents share their time and energy both between different life spheres and, within the family, between spouse

and children. In this article, we examine family relationships, that is, spousal and parent-child relationship, in dual-earner families building on previous research and the family systems approach to find out whether these relationships support or erode each other. We seek to shed new light on the link between the spousal and the parent-child relationship using paired questionnaire data from two European countries, Finland and the Netherlands, and combining the variable-centered and family typological approaches.

#### *The Family Systems Approach to Family Roles*

The family systems approach states that the family is a hierarchically organized whole that is composed of smaller subsystems (e.g., parent-child and sibling systems) and connected by a reciprocal relation to larger macrosystems (e.g., working life and culture; Cox & Paley, 1997). In dual-earner families with young children, two family subsystems in particular have importance for parents: the parent-child system, referring to the relationship between child and parent, and the spousal system formed by the partners. During recent decades the relationship between these two subsystems has attracted broad research interest.

In the research and theoretical literature three hypotheses have been introduced to describe and explain the relationship between the spousal and the parent-child relationship (Erel & Burman, 1995; Krishnakumar & Buehler, 2000): *the spillover hypothesis*, positing a positive association, *the compensatory hypothesis*, proposing a negative connection, and *the compartmentalization hypothesis*, positing no connection between these relationships. The spillover hypothesis has obtained the strongest research support; however, the association between a satisfying marriage and good quality parenthood has usually been only moderate in size (for reviews, see Erel & Burman; Grych, 2002; Krishnakumar & Buehler). Empirical evidence supporting the other hypotheses has been sparser.

Although the three hypotheses have diverse theoretical origins (e.g., the stress and coping perspective, the social learning theory), in this article we restrict our focus to the family systems approach because it supplies grounds for all three hypotheses. Because this approach has its origins in family therapy, the emphasis is on pathological processes and conflicts. Spillover

relates to *scapegoating* and *detouring*, which refer to processes in which problems that arise in one relationship are projected onto the other relationship (Minuchin, 1974). Compensation, in turn, takes place when family members form *coalitions* in which a member in a conflictual relationship allies with a third family member (Grych, 2002). In case of a marital problem, a parent-child coalition could result in a close relationship between the parties of the coalition but also in a conflictual relationship between the child and the excluded parent. Finally, boundaries between family subsystems can enable parents to keep the spousal relationship and parenthood apart in the sense that negative feelings and arguments in one relationship do not affect the experiences in another relationship (Cox & Paley, 1997).

#### *Typological View in Studying Family Roles*

As described above, the systems approach suggests that different processes take place in different families; however, most studies analyzing the association between the spousal and the parent-child relationship have relied on the *variable-centered approach* (Bergman & Magnusson, 1997). This approach assumes that the characteristics of families can be reduced to a set of variables and searches for linear covariation between those variables. Thus, this approach neglects unique family processes. In contrast to this, the *family typological approach* (see also person-oriented or pattern-oriented approach; Bergman & Magnusson) acknowledges that the relationship between variables can be nonlinear because of the existence of subgroups of families. Thus, the focus is on differences between families.

The typological approach can be seen in the work of Minuchin (1974), who, building on the systems approach and his experiences as a therapist, identified patterns of family functioning in his structural family systems theory. Cohesive families comprise emotionally involved members, whereas in separate families the members remain distant from one another. In detouring families, parents transfer their arguments to the parent-child relationship using a child as a scapegoat, and in triangulating families, one parent forms a coalition with the child against the other parent. The few studies applying the typological approach to the simultaneous study of spousal and parent-child subsystems have shown

that families differ in combining family roles (Belsky & Fearon, 2004; V. K. Johnson, 2003; O'Connor, Hetherington, & Reiss, 1998). Using Minuchin's theory as his framework, Johnson identified "cohesive families," "father-child alliances," and "mother-child alliances" among families with kindergarten-age children. Belsky and Fearon, in turn, found five family types in a study on families with young children. Family functioning in three of these family types ("consistently supportive," "consistently moderate," and "consistently risky families") was in congruence with the spillover hypothesis—functioning in one relationship was similar to that in another relationship—whereas two types ("good marriage/poor parenting" and "poor marriage/good parenting") showed contrasting patterns of marital and parent-child quality.

*Cultural and Gender Differences in Family Life*  
Larger macrosystems and their characteristics need to be taken into account in order to understand families (Cox & Paley, 1997). For dual earners with young children, essential aspects in the cultural context include working life conditions, social policies, and cultural attitudes toward gender roles and family life. In this study, family life is examined in two European states, Finland and The Netherlands. These countries share both similarities and differences concerning the family life of dual earners. The question is do these cultural differences matter when relationships inside the family are considered?

The dual-earner model is nowadays a common and widely accepted way to reconcile work and family in Finland and The Netherlands. The participation in working life of women is relatively high (67.3% in Finland and 67.7% in The Netherlands in 2006; Eurostat, 2008); however, the countries differ in that women mostly work full-time in Finland and part-time in The Netherlands. In Finland, full-time work has been facilitated by public service provision, such as day care for all children under school age and a broad range of social security measures (Forsberg, 2005; Pfau-Effinger, 2004). In The Netherlands, in turn, part-time work is largely supported by the government as a way of reconciling work and parenthood, and it seems to meet the needs of employees (Pfau-Effinger).

Despite the prevalence of the dual-earner model, family life in Finland and The Netherlands is in many respects different for women

and men. In both countries the responsibility for domestic work and child care continues to fall largely with women (Pfau-Effinger, 2004). This reflects the more universal situation that in the home the role of women remains generally seen as more central than that of men (see Parke, 2002; Perälä-Littunen, 2007). At the same time the home context often induces more negative feelings in women than in their husbands (Koh, 2005). There is also evidence that women and men differ in the linkage between the spousal and the parent-child relationships, the connection being more strongly positive for men (Krishnakumar & Buehler, 2000; Rogers & White, 1998; Shek, 2000). Many reasons have been presented for this; for example, fatherhood may be more susceptible to external influences because of its less strongly socially scripted nature, and men may benefit more from spousal support because they have fewer opportunities to acquire and practice parenting skills (see Parke). In their meta-analysis, however, Erel and Burman (1995) found no gender differences in the linkage between the spousal and the parent-child relationships.

#### *The Present Study*

The aim of this study was to examine the spousal and the parent-child relationship as well as their mutual relationship in Finnish and Dutch dual-earner families with young children. The first and the second research questions utilized the variable-oriented approach in order to capture the phenomena at a general level, whereas the third research question was answered by family typological analyses that can reveal a more detailed picture of family life.

First, we looked at how Finnish and Dutch mothers and fathers experience their spousal and parent-child relationship. We expected to find no or only minor gender differences in the quality of these relationships (H1). Because previous research suggests that the family context may create more negative experiences for mothers than for fathers, we assumed that, if differences exist, men would be found to experience family relationships more positively than women. In addition, in the absence of previous comparative research and because of the similar prevalence of the dual-earner family model in Finland and The Netherlands, we expected to find no differences between the two countries (H2).

Second, we examined the connections between the spousal and the parent-child relationship. On the basis of previous research, we expected to find support for the spillover hypothesis; that is, we expected the spousal and the parent-child relationship to show a moderate positive association (H3). Given that the evidence for the existence of gender differences in the linkage between the spousal and parent-child subsystems is vague, and that women and men in Finland and in The Netherlands may—at least on the level of employment—enjoy greater equality than in many other Western countries, we expected to find no gender differences in the relationship between these family subsystems (H4). Also, we expected to find no cultural differences (H5).

Third, we wanted to identify family types on the basis of spouses' experiences of their spousal and parent-child relationship and examine whether these types differ according to various background variables. On the basis of earlier studies supporting the spillover hypothesis, we expected to identify family types in which both roles are experienced similarly—either positively or negatively (H6a). More specifically, we expected to find a large group of families reporting high quality in both family subsystems. In addition, because there is some evidence that these roles can provide contrasting experiences for some individuals, we expected to identify family types in which parents experience high quality in one relationship but low quality in the other (H6b).

## METHOD

### *Participants and Procedure*

The sample comprised 157 Finnish and 276 Dutch dual-earner couples (mothers and fathers;  $N = 866$  individuals). Data were gathered during the years 2003–2005 as a part of an international research project titled “FamWork” (Family Life and Professional Work: Conflict and Synergy). To be eligible, participants had to work at least 15 hours per week and have at least one child under the age of 7. In Finland, participants were recruited with the assistance of child day care centers in two towns in central Finland. Questionnaires were distributed by the day care personnel to the families who met the eligibility criteria. All the participants took part in a lottery for a €250 travel check and children's books. In

The Netherlands, participants were recruited by posters and brochures distributed in child care organizations, child welfare centers, and primary schools. In addition, advertisements shown on regional television were used. Prospective participants applied via telephone or the Internet, and questionnaires were delivered to all participating couples by a research assistant. In The Netherlands all participants received a reward of €20. In both countries, mothers and fathers independently filled in identical questionnaires. The questionnaires were answered anonymously but code-numbered to match partners. The questionnaires were returned by mail to the researchers.

Compared to Dutch parents, Finnish parents were younger, had an academic degree less often, worked part-time less often, were married more often, and their youngest child was older (see Table 1). Differences in part-time employment between the countries were greater among women than men.

### *Measures*

*Spousal satisfaction.* The scale of spousal satisfaction comprised four items adapted from the Relationship Assessment Scale (RAS; e.g., “How well does your partner meet your needs?”; Hendrick, 1988). The reliability and validity of the RAS have been established in several studies (Hendrick, Dicke, & Hendrick, 1998). The response scale ranged from 1 (*not at all/very bad*) to 6 (*absolute/very good*), high scores indicating high satisfaction with the spousal relationship. The Cronbach's alphas were .92 (Finnish women), .94 (Finnish men), .91 (Dutch women), and .90 (Dutch men).

*Parent-child relationship.* The parent-child relationship was studied with two measures. *The quality of the parent-child-relationship* refers to emotional aspects of the relationship between the parent and the youngest child in the family. Parents were asked to evaluate the relationship according to four items revised by Schneewind, Beckmann, and Hechtl-Jackl (1985) from the widely used and validated Family Environment Scale (see Moos, 1990; e.g., “The relationship between me and my child can be described as harmonious and peaceful.”) on a scale from 1 (*I don't agree*) to 6 (*I agree*). Higher scores on the scale indicate a harmonious relationship. The Cronbach's alphas were .74 (Finnish women), .66 (Finnish men), .82 (Dutch women),

Table 1. *Background Information for Finnish Women (n = 157), Finnish Men (n = 157), Dutch Women (n = 276) and Dutch Men (n = 276)*

	Finland		The Netherlands		Test Statistics for Gender	Test Statistics for Culture	Test Statistics for Interaction
	Women	Men	Women	Men			
Age in years, <i>M</i> ( <i>SD</i> )	34.52 (5.15)	36.24 (5.92)	36.17 (4.13)	38.60 (4.87)	<i>F</i> (1, 430) = 127.466***	<i>F</i> (1, 430) = 19.971***	<i>ns</i>
% academically educated	55.4	52.2	79.2	69.3	<i>Z</i> = 2.62**	<i>Z</i> = 5.11***	<i>ns</i>
% part-time employed	22.9	6.4	93.1	46.0	<i>Z</i> = 10.38***	<i>Z</i> = 12.56***	<i>Z</i> = -2.86**
	Finnish Couples		Dutch Couples				
% married	82.8		71.7		$\chi^2(1) = 6.668^*$		
Length of the spousal relationship in years, <i>M</i> ( <i>SD</i> )	11.75 (4.78)		12.12 (4.56)		<i>ns</i>		
Number of children at home, %							
1	37.6		27.2		<i>ns</i>		
2	43.9		53.6				
3–4	18.5		19.2				
Age of the youngest child in years, <i>M</i> ( <i>SD</i> )	3.36 (1.43)		2.66 (1.19)		<i>t</i> (267, 654) = 5.105***		

Note: The differences were tested with *t* tests (continuous pair-level variables), repeated measures analysis of variance (continuous individual-level variables), cross tabulations (dichotomous pair-level variables), and saturated logit models (dichotomous individual-level variables).

\**p* < .05; \*\**p* < .01; \*\*\**p* < .001.

and .78 (Dutch men). To measure *low parental role restrictions*, three items were used (e.g., "Because of my child(ren) I cannot plan my life as I would like to"; Gerris et al., 1998). The response scale ranged from 1 (*I don't agree*) to 6 (*I agree*); high score indicates that the parent does not feel restricted by her or his parenting and child-rearing role. The Cronbach's alphas were .77 (Finnish women), .77 (Finnish men), .74 (Dutch women), and .69 (Dutch men). The items on parental role restriction have been previously used and validated in a longitudinal study on Dutch families (Gerris et al.).

**Control variables.** Control variables included participant's age, academic degree (*yes/no*), part-time employment (*yes/no*), marriage (*yes/no*), length of the couple relationship, number of children at home, and age of the youngest child.

#### *Data Analysis*

Structural equation modeling (SEM) with a multigroup procedure was used to analyze the paired data from the two countries. SEM provides many advantages over more traditional data analysis techniques, including the ability to account for measurement error using latent variables. The analyses were performed with the Mplus statistical package (version 4.2.; L. K. Muthén & Muthén, 2004). The estimation method used was MLR, which produces maximum likelihood parameter estimates with standard errors and a chi-square test statistic that are robust to nonnormality and nonindependence of observations (L. K. Muthén & Muthén). The missing data method used is comparable to the full information likelihood method, which utilizes all the available data. Model fit was assessed using chi-square, comparative fit index (CFI), Tucker-Lewis index (TLI), root mean square error of approximation (RMSEA), and standardized root mean square residual (SRMR). Good model fit is indicated by a nonsignificant chi-square *p* value, RMSEA with values  $\leq .06$ , SRMR with values  $\leq .08$  and CFI and TLI with values  $\geq .95$  (Hu & Bentler, 1999). The significance of the differences in chi-square values between the nested models was evaluated using a scaled chi-square difference test (Satorra & Bentler, 1994).

The analyses consisted of the following four phases. First, the invariance of the latent

variables was tested. Similarity in the measurement level of each latent construct in each group is required in order to test for differences and similarities between different sociocultural groups (e.g., countries, genders) in a meaningful way (Little, 1997). For this purpose, the analysis was started by testing the measurement models for each latent factor (i.e., spousal satisfaction, quality of parent-child relationship, and low parental role restrictions) separately for Finnish women, Finnish men, Dutch women, and Dutch men. Next, noninvariant multigroup models (i.e., no requirements for invariant loadings or intercepts; freely estimated Model 1s) for every latent construct were formed with country as the grouping variable. As paired data were used, each model consisted of latent variables for both spouses (e.g., women's spousal satisfaction and men's spousal satisfaction). Then, constraints were set using a stepwise procedure for each latent construct. Constraints on equal loadings within (Model 2s) and between (Model 3s) countries and on equal intercepts within (Model 4s) and between (Model 5s) countries were imposed. More restricted models were compared with less restricted models; nonsignificant chi-square differences indicated invariance of the parameters in question. For every latent variable, good model fit was required at each step of the analysis before more constraints were imposed on the model. Therefore, if needed, the information given by modification indices was taken into account.

The second phase of the analysis consisted of testing the equality of variances and means of latent variables. Models in which variances (Model 6s) or means (Model 7s) were constrained to be equal within and between cultures were compared with Model 5s. When the chi-square difference test indicated poorer fit in a more constrained model than in a less constrained model, additional parameters were added to capture the effects of country, gender, and Country  $\times$  Gender (interaction term), and the significance of these parameters was tested.

Third, the connections between spousal satisfaction and the parent-child relationship were tested. To evaluate the equality in the paths between the latent variables, a multigroup SEM model with two spousal satisfaction variables as exogenous variables and four parent-child relationship variables as endogenous variables and freely estimated coefficients (betas) was formed. Next, the betas for corresponding paths

were constrained to be equal within and between countries; this model was compared with the less restricted model. Because of the differences in the prevalence of part-time employment between the countries, we controlled for the possible effects of part-time employment (*yes/no*) on each latent variable. For this purpose, separate SEM models were also created for Finnish women and Dutch men. The models could not be created for Finnish men and Dutch women because of the small number of Finnish men employed part-time and Dutch women employed full-time in the data.

Fourth, the mixture analysis was used to find family types based on the women's and men's spousal and parent-child relationship latent variables. The assumption underlying this modeling is that the observed data can represent subpopulations, that is, latent classes, and that these classes can be identified and their parameters estimated (B. Muthén, 2001). The advantage of mixture analysis, when compared to traditional cluster analysis, is that it is model based and permits the use of statistical criteria for deciding the number of clusters. To evaluate the right number of latent classes, the following criteria were used: Akaike's information criteria (AIC; Akaike, 1987), Bayes's information criteria (BIC; Schwartz, 1978), adjusted BIC (aBIC; Sclove, 1987) and the Lo-Mendell-Rubin test (LMR; Lo, Mendell, & Rubin, 2001). As in AIC, lower BIC and aBIC values indicate better model fit. The LMR test is based on hypotheses:  $H_0$ : number of latent classes is  $k - 1$ , and  $H_1$ : number of latent classes is  $k$ . Finally, cross-tabulations with Fisher's exact tests and analyses of variance (ANOVAs) with Tukey's post hoc comparisons were used to study differences in the background variables between the classes.

## RESULTS

### *Preliminary Analyses on Construct Comparability*

The analysis was started by examining the invariance of the constructs. Among the women and men in both countries all the items loaded significantly on a given latent factor. According to the modification indices, to obtain a model with a good fit one residual covariance between items had to be released for each latent variable (more detailed information is available from the first author). After this, all the used

goodness-of-fit measures indicated a good fit for all the freely estimated models (Model 1s).

On the basis of the Satorra-Bentler difference tests the requirement of invariant loadings within (Model 2s) and between (Model 3s) countries was fulfilled for all the latent variables, whereas only the partial invariance of intercepts within (Model 4s) and between the countries (Model 5s) was supported. For spousal satisfaction (modified Model 5:  $\chi^2[51] = 59.35$ ,  $p = .197$ , CFI = 1.00, TLI = 1.00, RMSEA = .03, SRMR = .07), quality of the parent-child relationship (modified Model 5:  $\chi^2[49] = 48.77$ ,  $p = .48$ , CFI = 1.00, TLI = 1.00, RMSEA = .00, SRMR = .06), and low parental role restrictions (modified Model 5:  $\chi^2[24] = 15.72$ ,  $p = .898$ , CFI = 1.00, TLI = 1.02, RMSEA = .00, SRMR = .03) models with an acceptable fit—on the basis of all the goodness-of-fit measures used—were attained after making five intercept releases altogether (more detailed information is available from the first author). Although the above-mentioned models required modifications according to the Satorra-Bentler chi-square difference tests to attain a good fit, all the other fit indices indicated acceptable fit for the nonmodified models (Model 5s) in which all intercepts and loadings were set equal within and between countries (spousal satisfaction:  $\chi^2[52] = 84.15$ ,  $p < .01$ , CFI = .98, TLI = .98, RMSEA = .05, SRMR = .08; quality of the parent-child relationship:  $\chi^2[52] = 79.46$ ,  $p < .01$ , CFI = .96, TLI = .96, RMSEA = .05, SRMR = .07; low parental role restrictions:  $\chi^2[26] = 47.44$ ,  $p < .01$ , CFI = .96, TLI = .95, RMSEA = .06, SRMR = .06). In sum, the analyses revealed that requirements of similarity in the structures of the measures used to enable comparisons between genders and cultures were fulfilled.

### *Gender and Cultural Differences in Spousal Satisfaction and Parent-Child Relationship*

To answer the first research question we tested whether the Finnish and Dutch mothers and fathers differed in their experiences of their spousal and parent-child relationship. When the variance (Model 6s) and mean (Model 7s) restricted models were compared with the less restricted models (modified Model 5s), a significant loss of fit was found for the variance models of parent-child relationship,  $\chi^2_{\text{diff}}(3) = 8.22$ ,  $p < .05$ ,

and low role restrictions,  $\Delta\chi^2(3) = 12.59$ ,  $p < .01$ , and for the mean model of spousal satisfaction,  $\Delta\chi^2(3) = 8.55$ ,  $p < .05$ . Additional parameters indicated more variation in the quality of the parent-child relationship for women than for men (parameter estimate =  $-.26$  [ $SE = .12$ ],  $p < .05$ ) and more variation in low parental role restrictions among the Finnish than Dutch parents (parameter estimate =  $.35$  [ $SE = .12$ ],  $p < .01$ ). In addition, the Dutch parents were more satisfied with their spousal relationship than were the Finnish parents (parameter estimate =  $-.20$  [ $SE = .07$ ],  $p < .01$ ).

#### *Connections Between Spousal Satisfaction and Parent-Child Relationship*

A SEM model was created to test the connections between spousal satisfaction and parent-child relationship (see Figure 1). Comparison of the beta-nonrestricted and beta-restricted models showed that the betas could be set equal within and between countries,  $\chi^2_{\text{diff}}(6) = 5.86$ ,  $p = .439$ . Thus, high spousal satisfaction was linked to low parental role restrictions ( $\beta = .33$ ) and good quality of the parent-child relationship ( $\beta = .32$ ) with the same magnitude among men and women in both countries. The standardized item loadings ranged from .44 to .95.

We also made further analyses in order to study the crossover effects (i.e., transmission of experiences) from one partner to the other; however, we found no statistically significant crossover effects from one partner's spousal satisfaction to the other partner's parent-child relationship variables. As Figure 1 shows, women's and men's spousal satisfactions were linked to each other, as were their parent-child relationship variables.

When the dummy variable of part-time employment was added into the SEM models for the Finnish women and the Dutch men, it turned out that this variable had no statistically significant effect on any of the latent variables. Consequently, after we added part-time employment to the models, the largest change in size in the betas of the paths between the spousal and the parenthood variables was not more than .008.

#### *Subgroups of Family Types: Mixture Analysis*

Our next set of analyses aimed at identifying family types. Mixture analysis, in which latent

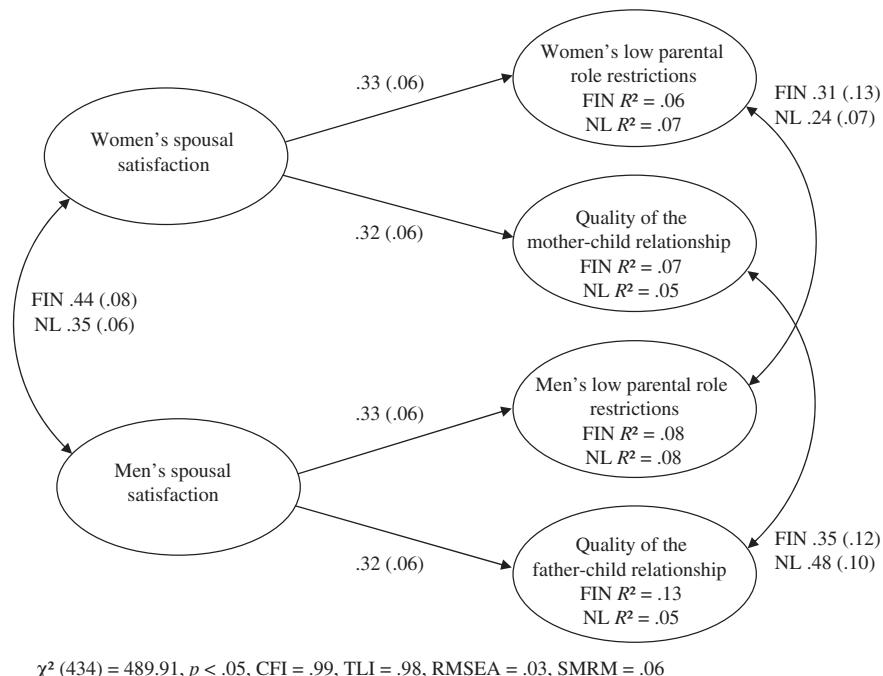
classes are assumed to differ in the means of latent factors (B. Muthén, 2008), was based on the latent factors for women and men separately of spousal satisfaction, parent-child relationship, and low parental role restrictions. All the other parameters were set equal between classes. The analysis was performed using the combined Finnish and Dutch data, which enabled the identification of classes that exist in both countries as well as classes that exist only in one country.

Comparison of the one-class (AIC = 25,096.82, BIC = 25,361.42, aBIC = 25,155.15), two-class (AIC = 24,997.40, BIC = 25,290.50, aBIC = 25,062.01, LMR test  $p = .002$ ), three-class (AIC = 24,939.03, BIC = 25,260.62, aBIC = 25,009.91, LMR test  $p = .518$ ), four-class (AIC = 24,895.81, BIC = 25,245.90, aBIC = 24,972.98, LMR test  $p = .053$ ), and five-class (AIC = 24,874.42, BIC = 25,253.00, aBIC = 24,957.87, LMR test  $p = .456$ ) solutions showed that the four-class solution was the most optimal both statistically and content-wise. The four-class solution was supported by BIC and also the LMR test with a probability level of .06. According to a latent growth simulation study (Tolvanen, 2007), the BIC criterion is more reliable with a medium sample size than the other information criteria or the LMR test. In the five-class solution, which AIC and aBIC found the most optimal, the biggest class covered more families than in the four-class solution, resulting in smaller sizes in the remaining classes. In addition, because the four-class solution was the best interpretable, it was chosen for the subsequent analysis.

Figure 2 shows the expected mean values of the four-class solution for each class. The classes differed on the basis of women's and men's spousal satisfaction and the quality of the father-child relationship. In contrast, no statistically significant differences (using 95% confidence levels) between the classes emerged in the quality of the mother-child relationship and women's and men's low parental role restrictions. Consequently, the expected mean values for low parental role restrictions are not presented in Figure 2.

The families in Class 1 were labeled *families with satisfying relationships*, as they scored among the highest in all the variables. This class was the largest, encompassing 73.4% of the families studied ( $n = 318$  families). The families in Class 2 differed from the families in Class 1 in the father-child relationship; this relationship

FIGURE 1. STRUCTURAL EQUATION MODEL PREDICTING LOW PARENTAL ROLE RESTRICTIONS AND QUALITY OF PARENT-CHILD RELATIONSHIP WITH SPOUSAL SATISFACTION FOR MEN AND WOMEN (UNSTANDARDIZED COEFFICIENTS).



$$\chi^2(434) = 489.91, p < .05, \text{CFI} = .99, \text{TLI} = .98, \text{RMSEA} = .03, \text{SMRM} = .06$$

Note: All statistically significant links (using 95% confidence levels) between latent variables are shown in the figure.  
FIN = Finland, NL = The Netherlands.

was experienced as less harmonious. Although the between-classes differences in the quality of the mother-child relationship were not statistically significant, these families were also lowest in this respect. Thus, Class 2 ( $n = 58$  families, 13.4%) was named *families with unsatisfying parent-child relationships*.

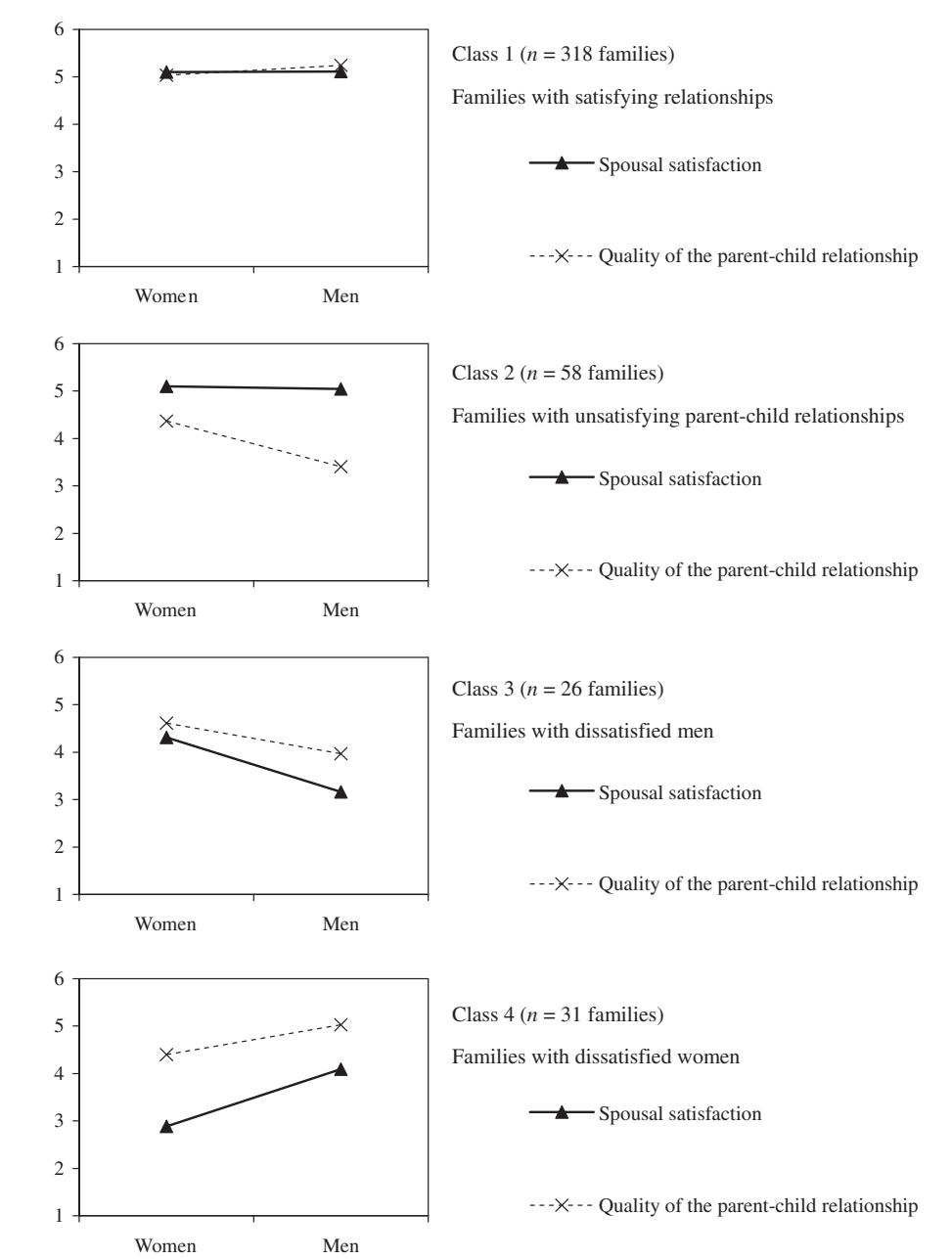
Spousal satisfaction differentiated the remaining two classes from those mentioned above; parents in the remaining classes scored significantly lower in spousal satisfaction. In Class 3, men's satisfaction was even lower than that of women, whereas the contrary was true in Class 4. Class 3 ( $n = 26$  families, 6.0%) was labeled *families with dissatisfied men* because, in addition to low spousal satisfaction, fathers in these families ranked among the lowest in the father-child relationship. As mothers' markedly low spousal satisfaction and fathers' considerable spousal dissatisfaction were accompanied with relatively problematic mother-child relationships and good

quality father-child relationships in Class 4, these families were labeled *families with dissatisfied women* ( $n = 31$  families, 7.2%).

Finally, we tested whether the family classes differed in background variables (country, number of children, length of relationship, marital status, and both parents' education and part-time employment). The proportion of Finnish and Dutch couples was similar in the first three classes but—on the basis of the adjusted standardized residual ( $\geq 2$ )—the Finnish couples were overrepresented in the class of families with dissatisfied women (Fisher's exact test value = 8.00,  $p < .05$ ). The Finnish couples accounted for 61.5% of the families in this class (compared to 36.3% in the whole sample).

Classes also differed in the number of children (Fisher's exact test value = 17.65,  $p < .01$ ). Among families with unsatisfying parent-child relationships, families with two children were overrepresented (63.8%) and families with

FIGURE 2. EXPECTED MEAN PROFILES FOR FAMILY CLASSES ON THE BASIS OF WOMEN'S AND MEN'S EXPECTED AVERAGED DIMENSION MEANS IN SPOUSAL SATISFACTION AND QUALITY OF THE PARENT-CHILD RELATIONSHIP.



Note: Expected averaged dimension means (standard deviations) for the whole data: women's spousal satisfaction 4.88 (.83); men's spousal satisfaction 4.89 (.80); the quality of mother-child relationship 4.87 (1.04); the quality of father-child relationship 4.89 (.93); women's low role restrictions 3.15 (1.01); and men's low role restrictions 3.27 (.92).

one child underrepresented (15.5%). Among families with dissatisfied men, families with two children were overrepresented (69.2%) and (3.8%) families with three to four children underrepresented. Finally, among families with dissatisfied women, families with only one child were overrepresented (48.4%).

Parents in families with unsatisfying parent-child relationships had been together longer ( $M = 13.45$  years) than parents in families with dissatisfied women ( $M = 10.01$  years),  $F(3, 424) = 4.12, p < .01$ . Also, the youngest children in families with unsatisfying parent-child relationships ( $M = 3.33$  years) and in families with dissatisfied men ( $M = 3.72$  years) were older than in families with satisfying relationships ( $M = 2.76$  years),  $F(3, 425) = 6.75, p < .001$ ). We found no between-classes differences in the other background variables.

#### DISCUSSION

This study extends and strengthens research on family subsystems in the following ways. First, both variable-oriented and typological approaches were used to examine the interconnectedness of spousal and parent-child relationship in dual-earner families with young children. The SEM regression model supported the spillover hypothesis, showing that on the variable level, satisfaction in the spousal relationship promotes higher quality in the parent-child relationship and lower parental role restrictions. In addition, our family typological mixture analysis, which revealed four family types, suggested that families differ in how they experience the two family relationships. Whereas in the largest group of families satisfying spousal relationships were accompanied with high-quality parent-child relationships, we also identified families where these experiences were incongruent—either between the two life spheres or between spouses. By identifying families that do not follow the primary pattern, our typological analyses supported the assumption of diversity in the patterns of family functioning that underlies the family systems approach.

Second, cross-national data from two European countries, Finland and The Netherlands, were used to broaden the viewpoint from inside the family to the larger external context. Although the use of international data for family research is often suggested, the research thus far has predominately been based on data from

North American couples. Because in both Finland and The Netherlands women's participation in working life is high and in each country the ways of reconciling family and work life differ, these two countries were selected to gain further understanding of family life in dual-earner families. In general, we found more similarities than differences between these countries. A similar prevalence of the dual-earner family model seems to be accompanied by similar family relationships.

The third major strength of our study lies in the statistical analyses applied. We performed multiphased statistical analyses using SEM to take into account the multisample nature (genders, countries) of our data. One reason for the lack of cross-cultural comparative research is probably its demanding nature. As Little (1997) stated, one central concern in cross-cultural research is ensuring construct comparability when testing for differences between groups. This requires, for example, that the phenomenon in question exists in all the cultures under scrutiny and that items that measure the underlying construct in a similar way are found. In our study, we attended to these requirements. In addition, we utilized paired data and used the family as the unit of analyses. In compliance with Laursen's (2005) suggestions, we not only collected data from multiple family members, but we also used appropriate analytic methods to be able to identify the interconnected nature of family relationships. This enabled us to examine the point of view of one parent in relation to that of the other.

Of the three hypotheses presented in previous work (Erel & Burman, 1995; Krishnakumar & Buehler, 2000)—the spillover, compensatory, and compartmentalization hypotheses—the spillover hypothesis was supported in our variable-oriented analyses. A moderate positive connection was found between spousal satisfaction and both parent-child relationship variables. These connections did not vary by gender or country, suggesting that among women and men in Finland and in The Netherlands satisfying spousal relationships are generally accompanied by high-quality parent-child relationships. These findings were in line with our hypotheses H3, H4, and H5.

Our mixture-modeling-based findings on the relationship between the spousal satisfaction and parent-child relationship variables, however, gave a more elaborate picture of this

linkage. Consistent with our hypothesis H6a, the largest proportion of the families—families with satisfying relationships—experienced high quality in both their spousal and parent-child relationships. In the remaining three groups of families, some levels of relative discontent were experienced. Families with the most positive experiences in the spousal relationship (i.e., families with unsatisfying parent-child relationships) also experienced most problems with their child. This lends support to our hypothesis H6b on the existence of family types with high quality in one relationship but lower quality in another.

The family situation most frequently mentioned in previous research and family systems literature on differing experiences of family roles is one where a conflictual spousal relationship is accompanied with a satisfying parent-child relationship (labeled in systems literature as cross-generational coalitions). In our study, however, such a discrepancy emerged in the reverse form, that is, in families with satisfying spousal relationships and problematic parent-child relationships. This suggests that in Finnish and Dutch dual-earner families with young children coalitions may be formed between the parents. In some families problems with a child may bring the parents closer together as they compensate in their spousal relationship for negativity in the parent-child relationship. Well-functioning boundaries between family subsystems may also help parents to maintain satisfaction in the spousal relationship in the presence of problems with the child (see Minuchin, 1974). Furthermore, as speculated by Goldberg and Easterbrooks (1984), spouses whose relationship is highly intimate may even experience the child as disturbing for their relationship. A similar combination of family relationships was identified in Belsky and Fearon's (2004) family typology and labeled as the "Poor Parenting, Good Marriage" group.

Our classification differs from previous classifications, as we found the two family types—families with dissatisfied men and families with dissatisfied women—in which the parents experienced the spousal relationship differently. In the studies by V. K. Johnson (2003) and O'Connor and colleagues (1998), the spousal subsystem was studied using composite measures that did not differentiate between women's and men's spousal quality. Belsky and Fearon (2004), in turn, despite taking into account both spouses' views on the spousal

relationship, did not highlight any spousal differences in any of their family groups. In our study, a discrepancy between spouses was found among couples with the lowest levels of spousal satisfaction. This is consistent with earlier findings indicating that dissatisfied couples are more likely to disagree about the behavioral aspects of their relationship than satisfied couples (P. L. Johnson & O'Leary, 1996). On the basis of our study, this kind of a spousal discrepancy may be more generally peculiar to dissatisfied couples.

Our findings suggest that different family types may be related to different family stages, as our family types varied from each other in number of children, age of the youngest child, and length of the spousal relationship. For example, families with satisfying relationships—when contrasted with families with dissatisfying parent-child relationships and families with dissatisfied men—had experienced the birth of a child more recently. It should be noted that the quality of the parent-child relationship was evaluated in relation to this youngest child. These results suggest that in dual-earner families with young children, satisfying family relationships may be more easily maintained in the very first years of the child's life because conflicts between child and parent may be less common. It is important, however, not to overemphasize these findings because of the small class sizes and the specific nature of our data (highly educated dual earners from two European countries).

The cultural comparisons yielded some but not many differences between the Finnish and Dutch parents. Similar connections between spousal and parent-child relationships were observed among the Finnish and Dutch couples. Nonetheless, Dutch dual earners were more satisfied with their spousal relationship, and families with dissatisfied women were more typically found in the Finnish sample. Thus, going back to our first research question, the hypothesis positing no differences between countries (H2) was not fully supported. In addition, the hypothesis positing no gender differences (H1) was supported, as we found no gender differences in the mean levels of family relationships.

Given the lack of comparative research on these countries, we can only speculate why the Finnish dual earners were found to be less satisfied than their Dutch counterparts with their spousal relationship. Within the variables of this study the larger prevalence of full-time work among Finnish women may play a role

in this result, Finnish mothers more often suffer from a double burden, that is, being primarily responsible for both paid and unpaid work, than, for instance, Dutch mothers (Wierda-Boer, Gerris, Vermulst, Malinen, & Anderson, 2009). It thus seems that Finnish women receive less support from their spouses. Although in our study the variable of part-time employment was not connected to spousal satisfaction among the Finnish women, particularly when experienced as unfair, the double burden situation may negatively affect partners' perceptions of their spousal relationship (see Mikula, 1998).

#### *Limitations and Conclusion*

Our findings concerning the interconnectedness of family roles are limited in the following ways. First, the use of cross-sectional data restricts the making of causal interpretations. In addition, because our data are based on self-evaluations, the results rely on participants' ability or willingness to evaluate their family life in a reliable way. We would, however, point out that the incongruence between spouses' reports should not be seen as a sign of unreliability; on the contrary, these distinctions reveal the multiple voices in families.

Another limitation relates to the generalizability of our results. The couples in our study were relatively highly educated dual earners with young children. This, however, reflects the general situation of dual earners in Finland and the Netherlands, where this family situation is linked with high education (Keuzenkamp & Hooghiemstra, 2000; Salin, 2005). In addition, with respect to the other background variables studied, although we had relatively small sample sizes, our participants were reasonably representative of Finnish and Dutch dual earners (Boekhoorn & De Jong, 2008; Statistics Finland, 2007). Future work focusing on families at different life stages and in different economic situations and utilizing longitudinal data could help to determine, for example, the robustness of the family classes across different life and family situations. Finally, it is worth bearing in mind the possibility that the associations between the spousal and the parent-child relationship may also be explained by a shared association with a third variable not included in our analyses (e.g., interpersonal skills, personality traits; see Grych, 2002).

In sum, our study showed, in line with the spillover hypothesis, that in general happy

spouses were happy parents. In some families, however, parents experienced high quality in the spousal relationship but low quality in the parent-child relationship. Families also emerged in which incongruence existed between spouses. Without the use of the typological approach, this more nuanced picture of family life could not have been revealed.

#### NOTE

This research was supported in part by the Academy of Finland (Grant 7110192).

#### REFERENCES

- Akaike, H. (1987). Factor analysis and AIC. *Psychometrika*, 52, 317–322.
- Belsky, J., & Fearon, R. M. P. (2004). Exploring marriage-parenting typologies and their contextual antecedents and developmental sequelae. *Development and Psychopathology*, 16, 501–523.
- Bergman, L. R., & Magnusson, D. (1997). A person-oriented approach in research on developmental psychopathology. *Development and Psychopathology*, 9, 291–319.
- Boekhoorn, P., & De Jong, T. (2008). *Gezinnen van de toekomst. Cijfers en trends [Families of the future. Numbers and trends]*. The Hague, The Netherlands: E-Quality.
- Cox, M., & Paley, B. (1997). Families as systems. *Annual Review of Psychology*, 48, 243–267.
- Erel, O., & Burman, B. (1995). Interrelatedness of marital relations and parent-child relations: A meta-analytic review. *Psychological Bulletin*, 118, 108–132.
- Eurostat (2008). *Key figures on Europe. 2007/08 edition*. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.
- Forsberg, H. (2005). Finland's families. In B. N. Adams & J. Trost (Eds.), *The handbook of world families*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Gerris, J. R. M., Houtmans, M. J. M., Kwaaitaal-Roosen, E. M. G., De Schipper, J. C., Vermulst A. A., & Janssens, J. M. A. M. (1998). *Parents, adolescents and young adults in Dutch families: A longitudinal study*. Nijmegen, The Netherlands: University of Nijmegen, Institute of Family Studies.
- Goldberg, W. A., & Easterbrooks, M. A. (1984). Role of marital quality in toddler development. *Developmental Psychology*, 20, 504–514.
- Grych, J. H. (2002). Marital relationships and parenting. In M. H. Bornstein (Ed.), *Handbook of parenting: Vol. 4. Social conditions and applied parenting* (2nd ed., pp. 203–225) Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Hendrick, S. S. (1988). A generic measure of relationship satisfaction. *Journal of Marriage and the Family*, 50, 93–98.

- Hendrick, S. S., Dicke, A., & Hendrick, C. (1998). The relationship assessment scale. *Journal of Social and Personal Relationships*, 15, 137–142.
- Hu, L., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 6, 1–55.
- Johnson, P. L., & O'Leary, K. D. (1996). Behavioral components of marital satisfaction: An individualized assessment approach. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 64, 417–423.
- Johnson, V. K. (2003). Linking changes in whole family functioning and children's externalizing behavior across the elementary school years. *Journal of Family Psychology*, 17, 499–509.
- Keuzenkamp, S., & Hooghiemstra, E. (2000). *De kunst van het combineren. Taakverdeling onder partners* [The act of combining. Task sharing between partners]. The Hague, The Netherlands: Social and Cultural Planning Office.
- Koh, C.-Y. (2005). The everyday emotional experiences of husbands and wives. In B. Schneider & L. J. Waite (Eds.), *Being together, working apart* (pp. 169–189). Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Krishnakumar, A., & Buehler, C. (2000). Inter-parental conflict and parenting behaviors: A meta-analytic review. *Family Relations*, 49, 25–44.
- Laursen, B. (2005). Dyadic and group perspectives on close relationships. *International Journal of Behavioral Development*, 29, 97–100.
- Little, T. D. (1997). Mean and covariance structures (MACS) analyses of cross-cultural data: Practical and theoretical issues. *Multivariate Behavioral Research*, 32, 53–76.
- Lo, Y., Mendell, N. R., & Rubin, D. B. (2001). Testing the number of components in a normal mixture. *Biometrika*, 88, 767–778.
- Mikula, G. (1998). Division of household labor and perceived justice: A growing field of research. *Social Justice Research*, 11, 215–241.
- Minuchin, S. (1974). *Families and family therapy*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Moos, R. H. (1990). Conceptual and empirical approaches to developing family-based assessment procedures: Resolving the case of the Family Environment Scale. *Family Process*, 29, 199–208.
- Muthén, B. (2001). Latent variable mixture modeling. In G. A. Marcoulides & R. E. Schumacker (Eds.), *New developments and techniques in structural equation modeling* (pp. 1–33). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Muthén, B. (2008). Latent variable hybrids: Overview of old and new models. In G. R. Hancock & K. M. Samuelsen (Eds.), *Advances in latent variable mixture models* (pp. 1–24). Charlotte, NC: Information Age.
- Muthén, L. K., & Muthén, B. (2004). *Mplus user's guide* (3rd ed.). Los Angeles: Author.
- O'Connor, T. G., Hetherington, E. M., & Reiss, D. (1998). Family systems and adolescent development: Shared and nonshared risk and protective factors in nondivorced and remarried families. *Development and Psychopathology*, 10, 353–375.
- Parke, R. D. (2002). Fathers and families. In M. H. Bornstein (Ed.), *Handbook of parenting: Vol. 3. Being and becoming a parent* (2nd ed., pp. 27–73). Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Perala-Littunen, S. (2007). Gender equality or primacy of the mother? Ambivalent descriptions of good parents. *Journal of Marriage and Family*, 69, 341–351.
- Pfau-Effinger, B. (2004). *Development of culture, welfare states and women's employment in Europe*. Aldershot, UK: Ashgate.
- Rogers, S. J., & White, L. K. (1998). Satisfaction with parenting: The role of marital happiness, family structure, and parents' gender. *Journal of Marriage and the Family*, 60, 293–308.
- Salin, M. (2005). Äitien työssäkäynti lapsen saannin jälkeen [Mothers' employment after having a child]. In H. Isoniemi & I. Penttilä (Eds.), *Perheiden muuttuvat elinolot* (pp. 87–108). Helsinki, Finland: Statistics Finland.
- Satorra, A., & Bentler, P. M. (1994). Corrections to test statistics and standard errors in covariance structure analysis. In A. von Eye & C. C. Clogg (Eds.), *Latent variables analysis: Applications for developmental research* (pp. 399–419). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Schneewind, K. A., Beckmann, M., & Hecht-Jackl, A. (1985). *Das FK-Testsystem: Testmanual. Forschungsbericht 8.1* [The family climate test system: Manual. Technical report 8.1]. München, Germany: Institut für Psychologie.
- Schwartz, G. (1978). Estimating the dimension of a model. *The Annals of Statistics*, 6, 461–464.
- Sclove, S. L. (1987). Application of model-selection criteria to some problems in multivariate analysis. *Psychometrika*, 52, 333–343.
- Shek, D. T. L. (2000). Parental marital quality and well-being, parent-child relational quality, and Chinese-adolescent adjustment. *American Journal of Family Therapy*, 28, 147–162.
- Statistics Finland. (2007). *Suomalainen lapsi 2007 [Finnish child 2007]*. Helsinki, Finland: Statistics Finland.
- Tolvanen, A. (2007). Latent growth mixture modeling: A simulation study (Department of Mathematics and Statistics Report 111). Jyväskylä, Finland: University of Jyväskylä.
- Wierda-Boer, H., Gerris, J., Vermulst, A., Malinen, K., & Anderson, K. (2009). Combination strategies and work-family interference among dual-earner couples in Finland, Germany, and The Netherlands. *Community, Work and Family*, 12, 233–249.

## **II**

### **ACCENTUATING THE POSITIVE, ELIMINATING THE NEGATIVE? RELATIONSHIP MAINTENANCE AS A PREDICTOR OF TWO-DIMENSIONAL RELATIONSHIP QUALITY**

by

Kaisa Malinen, Asko Tolvanen, & Anna Rönkä, in press

Accepted for publication in Family Relations.

Reproduced with kind permission by John Wiley & Sons Ltd.

**Abstract**

In this study, relationship maintenance and its connections with positive and negative relationship quality were examined among Finnish parents ( $N = 177$  women and 153 men; i.e., partners from 150 couples and 27 women and 3 men whose partner did not participate in the study). Relationship maintenance was measured using Stafford, Dainton and Haas's (2000) version of the RMSM and two-dimensional relationship quality using Fincham and Linfield's (1997) PANQIMS. Structural equation modeling was utilized to analyze paired data. Women were found to report more relationship maintenance behaviors than their partners. The results showed further that relationship maintenance was connected with both positive and negative relationship quality. Women's maintenance was linked with their own positive and negative relationship quality and their partners' negative quality. Men's relationship maintenance was connected only with their own experiences of positive quality. All in all, women's relationship maintenance played a more central role for relationship quality.

Keywords: paired data, relational maintenance, sex differences, structural equation modeling

### Accentuating the Positive, Eliminating the Negative? Relationship Maintenance as a Predictor of Two-Dimensional Relationship Quality

“How are high quality marriages different from low quality ones” is an intriguing question for researchers and practitioners as well as for the partners themselves. Whereas the earlier research on this question was almost wholly focused on negative aspects of marital life, during the past decade there has been a broad shift towards recognizing the positive aspects as well (e.g., Fincham & Beach, 2010). In line with this shift, this study sought answers to the above-mentioned question by focusing on relationship maintenance. The perspectives of previous studies on relational maintenance were broadened by taking into account that spouses do not experience only high or low relationship quality, but rather that a person may simultaneously hold both positive and negative views about her or his relationship (see Fincham & Linfield, 1997). Thus, this study examined how and to what extent relationship maintenance is associated with positive and negative relationship quality (i.e., two-dimensional relationship quality). In addition, gender differences in relationship maintenance and two-dimensional relationship quality and in the connections between them were studied. The study was conducted utilizing paired data on Finnish couples with young children, and using the version of the Relational Maintenance Strategy Measure developed by Stafford, Dainton and Haas (2000) and the Positive and Negative Quality in Marriage Scale developed by Fincham and Linfield (1997).

#### Definitions of Relationship Maintenance

Although in the research literature relationship (or relational) maintenance has been defined in several distinct, if overlapping, ways (Canary & Dainton, 2006; Dindia & Canary, 1993), relationship maintenance is most often conceptualized as the process of keeping a relationship in satisfactory condition (Dindia, 2000). This definition was adopted also in this study. In contrast to other definitions which refer to relationship maintenance as, for example, keeping a relationship in existence, or keeping a relationship in its present state, and thus emphasize stability or preserving the “status quo”, this definition focuses on the quality aspect of relationships. The process of maintaining the spousal relationship in satisfactory condition can be more or less conscious. Usually this distinction has been made using the dichotomy between strategies and routines (e.g., Canary & Stafford, 2008; Dainton & Stafford, 1993). Whereas strategies refer to maintenance activities that are performed consciously, with an intention to maintain a relationship, routine maintenance takes place without an intention to maintain a relationship and usually at the lower levels of consciousness.

Relationship maintenance can also be defined by identifying what people do to maintain their relationships. Although relationship maintenance research has yielded several categorizations, the most utilized in the field is that by Stafford and Canary (1991). As Dindia (2000) suggests, one reason for the dominance of this typology in maintenance research is probably the existence of a closed-ended instrument, namely, the Relational Maintenance Strategy Measure (RMSM; Stafford & Canary; Canary & Stafford, 1992), that can be used to measure the elements of Stafford and Canary’s typology. According to Stafford and Canary, maintenance includes *openness*, which refers to discussions about the relationship; *positivity*, involving attempts to make the interaction pleasant; *assurances*, that is, expressions of commitment; *social networks*, referring to spending

time with and relying on friends and family; and *sharing tasks*, which means taking care of shared responsibilities. Later Stafford and colleagues (2000) revised the original typology to reflect both routine and strategic enactment. Stafford and colleagues supplemented the previous five ways of maintenance with two maintenance behaviors: *advice*, which refers to giving advices to one's partner; and *conflict management*, which involves behaving constructively in conflict situations.

### **Relationship Maintenance and Relationship Quality**

By definition, relationship maintenance activities function to sustain desired qualities in relationships (Canary & Stafford, 2008). It is thus not surprising that many studies have found that the use of maintenance behaviors is positively associated with relationship quality and many related phenomena such as commitment, liking and control mutuality (see Ogolsky, 2007; Stafford, 2003). This suggests that engaging in maintenance activities is a feature of good quality in a relationship.

However, the research focusing on associations of relationship maintenance and relationship quality has not thus far taken into account the two-dimensional nature of relationship quality. As Fincham and Linfield (1997) and Mattson, Paldino, and Johnson (2007) have shown, spouses do not always hold a single undifferentiated view of their marriage. For example, a person may consider her or his spousal relationship as very conflictual, but simultaneously see the relationship as having many good sides. On the conceptual level this means that relationship quality comprises two separate but related dimensions, a positive dimension and a negative dimension. The positive dimension refers to positive evaluations made by a partner of her or his spousal relationship, and the negative dimension to negative evaluations.

The value of distinguishing between the positive and negative dimensions of relationship quality is highlighted by Fincham and Linfield's (1997) findings that general reports of marital behaviors are differently associated with positive and negative quality (see also Menchaca & Dehle, 2005). However, as Fincham and Linfield state, more research is needed to find out how these two dimensions of relationship quality reflect and relate to different aspects of spousal life. With respect to relationship maintenance, no such studies have as yet been reported, although it has been acknowledged that people may use partly different maintenance behaviors when aiming to correct problems in their relationship than when seeking to preserve current satisfaction in their relationship (Dindia & Baxter, 1987). It is thus unclear whether the active use of relationship maintenance behaviors relates to high positive quality, low negative quality, or both of these.

### **Women, Men and Relationship Maintenance**

As in relationship research in general, the differences and similarities between women and men have been of great interest for relationship maintenance researchers. In most studies women have been shown to be more active in maintaining spousal relationships (see Ogolsky, 2007). This gender difference has been found to be most evident in the use of social networks and sharing tasks. It is, however, worth noticing that the differences found between women and men have usually been moderate in size and, as Dindia (2006) points out, women and men seem to differ in degree rather than in kind.

Most understanding about maintenance has been gained using samples of individual women and men rather than couples. The everyday reality of spousal relationships is, however, constructed out of two partners' individual but intertwined behaviors and experiences. Likewise, both the individual's own and her or his partner's maintenance behaviors can be seen to be linked to individuals' experiences about relationship quality. Only a few researchers have used paired data, and thus had an opportunity to gain insight into the interdependent nature of spouses' maintenance behaviors. These studies have yielded, at least partially, a contradictory picture. Weigel and Ballard-Reisch (1999a; 1999b) showed that, compared to husbands' maintenance behaviors, wives' behaviors were more strongly connected with couple-level experiences of marital quality. However, another study by Weigel and Ballard-Reisch (2008) suggested that both partners' use of maintenance behaviors were equally strongly associated with their experiences of relationship satisfaction and commitment. Lee's (2006) results, in turn, suggested that men's relationship maintenance has a more important role for the quality of the spousal relationship. Lee found that the connection between husbands' maintenance behaviors and wives' relationship satisfaction was stronger than the connection between wives' behaviors and husbands' satisfaction. One difference between these studies is that Lee's findings were based on data in which the partners evaluated each others' use of maintenance behaviors, whereas Weigel and Ballard-Reisch (2008; 1999a; 1999b) used partners' self-evaluations to assess maintenance behaviors. Partners may not share the same view of their respective work of relationship maintenance.

### The Present Study and the Finnish Context

In light of the previous research, our study focused on clarifying the associations between relationship maintenance and positive and negative relationship quality using paired data on Finnish couples with young children. First, we studied whether women and men differ in the use of maintenance behaviors and in their levels of positive and negative relationship quality. To be able to answer the first research question we examined the structures of the measures employed in our data and studied whether the items used would measure the phenomena similarly among women and men. We hypothesized that women would report greater activity in relational maintenance than their male partners (Hypothesis 1). In the absence of previous research, we did not set particular hypotheses regarding possible gender differences in the levels of positive and negative relationship quality. Women have been found to experience lower quality than men in their spousal relationships in general (Amato, Johnson, Booth, & Rogers, 2003), but whether this difference is due to low positive quality or high negative quality – or both – was now studied.

Second, we examined how maintenance behaviors are related to relationship well-being in terms of positive and negative relationship quality. As connections between relationship maintenance and relationship quality have been found in many previous studies, we expected to find associations between relationship maintenance and at least one of the dimensions of relationship quality. If such associations were found, we expected to find both positive connections between maintenance behaviors and positive relationship quality (Hypothesis 2) and negative connections between maintenance behaviors and negative quality (Hypothesis 3). No hypothesis as to whether the associations between relationship maintenance and positive relationship quality or

relationship maintenance and negative relationship quality would be stronger was posited. Also, as the evidence on gender differences in the connections between relationship maintenance and relationship quality is conflicting, we did not posit hypotheses on this issue.

Although we did not set specific hypotheses with respect to the nature of our sample, we wish to highlight some of the characteristics of family life among parents of young children, especially in the context of Finland. First, living with young children seems to be a stressful time for the spousal relationship. One reason for this may be that the partners at this family stage have less time and energy to invest in their mutual relationship (Twenge, Campbell, & Foster, 2003). With respect to relationship maintenance, Dainton (2008) has shown that parents engage in fewer maintenance behaviors than non-parents, but also that this difference is due rather to the length of the relationship than to having children per se. Second, the ways in which the partners maintain their spousal relationship is affected by the environment in which the couple lives (e.g., Dainton, 2003). An important societal feature that is relevant to the Finnish parents of young children is the goal of gender equality. In Finnish families with young children the foundation for gender equality is the widespread prevalence of the dual-earner family model and commonly expressed aspiration for the participation of both parents in childcare and domestic work (Perälä-Littunen, 2007; Pfau-Effinger, 2004). This aspiration for gender equality does not, however, always seem to be realized in practice, as both Finnish women and men share the view that fathers should increase their participation in child care (Nieminen, 2008). In addition, compared to many other European countries, Finland has a high prevalence of cohabitation (Kiernan, 2004). Marriage and cohabitation are regarded as nearly equivalent family forms – about 80 per cent of Finns consider a cohabiting couple with children to be a family (European Union – E15 nations mean: 59 per cent; Kiernan). Consequently, in this study both married and cohabiting couples were included in the sample.

## Method

### Participants and Procedure

The data were gathered from 177 women and 153 men. This sample included 150 participating couples and 27 women and 3 men whose partner did not take part in the study. Participants were recruited via day-care centers located in central Finland as a part of a larger research program on the daily life of families with young, under school-aged children (the Palette project). To be eligible, families had to have at least one child under the age of 7. In the subsample utilized in this study, participants were also required to be in a heterosexual spousal relationship (marriage or cohabitation). Both spouses' participation was encouraged but not required. Information brochures about the study were distributed by day-care personnel to the parents. Parents willing to participate in the study were asked to send their contact information to the researchers. Questionnaires were distributed and returned via mail. Women and men filled in identical questionnaires independently. The questionnaires were answered anonymously but code-numbered so as to be able to match partners.

The women participants were 34.4 ( $SD = 5.2$ , range 21–48) and men 36.0 ( $SD = 5.8$ , range 21–56) years of age, on average. The sample was relatively highly educated as

60.8 per cent of women and 42.1 per cent of men had a university degree. Most of the women (71.8 %) and men (94.1 %) were employed. The women had lived with their partners on average for 10.5 years ( $SD = 4.5$ , range 0.3–22.2) and men for 10.7 years ( $SD = 4.4$ , range 0.3–25.2). Most (women 82.4 %, men 86.3 %) of the participants were married. The large majority of both women (94.3 %) and men (90.2 %) lived with children from their current relationship (i.e., in a nuclear family) while the rest lived with children from either partner's previous relationship(s) and possibly also from their current relationship (i.e., reconstituted family). The average number of children living at home, for both women and men, was 2.2 ( $SD = 0.9$ , range = 1–6).

### Measures

Self-evaluation measures were used in the study. The items comprising the measures used were translated from English into Finnish. First, two persons independently translated the items. After this, the translations were compared and differences discussed by the research group, altogether six participants. Agreement about the most appropriate translations was effortlessly achieved. All the persons taking part in the translation process were native Finnish speakers fluent in English and familiar with relevant research literature.

**Relationship maintenance.** Relationship maintenance was measured using the items from Stafford et al. (2000). The items used and the descriptive statistics for women and men are presented in Table 1. The instructions given to the participants were identical to those used by Stafford and colleagues. Thus, the participants were asked to remember that relationship maintenance can involve mundane and routine aspects of day-to-day life. The thirty-one items were designed to measure the use of assurances, openness, conflict management, shared tasks, positivity, advice, and social networks. The items were answered using a Likert scale from 1 (*Strongly disagree*) to 7 (*Strongly agree*) higher scores thus indicating more active relationship maintenance.

**Relationship quality.** Fincham and Linfield's (1997) Positive and Negative Quality in Marriage Scale (PANQIMS) was used to measure relationship quality (see Table 1). The PANQIMS contains six items which focus on qualities of the spouse, feelings towards the spouse and feelings towards the spousal relationship (the term marriage, used in the original version of the measure, was replaced by spousal relationship in this study). A response scale from 0 (*Not at all*) to 10 (*Extremely*) was used. Thus, higher scores on the scales capture more positive or negative evaluations. In addition to Fincham and Linfield, Mattson et al. (2007) have studied the psychometric properties of the PANQIMS. These studies compared one-, two- and three-factor structures of the measure and found the strongest support for the two factor-structure of the measure. Hence, the two-factor structure of the PANQIMS was utilized in this study.

--- Insert Table 1 about here ---

### Statistical Analyses

Structural equation modeling (SEM) was used to analyze data. SEM provides many advantages over more traditional data analysis techniques, including the ability to account for measurement error by means of latent variables. The analyses were performed with the Mplus statistical package (version 5.21.; Muthén & Muthén, 1998–2004). Because the data showed deviations from multivariate normality, MLR was used as an estimation method. MLR produces maximum likelihood parameter estimates with standard errors and a chi-square test statistic that are robust to non-normality and non-independence of observations (Muthén & Muthén). The missing data method used is comparable to the full information likelihood method, which utilizes all the available data. Model fit was assessed using chi-square, comparative fit index (CFI), Tucker-Lewis index (TLI), root mean square error of approximation (RMSEA) and standardized root mean square residual (SRMR). Good model fit is indicated by a non-significant chi-square *p*-value, RMSEA with values  $\leq .06$ , SRMR with values  $\leq .08$  and CFI and TLI with values  $\geq .95$  (Hu & Bentler, 1999). The significance of the differences in chi-square values between the nested models was evaluated using a scaled chi-square difference test (Satorra & Bentler, 1994).

## Results

### Preliminary Analyses

Preliminary analyses were conducted to ensure similarity between women and men in the measurement level of each latent factor and, thus, to be able to answer the research questions.

**The Structure of the RMSM.** The analysis was started by creating non-invariant models (i.e., no requirements for invariant loadings or intercepts; Model 1s) for each relationship maintenance behavior factor (assurances, openness, conflict management, shared tasks, positivity, advice, and social networks) of the Relationship Maintenance Strategies Measure (RMSM). As paired data were used, each model consisted of latent variables for both spouses (e.g., women's openness and men's openness). However, as the positivity, networks and advice factors each contain only two items, one model was created in which all these factors were included (altogether six factors, three for women and three for men) to ensure identification of the model. Next, constraints on equal loadings (Model 2s) and intercepts (Model 3s) between genders were imposed and more restricted models were compared with less restricted models. The results of these preliminary analyses are presented in Table 2.

All the items loaded significantly on a given latent factor (standardized loadings .25–.96, four loadings  $<.40$ ) in each model, indicating that the items measure the target phenomena. On the basis of the modification indices and for content reasons some residual covariances (mainly between items that had very similar phrasing) were released in the models (more detailed information is available from the first author). The loadings for all the factors could be set equal between women and men as the comparisons of the Model 1s with Model 2s, performed with the Satorra-Bentler significance tests, failed to reach significance in any case. In addition, except for one intercept for openness, assurances and tasks, all the intercepts could be set equal

between women and men on the basis of the comparisons of the Model 2s with Model 3s with the Satorra-Bentler significance tests. All in all, the analyses revealed that the requirements of similarity in the structures of the measures used to enable comparisons by gender were fulfilled.

--- Insert Table 2 about here ---

**The Structure of the PANQIMS.** A similar procedure as that used with the RMSM was used to examine the Positive and Negative Quality in Marriage Scale (PANQIMS; see Table 2). Separate models for positive quality and for negative quality were created and these models included both women's and men's factors. All the items in both models loaded significantly on a given factor (standardized loadings .77–.97). The models showed good fit to the data and, on the basis of non-significant Satorra-Bentler difference tests comparing Model 1s with Model 2s, the loadings of all the items could be set equal between women and men. In addition, except for one intercept for positive quality, all the intercepts could be set equal between women and men on the basis of the comparisons of the Model 2s with Model 3s using the Satorra-Bentler significance tests.

### Comparison of Means and Variances between Women and Men

To test our first hypothesis and to examine whether the means and variances of the relationship maintenance and relationship quality latent factors differed between women and men, models in which the means (Model 4s) or variances (Model 5s) were invariant between the sexes were created. Comparisons of the Model 4s with Model 3s by the Satorra-Bentler difference tests showed that the means for openness ( $\chi^2_{\text{diff}}[1] = 25.95, p < .001$ ) and tasks ( $\chi^2_{\text{diff}}[1] = 25.81, p < .001$ ) could not be set equal between women and men. Further, comparison of Model 3s with Model 5s indicated that the variances of tasks ( $\chi^2_{\text{diff}}[1] = 14.42, p = .002$ ) could not be set equal between women and men. Women reported using openness more than men did. In addition, women reported performing tasks more than men did, but there was more variation between men than women in the extent to which they reported performing tasks. In addition, comparison of the Model 3 and Model 4 showed that the constraint on means in the model of positivity, networks and advice diminished the fit of this model ( $\chi^2_{\text{diff}}[3] = 19.62, p < .001$ ). Further analyses showed that women reported more use of networks (standardized estimate [S.E.] = .27 [.12],  $p = .027$ ) and advice (standardized estimate [S.E.] = .49 [.16],  $p < .001$ ) than men. Further, model comparison showed that the means ( $\chi^2_{\text{diff}}[1] = 22.82, p < .001$ ) and variances ( $\chi^2_{\text{diff}}[1] = 6.72, p = .010$ ) for negative quality could not be set equal between women and men. Women reported more negative quality in their spousal relationships than men, and there was also more variation between women than men in the amount of negative quality.

### Connections between Relationship Maintenance and Positive and Negative Relationship Quality

To answer our second research question and to evaluate the connections between relationship maintenance and relationship quality, a model containing latent factors for women's and men's relationship maintenance, positive relationship quality and negative relationship quality (altogether six latent factors) was created (see Figure 1). In the model the factor scores were utilized as variables for the maintenance factors, since,

given the size of our data, using seven maintenance factors as latent factors for both men and women would generate too many parameters for estimation. Further, the factor score variables for maintenance behaviors were highly correlated and assumed to represent the overall maintenance factor. All the maintenance behaviors loaded significantly on the maintenance factor among both women and men. The strongest indicators for women's maintenance were positivity, assurances and conflict management and for men's maintenance they were positivity, advice and conflict management. In the model, two residual covariances between women's and men's corresponding maintenance behaviors – tasks and assurances – were released on the basis of the modification indices and for content reasons. Other studies (Canary & Stafford, 1992; Weigel & Ballard-Reisch, 2008) have also shown that partners resemble each other more in some maintenance behaviors than in others.

As shown in Figure 1, our hypotheses 2 and 3 suggesting positive connections between maintenance and positive relationship quality and negative connections between maintenance and negative quality gained support. Relationship maintenance was a statistically significant predictor with a positive association for the respondent's own positive relationship quality among both women and men. In addition, women's relationship maintenance was a statistically significant predictor with a negative association for both women's and men's negative relationship quality. Men's maintenance, however, did not have effects on either their own or their spouses' negative relationship quality. In the model there were two large ( $>8$ ) modification indices showing additional associations between specific maintenance behaviors (i.e., indicators of maintenance factors) and quality factors. These suggested an additional negative association (-.24) between women's networks and their positive relationship quality and an additional positive association between men's assurances and their positive relationship quality (.27).

We also conducted two additional analyses to test if the direct associations between relationship maintenance and positive quality are explained via indirect associations via negative quality or, likewise, if the direct associations of relationship maintenance and negative quality are explained via indirect associations via positive quality. Thus, with two new models we tested whether the above-described results would change when adding positive (negative) relationship quality as a predictor of negative (positive) relationship quality to the model. Although in these models, compared to the model shown in Figure 1, the standardized regression coefficients changed slightly, all the regression coefficients that were statistically significant remained significant after these changes were made. This means that the associations between relationship maintenance and positive (negative) relationship quality are not explained only by the fact that both of these variables are linked with negative (positive) relationship quality.

Next to test whether relationship maintenance is equally strongly associated with positive and negative relationship quality, four additional parameters (a feature in Mplus) were created to measure the difference between the absolute values of the corresponding non-standardized regression coefficients (e.g., the effects of women's maintenance on women's positive quality were compared with the effects of women's maintenance on women's negative quality) and the significance of these parameters was tested. These additional parameters showed one statistically significant difference: women's relationship maintenance was more strongly associated with their male partners'

negative relationship quality than positive relationship quality (parameter estimate = 0.93, [SE = 0.30],  $p = .002$ ).

Finally, to test for gender differences in the connections between relationship maintenance and relationship quality, the following comparisons were made using additional parameters and a similar procedure to that described above. First, the paths from the maintenance factors to each participant's own quality factors were compared between women and men to find out whether women and men differ in how their relationship maintenance is connected with their own relationship quality. Second, the paths from the maintenance factors to quality factors of the participant's partner were compared between women and men to find out whether women and men differ in how their relationship maintenance is connected with their partners' relationship quality. Finally, for each quality factor, the paths from women's and men's maintenance factors were compared (e.g., the effects of women's maintenance and men's maintenance on women's positive relationship quality) to find out whether women's or men's relationship maintenance is more strongly connected with these experiences.

On the basis of these (altogether eight) additional parameters the following three statistically significant gender differences were found. Women's relationship maintenance was more strongly associated with their male partners' negative relationship quality than men's maintenance was with their female partners' negative relationship quality (parameter estimate = 1.26, [SE = 0.49],  $p = .010$ ). In addition, women's maintenance was a stronger predictor than men's maintenance of both women's positive quality (parameter estimate = 0.50, [SE = 0.24],  $p = .035$ ) and women's negative quality (parameter estimate = 1.33, [SE = 0.60],  $p = .025$ ).

--- Insert Figure 1 about here ---

## **Discussion**

This study addressed two questions on relationship maintenance and relationship quality. The first investigated whether women and men differ in their reports of relationship maintenance and relationship quality, and the second examined the associations between these aspects of spousal life. The earlier research findings were extended by distinguishing between positive and negative relationship quality, that is, by taking into account individuals' positive and negative evaluations of their spousal relationships. In answer to our first research question, women were found to report more maintenance behaviors and more negative quality in their spousal relationship than their male partners. With respect to our second research question, the study showed that maintenance is associated with both positive and negative relationship quality. Further, the results suggested that women's use of maintenance behaviors is more closely linked with relationship quality compared to men's use of these behaviors. The results of this study can be utilized both in the research context and when working with couples.

As already noted, relationship maintenance, defined as capturing the covariation of seven maintenance behaviors of RMSM, was connected with both positive and negative relationship quality. Thus both hypotheses 2 and 3 were supported. In addition, there was no strong evidence that relationship maintenance would have more importance for either positive or negative relationship quality. The only statistically significant result

suggesting such difference was that women's relationship maintenance behaviors were more strongly connected with their spouses' negative than positive relationship quality. Earlier studies (see Ogolsky, 2007; Stafford, 2003) have demonstrated that relationship maintenance and relationship quality are connected phenomena. This study showed that this connection is not explained by the associations that relationship maintenance has with only one dimension of relationship quality. Rather, the active use of maintenance behaviors is a sign of *both* high positive *and* low negative quality in a relationship. For practitioners working with couples these findings highlight the importance of focusing on relationship maintenance behaviors. The same maintenance behaviors may function well both in accentuating the positive sides and in eliminating the negative sides of a relationship.

The findings of this study suggest that the extent to which women use maintenance behaviors in their spousal relationship is more strongly associated with the quality of the relationship than men's use of maintenance behaviors. Women's relationship maintenance was significantly connected with their own positive and negative relationship quality and their partners' negative quality. Men's evaluations of their own maintenance behaviors, in turn, were associated only with their own positive relationship quality. Specifically, it was shown on a statistically significant level that women's maintenance was a stronger predictor than men's maintenance of both women's positive and negative relationship quality. In addition, women's maintenance was more strongly connected with their partners' negative quality than men's maintenance with their partners' negative quality. Thus, another issue that should be noticed in interventions for couples is that the roles of women and men in relationship maintenance are different.

The more central role of women may reflect gender role division in spousal relationships. As Wood (2001) states, women are often expected to act as "relationship experts" in close relationships. Similarly, our study, among several others (see Ogolsky, 2007), showed that women evaluate their participation in relationship maintenance as more active than do men (discussed in detail below). By taking more responsibility for their spousal relationships, women may become more skillful in this respect, and consequently have more influence on the outcomes of these relationships.

Another possible explanation for these findings relates to the methods used. Our findings are in accordance with the studies of Weigel and Ballard-Reisch (1999a; 1999b) in which women's use of maintenance behaviors had stronger and men's use of these behaviors only very limited connections with relationship quality. Instead, Lee's (2006) results, suggesting that men's maintenance behaviors play a more central role, were not supported in our study. The fact that both our study and the studies of Weigel and Ballard-Reisch relied on self-evaluations in measuring maintenance behaviors whereas Lee utilized partner-evaluations of these behaviors, suggests that this difference in study protocols may go some way to explain the discrepancies in the results. All these studies share the finding that relationship maintenance behaviors reported by women are more strongly connected with relationship quality than those behaviors reported by men. As women focus more attention on relationships than men (Acitelli, 1993; Cate, Koval, Lloyd, & Wilson, 1995), they are likely to be more sensitive and competent perceivers of marital life and thus give more accurate reports of maintenance behaviors (see also Stafford & Canary, 1991). This would mean that the association between the

maintenance behaviors that are reported by women – whether they are performed by women or men – and relationship quality can be identified more easily than the corresponding association based on men's reports of maintenance behaviors. These explanations, however, can only be speculative at this juncture and hence require more research.

The more central role of women in relationship maintenance was also reflected by our finding that whereas men's maintenance behaviors were linked with neither women's nor men's negative relationship quality, women's use of these behaviors was associated with evaluations by both partners of this dimension of relationship quality. Other studies have shown that in conflictual situations between partners women are more likely to engage in problem solving whereas men are more likely to withdraw from the situation (Christensen & Heavey, 1990; Verhofstadt, Buysse, De Clercq, & Goodywin, 2005). Thus, it may be that women often take a more active role in regulating the negative sides of relationships. This would mean that when women opt out of this role, problems in a relationship may increase in ways that are experienced by both partners. On the other hand, the cross-sectional nature of the data used in this study also leaves room for a different interpretation for these results. It may be that in the face of marital problems women reduce their relationship maintenance behaviors to a greater extent than men. Longitudinal research should be conducted to investigate these possibilities.

The comparisons of women and men showed also that, in line with previous studies (see Ogolsky, 2007) and our hypothesis 1, women reported more openness, tasks, networks and advice than their partners. Women and men evaluated their use of the other three maintenance behaviors similarly. We also found more variation between men than women in the extent to which they took care of tasks, suggesting that among women active participation in housework and other tasks is a prevailing norm whereas this seems to be true for some, but not for all, men. The more active participation of women in domestic tasks in Finland, as well as in other countries, has been often shown in previous studies. For example, the Eurostat (2008b) time use survey, including 14 European Union member states, showed that in all these countries women spent considerably more time on unpaid domestic work than men. Among parents of young children, the traditional division of labor is especially prevalent; the transition to parenthood is a family stage in which a gender gap in time spent on housework is often formed (Baxter, Hewitt, & Haynes, 2008; Twenge et al., 2003).

We also noticed that partners resembled each other in the extent to which they used openness, assurances and networks as ways of maintaining their relationship, but differed in the extent to which they took care of tasks. Some means of relationship maintenance, when used by one partner, may encourage the other to act similarly. However, individuals who are active in taking care of tasks, usually have partners who are less active in this respect.

Although in our study women's and men's judgments of their spousal relationship were equally positive, these relationships evoked more negative evaluations in women than in their partners. This result is in line with previous findings showing that women's evaluations of general relationship quality tend to be more negative than those of men (Amato et al., 2003). Our study found these gender differences to be related to negative but not positive relationship quality. For practitioners, this suggests that focusing

especially on those aspects of spousal life that associate with women's evaluations of negative relationship quality may serve as a way to reduce gender difference in the experiences of spousal relationship quality.

The following limitations concerning this study should be noted. First, as mentioned and discussed above, cross-sectional data were utilized in the study. For this reason, causality in the associations between relationship maintenance and relationship quality could not be examined. Second, the generalizability of our results relates to the nature of our sample, that is, a convenience sample of Finnish parents with young children. Women's participation in the study was higher than men's; this is a common phenomenon in family studies (e.g. Costigan & Cox, 2001). Although this sample was reasonably representative of Finnish parents with young children, comparisons with the official statistics for the Finnish population living in a similar family situation showed that the families in the data were somewhat more educated and had more children than families in this life situation on average (Authors, 2009). In future, the findings of this study should be investigated using diverse samples, including, for example, homosexual couples, couples living in different stages of family life and couples in different cultures. Comparative studies are needed to clarify features of relationship maintenance specific to different populations. Third, the size of our data, while appropriate for the analyses conducted, prevented us from using the latent variables of maintenance in our final models. More detailed analysis on the structure of the higher order maintenance factor would be an interesting direction for future research. In addition, as discussed earlier, self-reports were used in this study. By using simultaneously both self- and partner-reports of relationship maintenance, women's and men's ways of perceiving and reporting these behaviors could be compared.

This study contributes to the relationship maintenance literature by showing that the use of relationship maintenance is associated with both positive and negative relationship quality. Also, the study suggests – at least with respect to participants' evaluations of their own behavior – that women's relationship maintenance behaviors are more important than men's for relationship quality. The utilization of paired data from couples recruited from the community and the use of sophisticated statistical methods made it possible to study the roles of both partners' maintenance behaviors for the two-dimensional quality of the spousal relationship.

**References**

- Acitelli, L. K. (1992). Gender differences in relationship awareness and marital satisfaction among young married couples. *Personality and Social Psychology Bulletin, 18*, 102–110.
- Amato, P. R., Johnson, D. R., Booth, A., & Rogers, S. J. (2003). Continuity and change in marital quality between 1980 and 2000. *Journal of Marriage and Family, 65*, 1–22.
- Authors (Eds.). (2009). *Perhe-elämän paletti* [The palette of family life]. Jyväskylä, Finland: PS-kustannus.
- Baxter, J., Hewitt, B., & Haynes, M. (2008). Life Course Transitions and Housework: Marriage, Parenthood, and Time on Housework. *Journal of Marriage and Family, 70*, 259–272.
- Canary, D. J., & Dainton, M. (2006). Maintaining relationships. In A. L. Vangelisti & D. Perlman (Eds.) *The Cambridge handbook of personal relationships* (pp. 727–743). New York: Cambridge University Press.
- Canary, D. J., & Stafford, L. (2008). Maintaining relationships through strategic and routine interaction. In D. J. Canary & L. Stafford (Eds.), *Communication and relational maintenance* (pp. 3–22). Bingley, UK: Emerald.
- Canary, D. J., & Stafford, L. (1992). Relational maintenance strategies and equity in marriage. *Communication Monographs, 59*, 243–267.
- Cate, R. M., Koval, J., Lloyd, S. A. & Wilson, G. (1995). Assessment of relationship thinking in dating relationships. *Personal Relationships, 2*, 77–95.
- Christensen, A., & Heavey, C. L. (1990). Gender and social structure in the demand/withdraw pattern of marital conflict. *Journal of Personality and Social Psychology, 59*, 73–81.
- Costigan, C., & Cox, M. (2001). Fathers' participation in family research: Is there a self-selection bias? *Journal of Family Psychology, 15*, 706–720.
- Dainton, M. (2003). Framing the maintenance of relationship through communication: An epilogue. In D. J. Canary, & M. Dainton (Eds.), *Maintaining relationships through communication* (pp. 299–321). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Dainton, M. (2008). The use of relationship maintenance behaviors as a mechanism to explain the decline in marital satisfaction among parents. *Communication Reports, 21*, 33–45.
- Dainton, M., & Stafford, L. (1993). Routine maintenance behaviors: A comparison of relationship type, partner similarity and sex differences. *Journal of Social and Personal Relationships, 10*, 255–271.

- Dindia, K. (2006). Men are from North Dakota, women are from South Dakota. In K. Dindia & D. J. Canary (Eds.), *Sex differences and similarities in communication* (pp. 3–20). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Dindia, K. (2000). Relational maintenance. In C. Hendrick & S. S. Hendrick (Eds.), *Close relationships: A sourcebook* (pp. 287–300). Thousand Oaks, CA: SAGE.
- Dindia, K., & Baxter, L. A. (1987). Strategies for maintaining and repairing marital relationships. *Journal of Social and Personal Relationships*, 4, 143–158.
- Dindia, K., & Canary, D. J. (1993). Definitions and theoretical perspectives on maintaining relationships. *Journal of Social and Personal Relationships*, 10, 163–173.
- Eurostat. (2008a). *Key Figures on Europe. 2009 edition*. Luxemburg: Office for Official Publications of the European Communities.
- Eurostat. (2008b). *The life of women and men in Europe. A statistical portrait. 2008 edition*. Luxemburg: Office for Official Publications of the European Communities.
- Fincham, F. D., & Beach, S. R. H. (2010). Marriage in the New Millennium: A Decade in Review. *Journal of Marriage and Family*, 72, 630–649.
- Fincham, F.D., & Linfield, K.J. (1997). A new look at marital quality: Can spouses feel positive and negative about their marriage? *Journal of Family Psychology*, 11, 489–502.
- Hu, L., & Bentler, P.M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 6, 1–55.
- Kiernan, K. (2004). Unmarried cohabitation and parenthood in Britain and Europe. *Law & Policy*, 26, 33–55.
- Lee, E. (2006). Relationship maintenance behaviors in marital couples. *Dissertation Abstracts International: Section B: The Sciences and Engineering*, 66 (12), 6971. (UMI No. 3197898)
- Mattson, R. E., Paldino, M., & Johnson, M. D. (2007). The increased construct validity and clinical utility of assessing relationship quality using separate positive and negative dimensions. *Psychological Assessment*, 19, 146–151.
- Menchaca, D., & Dehle, C. (2005). Marital quality and physiological arousal: How do I love thee? Let my heartbeat count the ways. *American Journal of Family Therapy*, 33, 117–130.
- Muthén, L.K., & Muthén, B. (1998–2004). *Mplus User's Guide* (3rd ed.). Los Angeles, CA: Muthén & Muthén.

- Nieminens, T. (2008). *Gender equality barometer 2008* (Publications of the Ministry of Social Affairs and Health 2009:2). Helsinki, Finland: Ministry of Social Affairs and Health.
- Ogolsky, B. G. (2007). Antecedents and consequences of relationship maintenance in intimate relationship. *Dissertation Abstracts International: Section A: Humanities and Social Sciences*, 68 (2), 746. (UMI No. 3254709)
- Perälä-Littunen, S. (2007). Gender equality or primacy of the mother? Ambivalent descriptions of good parents. *Journal of Marriage and Family*, 69, 341–351.
- Pfau-Effinger, B. (2004). *Development of culture, welfare states and women's employment in Europe*. Aldershot, UK: Ashgate.
- Satorra, A., and Bentler, P. M. (1994). Corrections to test statistics and standard errors in covariance structure analysis. In A. von Eye and C. C. Clogg (Eds.), *Latent variables analysis: Applications for developmental research* (pp. 399–419). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Stafford, L. (2003). Maintaining romantic relationships: A summary and analysis of one research program. In D. J. Canary, & M. Dainton (Eds.), *Maintaining relationships through communication* (pp. 59–78). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Stafford, L., & Canary, J. D. (1991). Maintenance strategies and romantic relationship type, gender and relational characteristics. *Journal of Social and Personal Relationships*, 8, 217–242.
- Stafford, L., Dainton, M., & Haas, S. (2000). Measuring routine and strategic relational maintenance: Scale revision, sex versus gender roles, and the prediction of relational characteristics. *Communication Monographs*, 67, 306–323.
- Twenge, J. M., Campbell, W. K., & Foster, C. A. (2003). Parenthood and marital satisfaction: A meta-analytic review. *Journal of Marriage and the Family*, 65, 574–583.
- Verhofstadt, L. L., Buysse, A., De Clercq, A., & Goodwin, R. (2005). Emotional arousal and negative affect in marital conflict: The influence of gender, conflict structure and demand-withdrawal. *European Journal of Social Psychology*, 35, 449–467.
- Weigel, D.J., & Ballard-Reisch, D. S. (2008). Relational maintenance, satisfaction, and commitment in marriages: An actor-partner analysis. *Journal of Family Communication*, 8, 212–229.
- Weigel, D.J., & Ballard-Reisch, D. S. (1999a). How couples maintain marriages: A closer look at self and spouse influences upon the use of maintenance behaviors in marriages. *Family Relations*, 48, 263–269.
- Weigel, D. J., & Ballard-Reisch, D. S. (1999b). Using paired data to test models of relational maintenance and marital quality. *Journal of Social and Personal Relationships*, 16, 175–191.

Wood, J. T. (2001). *Gendered lives: communication, gender, and culture* (4th ed.). Belmont, CA: Wadsworth.

*Descriptive Statistics for Relationship Maintenance and Relationship Quality Items and Factors*

Factors and items	Women (n = 175–177)		Men (n = 150–153)	
	M	SD	M	SD
Openness (women $\alpha = .87$ , men $\alpha = .89$ ; $r = .22$ , $p = .007$ )	4.85	0.99	4.11	1.12
1. I encourage my partner to share his/her feelings with me.	5.16	1.29	4.69	1.38
2. I simply tell my partner how I feel about the relationship.	4.93	1.48	4.30	1.44
3. I talk about my fears.	4.99	1.55	3.93	1.47
4. I disclose what I need or want from the relationship.	4.88	1.42	4.46	1.35
5. I like to have periodic talks about our relationship.	4.37	1.62	3.70	1.46
6. I am open about my feelings.	5.23	1.39	4.77	1.44
7. I talk about where we stand.	5.09	1.43	4.26	1.38
Assurances (women $\alpha = .88$ , men $\alpha = .85$ ; $r = .36$ , $p < .001$ )	4.95	1.16	4.97	1.08
8. I say "I love you."	5.15	1.82	5.08	1.73
9. I show my love for my partner.	5.08	1.31	5.16	1.28
10. I imply that our relationship has a future.	6.16	1.11	5.93	1.01
11. I tell my partner how much s/he means to me.	5.01	1.40	4.88	1.28
12. I talk about our plans for the future.	5.88	1.14	5.34	1.13
13. I stress my commitment to him/her.	4.72	1.49	4.88	1.31
14. I show him/her how much he/she means to me.	5.01	1.33	4.95	1.25
15. I talk about future events (e.g., having children or anniversaries or retirement, etc.).	5.75	1.21	4.82	1.29
Tasks (women $\alpha = .80$ , men $\alpha = .89$ ; $r = -.21$ , $p = .009$ )	6.04	0.83	5.40	1.07
16. I help equally with the tasks that need to be done.	5.77	1.03	5.18	1.28
17. I offer to do things that aren't "my" responsibility.	4.68	1.31	4.76	1.16
18. I do my fair share of the work we have to do.	6.16	0.92	5.53	1.23
19. I perform my household responsibilities.	6.26	0.98	5.47	1.24
20. I do not shirk my duties.	5.96	1.03	5.45	1.23
Conflict Management (women $\alpha = .77$ , men $\alpha = .74$ , $r = .04$ , $p = .597$ )	5.28	0.81	5.23	0.77
21. I apologize when I am wrong.	5.23	1.23	5.18	1.20
22. I cooperate in how I handle disagreements.	5.28	1.04	5.26	1.08

RELATIONSHIP MAINTENANCE AND TWO-DIMENSIONAL QUALITY 19

23. I listen to my partner and try not to judge.	5.44	1.00	5.25	0.98
24. I am understanding.	5.41	1.13	5.32	1.01
25. I am patient and forgiving with my partner.	5.07	1.23	5.20	1.19
Positivity (women $\alpha = .77$ , men $\alpha = .69$ ; $r = .10$ , $p = .227$ )	4.90	1.15	5.02	0.95
26. I act cheerful and positive around him/her.	4.74	1.21	4.82	1.14
27. I try to be upbeat when we are together.	5.04	1.34	5.21	1.04
Social Networks (women $\alpha = .82$ , men $\alpha = .82$ ; $r = .20$ , $p = .013$ )	4.91	1.29	4.53	1.25
28. I like to spend time with our same friends.	5.26	1.37	4.92	1.38
29. I focus on common friends and affiliations.	4.56	1.43	4.20	1.35
Advice (women $\alpha = .74$ , men $\alpha = .78$ ; $r = .09$ , $p = .290$ )	5.44	0.96	5.03	1.05
30. I tell my partner what I think s/he should do about her/his problems.	5.28	1.13	4.93	1.19
31. I give him/her my opinion on things going on in his/her life.	5.61	1.01	5.14	1.11
Positive quality (women $\alpha = .90$ , men $\alpha = .90$ ; $r = .30$ , $p < .001$ )	8.80	0.99	8.78	0.97
32. Considering only the positive qualities of your spouse, <i>and ignoring the negative ones</i> , evaluate how positive these qualities are.	8.99	0.96	8.78	1.07
33. Considering only positive feelings you have towards your spouse, <i>and ignoring the negative ones</i> , evaluate how positive these feelings are.	8.80	1.12	8.84	1.03
34. Considering only good feelings you have about your spousal relationship, <i>and ignoring the bad ones</i> , evaluate how good these feelings are.	8.60	1.18	8.64	1.14
Negative quality (women $\alpha = .93$ , men $\alpha = .92$ ; $r = .31$ , $p < .001$ )	4.28	2.44	3.23	2.01
35. Considering only the negative qualities of your spouse, <i>and ignoring the positive ones</i> , evaluate how negative these qualities are.	4.74	2.46	3.86	2.21
36. Considering only negative feelings you have towards your spouse, <i>and ignoring the positive ones</i> , evaluate how negative these feelings are.	4.16	2.62	3.04	2.15
37. Considering only bad feelings you have about your spousal relationship, <i>and ignoring the good ones</i> , evaluate how bad these feelings are.	3.89	2.66	2.83	2.09

Note: The response scale for the maintenance items is 1–7 and for the quality items 1–

*Fit Statistics for Latent Factor Models*

	$\chi^2$	df	p	CFI	TLI	RMSEA	SRMR
Openness							
Model 1: Unconstrained	113.94	76	.003	.96	.95	.05	.05
Model 2: Equal loadings	117.85	82	.006	.96	.96	.05	.06
Model 3: Equal loadings and intercepts <sup>1</sup>	123.64	87	.006	.96	.96	.05	.06
Model 4: Equal loadings and intercepts <sup>1</sup> and means	148.81*	88	.000	.93	.93	.06	.09
Model 5: Equal loadings and intercepts <sup>1</sup> and variances	124.20	88	.007	.96	.96	.05	.06
Assurances							
Model 1: Unconstrained	125.56	92	.012	.97	.96	.05	.06
Model 2: Equal loadings	128.17	99	.026	.98	.97	.04	.07
Model 3: Equal loadings and intercepts <sup>2</sup>	134.98	103	.019	.97	.09	.04	.07
Model 4: Equal loadings and intercepts <sup>2</sup> and means	136.60	104	.018	.97	.97	.04	.07
Model 5: Equal loadings and intercepts <sup>2</sup> and variances	136.30	104	.018	.97	.97	.04	.08
Tasks							
Model 1: Unconstrained	49.66	32	.024	.97	.96	.06	.05
Model 2: Equal loadings	51.78	36	.043	.98	.97	.05	.06
Model 3: Equal loadings and intercepts <sup>3</sup>	59.23	39	.020	.97	.97	.05	.07
Model 4: Equal loadings and intercepts <sup>3</sup> and means	85.46*	40	.000	.93	.93	.08	.13
Model 5: Equal loadings and intercepts <sup>3</sup> and variances	73.04*	40	.001	.95	.95	.07	.23
Conflict management							
Model 1: Unconstrained	42.19	30	.069	.97	.95	.05	.07
Model 2: Equal loadings	46.16	34	.080	.97	.95	.05	.08
Model 3: Equal loadings and intercepts	52.91	38	.055	.96	.95	.05	.09
Model 4: Equal loadings and intercepts and means	53.39	39	.062	.96	.95	.05	.09
Model 5: Equal loadings and intercepts and variances	53.61	39	.060	.96	.95	.05	.09

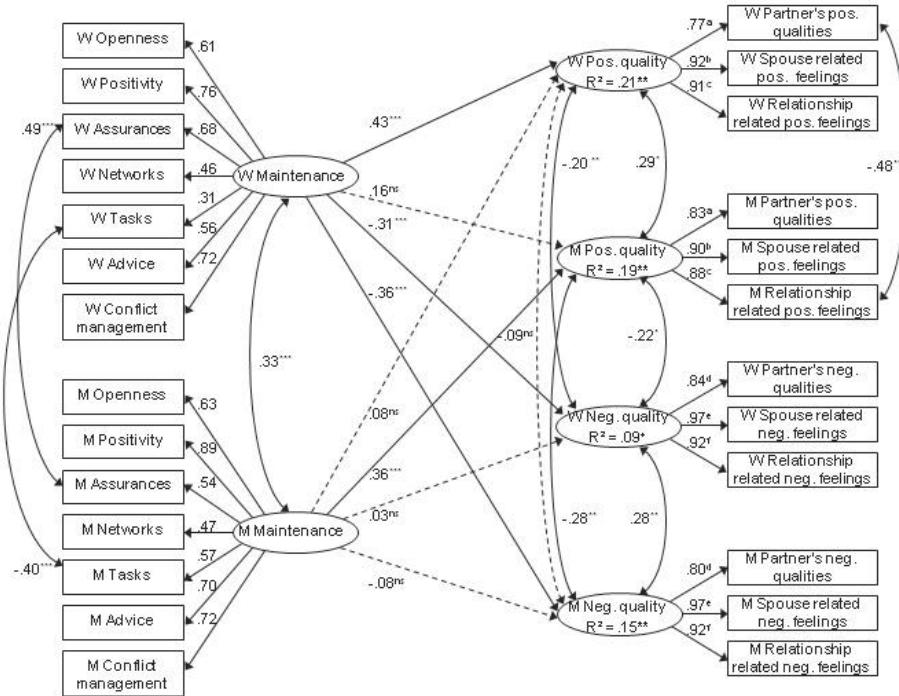
Positivity, networks, and advice							
Model 1: Unconstrained	46.90	37	.128	.98	.97	.04	.04
Model 2: Equal loadings	48.85	40	.159	.98	.97	.04	.04
Model 3: Equal loadings and intercepts	53.61	43	.129	.98	.97	.04	.04
Model 4: Equal loadings and intercepts and means	74.36*	46	.005	.95	.92	.06	.06
Model 5: Equal loadings and intercepts and variances	58.52	46	.102	.98	.97	.04	.09
Positive quality							
Model 1: Unconstrained	13.81	7	.055	.99	.97	.07	.06
Model 2: Equal loadings	19.28	9	.023	.98	.96	.08	.19
Model 3: Equal loadings and intercepts <sup>4</sup>	19.78	10	.031	.98	.97	.07	.19
Model 4: Equal loadings and intercepts <sup>4</sup> and means	20.14	11	.043	.98	.97	.07	.19
Model 5: Equal loadings and intercepts <sup>4</sup> and variances	19.16	11	.058	.98	.98	.06	.18
Negative quality							
Model 1: Unconstrained	2.84	8	.944	1.00	1.02	.00	.01
Model 2: Equal loadings	4.75	10	.907	1.00	1.01	.00	.03
Model 3: Equal loadings and intercepts	4.89	12	.962	1.00	1.02	.00	.02
Model 4: Equal loadings and intercepts and means	29.50*	13	.006	.97	.97	.08	.11
Model 5: Equal loadings and intercepts and variances	12.28*	13	.505	1.00	1.00	.00	.11

Note. Models showing deterioration to the model fit when compared to Model 3s are marked with \*.

<sup>1</sup> = Intercepts for the item 3 are not set equal between women and men. <sup>2</sup> = Intercepts for the items 12 and 15 are not set equal between women

and men. <sup>3</sup> = Intercepts for the item 17 are not set equal between women and men. <sup>4</sup> = Intercepts for the item 32 are not set equal between women

and men.



$\chi^2(283) = 487.63, p < .001, CFI = .92, TLI = .90, RMSEA = .064, SRMR = .075$

Figure 1. Structural equation model predicting women's and men's positive and negative relationship quality with women's and men's relationship maintenance (standardized coefficients). W = women; M = men.

All the indicators load statistically significantly ( $p < .001$ ) on the corresponding latent factors. Loadings with same superscript letter are set equal.

<sup>ns</sup> $p$  = non significant. <sup>+</sup> $p < .10$ . <sup>\*</sup> $p < .05$ . <sup>\*\*</sup> $p < .01$ . <sup>\*\*\*</sup> $p < .001$ .

### III

#### **GOOD MOMENTS IN PARENTS' SPOUSAL RELATIONSHIPS: A DAILY RELATIONAL MAINTENANCE PERSPECTIVE**

by

Kaisa Malinen, Anna Rönkä, & Eija Sevón, 2010

Family Science, 2, 230–241.

Reproduced with kind permission by Taylor & Francis Ltd.

## RESEARCH ARTICLE

### Good moments in parents' spousal relationships: A daily relational maintenance perspective

Kaisa Malinen\*, Anna Rönkä and Eija Sevón

*Family Research Centre, University of Jyväskylä, P.O. Box 35, FI-40014, Jyväskylä, Finland*

(Final version received 9 March 2011)

This study examined positively experienced spousal moments among couples with young children. The diary data were gathered from 95 women and 55 men in 95 Finnish families over a seven-day period using an open-ended question. Seven kinds of activities were identified in the descriptions of moments: doings, conversations, presence, positivity, physical intimacy, support, and conflict management. Doings related to shared tasks and favors as well as conversations concerning catching up and family issues were more often mentioned by women than by men. Notably, positive spousal moments also often included children who were described as a landscape for the spousal relationship, as participants in family life, and as a shared responsibility. The results are discussed in the context of the relational maintenance literature.

**Keywords:** diary method; everyday approach; families with young children; relationship maintenance; spousal relationship

#### Introduction

Although most people enter intimate relationships seeking satisfaction, liking, commitment, and longevity, high divorce rates indicate that these wishes are not always fulfilled. This suggests that satisfactory relationships do not just happen – relationships need to be maintained to reach and preserve satisfaction and stability. In the marital and communication research literature, the concept of relationship maintenance is used to refer to activities that are engaged in to sustain desired qualities in relationships (for more, see Canary & Stafford, 2001; Dindia & Canary, 1993). In this study, current understanding of relationship maintenance was broadened by adopting an everyday perspective (see Daly, 2001; Felski, 1999–2000; Rönkä & Korvela, 2009) and investigating daily moments of satisfaction in spousal relationships through diary data of couples with young children. This family stage has proven to be demanding for parents' spousal relationship (Twenge, Campbell, & Foster, 2003). The role of children in spousal relationship maintenance – a theme largely overlooked in previous studies – was also investigated in the study.

#### The everyday approach to the relationship maintenance

Current knowledge of relationship maintenance is largely based on studies focusing on the general behavior patterns and habits of spouses. This can be seen, for example, when inspecting the most commonly employed maintenance instrument, the Relational Maintenance Strategy Measure (RMSM; Canary & Stafford, 1992; Stafford &

Canary, 1991; Stafford, Dainton, & Haas, 2000). According to this measure, relationship can be maintained through openness, positivity, expressions of assurances, relying on social networks, taking care of shared responsibilities, giving advice to one's partner, and managing conflicts. Many items of the RMSM, such as "I like to have periodic talks about our relationship." and "I am cooperative in the ways I handle disagreements between us.", seek to determine whether certain activities or behavioral patterns are typical of spouses.

The everyday perspective (see Daly, 2001; Felski, 1999–2000; Rönkä & Korvela, 2009) adopted in this study, on the contrary, highlights the importance of daily activities. The focus is on everyday life, which is filled with repetition and routines and subject to temporality such as daily and weekly rhythms. Daily interactions and experiences can be considered as a foundation for more general and permanent phenomena, as in Driver and Gottman's (2004) study. These authors suggest that mundane and unremarkable moments in the daily life have a cumulative effect in the couple's interaction, and that marital interventions could benefit from paying more attention to this everyday level of interaction.

There are two main reasons why adopting the everyday approach in the study of relational maintenance is useful. First, the effects of maintenance may be short-lived. On the basis of their panel study, Canary, Stafford, and Semic (2002) state that spouses need to engage in relationship maintenance continually as the effects of maintenance diminish rather rapidly. Canary et al. showed that perceptions of a spouse's use of maintenance strategies were

\*Corresponding author. Email: kaisa.e.malinen@jyu.fi

significantly linked to the individual's concurrent relational characteristics. These associations, however, declined after a short time. This suggests that to understand relationship maintenance, understanding of everyday activities is necessary. By taking the everyday approach the focus is shifted away from longitudinal effects toward day-to-day processes.

Second, maintenance research and the everyday perspective share an interest in routines and nonstrategic activities. It has been increasingly acknowledged that not all the work done on promoting relationships is strategic and conscious (see Dainton & Stafford, 1993; Dindia, 2003). Rather, relationships are maintained also through less conscious, mundane acts that are not explicitly intended toward that end. Dainton and Aylor's (2002) results suggest that these kinds of behaviors may even be more important predictors of relational satisfaction than those enacted with that intention consciously in mind.

The inclusion of nonstrategic aspects in maintenance presents the researchers with a challenge: how can less conscious maintenance activities be identified? Previously, when probing the strategies individuals use in maintaining relationships, some maintenance activities may have been ignored because of their mundane and trivial nature. Based on their tape-recorded conversation data, Alberts, Yoshimura, Rabby, and Loschiavo (2005) state that the previous maintenance categories, derived from self-report data, do in fact reflect spouses' actual behaviors and not merely spouses' perceptions of their behaviors. Their study, however, suggested that some aspects of maintenance may not yet have been identified. Studies on nonstrategic maintenance and on, for example, daily behaviors, rituals and talk, have revealed the role of several activities in relational well-being. These activities include, for example, sharing tasks (Dainton & Stafford, 1993), taking part in enjoyable activities (Bruegg & Pearson, 1997), showing affection (Dainton, 1998), and talking about one's own experiences and observations (Alberts et al., 2005) or just catching up with one's partner (Dainton, 1998). Dainton has also shown that maintaining a relationship often means engaging in simultaneous activities, such as having a discussion while eating.

Given our interest in everyday life, the diary method of data collection was chosen in this study. The diary method enables the phenomena in question to be studied intensively for a limited time (Bolger, Davis, & Rafaeli, 2003). Reports are made in close proximity to actual events in the participants' natural environments. Thus the use of diaries reduces the likelihood of errors in retrospection and enables acquisition of ecologically valid information.

In addition to this methodological choice, our procedure differs from previous studies in other important aspects. In an effort to cover the whole range of maintenance activities that take place on various levels of consciousness, many researchers have utilized the revised version of the RMSM (Stafford et al., 2000). This

measure is grounded in the work of Stafford and Canary (1991; Canary & Stafford, 1992) and the categorization by Dainton and Stafford (1993), which was developed by asking the participants to describe behaviors they use to maintain their spousal relationship strategically and, especially, routinely. Much of the present-day maintenance research thus utilizes a measure that assumes that, when asked to do so, people are able to identify ways of behaving that they are assumed to enact with little – if any – awareness.

Rather than using the revised version of the RMSM, some researchers have gained further understanding of mundane relationship maintenance by examining the vast range of activities and interactions that take place between spouses. For example, Dainton (1998) analyzed participants' reports of all daily interactions with their partner during a seven-day period. In the study, however, no distinction was made between interactions that elicited positive feelings and satisfaction and those that did not. Alberts et al. (2005), in turn, recorded all daily conversations between 10 satisfied couples. This branch of research scrutinizes relationship maintenance using data that also include, for example, conflicts, insults, and other dark sides of relationships.

Our method for identifying daily maintenance activities that vary in their degree of conscious deployment differs from these two procedures. Instead of asking participants to identify how they maintain their relationship strategically and nonstrategically, or collecting data about all the activities that take place between partners, we asked our participants to describe moments when they were satisfied with their spousal relationship and – using these answers as our data – identified the kind of activities that take place during those moments. Maintenance activities are used to sustain desired qualities in relationships (Canary & Stafford, 2001). By examining moments during which this goal is momentarily fulfilled (either intentionally or unintentionally), we aimed at identifying elements of relationship maintenance which may not have been captured by previous studies using different procedures.

Against this background, our first research question adopted the everyday approach to relationship maintenance: What kinds of activities by spouses are present during positive spousal moments?

#### ***Children as a context for parents' spousal relationship maintenance***

The behaviors needed to maintain desired qualities in a relationship may be different at different life-stages and in different subcultural groups, which makes it important to study relationship maintenance in different kinds of relationships. The present study focuses on the daily life of couples with young, under school-aged children. This stage in family life is often seen as stressful and problematic for spousal relationship. Compared to non-parents, the

relationship satisfaction of parents is generally lower (for review see Twenge et al., 2003), and they also experience a greater decline in satisfaction (Lawrence, Rothman, Cobb, Rothman, & Bradbury, 2008). Twenge et al. (2003) listed the deteriorating effects of children on the spousal relationship as related to the reorganization of parents' social roles along traditional lines, the time and attention demanded by children, decreased possibilities for sexual intimacy, and increasing financial costs related to children.

Dainton's (2003) model of the contexts of relationship maintenance can be used to understand the role of children for their parents' spousal relationship maintenance. Dainton suggests that maintenance takes place in four contexts. The self and the system context refer to partners' individual acts and cognitions and to maintenance efforts that take place between the parties of a relationship, respectively. These contexts have received most of the research attention in the field thus far. The network context and the culture context, however, highlight the idea that relationships are embedded in larger contexts, such as the network of social relationships and culture.

Drawing on Dainton's (2003) four contexts, children can be seen as actors in the network context who can inhibit or facilitate the well-being of their parents' spousal relationship. The presence of children in the family can also be seen as affecting the ways in which spouses themselves maintain their relationship. Recent research, however, has rarely focused on these roles of children for relationship maintenance. Thus our second research question aimed at clarifying the roles of children in their parents' spousal relationship maintenance in everyday life: What is the role of children in the descriptions of positive spousal moments given by spouses?

In seeking to answer both research questions we also paid attention to possible differences between women and men. In previous studies women have been shown to be more active in maintaining spousal relationships, although the differences between women and men have usually been limited in size (Canary & Wahba, 2006; Ogolsky, 2007). Stafford and Canary (1991), in contrast, found men to be perceived by their partners as more active than women in relationship maintenance. One explanation for this seeming discrepancy between studies is that women are more accurate perceivers of relationships than men and thus they may be more prone to notice – possibly unusual – acts of maintenance by their partner (Stafford & Canary, 1991). Thus, along with the other studies Stafford and Canary's study would appear to strengthen the impression that women are "relationship specialists" (Wood, 2001).

## Method

### Participants

The diary data were gathered from 95 women and 55 men in 95 families. The families were recruited via day-care

centers located in Central Finland as a part of a larger research project on the daily life of families with young children (the Palette study) in which a total of 204 women and 161 men in 208 families took part. To be eligible, families had to have at least one child under the age of 7. In the subsample utilized in this study participants were also required to have a spousal relationship (marriage, cohabitation, or dating). Both spouses' participation was encouraged but not required. Altogether 95 women and 88 men filled in the diaries which were utilized in this study. Those participants ( $n=33$  men) who did not give any answers during the diary week on the study question were excluded from the analyses; this resulted in a total of 95 female and 55 male participants.

The women were 35.14 ( $SD=4.83$ , range 22–48) and men 36.27 ( $SD=5.73$ , range 23–56) years of age. Compared to the population of Finnish parents the sample was relatively highly educated as 62.11% of women and 43.64% of men had a university degree (for more about representativeness see Rönkä, Malinen, & Lämsä, 2009). Most of the women (78.95%) and men (94.55%) were employed. The women had lived together with their partners for 11.36 years ( $SD=4.37$ , range .25–24.33) and men for 12.11 years ( $SD=4.69$ , range .25–24.33). A majority (women 85.45%, men 83.64%) of the participants were married and most (women 92.63%, men 90.91%) lived in so called nuclear families (as an alternative to reconstituted families). The women had 2.18 ( $SD=.89$ , range = 1–6) and the men 2.15 ( $SD=.76$ , range = 1–4) children.

### Procedure

Each participant was asked to individually complete a paper-and-pencil diary on seven consecutive days, from Monday to Sunday, every evening just before going to bed. The diaries consisted of seven identical spreadsheets and included both structured (e.g., work-family reconciliation, time use, spousal satisfaction) and open questions (positive and negative moments in spousal relationship and with the children). The instruction for the question on positive spousal moments used in this study was "Please write down a good moment, situation or event concerning your spousal relationship today. You may describe what happened, what you felt, thought, perceived etc."

### Coding procedure

The diary entries were transcribed verbatim. The analysis of the qualitative diary data was started by carefully reading through all the written descriptions of positive spousal moments. Diary entries that included entirely separate events or a series of events (e.g., "shared lunch, nice text-message") were divided into separate descriptions that were analyzed separately. Consequently, for any one person there could be several descriptions each day.

### *Categorization of activities*

The categorization of activities was based on explicitly expressed aspects of diary descriptions. The first author identified preliminary categories. Where necessary, the initial categorization was modified in co-operation with the second author. One description could be coded as belonging to one or more than one category. Descriptions that were coded into multiple categories were mainly moments in which many activities were present at the same time (e.g., "When the children were in bed we spent some time together. We watched TV and talked about things."). The categories were developed inductively, but their names were influenced by previous studies (e.g., Canary, Stafford, Hause, & Wallace, 1993; Dainton, 1998) in cases where similar categories could be found.

To evaluate the inter-rater reliability of the codings, 22% of the descriptions were re-coded by a research assistant. The Cohen's kappa was .82, indicating almost perfect agreement between the raters.

### *Thematic analysis of children's role*

A further analysis was conducted to answer our second research question and to clarify the role of children for positive spousal moments. Interestingly, our attention had already been drawn to the large number of child-related descriptions during the process of categorizing the activities in the diary data. Methodologically our analysis on the role of children followed thematic analysis as defined by Braun and Clarke (2006). According to them, thematic analysis can be utilized to identify, analyze, and interpret patterns in the data. Thematic analysis at the latent level goes beyond the explicitly expressed content of data and, in our study, beyond the concrete contents of the activities expressed in the diary descriptions. The thematic analysis was carried out by two of the authors. The first and third author separately read through all the descriptions and identified descriptions in which children were present (either concretely or in the abstract). After establishing preliminary themes on the basis of these data the authors met to discuss and refine those themes. The analysis was thus inductive in nature, rather than theoretically driven. After reaching agreement about the themes the two authors independently identified the most dominant theme for all the child-related descriptions of good spousal moments; Cohen's kappa indicating inter-rater reliability for women's themes was .87 and for men's .88. Throughout the analysis attention was paid to the similarities and differences in women's and men's descriptions.

## **Results**

### *Descriptive results*

The data consist in total of 789 diary descriptions of which 535 were written by women and 254 by men.

These descriptions produced a total of 1007 codings (702 for women, 305 for men). When comparing spouses in the study ( $n = 55$  couples), women both wrote answers on more days (for women  $M = 5.55$ ,  $SD = 1.43$ ; for men  $M = 4.44$ ,  $SD = 2.01$ ;  $t(54) = 4.24$ ,  $p < .001$ ) and reported more positively experienced moments than their partners (for women  $M = 6.20$ ,  $SD = 2.02$ ; for men  $M = 4.62$ ,  $SD = 2.27$ ;  $t(54) = 5.05$ ,  $p < .001$ ). The women's data also generated more codings (for women  $M = 7.95$ ,  $SD = 2.74$ ; for men  $M = 5.51$ ,  $SD = 3.24$ ;  $t(5) = 5.13$ ,  $p < .001$ ). The more days in which a participant gave descriptions during the diary week ( $r = .40$ ,  $p = .002$ ) and the larger her or his total number of descriptions was ( $r = .39$ ,  $p = .003$ ), the more active in answering also was her or his partner. In addition, the more codings that a participant's data generated, the richer also was her or his partner's data ( $r = .32$ ,  $p = .019$ ).

### *What kinds of activities are present in the descriptions of positive spousal moments?*

Seven categories of activities were derived from the data: doings, conversations, positivity, presence, physical intimacy, support, and conflict management (see Table 1 and the Appendix). These categories were further divided into subcategories. The activity mentioned (at least once during the diary week) by the largest proportion of both women and men was *doings* (e.g., "It was nice to have a meal together with the whole family after such a long time. An unusual pleasure, as I have so little free time."). *Doings* included repetitive routines, leisure activities, responsibilities related to parenting and housework, and favors done for the spouse. *Doings* described as positive moments included activities performed individually for the spouse, together with spouse or with the whole family. Participants also frequently referred to *conversations* in their descriptions, while also frequently refraining from verbalizing their content; instead, it was just mentioned that talking with the spouse was enjoyable and important (e.g., "We had a good conversation."). When the content of a conversation was mentioned, it was most often catching up.

In the descriptions categorized as *positivity* participants described their own and their partner's way of behaving, feeling or thinking, use of humor, and expressions of affection, such as complimenting the other or giving a gift (e.g., "I bought new slippers for my wife to replace her shabby old ones, she was happy and surprised"). In addition, some participants mentioned positive experiences in another area of life that they considered to spillover to the spousal relationship. The descriptions in the category of *presence* highlighted the importance of having time to be together as a couple or as a family (e.g., "In the morning a moment to be together"). Also, time for oneself was emphasized. This individual time was often made possible through the partner's help, such as taking care of children. When *physical intimacy* was brought up by the participants, they most

Table 1. Categorization of activities

Category / Subcategory	% of participants who mentioned the (sub)category at least once		$\chi^2 (df = 1)$	Mean of descriptions in which (sub)category mentioned ( $SD$ )	
	Women	Men		Women	Men
Doings	88.42	80.00	ns	2.84 (1.89)	1.91 (1.59)
Routines and basic needs	37.89	29.09	ns	.57 (.91)	.38 (.71)
Leisure	54.74	52.73	ns	.89 (1.01)	.84 (1.00)
Shared tasks	63.16	38.18	8.75**	1.01 (1.02)	.49 (.72)
Favors	30.53	14.55	4.79*	.45 (.86)	.22 (.63)
Other doings	8.42	7.27	ns	.08 (.28)	.09 (.35)
Conversations	70.53	41.82	11.96**	1.45 (1.30)	.64 (.91)
Catching up	38.95	18.18	6.98**	.53 (.73)	.22 (.50)
Exchange of views on family issues	16.84	0.00	10.37**	.19 (.45)	.00 (.00)
Planning and scheduling	16.84	10.91	ns	.22 (.55)	.13 (.39)
Problem solving	4.21	0.00	ns	.04 (.20)	.00 (.00)
Other conversations	37.89	23.64	ns	.54 (.81)	.31 (.61)
Positivity	52.63	45.45	ns	.82 (.99)	.85 (1.15)
Positive mood and way of behaving	14.74	16.36	ns	.21 (.56)	.20 (.49)
Positive cognitions	5.26	3.64	ns	.05 (.22)	.04 (.19)
Humor	21.05	14.55	ns	.24 (.50)	.24 (.64)
Expressions of affection	24.21	16.36	ns	.29 (.60)	.25 (.65)
Spillover	5.26	12.73	ns	.05 (.22)	.13 (.34)
Presence	50.53	52.73	ns	.67 (.79)	.73 (.78)
Being together	14.74	27.27	ns	.19 (.49)	.33 (.58)
Reunions	18.95	21.82	ns	.20 (.43)	.25 (.52)
Individual time	25.26	14.55	ns	.29 (.54)	.15 (.36)
Physical intimacy	47.37	41.82	ns	.86 (1.19)	.89 (1.37)
Sexual intercourse	6.32	3.64	ns	.09 (.41)	.09 (.55)
Physical affection	44.21	40.00	ns	.78 (1.14)	.80 (1.19)
Support	22.11	20.00	ns	.26 (.53)	.27 (.62)
Advice	7.39	3.64	ns	.07 (.26)	.04 (.19)
Emotional support	17.89	20.00	ns	.19 (.42)	.24 (.64)
Conflict management	14.74	9.09	ns	.19 (.49)	.13 (.43)
Miscellaneous	7.39	3.64	ns	.08 (.32)	.04 (.19)

Note: N of participants = 95 women and 55 men. N of descriptions = 789 (535 from women, 254 from men). N of codings = 1007 (702 for women, 305 for men).

often described being close to their partner (such as sitting next to each other on a sofa), hugging or kissing. Sexual intercourse was also sometimes mentioned. In the descriptions of *support* and *conflict management* participants told about giving and receiving support and advice, and about verbal and non-verbal attempts to avoid or resolve conflicts. Finally, the category *miscellaneous* includes the few diary descriptions that were too vague or general in nature to be assigned to any of the other categories.

#### Do women and men describe similar activities?

A few differences between women and men were found in the categories of positive spousal moments (see Table 1). The analyses were conducted using cross-tabulations and two-sided Fisher's exact tests in SPSS version 15.0. In the main categories differences were found in conversations, and in the subcategories in catching up, exchanging views on family issues, shared tasks, and favors. In all these cases smaller proportion of men than women reported on these activities during the diary week.

#### How are children described in positive spousal moments?

The role of children in positive spousal moments was notable throughout the data. Children were concretely referred to in every third diary description (30.84% for women, 27.95% for men); in addition, there were several other descriptions in which children's influence or presence was probable although not expressed directly in words. Three separate themes related to the role of children characterized the descriptions of positive spousal moments. Children were described as a landscape for the spousal relationship, as participants in family life, and as a shared responsibility (see Table 2).

#### Children as a landscape for the spousal relationship

When children were mentioned in positive spousal moments, they were not always portrayed as active participants in that moment; rather, participants used children and parenthood to locate positive spousal moments in time and in place. The theme "children as a landscape for the spousal

Table 2. Themes related to children's role in positive spousal moments.

Category/subcategory	Prevalence of the most prominent theme in child-related descriptions <sup>1</sup>		Data example
	Women	Men	
Children as a landscape for the spousal relationship	10.37	20.00	"I was in the kitchen checking our child's homework when my spouse walked by. He poked me in the rump as a joke. We kissed. I felt good because he did it so easily and 'not as an obligation'."
Children as participants in family life			
<i>Couple time without children</i>	29.27	32.86	"We discussed adult things in the morning while the boys were still asleep. And that was nice."
<i>Shared family time</i>	23.17	35.71	"We were at home together, as a family."
Children as a shared responsibility	37.20	11.43 <sup>2</sup>	"It was nice that my husband woke up together with our son in the morning and I had an opportunity to sleep for one more hour."

Note: <sup>1</sup> = Children were concretely referred to in 30.84 % of women's and 27.95 % of men's diary descriptions.

<sup>2</sup> = The difference between women and men is statistically significant ( $\chi^2(3) = 17.56, p = .001$ ; adjusted residual for women = 3.96).

"relationship" was identified as most dominant in 10.37% of women's and 20.00% of men's child-related descriptions. One male spouse, for example, while reporting that on Sunday he enjoyed having fun with his partner, also described this fun as taking place during the time when they were taking the children out: "We threw snowballs at each other when we took the children out. It was fun. . ." Descriptions of positive daily moments in which children and parenthood were presented as a sort of a "background variable" highlighted the spousal relationship as something that in daily family life is constantly integrated, alternated, and compared with parenthood.

#### *Children as participants in family life*

Both the presence and the absence of children were regarded as important for the spousal relationship in the descriptions of positive moments. Participants mentioned in their descriptions whether or not the children were present during the activity in question. On the one hand, *couple time without children* was often (prevalence for women 29.27%, for men 32.86%) positive moment for the spousal relationship. These "one-on-one moments" were often spent at home with the children nearby but not actually present, for example, when the children were in bed or watching TV. Alternatively, such moments were made possible with help from other people, usually a child-carer or a grandmother. Participants described the atmosphere during couple moments as relaxed and peaceful. Private moments without children were also described as rare and as something that is hard to achieve. The descriptions demonstrated that the parents made effective use of

even the shortest possibilities to be together; for example, many participants wrote about having a discussion while driving to work.

On the other hand, it was also evident from the descriptions that the participants highly valued *shared family time*, that is, time spent together with both spouse and children. This theme was present in 23.17% of women's and 35.71% of men's child-related moments. For couples with young children family time meant shared activities like eating, having a sauna, playing, or participating in events, such as going to watch an ice-hockey game. We concluded, however, that for the participants the content of the activity was often less important than the mere presence of all the family members. In many descriptions the content of the activity was not even mentioned: simply, being together as a family was described. Some participants mentioned that family time was usually hard to find because of time pressures. Interestingly, despite the instruction to describe a good moment in the spousal relationship, when describing family time many participants stressed that the children enjoyed being together as a family and were in a happy mood.

#### *Children as a shared responsibility*

In their descriptions of positive spousal moments the participants presented children as targets of parenting and parenthood as something to be shared with their partner. Sharing could be done by taking part in parenting activities, but also by sharing thoughts, feelings, and experiences related to children and parenthood. Sharing parenthood was described as valuable for individual spouses,

for the spousal relationship, and for the children. Children were referred to as a shared responsibility more often by women than men; among women 37.20% of child-related moments reflected this theme, as against 11.43 among men ( $\chi^2(3) = 17.56, p = .001$ ; adjusted residual for women = 3.96).

Sharing parenthood was *important for individual spouses* as their partner's participation in childcare gave them free time and an opportunity to rest. A notable feature was that both women and men emphasized men's participation in parenting, whereas women's parenting activities were less often mentioned. One woman verbalized the issue of gender as follows: "Our younger boy learned how to stand and was tired because of the trip, so my husband helped and took responsibility. It felt good, because for many it's always mother."

Sharing parenthood connected partners to each other and was thus *important for the spousal relationship*. Child-related conversations that were described as positive spousal moments created feelings of mutual understanding, togetherness, and pleasure. It is notable, when looking back over the categorization of activities presented earlier in the results, that child-related conversations were reported only by women in our data. In addition to talking, such positive feelings were also sometimes generated by sharing some daily parenting activities, such as cooking a meal for the family together.

A third reason for the value attributed to sharing parenthood was its *importance for children*. In particular, "good quality" parenting was seen as important for children's well-being. The participants – mainly women – stated that they were happy to see their spouse take care of the children "well" and invest in the children's well-being. One woman, for example, was happy that the whole family took part in a school event and stated that "I appreciate my husband's devotion to the children as well. He makes all us women in the family feel important." In its emphasis on children's well-being this theme is similar to a previous theme, family time.

Taken together, in everyday life children can be seen as a landscape in which the parental spousal relationship is lived. Children, however, also have a deeper meaning for their parents' relationship maintenance as fellow participants in family life and as targets of shared parenting. On the level of parents' everyday experiences, the well-being of children, the spousal relationship and the family system as a whole are overlapping. The well-being of children enhances the sense of togetherness both between the partners and within the family.

## Discussion

In this study positive spousal moments and activities that momentarily sustain desired qualities in relationships were studied among parents of young children. This was done

by using diary data and building on two research traditions – the relationship maintenance literature and the everyday approach. By combining these traditions and focusing on momentary well-being in spousal relationships, new aspects of maintenance were highlighted. In the daily life of couples, the specific content of spousal behaviors is not always in focus; rather, spouses emphasize the importance of having possibilities to be together. Also, according to the findings of this study, the role of children in their parents' relationship maintenance was so foregrounded that it deserves further research attention.

### **What do positive spousal moments reveal about daily relationship maintenance?**

In this study, seven types of activities were identified as present during positive spousal moments: doings, conversations, presence, positivity, physical intimacy, support, and conflict management. Thus, for the most part our categorization corresponds both to previous categorizations of maintenance activities (e.g., Bell, Daly, & Gonzales, 1987; Dindia & Baxter, 1987) and to categorizations of daily activities and interactions (e.g., Alberts et al., 2005; Bruegg & Pearson, 1997). For example, conflict management and spousal support are widely mentioned in previous categorizations as ways of maintaining relationships. All the maintenance activities presented in connection with the development of the RMSM can also be found in some form in our categorization.

In the process of confirming the current understanding of relationship maintenance, a new understanding also emerged, as the data analyzed in this study showed many unique features. First, in our data positive spousal moments involving presence occurred with high frequency. In the descriptions assigned to this category the presence – or conversely absence – of the spouse was central. This category has rarely been identified previously, although Dindia and Baxter (1987) introduced a category similar to our sub-category "being together." In their study, "time together" refers to "spending more time together with little regard as to how that time is spent" (p. 150).

These results suggest that previous studies, using mostly questionnaire data and relying on spouses' ability to identify also less conscious maintenance activities, may have overlooked the importance of spousal time that is not so heavily defined by certain activities, such as taking care of tasks or supporting the partner. When spouses are asked to describe how they maintain their relationship, spousal presence may seem too trivial and mundane to be mentioned. However, on the basis of this study, at least for parents of young children, simply being together is sometimes enough to bring about a positive moment. The importance of presence is understandable, as we know that, compared to non-parents, parents are more likely to experience spousal time pressures and to feel that they do

not have enough time to spend alone with their spouse (Roxburgh, 2006). The fact that parents enjoyed having time together "without anything special to do" may also reflect a wish to slow down the pace of time spent with one another (see Roxburgh, 2006). Probably also related to the shortage of time experienced by parents of young children is the appreciation of individual time facilitated for one partner by the other partner that emerged in our data.

In addition to descriptions involving presence, the everyday approach to relationship maintenance evoked several descriptions of doings, including, among others, shared tasks. The parents of young children enjoyed performing these tasks both individually for each other and for the family as well as together and with their children. In the maintenance literature, discussion about shared tasks often focuses on the fair division of tasks and on acts performed by individuals which comply with this criterion (e.g., Stafford & Canary, 1991). Our study showed that, in everyday life, sharing tasks can also mean sharing by doing together.

Conversations were also often experienced as positive spousal moments; however, the content of these conversations was less often verbalized by the participants. This may indicate that regardless of the topic of a conversation, sharing thoughts is regarded as rewarding. The importance of intimate disclosure of one's thoughts has often been emphasized in previous categorizations of relationship maintenance (e.g., Dainton, 1998; Dindia & Baxter, 1987; Stafford et al., 2000). This kind of openness about one's feelings and having conversations about the state of the spousal relationship, however, were hardly ever mentioned in our data. In our data, when the content of a conversation was expressed, it was most often related to daily events and experiences. Spouses shared their everyday lives through talk. As Alberts et al. (2005) conclude, it may not just be talk *about* relationships but rather talk *in* relationships that affect partners' views about their relationship.

#### ***The role of children in positive spousal moments***

The thematic analysis on the role of children in our data revealed that children were present – either concretely, in thoughts or as a part of the context – during many of the positive spousal moments reported. Thus, on the basis of our study, children are the everyday context in which their parents' spousal relationship is experienced, lived, and maintained. This finding broadens the existing relationship maintenance literature which has focused mainly on the two partners in the relationship and their respective contribution to the relationship without examining the role of the family as a context in which the relationship takes place. In future, relationship maintenance literature should pay more attention to larger contexts of this kind.

Our analysis suggests that children are regarded by their parents as participants in family life whose presence and absence frames positive spousal moments. The presence of children in the couple relationship is usually discussed in the research literature from the viewpoint of its deleterious effects on their parents' spousal relationship (see Twenge et al., 2003). Young children need almost constant care, and possibilities for spouses' to enjoy one-on-one time are limited. Also in our study, the parents of young children enjoyed moments during which they had the possibility to devote attention to their partner without needing to focus on the children. Our findings, however, suggest that in everyday life family time spent together with both spouse and children is also important for the spousal relationship.

Children had relevance for spousal moments also through the partners' roles and responsibilities as parents. Partners experienced shared parenting as important not only for themselves but also for their spousal relationship. According to our study, parenthood as a daily responsibility is thus not only about tasks that need to be shared equally, but also about activities that can create a sense of togetherness, joy, and commitment. Thus, it can be said that the spousal relationship is strengthened by parenting. Furthermore, parents evaluated each other's participation in parenthood through its influences on the children; children were perceived as enjoying both parents' participation. Thus, in assuring the well-being of their mutual relationship by sharing parenting activities, partners also assured their children's well-being. These findings are in accordance with the thinking of Cox and Paley (1997) about families as systems and the interdependence of family relationships. Different subsystems in the family are in constant interaction.

#### ***Women's and men's positive spousal moments***

Women and men reported similar activities in their descriptions of positive spousal moments. Except for conversations related to family issues and problem solving, all the activities in our categorization were mentioned by both women and men. However, some differences between the sexes were also found in the prevalence of different activities. Thus, our findings are consistent with Dindia's (2006) view on sex differences in communication: women and men differ in degree rather than in kind. The women in our study were in general more active in reporting activities that produced positive spousal moments. This more active reporting role of women was significant in the activity categories of conversations, specifically, conversations related to catching up and family issues. In addition, a larger proportion of women than men mentioned shared tasks and favors as positive moments.

Most of the earlier research (see Canary & Wahba, 2006; Ogolsky, 2007) has shown women to be more active in relationship maintenance than men. Our study did not

directly address the question of whether maintenance activities are *used* more by women or men. However, we found that women *focused* more often than men on certain activities – catching up, conversations about family issues, shared tasks, and favors – when describing positively experienced spousal moments. In describing these activities, the participants mentioned activities which were enacted by themselves, their partners or by both of them together. In fact, as discussed below, when describing shared tasks both women and men emphasized activities performed by men. Interestingly, Canary and Wahba concluded that in the maintenance literature the most consistent findings about the more active role played by women in the use of certain maintenance activities concern openness and the sharing of tasks. Thus, maintenance activities that on the basis of previous studies are used more actively by women than by men seem to attract the attention of women more often than that of men as positive moments in daily spousal life.

As noted, our thematic analysis suggested that the participation of men in childcare and housework was emphasized by both women and men. It may be that women's share in parenting is taken for granted, and that, as Stafford (2003) argues, open-ended questions encourage participants to mention issues that they find more of a challenge. Among Finnish families with young children gender equality is widely accepted as the norm (Perälä-Littunen, 2007; Pfau-Effinger, 2004). However, both Finnish men and women share the view that the present situation is not entirely satisfactory and that fathers should increase their participation in child care and upbringing (Niemiinen, 2008). It seems that this tendency toward greater equality in family life was also manifested in our data since both men and, especially, women reported men's participation in parenting and housework as positive spousal moments. These findings call for further research, especially in the light of the findings of Weigel and Ballard-Reisch (1999) that couples' relational well-being may rest more upon the maintenance activities performed by women than by men.

#### ***Limitations, conclusions, and future research***

Some limitations regarding the procedures used in the study need to be acknowledged. We faced some challenges related to the nature of the data obtained using open-ended diary questions. As Stone, Kessler, and Haythornthwaite (1991) note, the use of open-ended diary questions may yield data that vary greatly in elaborateness. In our study, the brevity of some of the diary descriptions made it impossible, for example, to systematically categorize the data according to whose activities were being described. Descriptions such as "a back massage" or "in the morning a shared moment around the dining table" were not informative about whether giving or receiving a massage gave pleasure, or who shared the moment at the dining table. Our thematic analysis, however, addressed this issue of

agency from another viewpoint, finding that men's parenting activities received more attention in the descriptions of positive spousal moments. In our study, the solution to use open-ended question and not to utilize additional structured questions about, for example, agency in maintenance activities, was made in order to avoid prompting participants, to encourage them to answer as freely as possible, and to limit the burden of taking part in an extensive research project.

Another issue raised in our study concerns the relationship between the activities identified and relational maintenance. The question has arisen whether previous studies that have relied on participants' ability to name the ways they use to maintain their relationships have ignored some aspects of relational maintenance. In the present study, however, the question is rather whether our categorization includes activities that might not be regarded as relational maintenance as this term is commonly defined. It might be asked whether some of the activities described in our data are better seen as consequences of successful relationship maintenance or whether they simply happen to take place at a point where the spousal relationship is experienced as positive. We consider that the answer to both these questions is probably "yes" in some cases. This does not, however, weaken the conclusion that can be drawn on the basis of this study: the maintenance activities identified have importance for spousal well-being on the experiential level of spouses. How these activities are connected to relationship well-being on the level of statistical significance requires another study.

This study adopted the everyday approach to relational maintenance in line with, for example, Canary and Stafford (1992) and Duck (2008), who recommend the study of everyday behaviors and use of diaries in maintenance research. The everyday perspective on relationship maintenance revealed that various repetitive, mundane and routine activities, tasks, and interactions are present during moments of spousal satisfaction. In addition to activities that have often been identified in previous studies this study focusing on the parents of young children revealed the importance of just having time and the opportunity to be together. The study showed further that sustaining momentary spousal well-being among parents does not involve the spouses alone. In families with young children spousal relationship maintenance does not exist in isolation – it is influenced to a great extent by children. In everyday family life the spouses experience, live through and interpret different roles at the same time. Moreover, when the focus is on everyday family life, the interconnections between roles become visible. In future research it would be important to take cognizance of the fact that spouses simultaneously perform other significant roles, such as being a mother or a father. Additionally, the importance for spousal relationship maintenance of the broader processes and interactions of the family system deserve further study.

## References

- Alberts, J.K., Yoshimura, C.G., Rabby, M., & Loschiavo, R. (2005). Mapping the topography of couples' daily conversations. *Journal of Social and Personal Relationships*, 22, 299–322.
- Bell, R.A., Daly, J.A., & Gonzales, M.C. (1987). Affinity-maintenance in marriage and its relationship to women's marital satisfaction. *Journal of Marriage and the Family*, 49, 445–454.
- Bolger, N., Davis, A., & Rafaeli, E. (2003). Diary methods: Capturing life as it is lived. *Annual Review of Psychology*, 54, 579–616.
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3, 77–101.
- Bruess, C.J.S., & Pearson, J.C. (1997). Interpersonal rituals in marriage and adult friendship. *Communication Monographs*, 64, 25–46.
- Canary, D.J., & Stafford, L. (1992). Relational maintenance strategies and equity in marriage. *Communication Monographs*, 59, 243–267.
- Canary, D.J., & Stafford, L. (2001). Equity in the preservation of personal relationships. In J.H. Harvey & A. Wenzel (Eds.), *Close romantic relationships: Maintenance and enhancement* (pp. 133–151). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Canary, D.J., Stafford, L., Hause, K., & Wallace, L.A. (1993). An inductive analysis of relational maintenance strategies: Comparisons among lovers, relatives, friends, and others. *Communication Research Reports*, 10, 5–14.
- Canary, D.J., Stafford, L., & Semic, B.A. (2002). A panel study of the associations between maintenance strategies and relational characteristics. *Journal of Marriage and Family*, 64, 395–406.
- Canary, D.J., & Wahba, J. (2006). Do women work harder than men at maintaining relationships? In K. Dindia & D.J. Canary (Eds.), *Sex differences and similarities in communication* (pp. 359–377). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Cox, M., & Paley, B. (1997). Families as systems. *Annual Review of Psychology*, 48, 243–267.
- Dainton, M. (1998). Everyday interaction in marital relationships: Variations in relative importance and event duration. *Communication Reports*, 11, 101–110.
- Dainton, M. (2003). Framing the maintenance of relationships through communication: An epilogue. In D.J. Canary & M. Dainton (Eds.), *Maintaining relationships through communication: Relational, contextual, and cultural variations* (pp. 299–321). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Dainton, M., & Aylor, B.A. (2002). Routine and strategic maintenance efforts: Behavioral patterns, variations associated with relational length, and the prediction of relational characteristics. *Communication Monographs*, 69, 52–66.
- Dainton, M., & Stafford, L. (1993). Routine maintenance behaviors: A comparison of relationship type, partner similarity, and sex differences. *Journal of Social and Personal Relationships*, 10, 255–271.
- Daly, K.J. (2001). Deconstructing family time: From ideology to lived experience. *Journal of Marriage and Family*, 63, 283–294.
- Dindia, K. (2003). Definitions and perspectives on relational maintenance communication. In D.J. Canary & M. Dainton (Eds.), *Maintaining relationships through communication* (pp. 1–28). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Dindia, K. (2006). Men are from North Dakota, women are from South Dakota. In K. Dindia & D.J. Canary (Eds.), *Sex differences and similarities in communication* (pp. 3–20). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Dindia, K., & Baxter, L.A. (1987). Strategies for maintaining and repairing marital relationships. *Journal of Social and Personal Relationships*, 4, 143–158.
- Dindia, K., & Canary, D.J. (1993). Definitions and theoretical perspectives on maintaining relationships. *Journal of Social and Personal Relationships*, 10, 163–173.
- Driver, J., & Gottman, J. (2004). Daily marital interactions and positive affect during marital conflict among newlywed couples. *Family Process*, 43, 301–314.
- Duck, S. (2008). Steady as (s)he goes: Relational maintenance as a shared meaning system. In D.J. Canary & L. Stafford (Eds.), *Communication and relational maintenance* (pp. 45–60). Bingley, UK: Emerald.
- Felski, R. (1999–2000). The invention of everyday life. *New Formations*, 39, 15–31.
- Lawrence, E., Rothman, A., Cobb, R.J., Rothman, M.T., & Bradbury, T.N. (2008). Marital satisfaction across the transition to parenthood. *Journal of Family Psychology*, 22, 41–50.
- Nieminen, T. (2008). *Gender equality barometer 2008* (Publications of the Ministry of Social Affairs and Health 2009:2). Helsinki, Finland: Ministry of Social Affairs and Health.
- Ogolsky, B.G. (2007). Antecedents and consequences of relationship maintenance in intimate relationship. *Dissertation Abstracts International: Section A: Humanities and Social Sciences*, 68(2), 746. (UMI No. 3254709).
- Perälä-Littunen, S. (2007). Gender equality or primacy of the mother? Ambivalent descriptions of good parents. *Journal of Marriage and Family*, 69, 341–351.
- Pfau-Effinger, B. (2004). *Development of culture, welfare states and women's employment in Europe*. Aldershot, UK: Ashgate.
- Rönkä, A., & Korvela, P. (2009). Everyday family life: Dimensions, approaches, and current challenges. *Journal of Family Theory & Review*, 1, 87–102.
- Rönkä, A., Malinen, K., & Lämsä, T. (2009). *Perhe-elämän paletti – Vanhempan ja puolison vaillelevassa arjessa* [The palette of family life – As a parent and as a spouse in fluctuating daily life]. Jyväskylä, Finland: PS-kustannus.
- Roxburgh, S. (2006). "I wish we had more time to spend together . . .": The distribution and predictors of perceived family time pressures among married men and women in the paid labor force. *Journal of Family Issues*, 27, 529–553.
- Stafford, L. (2003). Maintaining romantic relationships: A summary and analysis of one research program. In D.J. Canary & M. Dainton (Eds.), *Maintaining relationships through communication* (pp. 59–78). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Stafford, L., & Canary, J.D. (1991). Maintenance strategies and romantic relationship type, gender and relational characteristics. *Journal of Social and Personal Relationships*, 8, 217–242.
- Stafford, L., Dainton, M., & Haas, S. (2000). Measuring routine and strategic relational maintenance: Scale development, sex versus gender roles, and the prediction of relational characteristics. *Communication Monographs*, 67, 306–323.
- Stone, A.A., Kessler, R.C., & Haythornthwaite, J.A. (1991). Measuring daily events and experiences: Decisions for the researcher. *Journal of Personality*, 59, 575–607.
- Twenge, J.M., Campbell, W.K., & Foster, C.A. (2003). Parenthood and marital satisfaction: A meta-analytic review. *Journal of Marriage and the Family*, 65, 574–583.

- Weigel, D.J., & Ballard-Reisch, D.S. (1999). Using paired data to test models of relational maintenance and marital quality. *Journal of Social and Personal Relationships*, 16, 175–191.
- Wood, J.T. (2001). *Gendered lives: Communication, gender, and culture* (4th ed.). Belmont, CA: Wadsworth.

#### Appendix 1. Categorization of activities

Category/ Subcategory	Meaning	Data example
<b>Doings</b>		
<i>Routines and basic needs</i>	activities that are repetitive in nature, e.g., meals, sleeping, and – as a Finnish regular tradition – having a sauna	“We ate together.”
<i>Leisure</i>	mainly irregular activities that are performed out of enjoyment, e.g., trips, media usage, parties, and sports	“We went for a walk in town.”
<i>Shared tasks</i>	activities that spouses are responsible for, e.g., taking care of children, housework, and home maintenance work	“He took the children to their hobbies and picked them up.”
<i>Favors</i>	activities that a person is not responsible for, e.g., helping the other with her or his duties, or giving a massage	“I got a massage for my sore shoulders.”
<i>Other doings</i>	activities for which no details are provided; activities that do not belong to any of the other subcategories	“We did stuff together.”
<b>Conversations</b>		
<i>Catching up</i>	talk during which spouses tell each other what they have experienced or felt while they have been apart	“We exchanged news and talked about funny moments.”
<i>Exchanges of views on family issues</i>	talk related to the family, e.g., parenting and house work	“We talked about our children.”
<i>Planning and scheduling</i>	planning of future and talking or dreaming about it; making arrangements or schedules	“We made plans for the winter holidays.”
<i>Problem solving</i>	talk about problems or concerns in couple’s life that are not regarded as arguments by the participants	“We pondered together what to do about our neighbors’ endless complaints.”
<i>Other conversations</i>	talk the subject of which is not mentioned; conversations that do not belong to any of the other subcategories	“My husband took me to the morning train, had a nice moment of conversation.”
<b>Positivity</b>		
<i>Positive mood and way of behaving</i>	being in a positive mood, perceiving the other’s positive mood or having a positive tone in the interaction between the spouses	“Pleasant evening, wife positive.”
<i>Positive cognitions</i>	positive thoughts; no interaction between the partners	“Thoughts about how reliable my husband is.”
<i>Humor</i>	verbal and non-verbal humor between the partners, e.g., jokes and teasing	“Situation comedy of daily life, we laughed together for some time.”
<i>Expressions of affection</i>	mainly verbal expressions of affection, e.g., praising, thanking and saying “I love you”; congratulation, compliments, gifts	“I called my wife from the work in the afternoon and she answered ‘My love’.”
<i>Spillover</i>	well-being in other areas of life, for example in working life, or general fluency of life that spills over to the spousal relationship	“My husband told me that his job position will be permanent.”
<b>Presence</b>		
<i>Being together</i>	spouse’s presence or having time to be together seen as important; no particular way of interacting or behaving mentioned	“In the morning we had time together, great.”
<i>Reunions</i>	the pleasure of being together after being apart; greeting rituals when meeting after work or a trip	“Wife came home from a business trip.”
<i>Individual time</i>	having time to oneself, e.g., hobbies or resting; positive feelings related to being apart, e.g., missing a partner	“After doing my exercise the sauna was heated for me. For once it was nice to have a sauna alone.”

Category/ Subcategory	Meaning	Data example
Physical intimacy		
<i>Sexual intercourse</i>	sexual intercourse	"We had sex, it relaxed me."
<i>Physical affection</i>	other forms of physical intimacy, e.g., hugs, kisses, and being in close proximity	"Morning hug and kiss."
Support		
<i>Advice</i>		
<i>Emotional support</i>	interactions the purpose of which is to advise or teach the spouse supporting or encouraging the partner in a situation in which some kind of a challenge or problem is present	"He gave me advice on driving." "On the phone I was able to comfort my partner in her worries at work."
Conflict management	verbal and non-verbal attempts to avoid or resolve conflicts; settlements of conflicts	"My husband apologized his behavior. It felt good, but (real) forgiveness was difficult."
Miscellaneous	answers that are too vague or general in nature to be assigned to any of the other categories	"Shared things with the partner."

## IV

### **CAPTURING DAILY FAMILY DYNAMICS VIA TEXT MESSAGES: DEVELOPMENT OF THE MOBILE DIARY**

by

Anna Rönkä, Kaisa Malinen, Ulla Kinnunen, Asko Tolvanen, &  
Tiina Lämsä, 2010

*Community, Work & Family, 13, 5–21.*

Reproduced with kind permission by Taylor & Francis Ltd.

## RESEARCH ARTICLE

### Capturing daily family dynamics via text messages: development of the mobile diary

Anna Rönkä<sup>a\*</sup>, Kaisa Malinen<sup>a</sup>, Ulla Kinnunen<sup>b</sup>, Asko Tolvanen<sup>c</sup>, and Tiina Lämsää<sup>a</sup>

<sup>a</sup>*Family Research Centre, University of Jyväskylä, Jyväskylä, Finland;* <sup>b</sup>*Department of Psychology, University of Tampere, Tampere, Finland;* <sup>c</sup>*Department of Psychology, University of Jyväskylä, Jyväskylä, Finland*

(Received 7 May 2008; final version received 13 November 2008)

In this paper we introduce a new tool, the mobile phone, for use in diary research. We demonstrate, with reference to two family studies conducted in Finland, how daily family dynamics can be captured by using the mobile diary. In both studies family members sent text messages (SMSs) in answer to structured diary questions three times a day over a one-week period. The participants kept also paper-and-pencil diaries. Two mobile diary items measuring mood (stressfulness and feelings of competence) both at home and at work are reported here as examples. For both items we found statistically significant daily and weekly variation as well as individual fluctuation. The data gathered by the mobile diary were congruent but not identical with the data gathered by the paper-and-pencil diary. The mobile phone method of data collection facilitated participants' answers at the agreed times and the participants reported that answering was easy and did not take too much time. The main limitation is the lack of space for answers; therefore, the few questions that are used have to be reliable and valid.

**Keywords:** diary studies; mobile technology; daily family life; family research; data collection

En este artículo se presenta una nueva herramienta para la recogida de datos, el teléfono móvil, y su uso en la realización de investigaciones de diario personal. Demostramos, a la luz de dos trabajos de investigación llevados a cabo en Finlandia, cómo se puede registrar la dinámica cotidiana familiar sirviéndose de un diario en teléfono móvil. En ambos trabajos los miembros de la familia respondían con mensajes de texto (sms) a preguntas de diario estructuradas, tres veces al día durante una semana. Los participantes también llevaban paralelamente diarios personales con pluma y papel. Aquí presentamos dos ejemplos de presupuestos de estado anímico (el estrés y el sentimiento de sentirse capacitado) calculados tanto en casa como en el trabajo. En ambos estados anímicos pudimos observar fluctuaciones significativas tanto diarias como semanales. Los datos recogidos con el diario en móvil eran congruentes aunque no totalmente idénticos con los del diario con pluma y papel. El método de recogida de datos con móvil facilitaba que los participantes respondiesen a las horas acordadas. En opinión de los participantes era fácil responder y no llevaba mucho tiempo. La limitación

---

\*Corresponding author. Email: anna.ronka@jamk.fi

más importante de este método es la escasez de espacio de respuesta, por lo que las preguntas del diario en móvil deben ser fiables y válidas.

**Palabras claves:** investigación de diario personal; telefonía móvil; vida cotidiana familiar; investigación familiar; recogida de datos

During recent years family research in which data are collected using a diary method has enormously expanded. The growing interest of family researchers in the diary method goes hand in hand with the research aim of getting close to everyday family situations, capturing the daily dynamics of family life, and hearing the different voices in the family. The development of the tools used in diary research has also been rapid. The traditional paper-and-pencil method has been replaced, or at least complemented, by a variety of new technological tools and innovations such as pagers, telephones, and palmtops (e.g., Bass, Linney, Butler, & Grywacz, 2007; Larson, 1989; Perrez, Schoebi, & Wilhelm, 2000). In this paper we introduce a new tool for diary research, the mobile phone, which we have used in two studies among Finnish families. Thus, our aim is to look at the extent to which relevant aspects of everyday family life can be captured by the mobile diary.

### ***Daily family dynamics as a challenge to researchers***

A focal point in current family research is a methodological one: how, that is, by what methods, can the relevant aspects of daily family life be captured in an ecologically valid way. The family is a dynamic system which is affected by both internal and external factors; therefore, the family as a system is in constant flux (Cox & Paley, 1997; Gerris, 1990). The dynamic nature of family life becomes clear, for example, in the evening, at so-called rush hour, when parents and children come home from work, school, and day care (e.g., Galinsky, 1999; Schulz, Cowan, Cowan, & Brennan, 2004). At that time family interactions are heavily influenced by numerous demands, strains, and frustrations (Larson & Richards, 1994). Every family member carries home experiences and emotions from their own different life spheres. Strong feelings experienced by one family member are transmitted to other family members (Larson & Almeida, 1999) promoting either a positive or negative atmosphere in the family. Everyday family life is subject to temporality such as daily and weekly rhythms. There are times in which life is hectic in terms of emotions, time schedules, and actions, and other days and moments when daily life is peaceful and calm (e.g., Almeida & McDonald, 1998; Daly, 2001; Larson & Richards, 1994). An extra source of family dynamics is the fact that different family members perceive family life somewhat differently and that social expectations of their roles also differ (e.g., Demo & Cox, 2000; Galinsky, 1999; Larson & Richards, 1994; McKee, Mauthner, & Galilee, 2003). Taken as a whole, everyday family life presents an interesting research domain (for a review see Rönkä & Korvela, 2009); however, it also poses many challenges to researchers in their effort to capture rapidly changing situations and emotions.

### ***The daily diary approach and the new technologies***

One of the already widely used new methods in family research specifically targeted at capturing daily family dynamics are diaries (e.g., for reviews see Bolger, Davis, &

Rafaeli, 2003; Laurenceau & Bolger, 2005). The idea is to study family life for a limited time intensively, meaning, for example, several times a day over a period of one week. The aim is to capture the variation in emotions and interactions during the day and over the week. Such an approach allows researchers better possibilities to study causal relations and rapid changes. Compared, for example, to laboratory observations, the diary method is more ecologically valid since it gets close to real-life situations. The diary method is well suited to family research because it makes it possible to study all the family members at the same time and thus pay attention to their individual points of view. The method has its weaknesses and pitfalls as well, such as the time-consuming work of recruiting and informing participants. Diaries are most useful and work best when they are used in conjunction with other, more traditional methods such as the questionnaire, which give information about more stable aspects of family life (Laurenceau & Bolger, 2005).

Recently, the diary approach has been the focus of intensive development (see reviews by Bolger et al., 2003; Christensen, Barrett, Bliss-Moreau, Lebo, & Kaschub, 2003; Laurenceau & Bolger, 2005; Scollon, Kim-Prieto, & Diener, 2003). The data collection methods used in diary studies can be divided into two broad categories on the basis of the frequency of the data measurement points. The first of these is the Experience Sampling Method (ESM), the purpose of which is to report experiences several times a day. The second, more traditional data collection method, the 'daily diary approach' relies on reporting experiences only once a day, usually in the evening. In both these approaches reporting may occur either traditionally, by using paper and pencil, or by using electronic means, usually a computer, or by combining the two (e.g., Bolger et al., 2003). Diary methods can be categorized into three groups depending on whether the measurement points are interval-based (reporting at fixed times), signal-based (reporting when signaled), or event-based (reporting when certain things occur).

Lately, there has been much debate about the tools used in diary research (Green, Rafaeli, Bolger, Shrout, & Reis, 2006). The main question has been whether traditional paper-and-pencil would be better or worse than plastic, that is to say, computers or other high-tech-based tools in diary research. One central problem with the diary method concerns the compliance of the participants with the researcher's instructions, especially with regard to the timing of the diary report. There is always the risk that respondents will complete diaries later than required, which means that the data may be biased by retrospection (for more on backfilling see Piaseccki, Hufford, Solhan, & Trull, 2007). In this connection, high-tech-based reporting tools have been regarded as more reliable than paper-and-pencil (see also Perez et al., 2000).

Furthermore, many other benefits have been claimed for electronic-based diary tools. According to Green et al. (2006), these tools eliminate the need for costly and error-prone data entry, help in reminding participants of scheduled times for responses, and can prompt participants at fixed or random intervals. In turn, paper-and-pencil is not without its advantages. First and most importantly, paper-and-pencil is easy to use, whereas use of a computer may be difficult or at least uncomfortable for those who are not used to such technology (see Bass et al., 2007). Secondly, according to Takarangi, Garry, and Loftus (2006), paper-and-pencil is more flexible as it gives respondents greater freedom. Thirdly, paper-and-pencil does not require any special, and possibly costly, equipment. Broderick and Stone (2006),

however, concluded that several issues concerning the comparison between paper and plastic remain unsettled – and so the debate is far from over. We contribute to this debate here by introducing a new type of plastic, the mobile diary, which offers new possibilities in overcoming problems mentioned above in connection with electronic diaries.

### ***The aims of this paper***

The purpose of this paper is to demonstrate the use of mobile phones as a diary data collection tool in capturing daily family dynamics. Thus, we first illustrate our mobile diary system in general. Then we describe how we developed the system and minimized the limitations (e.g., the limit of space for answers due to the text message format) on the basis of our two studies. We sought answers to the following questions: (1) Can variation in daily moods be captured by the mobile diary? (2) Are the data collected by the mobile diary congruent with the data gathered by a paper-and-pencil diary? (3) Can the benefits of ‘plastic’, and especially in getting diary reports done at the right time, be reaped by using the mobile phone? (4) How user-friendly is the tool? (5) What are the costs of using it? Altogether, we were interested in knowing whether one could obtain reliable and valid information about daily family life using this kind of diary format.

## **Method**

### ***The general description of the mobile diary***

The mobile diary program, which was developed in cooperation with a local information technology firm, was tested in two studies: the first diary study (Pilot Study) took place during one week in autumn 2003 and the second one (Palette Study) three years later in autumn 2006. In both studies the data were collected in one wave, using additionally a paper-and-pencil diary and a questionnaire on demographics and factors related to work, school/day care, and family life. Thus, every evening, before going to bed, the participants also gave written answers to diary questions in a separate booklet. In each study all the participants were expected to have a mobile phone of their own and, furthermore, had to be clients of one of the more widely used operators as the diary program did not work in the case of the smaller operators (the market shares of the major operators are about 98% in Finland; Finnish Communications Regulatory Authority, 2007).

The design of our mobile diary was a combination of the interval and the event-based design – the reporting occurred at certain time periods which had been decided in accordance with the participant’s working schedule (see Bolger et al., 2003; Scollon et al., 2003). The one-week diary phase began on Monday morning and ended on the following Sunday evening. The participants answered three times a day using mobile phones. The reporting times, instructions, and the structured diary questions were given in a diary booklet which was mailed to every participant. The booklet was designed to be compact in size so that it could be easily carried around by the participants. The participants sent their answers, a list of 10 numbers, by short text messages (SMSs). On workdays the reporting times were in the morning before going to work, in the afternoon after work, and in the evening just before going to

bed; at weekends the morning answering time was a little later than on working days. We delivered the diary questions and answering schedule to the mobile technology firm, together with the mobile phone numbers of the participants, about one week before the diary week. We informed the families about the technical issues they needed to be aware of during a voluntary parents' evening before the studies commenced.

The mobile diary answers were sent directly to the database, and the participants were told that the program would not take delivery of answers that were not sent at the agreed times. Moreover, it was not possible to change the answers once they had been given. The diary program gave feedback about the transmission of answers and facilitated participants' answers at the agreed times. In both studies a message was sent to the participant by the data collection program according to whether the answers had been successfully received or not. When the answer had been successfully received, the message was simply 'Thank you for your answer.' In the case of a mistake in transmission, such as too many or too few responses, or if the participant had given a response that was not on the response scale, the feedback message was 'There was a mistake in your answer. Please send your answers again.' After the feedback message, the participant was able to resubmit his/her answers. Additional reminders were used differently in the two studies (described later). In both studies an online 24-hour helpline was available to participants in case of technical problems.

### ***The Pilot Study***

#### *Participants*

In our Pilot Study (Sallinen, Rönkä, Kinnunen, & Tolvanen, 2007), the main interest was in work–family interaction in families with adolescent children. The participants comprised 27 voluntary Finnish families (15 nuclear families, 3 step-families, 9 single mother families). Families were recruited from among the employees of a large health care organization. In all families both parents were working, most of them (67%) in lower white-collar occupations. The mothers were 42.1 and fathers 43.7 years old on average. The mothers were in either regular day work ( $n = 14$ ) or shift work ( $n = 13$ ) and they worked 40 hours on average per week, including overtime work whether the work was done in the workplace or at home. Fathers similarly worked 40 hours per week, and most of them ( $n = 14$ ) were in regular day work. The adolescents (17 girls, 10 boys) were 13.5 years old on average (range 11–17 years). Most of them ( $n = 22$ ) were comprehensive school pupils at the time the data were collected. All the adolescents and all the parents who had a regular day job answered the diary questions by mobile phone, but parents who had an irregular work schedule answered the diary questions using paper and pencil only. Therefore, in the Pilot Study the mobile diary sample consisted of 14 mothers, 14 fathers, and 27 adolescents.

#### *Diary questions*

The booklet included structured questions about work and domestic stressors, quality of mood, parent–child relationships, and the marital relationship. The five mood items (instruction: 'Please indicate your mood at this moment') were in

bipolar form: ‘anxious–relaxed’, ‘depressive–hopeful’, ‘excited–bored’, ‘angry–calm’, ‘tired–energetic’. The answers were given on a 5-point interval scale. Every evening, the participants were also asked, using paper and pencil, to write freely about the day (‘Describe this day in your own words, if you like’).

#### *Reminders*

In the Pilot Study, a short text message ‘We have not yet received your answers, please answer the diary questions as soon as possible’ was sent by the program to participants who had not yet answered half an hour before the end of the answering time.

#### *Main problems and limitations*

The Pilot Study indicated a few problems and limitations. First, the sample was too small and heterogeneous in terms of family type and working schedules to permit more sophisticated statistical analyses. Second, we were not fully satisfied with the questions in the mobile diary. They did not differentiate daily moods very well, as was shown by the low amount of variation. Also, the answers did not reveal negative moods, and thus gave an unrealistically positive picture of the participants’ emotional lives. However, the participants mentioned negative moods in their free reports in the qualitative part of the study: guilt, tiredness, irritation, and frustration. In addition, some of the participants reported that it was difficult to answer bipolar questions – they said that they sometimes experienced both ends of the scale at the same time. Third, there were minor unpredictable technical problems. Some of the adolescents had monthly limits on the use of their mobile phone, and two of them exceeded their limit during the diary week. Fortunately, they phoned us about this and we asked them to continue to report for the rest of the diary week by paper and pencil. Fourth, the reminders sent close to the deadline did not work very successfully; these messages did not improve the proportions of the answers. These limitations were taken into account in the further development of the diary system, as described next. The designs of the two studies and the most important developments in relation to the data collection (e.g. sample characteristics, diary design, diary questions, reminders) are summarized in Table 1.

### ***The Palette Study***

#### *Participants*

In the Palette Study in order to obtain a more homogeneous sample, we established the following inclusion criteria: (1) families should have two parents; (2) both parents should be in regular day jobs; and (3) families should have at least one child aged 0–6 (see Rönkä, Malinen, & Lämsä, 2009). These criteria were set so as to focus on families in a similar phase of family life and to be able to study the transmission between work, spousal relationship, and parent–child relationship. The participants were 45 mothers and 42 fathers from 45 dual-earner families (93% nuclear families, 7% reconstituted families) in which both parents were in regular day jobs. Mothers were 36.1 and fathers 36.9 years old on average. Mothers worked on average 35 hours

Table 1. Diary design in the two studies.

Design	The Pilot Study	The Palette Study
Sample characteristics	27 families (of whom 14 mothers, 14 fathers, and 27 adolescents kept mobile diaries)	45 families (of whom 45 mothers and 42 fathers kept mobile diary) → Bigger and more homogeneous sample
Diary design	One week, three times a day (in the morning, after work, in the evening)	One week, three times a day (in the morning, at work, in the evening) → Answering at work
Diary questions	10 bipolar, interval scale (1–5) questions concerning mood, family interaction, and work stress	10 unipolar, interval scale (1–7) questions concerning mood, family interaction, and work stress → Larger answer scales → More specific questions → Unipolar questions
Feedback messages and reminders	Message after successful answering and after mistake Reminder close to deadline Every morning a reminder text message	Message after successful answering and after mistake → Paper reminders → Questions on the webpage
Paper-and-pencil diary	Free report in the evening	→ More structured questions: daily check list, four open-ended questions concerning good and challenging situations, child diary
Technical issues	Not all operators were suitable	→ Larger number of operators → Possibility to report answers by using paper and pencil in case of technical problems

a week and fathers 40.5 hours per week. Over half of the participants were upper white-collar workers. The families were recruited from local day-care centers. Children did not keep mobile diaries because of their young age, but their parents and day-care personnel used a paper-and-pencil diary to collect data on the child's moods and daily activities. However, these aspects of the data collection are not discussed in this paper.

#### *Diary questions*

In the Palette Study, we concentrated heavily on formulating our diary questions so that the 10 questions used would better capture variation in moods and interaction. The diary topics in the Palette Study were mainly the same as in the Pilot Study, but the questions were differently put. In the first place, the questions were more specific in order to better capture the participants' essential emotions, moods, and experiences during the day, and were expressed in language that individuals actually use, as suggested by Green and Salovey (1999). The six mood items were of the form

'Please indicate the extent to which the following qualities describe your mood during this morning/during this working day/during this evening? (e.g., relaxed, peaceful; happy, satisfied; tired).' Furthermore, we broadened the response scale to obtain more detailed and sensitive ratings. Whereas the answers were given on a 5-point interval scale in our Pilot Study, we now used a 7-point interval scale (1 = not at all, 7 = very much).

Feedback from the participants in the Pilot Study indicated that the bipolar questions were sometimes difficult to answer (for the debate over bipolarity vs. independence of emotion valence see also Rafaeli & Revelle, 2006). This may reflect the fact that in some circumstances people can feel happy and sad at the same time (Larsen, McGraw, & Cacioppo, 2001), which complicates the use of bipolar measures. Therefore, we decided to use unipolar questions.

The last change in relation to the diary questions concerned the instructions on how to answer them. Whereas in the Pilot Study the participants were asked to report their mood at the present moment, in the Palette Study we asked individuals to report their mood during a specific time period, that is, morning, working day (or afternoon at the weekend), or evening. This change was made to better capture the dominant emotional state of the period in question and to avoid a situation in which the person had been angry for most of the morning but had got into a better mood just before answering. Furthermore, in the afternoon the reporting time in these two studies differed in one respect. Namely, in the Palette Study the participants answered the afternoon diary questions at work in order to eliminate memory bias, whereas in the Pilot Study they answered the questions at home immediately after the working or school day.

### *Reminders*

There were differences between the two studies in reminders. As the sending of reminders close to the deadline did not work very well in the Pilot Study, the diary system in the Palette Study was programmed to send reminders beforehand, every morning ('Please, answer the diary questions three times via text messages today'). In addition, we supplied reminders on slips of paper that the participants could put on the refrigerator door at home or in a visible spot at the workplace.

We were better prepared for possible technical problems. We made it easy for the participants to answer by paper and pencil in the event of technical problems. We also put the diary questions on a webpage in case a participant had left the diary booklet at home. The web-address was sent to the participants via a text message at the beginning of the diary week by the data program.

## **Results**

### *Can the variation in daily moods be captured by means of the mobile diary?*

#### *Stressfulness and competence as examples*

How did working mothers and fathers feel during the day and week according to the data gathered by mobile diaries? Did we succeed in capturing daily fluctuations of mood? We will answer these questions with reference to two variables measuring mood – stressfulness and feelings of competence – both studied in the Palette study

using the mobile diary method by single items repeated three times a day (in the morning, in the afternoon, and in the evening) for seven days. We choose these two variables as examples because we also collected data on them by using paper-and-pencil diaries.

General linear modeling (GLM) for repeated measurements was used to analyze gender, day, and time main and interaction effects for stressfulness and feelings of competence. Because GLM uses a listwise method, the few missing values were imputed using the expectation maximization (EM) algorithm in SPSS.<sup>1</sup> Because the sphericity assumption was not met, Greenhouse–Geisser corrected degrees of freedom were used to ensure the correct  $p$ -value. Statistically significant main effects for stressfulness, using averaged results with Greenhouse–Geisser corrected degrees of freedom, were found for the day ( $F(4.08, 155.13) = 14.18, p < 0.001$ , partial  $\eta^2 = 0.20$ ) and for the time of day ( $F(1.69, 64.14) = 9.44, p < 0.01$ , partial  $\eta^2 = 0.27$ ). As can be seen in Figure 1(a), the level of stressfulness was lower at the weekend than on working days. Figure 1(b) reveals that it reached its highest level in the afternoon.

For feelings of competence, there was a statistically significant main effect, using averaged results with Greenhouse–Geisser corrected degrees of freedom, for the time of day ( $F(1.92, 72.96) = 43.34, p < 0.001$ , partial  $\eta^2 = 0.53$ ). As Figure 2 shows, feelings of competence were highest in the afternoon and lowest in the evening.

We were also interested in analyzing individual fluctuations in daily moods. This was analyzed by using multilevel programming by Mplus (version 5; Muthén & Muthén, 1998–2007) in order to study within and between variances of the mood items.<sup>2</sup> Weekend measurements were excluded from the following analyses because the focus in our later analyses was on workday experiences. Within-level variance captures the variation *around* the average of individual values over the measurement points, and between-level variance captures the variation *in* the averages of individual values over the measurement points. Both within and between variances in stressfulness and feelings of competence were statistically significant, denoting both to differences between individuals in the level of mood over the week and to individual fluctuation over the week. For stressfulness the intraclass correlation (between variance divided by the sum of the between and within variances) for women was 0.42 and for men 0.35, and for feelings of competence, the corresponding values were 0.32 and 0.37. Thus, 32–42% of the variance was due to the variance

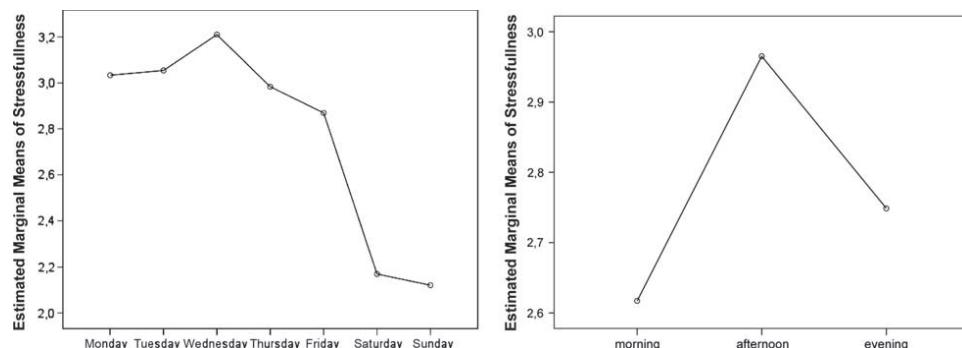


Figure 1. Estimated marginal means of 'Stressfulness': (a) day effect; (b) time effect.

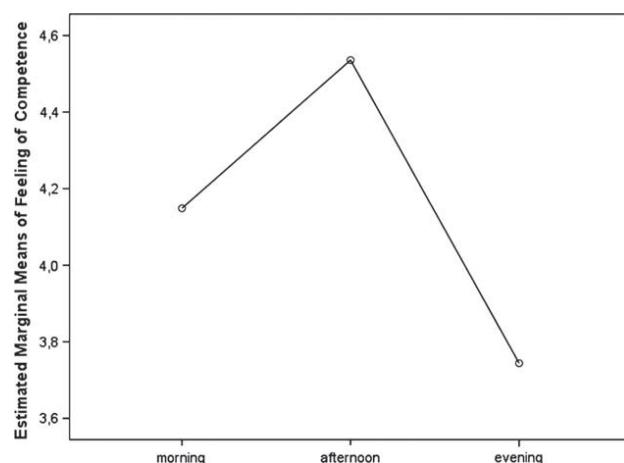


Figure 2. Estimated marginal means of 'Feelings of Competence': time effect.

between individuals and as much as two-thirds of the variance was related to individual variation.

As already mentioned, we developed our diary format in the Palette Study by broadening the response scale, using unipolar instead of bipolar scales and formulating more accurate and valid questions, with the aim that the 10 questions used would better capture variation in moods and interaction. Analysis of the use of the diary scales in the Palette Study showed that the diary items (altogether 210 items over the one-week period) discriminated between the participants well. In 75% of all the diary items the participants used the whole 1–7 range, and in 97% of the items the range 1–6 (or 2–7) at least was used. This suggests that the broadening of the scale was warranted.

#### ***Congruence of the mobile diary data with the data gathered by the paper-and-pencil diary***

In order to test further for the reliability of the mobile items we analyzed their congruence with similar items studied in the paper-and-pencil diary.<sup>3</sup> The participants were asked every evening: 'Please rate each the extent to which the following statements describe your day today' ('My working day was stressful'; 'I felt very strong and competent at work'). The responses were given on a 7-point interval scale: (1 = not at all, 7 = very much). Given that both of these methods were used to study the same phenomena (stressfulness and feelings of competence during the working day) at different times (in the mobile diary during the working day and in the paper-and-pencil retrospectively in the evening), these methods would be expected to give similar but not necessarily identical results.

For feelings of stressfulness multilevel modeling revealed that for women the correlation was 0.84 at the between level and 0.59 at the within level. For men the corresponding correlations were 0.99 and 0.48. For competence multilevel modeling revealed that for women the correlation was 1.00 at the between level and 0.40 at the within level. For men the corresponding correlations were 0.81 at the between level and 0.57 at the within level. The very high between-level correlations indicate that

both diary methods rank individuals' average stress and competence levels similarly. The correlations at the within level are also relatively high, indicating that the difference from the average levels of stress and competence experienced during a certain period of day was measured similarly by both diary methods. The assumption is that the reliability of a paper-and-pencil diary is lower than that of the mobile diary, because paper-and-pencil entries are completed in the evenings and the mobile diary during the working day.

***Can the benefits of 'plastic', and especially the accuracy of the reporting time, be obtained by using mobile phones and the short text message format?***

On the basis of our two studies, answering via mobile phones has many advantages from the viewpoint of the accuracy of the reporting time. The number of missing answers can be reduced by sending reminders either beforehand (the Palette Study) or close to the deadline (the Pilot Study). As the diary equipment (mobile phone) is usually carried with the participants during almost all of their daily activities, there is a good possibility that reminder SMSs will attract the participants' attention. In our studies reminding participants beforehand proved to be especially effective. Furthermore, the diary system can be programmed not to accept delivery of answers sent too late or too early, which makes it possible to control the accuracy of the reporting times. As the data are filed directly to the database, the participants cannot change their answers afterwards. It is also possible, using mobile diaries, to record the exact answering times, if this is of interest.

***How user-friendly is the tool?***

We asked the participants in the Pilot Study to fill in a feedback questionnaire on their experiences of and views on answering by means of a mobile phone. The open questions were as follows: 'What was it like to answer by mobile phone? How did the technology work? Were there any problems? Were the questions/response scales/instructions understandable?' In the Palette Study we did not ask for feedback about the mobile diary per se, but instead we asked the participants to comment in their own words on the study as a whole.

The feedback given by the participants in the Pilot Study (22 parents, 16 adolescents) indicated that answering was easy and did not take up too much time ('it took only one and half minutes to answer'). Participation for one week was, however, quite enough for the parents and adolescents, considering they were reporting several times a day. Some adolescents said in their feedback that responding via text messages was nicer than paper-and-pencil ('nicer than writing'). Furthermore, the participants noted that the questions and instructions for the mobile diary were very well defined. According to them the data program functioned well – there were no technical problems. Some participants mentioned that the response period was too limited and some had difficulties with remembering the response times. Some stated that the questions were sometimes too narrow or too alike or that bipolar questions were on occasion difficult to answer – extremes (e.g., enthusiastic–bored) were not considered mutually exclusive. The participants in the Palette Study mentioned the mobile diary only very seldom in their free comments; however, if they did, the feedback was in line with the results in the Pilot Study.

We had very few drop-outs in either mobile study, which speaks in favor of the user-friendliness of the method. Of the original sample, only two families in the Pilot Study and one family in the Palette Study did not participate at all, and no families aborted the project during the week. The fact that the participants only very seldom had to use our online helpline indicates that using the mobile diary does not demand any special skills. The only technical problem for which three fathers used our online helpline was because they were not able to send short text messages. These participants were using restricted access mobile phones provided by their employers. We had encountered this problem when testing the mobile diary method and had therefore made it possible for those participants to use paper and pencil, asking them also to write down the exact reporting time.

#### ***What are the costs of the mobile diary?***

The costs of using the mobile diary as a data collection tool consisted of the fee paid to the information technology firm and the costs of sending text messages (about 21 messages per person). The costs of sending a single text message were less than 10 cents, the exact charge depending on the operator. As the participants were carrying their own mobile phones no extra equipment was needed. Because the diary data went directly to the database, data coding did not cause any costs and, in addition, possible coding errors were avoided.

#### **Discussion**

The aim of this paper was to introduce the mobile phone as a data collection tool in diary studies. On the basis of our two family studies, we conclude that mobile phones are well suited for use in family research, especially when the purpose is to capture daily family dynamics. We proved that even by using single items one can get reliable and situation-specific information about daily and weekly variation and individual fluctuations in mood. Furthermore, we found that data gathered by the mobile diary is in congruence with that gathered by a paper-and-pencil diary and in that sense reliable.

On the basis of our experiences, the mobile phone is simple to use as a diary tool – as our participants noted in their feedback. Mobile phones have an important advantage compared to most other technical equipment used in diary studies: participants are familiar with their own mobile phones and thus do not need technical guidance. Thus, compared to other technical solutions, using mobile phones does not impose additional stress on participants (for PDAs see, e.g., Bass et al., 2007). In Finland there is at least one mobile phone in almost every household (98.2% of households in 2007; Statistics Finland, 2007a) and the amount of mobile telephone connections exceeds the number of inhabitants (in 2006: 108 connections per 100 inhabitants; Statistics Finland, 2007b), so using them as a research tool is in this sense unproblematic. Nowadays almost all people, from school children to the elderly, are used to sending short text messages. Some even send them while walking, driving a car, or chatting. Why would they not be willing and able to use them to answer diary questions? In addition, the mobile diary method is ecologically valid, as one can get close to the daily fluctuations of family life. As the participants are not tied to their home during the diary week they are free to live as mobile a life as they usually do.

For researchers, the mobile diary is less expensive than a computer diary, since the participants are carrying their own mobile phones which reduces the investment. Because of the unlimited number of diary tools the data can be collected in one wave. This is important in order to make sure that for all the participants the conditions are similar. Often when using palmtops or other technical equipment for diary data collection, the limited availability of the equipment forces researchers to collect data in multiple waves. Mobile diary is a low threshold method for researchers, too, since the data can easily be changed, for example, into SPSS format.

Most importantly, the mobile diary fulfills the criterion that the participants follow their instructions, especially in relation to reporting times. There are several methods by which this can be done. First, because the data goes directly to the database, backfilling is not possible, and the system can be programmed not to accept answers outside certain time boundaries. Second, it is possible to record the exact answer times, if this is of interest. Third, the system can be programmed to send reminders and feedback messages to help participants to remember to answer.

A major problem in doing diary research by the text message method is limitations in the space available for answers at any one time. Although a single text message can include up to 160 characters, for the participant a list of 10 numbers is easier to handle. It is possible that the risk of making mistakes increases if one has to respond to a large number of questions.

In addition to the technical aspect of responding, the number of questions is also a reliability and validity issue. It is reasonable to assume that the fewer questions an instrument contains, the less reliable it usually will be. Therefore, a short list of questions means that it is possible that essential information is not captured. As a result of this, the few questions used have to be good; they have to measure as well as possible what they are meant to measure. The reporting time has to be carefully judged to capture the important moments in daily life. These important moments, such as rush hours, are often bound to work schedules, and therefore, to be able to capture these moments the sample should be homogeneous as far as the participants' schedules are concerned, as was the case in the Palette Study. Another possibility for capturing rush hours and key moments is to use as large a sample as possible and randomized reporting times.

Another issue that needs to be discussed relates to recruiting participants. It was not easy to recruit couples and families for our study, and thus recruiting took time and resources. The willingness of the whole family or of both parents to participate is also a quite strong criterion. Many mothers said that they would participate willingly, but their husbands or children would not. However, we would emphasize that the difficulty in recruiting families concerns diary research in general, not the mobile diary per se.

We took these limitations into account in developing our diary system further by establishing inclusion criteria for sample selection and reporting times, formulating accurate diary questions, eliminating the possibility of technical problems, and offering participants gifts and promising to inform them about the research results. As a result, our diary format, which includes questions about daily mood, work and domestic stressors, and quality of interaction with spouse and children, works well and can be applied to bigger samples. Our plan for the future is to widen the use of the diary method to include challenging family situations, such as foster families, whose parenting and family interaction includes extra stress factors. In addition to

family research, the mobile diary is well suited for use in other research areas. Mobile diaries could also be used in the context of clinical psychology and interventions as well as in the clinic (for the latter see Piasecki et al., 2007). It is common nowadays for all family members to have their own mobile phones, and thus the mobile diary allows all the different voices in the family to be heard. Children and adolescents are very familiar with mobile phones, and thus the tool is well adapted for the purpose of studying their everyday lives. Our experiences with adolescents in the Pilot Study were encouraging.

The costs of mobile diary systems have fallen during recent years, and this tendency will most probably continue. There is a lot of technical expertise and many possibilities available. Several firms already exist that are able to create diary programs similar to ours. The rapid development of mobile technology offers enormous possibilities for the future development of user-friendly, reliable, and valid mobile diaries suitable for different kinds of samples and research questions. For successful research, it does not matter whether the mobile phone model is technically old or new. As a consequence of not requiring new models, the diary method presented in this paper can reach people in different age groups and socioeconomic classes. For their part, more technically advanced mobile phone models challenge researchers to develop new types of mobile diaries with no strict limits on the number of diary items. Different kinds of mobile questionnaire formats are already available. For example, it is possible to use questions that depend on previous answers, and extra questions can be sent as SMSs. This would, however, require bigger samples in order to analyze data statistically.

We believe that our experiences and know-how in developing the mobile diary contribute to new knowledge on the use of this method, especially in the context of family research. The issues that we point to regarding mobile diary data collection are largely applicable to the use of other electronic diaries as well. While recent studies and reviews have been concerned with the diary method and the analysis of diary data (Bolger et al., 2003; Christensen et al., 2003) or with the comparison between paper and plastic (Green et al., 2006), we have focused on the mobile phone as a new electronic diary tool and on data collection issues, with especial reference to the context of everyday family life and the challenges of family research.

In conclusion, we suggest that the mobile diary (in contrast to other forms of diaries) would be especially useful for family researchers under the following conditions: data need to be gathered in one wave under similar circumstances; it is important for researchers to know the exact answering times; there are limited resources for investment for the diary equipment; and/or the research questions can be answered by using only a few items.

### **Acknowledgements**

This research was supported by a grant from the Academy of Finland (grant number 7110192).

### **Notes**

1. Three families in which the man had a large number of missing values ( $\geq 50\%$ ) as well as two families in which only the woman had filled in the mobile diary were excluded from the GLM analyses. The missing data were imputed for the remaining families. Consequently, the imputed data in GLM comprised a total of 39 families. The mean percentage of missing

values was 2.20 for women and 6.23 for men. Twenty-four women and 26 men had no missing values.

2. The data in multilevel modeling comprised all 45 participating women and 42 participating men (weekend measurements excluded). The mean percentage of missing values was 2.67 for women and 14.88 for men. Thirty-seven women and 29 men had no missing values in any of the variables utilized.
3. The combination data comprised all 45 participating women and 42 participating men (weekend measurements excluded). The mean percentage of missing values was 6.67 for women and 12.09 for men. Some of the missing values were due to the participants' absences from work, for example, because of sickness. Twenty-eight women and 21 men had no missing values in any of the variables utilized.

### Notes on contributors

Anna Rönkä became a PhD in 1999 and a docent in 2005, both at the University of Jyväskylä, Finland. Her most recent research project is the Palette project, funded by the Academy of Finland and located at the Family Research Centre, University of Jyväskylä. The purpose of the Palette Study is to shed light on the everyday family life of working families with young children and to develop research methods sensitive to daily family processes. Since 2009 Anna Rönkä has been a principal lecturer at the Jyväskylä University of Applied Sciences.

Kaisa Malinen is a licensed psychologist and a PhD candidate. She is working on her doctoral dissertation within the Graduate School for Family Studies and as a part of the Palette research project at the Family Research Centre, University of Jyväskylä, Finland. Her doctoral research concerns the spousal relationship in families with young children from the perspective of daily life.

Ulla Kinnunen is a Professor at the Department of Psychology, University of Tampere, Finland. Her main research interests include issues related to the work–family interface, well-being at work, and temporary work.

Asko Tolvanen received his PhD in Statistics in 2007 at the Department of Statistics and Mathematics, University of Jyväskylä, Finland. His doctoral research concerns the functionality of growth mixture modeling with limited sample size. He is a statistician in the Department of Psychology. His scientific interest and expertise focus on SEM, mixture, and multilevel modeling. He is presently engaged in developing and applying statistical methods for the purpose of analyzing diary data.

Tiina Lämsä is a PhD candidate and is a researcher in the multi-disciplinary Palette project at the Family Research Centre, University of Jyväskylä, Finland. She graduated from the Department of Early Childhood Education and is working on her doctoral research within the Graduate School for Family Studies. Her topic is everyday family life and the daily wellbeing of young children.

### References

- Almeida, D.M., & McDonald, D.A. (1998). Weekly rhythms of parents' work stress, home stress, and parent-adolescent tension. In A.C. Crouter & R. Larson (Eds.), *Temporal rhythms in adolescence: Clocks, calendars, and the coordination of daily life* (New Directions for Child and Adolescent Development No. 82, pp. 53–67). San Francisco, CA: Jossey-Bass/Pfeiffer.
- Bass, B.L., Linney, K.D., Butler, A.B., & Grywacz, J.G. (2007). Evaluation PDAs for data collection in family research with non-professional couples. *Community, Work & Family*, 10, 57–74.

- Bolger, N., Davis, A., & Rafaeli, E. (2003). Diary methods: Capturing life as it is lived. *Annual Review of Psychology*, 54, 579–616.
- Broderick, J.E., & Stone, A. (2006). Paper and electronic diaries: Too early for conclusions on compliance rates and their effects – Comment on Green, Rafaeli, Bolger, Shrout, and Reis (2006). *Psychological Methods*, 11, 106–111.
- Christensen, T.C., Barrett, L.F., Bliss-Moreau, E., Lebo, K., & Kaschub, C. (2003). A practical guide to experience-sampling procedures. *Journal of Happiness Studies*, 4, 53–78.
- Cox, M.J., & Paley, B. (1997). Families as systems. *Annual Review of Psychology*, 48, 243–267.
- Daly, K. (2001). Deconstructing family time: From ideology to lived experience. *Journal of Marriage and Family*, 63, 283–294.
- Demo, D.H., & Cox, M. (2000). Families with young children: A review of research in the 1990's. *Journal of Marriage and the Family*, 62, 978–1076.
- Finnish Communications Regulatory Authority. (2007). *Firoca market review 2006* [Electronic version]. Helsinki: Author.
- Galinsky, E. (1999). *Ask the children*. New York: Quill.
- Gerris, J. (1990). Research of parent-child interaction within a system-ecological process model of family research. In W. Koops, H. Soppe, J. Van der Linde, P. Molenaar & J. Schroots (Eds.), *Developmental psychology behind the dikes. An outline of developmental psychological research in the Netherlands* (pp. 195–210). Delft, the Netherlands: Eburon.
- Green, A.S., Rafaeli, E., Bolger, N., Shrout, P.E., & Reis, H.T. (2006). Paper or plastic? Data equivalence in paper and electronic diaries. *Psychological Methods*, 11, 87–105.
- Green, D.P., & Salovey, P. (1999). In what sense are positive and negative affect independent? A reply to Tellegen, Watson, and Clark. *Psychological Science*, 10, 304–306.
- Larsen, J.T., McGraw, A.P., & Cacioppo, J.T. (2001). Can people feel happy and sad at the same time? *Journal of Personality and Social Psychology*, 81, 684–696.
- Larson, R. (1989). Beeping children and adolescents: A method for studying time use and daily experiences. *Journal of Youth and Adolescence*, 18, 511–530.
- Larson, R., & Richards, M.H. (1994). *Divergent realities. The emotional lives of mothers, fathers, and adolescents*. New York: Basic Books.
- Larson, R.W., & Almeida, D.M. (1999). Emotional transmission in the daily lives of families: A new paradigm for studying family process. *Journal of Marriage and the Family*, 61, 5–20.
- Laurenceau, J., & Bolger, N. (2005). Using diary methods to study marital and family processes. *Journal of Family Psychology*, 19, 86–97.
- McKee, L., Mauthner, N., & Galilee, J. (2003). Children's perspectives on middle-class work-family arrangements. In A.-M. Jensen & L. McKee (Eds.), *Children and the changing family. Between transformation and negotiation* (pp. 27–45). London: RoutledgeFalmer.
- Muthén, L.K., & Muthén, B.O. (1998–2007). *Mplus user's guide* (5th ed.) (1998). Los Angeles, CA: Muthén & Muthén.
- Perrez, M., Schoebi, D., & Wilhelm, P. (2000). How to assess social regulation of stress and emotions in daily family life? A Computer-Assisted Family Self-Monitoring System (FASEM-C). *Clinical Psychology and Psychotherapy*, 7, 326–339.
- Piasecki, T., Hufford, M.R., Solhan, M., & Trull, T. (2007). Assessing clients in their natural environments with electronic diaries: Rationale, benefits, limitations, and barriers. *Psychological Assessment*, 19, 25–43.
- Rafaeli, E., & Revelle, W. (2006). A premature consensus: Are happiness and sadness truly opposite affects? *Motivation and Emotion*, 30, 1–12.
- Rönkä, A., & Korvela, P. (2009). Everyday family life: Dimensions, approaches and current challenges. *Journal of Family Theory & Review*, 1, 87–102.
- Rönkä, A., Malinen, K., & Lämsä, T. (Eds.). (2009). *Perhe-elämän paletti: Vanhempana ja puolisonsa vaihtellessa arjessa* [The Palette of the family life: As a parent and as a spouse in the fluctuating daily life]. Jyväskylä, Finland: PS-Kustannus.
- Sallinen, M., Rönkä, A., Kinnunen, U., & Tolvanen, A. (2007). *The work-family interface and daily family life from the viewpoints of mothers and adolescents*. Unpublished manuscript.
- Schulz, M.S., Cowan, P.A., Cowan, C.P., & Brennan, R.T. (2004). Coming home upset: Gender, marital satisfaction, and the daily spillover of workday experience into couple interactions. *Journal of Family Psychology*, 18, 250–263.

- Scollon, C.N., Kim-Prieto, C., & Diener, E. (2003). Experience sampling: Promises and pitfalls, strengths and weaknesses. *Journal of Happiness Studies*, 4, 5–34.
- Statistics Finland. (2007a, November 30). *Joidenkin laitteiden ja yhteysien yleisyys kotitalouksissa 11/1997–11/2007* [The prevalence of some equipments and connections in households 11/1997–11/2007]. Retrieved February 18, 2008, from [http://tilastokeskus.fi/til/kbar/2007/11/kbar\\_2007\\_11\\_2007-11-30\\_tau\\_003.xls](http://tilastokeskus.fi/til/kbar/2007/11/kbar_2007_11_2007-11-30_tau_003.xls)
- Statistics Finland. (2007b, June 5). *Telecommunications 2006*. Retrieved February 18, 2008, from [http://www.stat.fi/til/tvie/2006/tvie\\_2006\\_2007-06-05\\_kat\\_001\\_en.html](http://www.stat.fi/til/tvie/2006/tvie_2006_2007-06-05_kat_001_en.html)
- Takarangi, M.K.T., Garry, M., & Loftus, E.F. (2006). Dear Diary, is plastic better than paper? I can't remember: Comment on Green, Rafaeli, Bolger, Shrout, and Reis (2006). *Psychological Methods*, 11, 119–122.

JYVÄSKYLÄ STUDIES IN EDUCATION, PSYCHOLOGY AND SOCIAL RESEARCH

- |   |  |
|---|--|
| <p>1 KYÖSTIÖ, O. K., Oppilaiden terveydentilan riippuvuus koulutyyppistä. – Health status of pupils according to type of school. 78 p. Summary 6 p. 1962.</p> <p>2 HEINONEN, VEIKKO, Differentiation of primary mental abilities. 136 p. 1963.</p> <p>3 ELONEN, ANNA S., TAKALA, MARTTI &amp; RUOPPILA Isto, A study of intellectual functions in children by means of the KTK performance scales. 181 p. 1963.</p> <p>4 JUURMAA, JYRKI, On the ability structure of the deaf. 114 p. 1963.</p> <p>5 HEINONEN, VEIKKO, Lyhemmetty faktori-analyysi. – A short method for factor analysis. 76 p. Summary 5 p. 1963.</p> <p>6 PITKÄNEN, PENTTI, Fyysisen kunnon rakenne ja kehittyminen. – The structure and development of physical fitness. 163 p. Summary 10 p. 1964.</p> <p>7 NURMI, VELI, Maamme seminaarien varsinaisen opettajakoulutuksen synty ja kehittyminen viime vuosisadalla I. – Die Entstehung und Entwicklung der praktischen Lehrerbildung unserer Lehrerseminare im vorigen Jahrhundert I. 270 p. Zusammenfassung 15 p. 1964.</p> <p>8 NURMI, VELI, Maamme seminaarien varsinaisen opettajakoulutuksen synty ja kehittyminen viime vuosisadalla II. – Die Entstehung und Entwicklung der praktischen Lehrerbildung unserer Lehrerseminare im vorigen Jahrhundert II. 123 p. Zusammenfassung 10 p. 1964.</p> <p>9 NUMMENMAA, TAPIO, The language of the face. 66 p. 1964.</p> <p>10 ISOAARI, JUSSI, Bruno Boxström ja Sortavalan seminaarin kasvatusaineiden opetus 1882-1917. – Bruno Boxström und der Unterricht in den pädagogischen Fächern am Seminar von Sortavala 1882-1917. 167 p. Zusammenfassung II p. 1964.</p> <p>11 NUMMENMAA, TAPIO &amp; TAKALA, MARTTI, Parental behavior and sources of information in different social groups. 53 p. 1965.</p> <p>12 WECKROTH, JOHAN, Studies in brain pathology and human performance I. – On the relationship between severity of brain injury and the level and structure of intellectual performance. 105 p. 1965.</p> <p>13 PITKÄNEN, PENTTI, Ärsyke- ja reaktioanalyyttisten faktorointitulosten vastaavuudesta. – On the congruence and coincidence between stimulus analytical and response analytical factor results. 223 p. Summary 14 p. 1967.</p> <p>14 TENKKU, JUSSI, Are single moral rules absolute in Kant's ethics? 31 p. 1967.</p> <p>15 RUOPPILA, Isto, Nuorten ja varttuneiden opiskelijoiden välistet asenne-erot erääissä ylioppilaspohjaisissa oppilaitoksissa. – Attitude differences between young and advanced university and college students. 182 p. Summary 14 p. 1967.</p> <p>16 KARVONEN, JUHANI, The structure, arousal and change of the attitudes of teacher education students. 118 p. 1967.</p> <p>17 ELONEN, ANNA S., Performance scale patterns in various diagnostic groups. 53 p. 1968.</p> | <p>18 TUOMOLA, UUNO, Kansakouluntarkastajaan kohdistuvista rooliodotuksista. – On role-expectations applied to school inspectors. 173 p. Summary 8 p. 1968.</p> <p>19 PITKÄNEN, LEA, A descriptive model of aggression and nonaggression with applications to childrens behaviour. 208 p. 1969.</p> <p>20 KOSKIAHO, BRITTA, Level of living and industrialisation. 102 p. 1970.</p> <p>21 KUUSINEN, JORMA, The meaning of another person's personality. 28 p. 1970.</p> <p>22 VILJANEN, ERKKI, Pohjakoulutustaso ja kansakoulunopettajan kehitysympäristöjen muodostuminen. – The level of basic education in relation to the formation of the development milieus of primary school teachers. 280 s. Summary 13 p. 1970.</p> <p>23 HAGFORS, CARL, The galvanic skin response and its application to the group registration of psychophysiological processes. 128 p. 1970.</p> <p>24 KARVONEN, JUHANI, The enrichment of vocabulary and the basic skills of verbal communication. 47 p. 1971.</p> <p>25 SEPPO, SIMO, Abiturienttien asenteet uskonnontekseen. – The attitudes of students toward religious education in secondary school. 137 p. Summary 5 p. 1971.</p> <p>26 RENKO MANU, Öppettajan tehokkuus oppilaiden koulusaavutusten ja persoonallisuuden kehittämisessä. – Teacher's effectiveness in improving pupils' school achievements and developing their personality. 144 p. Summary 4 p. 1971.</p> <p>27 VAHERVA, TAPIO, Koulutustulokset peruskoulun ala-asteella yhteisömuuttujien selittämänä. – Educational outcomes at the lower level of the comprehensive school in the light of ecological variables. 158 p. Summary 3 p. 1974.</p> <p>28 OLKINUORA, ERKKI, Norm socialization. The formation of personal norms. 186 p. Tiivistelmä 4 p. 1974.</p> <p>29 LIIKANEN, PIRKKO, Increasing creativity through art education among pre-school children. 44 p. Tiivistelmä 4 p. 1975.</p> <p>30 ELONEN, ANNA S., &amp; GUYER, MELVIN, Comparison of qualitative characteristics of human figure drawings of Finnish children in various diagnostic categories. 46 p. Tiivistelmä 3 p. 1975.</p> <p>31 KÄÄRIÄINEN, RISTO, Physical, intellectual, and personal characteristics of Down's syndrome. 114 p. Tiivistelmä 4 p. 1975.</p> <p>32 MÄÄTTÄ, PAULA, Images of a young drug user. 112 p. Tiivistelmä 11 p. 1976.</p> <p>33 ALANEN, PENTTI, Tieto ja demokratia. – Epistemology and democracy. 140 p. Summary 4 p. 1976.</p> <p>34 NUPPONEN, RIITTA, Vahvistajaroolit aikuisten ja lapsen vuorovaikutuksessa. – The experimental roles of reinforcing agent in adult-child interaction. 209 p. Summary 11 p. 1977.</p> |
|---|--|

JYVÄSKYLÄ STUDIES IN EDUCATION, PSYCHOLOGY AND SOCIAL RESEARCH

- 35 TEIKARI, VEIKKO, Vigilansi-ilmiön mittaamisesta ja selitysmahdollisuksista. – On measuring and explanation of vigilance. 163 p. Summary 2 p. 1977.
- 36 VOLANEN, RISTO, On conditions of decision making. A study of the conceptual foundations of administration. – Päättöksenteon edellytyksistä. Tutkimus hallinnon käsitteliäisistä perusteista. 171 p. Tiivistelmä 7 p. 1977.
- 37 LYTTINEN, PAULA, The acquisition of Finnish morphology in early childhood. – Suomen kielen morfologisten säännönmukaisuuksien omaksuminen varhaislapsuudessa. 143 p. Tiivistelmä 6 p. 1978.
- 38 HAKAMÄKI, SIMO, Maaseudulle muutto muuttoliikkeen osana. – Migration on rural areas as one element of migration as a whole. 175 p. Summary 5 p. 1978.
- 39 MOBERG, SAKARI, Leimautuminen erityispedagogiikassa. Nimikkeisiin apukoululainen ja tarkkailuluokkalainen liittyvät käsitykset ja niiden vaikutus hypoteettista oppilasta koskeviin havaintoihin. – Labelling in special education. 177 p. Summary 10 p. 1979.
- 40 AHVENAINEN, OSSA, Lukemis- ja kirjoittamishäiriöiden erityisopetuksessa. – The child with reading and writing disabilities in special education. 246 p. Summary 14 p. 1980.
- 41 HURME, HELENA, Life changes during childhood. – Lasten elämänmuutokset. 229 p. Tiivistelmä 3 p. 1981.
- 42 TUTKIMUS YHTEISKUNTAPOLITIIKAN VIITOITAJANA. Professori Leo Paukkuselle omistettu juhlakirja. 175 p. 1981.
- 43 HIRSIJÄRVI, SIRKKA, Aspects of consciousness in child rearing. – Tietoisuuden ongelma kotikasvatuksessa. 259 p. 1981.
- 44 LASONEN, KARI, Siirtolaisoppilas Ruotsin kouluyhteisössä. Sosiometrisen tutkimus. – A sosio-metric study of immigrant pupils in the Swedish comprehensive school. 269 p. Summary 7 p. 1981.
- 45 AJATUKSEN JA TOIMINNAN TIET. Matti Juntusen muistikirja. 274 p. 1982.
- 46 MÄKINEN, RAIMO, Teachers' work, wellbeing, and health. – Opettajan työ, hyvinvointi ja terveys. 232 p. Tiivistelmä 2 p. 1982.
- 47 KANKAINEN, MIKKO, Suomalaisen peruskoulun eriyttämäsratkaisun yhteiskunnallisen taustan ja siirtymävaiheen toteutuksen arvointi. 257 p. Summary 11 p. 1982.
- 48 WALLS, GEORG, Health care and social welfare in, cooperation. 99 p. Tiivistelmä 9 p. 1982.
- 49 KOIVUKARI, MIRJAMI, Rote learning comprehension and participation by the learners in Zairian classrooms. – Mekaaninen oppiminen, ymmärtäminen ja oppilaiden osallistuminen opetuksen zairelaisissa koululuokissa. 286 p. Tiivistelmä 11p. 1982.
- 50 KOPONEN, RITVA, An item analysis of tests in mathematics applying logistic test models. – Matematiikan kokeiden osioanalyysi logistisia testimalleja käytäen. 187 p. Tiivistelmä 2 p. 1983.
- 51 PEKONEN, KYÖSTI, Byrokratia politiikan näkökulmasta. Politiikan ja byrokratian keskinäinen yhteys valtio- ja yhteiskuntaprosessin kehityksen valossa. – Bureaucracy from the viewpoint of politics. 253 p. 1983.
- 52 LYTTINEN, HEIKKI, Psychophysiology of anticipation and arousal. – Antisipaation ja virämisen psykofysiologia. 190 p. Tiivistelmä 4 p. 1984.
- 53 KORKIAKANGAS, MIKKO, Lastenneuvolan terveydenhoitajan arvioinnit viisivuotiaiden lasten psykikkeistä kehityksestä. – The psychological assessment of five-year-old children by public health centres. 227 p. Summary 14 p. 1984.
- 54 HUMAN ACTION AND PERSONALITY. Essays in honour of Martti Takala. 272 p. 1984.
- 55 MATILAINEN, JOUKO, Maanpuolustus ja eduskunta. Eduskuntaryhmien kannanotot ja koheesio maanpuolustuskysymyksissä Paasikiven-Kekkosella 1945-1978. – Defence and Parliament. 264 p. Summary 7 p. 1984.
- 56 PUOLUE, VALTIO JA EDUSTUKESELLINEN DEMOKRATIA. Pekka Nyholmille omistettu juhlakirja. – Party, state and representational democracy. 145 p. Summary 2 p. 1986.
- 57 SIISÄINEN, MARTTI, Intressit, yhdistyslaitos ja poliittisen järjestelmän vakaus. – Interests, voluntary associations and the stability of the political system. 367 p. Summary 6 p. 1986.
- 58 MATTLAR, CARL-ERIK, Finnish Rorschach responses in cross-cultural context: A normative study. 166 p. Tiivistelmä 2 p. 1986.
- 59 ÄYSTÖ, SEIJA, Neuropsychological aspects of simultaneous and successive cognitive processes. – Rinnakkaisen ja peräkkäisen informaation prosessoinnin neuropsykologiasta. 205 p. Tiivistelmä 10 p. 1987.
- 60 LINDH, RAIMO, Suggestiiviset mielikuvamallit käyttäytymisen muokkaajina tarkkailuluokkaililla. – Suggestive covert modeling as a method with disturbed pupils. 194 p. Summary 8 p. 1987.
- 61 KORHONEN, TAPANI, Behavioral and neural short-latency and long-latency conditioned responses in the cat. – Välittömät ja viivästetyt hermostol-liset ja käyttäytymisvasteet klassisen ehdollista-misen aikana kissalla. 198 p. Tiivistelmä 4 p. 1987.
- 62 PAHKINEN, TUULA, Psykoterapien vaikutus minäkäskyseen. Psykoterapien käynnistämän muutosprosessin vaikutus korkeakouluopiskelijoiden minäkäskykseen. – Change in self-concept as a result of psychotherapy. 172 p. Summary 6 p. 1987.
- 63 KANGAS, ANITA, Keski-Suomen kulttuuritoimintakoelijöiden tutkimuksena ja politiikkana. – The action research on cultural-activities in the Province of Central Finland. 301 p. Summary 8 p. 1988.
- 64 HURME, HELENA, Child, mother and grandmother. Intergenerational interaction in

JYVÄSKYLÄ STUDIES IN EDUCATION, PSYCHOLOGY AND SOCIAL RESEARCH

- Finnish families. 187 p. 1988.
- 65 RASKU-PUTTONEN, HELENA, Communication between parents and children in experimental situations. - Vanhempien ja lasten kommunikointi strukturoituissa tilanteissa. 71 p. Tiivistelmä 5 p. 1988.
- 66 TOSKALA, ANTERO, Kahvikuppineurootikkojen ja paniikkiagorafobien minäkuvat minäsysteemin rakenteina ja kognitiivisen oppimis-terapien perustana. - The self-images of coffee cup neurotics and panic agoraphobics as structures of a selfsystem and a basis for learning therapy. 261 p. Summary 6 p. 1988.
- 67 HAKKARAINEN, LIISA, Kuurojen yläasteen oppilaiden kirjoitetun kielen hallinta. - Mastery of written language by deaf pupils at the upper level of Comprehensive school. 281 p. Summary 11 p. 1988.
- 68 NÄTTI, JOUKO, Työmarkkinoiden lohkoutuminen. Segmentaatioteoriat, Suomen työmarkkinat ja yritysten työvoimastrategiat. - Segmentation theories, Finnish labour markets and the use of labour in retail trade. 189 p. Summary 10 p. 1989.
- 69 AALTOLA, JUHANI, Merkitys opettamisen ja oppimisen näkökulmasta Wittgensteinin myöhäisfilo-sofian ja pragmatismin valossa. - Meaning from the point of view of teaching and learning in the light of Wittgenstein's later philosophy and pragmatism. 249 p. Summary 6 p. 1989.
- 70 KINNUNEN, ULLA, Teacher stress over a school year. - Opettajan työstressi lukuvuoden aikana. 61 p. Tiivistelmä 3 p. 1989.
- 71 BREUER, HELMUT & RUOHO, KARI (Hrsg.), Pädagogisch-psychologische Prophylaxe bei 4-8-jährigen Kindern. - Pedagogis-psykologinen ennaltaehkäisy neljästä kahdeksaan vuoden iässä. 185 S. Tiivistelmä 1 S. 1989.
- 72 LUMMELAHTI, LEENA, Kuusivuotiaiden sopeutuminen päiväkotiin. Yksilöllistetty mallioppimis-ohjelma päiväkotiin heikosti sopeutuvien kuusivuotiaiden ohjaussessä sekä vanhempien kasvatuskäytännön yhtey-det lapsen sopeutumiseen ja minäkäisykseen. - The adjustment of six-year-old children to day-care-centres. 224 p. Summary 9 p. 1990.
- 73 SALOVIITA, TIMO, Adaptive behaviour of institutionalized mentally retarded persons. - Laitoksessa asuvien kehitysvammaisten adaptiivinen käyttäytyminen. 167 p. Tiivistelmä 4 p. 1990.
- 74 PALONEN, KARI et SUBRA, LEENA (Eds.), Jean-Paul Sartre - un philosophe du politique. - Jean-Paul Sartre - poliittisuuden filosofi. 107 p. Tiivistelmä 2 p. 1990.
- 75 SINIVUO, JUHANI, Kuorimitus ja voimavarat upseerin uralla. - Work load and resources in the career of officers. 373 p. Summary 4 p. 1990.
- 76 PÖLKÖ, PIRJO, Self-concept and social skills of school beginners. Summary and discussion. - Koulutulokkaiden minäkäisy ja sosiaaliset taidot. 100 p. Tiivistelmä 6 p. 1990.
- 77 HUTTUNEN, JOUKO, Isän merkitys pojan sosiaalielle sukupuolelle. - Father's impact on son's gender role identity. 246 p. Summary 9 p. 1990.
- 78 AHONEN, TIMO, Lasten motoriset koordinaatiohäiriöt. Kehitysneuropsykologinen seurantatutkimus. - Developmental coordination disorders in children. A developmental neuropsychological follow-up study. 188 p. Summary 9 p. 1990.
- 79 MURTO, KARI, Towards the well functioning community. The development of Anton Makarenko and Maxwell Jones' communities. - Kohti toimivaa yhteisöä. Anton Makarenkon ja Maxwell Jonesin yhteisöjen kehitys. 270 p. Tiivistelmä 5 p. Cp2<, 5 c. 1991.
- 80 SEIKKULA, JAAKKO, Perheen ja sairaalan raja-systeemi potilaan sosiaalisessa verkostossa. - The family-hospital boundary system in the social network. 285 p. Summary 6 p. 1991.
- 81 ALANEN, ILKKA, Miten teoretisoida maa-talouden pienituloantoa. - On the conceptualization of petty production in agriculture. 360 p. Summary 9 p. 1991.
- 82 NIEMELÄ, EINO, Harjaantumisoppilas peruskoulun liikuntakasvatukseessa. - The trainable mentally retarded pupil in comprehensive school physical education. 210 p. Summary 7 p. 1991.
- 83 KARILA, IRMA, Lapsivuodeajan psyykkisten vaikeuksien ennakointi. Kognitiivinen malli. - Prediction of mental distress during puerperium. A cognitive model. 248 p. Summary 8 p. 1991.
- 84 HAAPASALO, JAANA, Psychopathy as a descriptive construct of personality among offenders. - Psykopatia rikoksentekijöiden persoonallisuutta kuvaavana konstruktiona. 73 p. Tiivistelmä 3 p. 1992.
- 85 ARNKIL, ERIK, Sosiaalityön rajasysteemit ja kehitysvyöhyke. - The systems of boundary and the developmental zone of social work. 65 p. Summary 4 p. 1992.
- 86 NIKKI, MAJJA-LIISA, Suomalaisen koulutusjärjestelmän kielikoulutus ja sen relevanssi. Osa II. - Foreign language education in the Finnish educational system and its relevance. Part 2. 204 p. Summary 5 p. 1992.
- 87 NIKKI, MAJJA-LIISA, The implementation of the Finnish national plan for foreign language teaching. - Valtakunnallisen kielenopetuksen yleissuunnitelman toimeenpano. 52 p. Yhteenveto 2 p. 1992.
- 88 VASKILAMPI, TUULA, Vaihtoehtoinen terveydenhuolto hyvinvointivaltion terveysmarkkinoilla. - Alternative medicine on the health market of welfare state. 120 p. Summary 8 p. 1992.
- 89 LAAKSO, KIRSTI, Kouluvaikeuksien ennustaminen. Käyttäytymishäiriöt ja kielessiset vaikeudet peruskoulun alku- ja päättövaiheessa. -

JYVÄSKYLÄ STUDIES IN EDUCATION, PSYCHOLOGY AND SOCIAL RESEARCH

- |  |   |
|--|---|
| <p>Prediction of difficulties in school. 145 p. Summary 4 p. 1992.</p> <p>90 SUUTARINEN, SAKARI, Herbartilainen pedagoginen uudistus Suomen kansakoulussa vuosidatan alussa (1900-1935). - Die Herbart'sche pädagogische Reform in den finnischen Volksschulen zu Beginn dieses Jahrhunderts (1900-1935). 273 p. Zusammenfassung 5 S. 1992.</p> <p>91 AITTOLA, TAPIO, Uuden opiskelijatyypin synty. Opiskelijoiden elämänvaiheet ja tieteenalaspesifien habitusten muovautuminen 1980-luvun yliopistossa. - Origins of the new student type. 162 p. Summary 4 p. 1992.</p> <p>92 KORHONEN, PEKKA, The origin of the idea of the Pacific free trade area. - Tyynenmeren vapaa-kauppa-alueen idean muotoutuminen. - Taiheiyoo jyuu boeeki chi-iki koosoo no seisei. 220 p. Yhteenveto 3 p. Yooyaku 2 p. 1992.</p> <p>93 KERÄNEN, JYRKI, Avohoitoo ja sairaalahoitoon valikoituminen perhekeskeisessä psykiatrisessa hoitojärjestelmässä. - The choice between outpatient and inpatient treatment in a family centred psychiatric treatment system. 194 p. Summary 6 p. 1992.</p> <p>94 WAHLSTRÖM, JARL, Merkitysten muodostuminen ja muuttuminen perheterapeutisessa keskustelussa. Diskurssianalyytinen tutkimus. - Semantic change in family therapy. 195 p. Summary 5 p. 1992.</p> <p>95 RAHEEM, KOLAWOLE, Problems of social security and development in a developing country. A study of the indigenous systems and the colonial influence on the conventional schemes in Nigeria. - Sosiaaliturvan ja kehityksen ongelmia kehitysmaassa. 272 p. Yhteenveto 3 p. 1993.</p> <p>96 LAINE, TIMO, Aistisuuus, kehollisuus ja dialogisuus. Ludwig Feuerbachin filosofian lähtökohtia ja niiden kehitysnäkymiä 1900-luvun antropologisesti suuntautuneessa fenomenologiassa. - Sensuousness, bodilyness and dialogue. Basic principles in Ludwig Feuerbach's philosophy and their development in the anthropologically oriented phenomenology of the 1900's. 151 p. Zusammenfassung 5 S. 1993.</p> <p>97 PENTTONEN, MARKU, Classically conditioned lateralized head movements and bilaterally recorded cingulate cortex responses in cats. - Klassisesti ehdollistetut sivuttaiset päänliikkeet ja molemminpäiset aivojen pihipoimun vasteet kissalla. 74 p. Yhteenveto 3 p. 1993.</p> <p>98 KORO, JUKKA, Aikuisen oman oppimisen ohjaaja. Itseohjautuvuus, sen kehityminen ja yhteys opetuksen kognitiiviseen avoimen korkeakouluopetuksen monimuotokokeilussa. - Adults as managers of their own learning. Self-directiveness, its development and connection with the cognitive learning results of an experiment on distance education for the teaching of educational science. 238 p. Summary 7 p. 1993.</p> <p>99 LAIHIALA-KANKAINEN, SIRKKA, Formaalinen ja funktionaalinen traditio kieltenopetuksessa.</p> | <p>Kieltenopetuksen oppihistoriallinen tausta antiikista valistukseen. - Formal and functional traditions in language teaching. The theory-historical background of language teaching from the classical period to the age of reason. 288 p. Summary 6 p. 1993.</p> <p>100 MÄKINEN, TERTTU, Yksilön varhaiskehitys koulunkäynnin perustana. - Early development as a foundation for school achievement. 273 p. Summary 16 p. 1993.</p> <p>101 KOTKAVIRTA, JUSSI, Practical philosophy and modernity. A study on the formation of Hegel's thought. - Käytännöllinen filosofia ja modernisuus. Tutkielma Hegelin ajattelun muotoutumisesta. 238 p. Zusammenfassung 3 S. Yhteenveto 3 p. 1993.</p> <p>102 EISENHARDT, PETER L., PALONEN, KARI, SUBRA, LEENA, ZIMMERMANN RAINER E.(Eds.), Modern concepts of existentialism. Essays on Sartrean problems in philosophy, political theory and aesthetics. 168 p. Tiivistelmä 2 p. 1993.</p> <p>103 KERÄNEN, MARJA, Modern political science and gender. A debate between the deaf and the mute. - Moderni valtio-oppi ja nainen. Mykkien ja kuurojen välinen keskustelu. 252 p. Tiivistelmä 4 p. 1993.</p> <p>104 MATIKAINEN, TUULA, Työtaitojenkehittyminen erityisammattikouluvaiheen aikana. - Development of working skills in special vocational school. 205 p. Summary 4 p. 1994.</p> <p>105 PIHLAJARINNE, MARJA-LEENA, Nuoren sairastuminen skitsofreeniseen häiriöön. Perheterapeutinen tarkastelutapa. - The onset of schizophrenic disorder at young age. Family therapeutic study. 174 p. Summary 5 p. 1994.</p> <p>106 KUUSINEN, KIRSTI-LIISA, Psyykkinen itsesääteily itsehoidon perustana. Itsehoito I-typin diabetesta sairastavilla aikuisilla. - Self-care based on self-regulation. Self-care in adult type I diabetics. 260 p. Summary 17 p. 1994.</p> <p>107 MENGISTU, LEGESSE GEBRESELLASSIE, Psychological classification of students with and without handicaps. A tests of Holland's theory in Ethiopia. 209 p. 1994.</p> <p>108 LESKINEN, MARKKU (ED.), Family in focus. New perspectives on early childhood special education. 158 p. 1994.</p> <p>109 LESKINEN, MARKKU, Parents' causal attributions and adjustment to their child's disability. - Vanhempien syytulkinnat ja sopeutuminen lapsensa vammaisuteen. 104 p. Tiivistelmä 1 p. 1994.</p> <p>110 MATTHIES, AILA-LEENA, Epävirallisen sektorin ja hyvinvointivaltion suhteiden modernisoituminen. - The informal sector and the welfare state. Contemporary relationships. 63 p. Summary 12 p. 1994.</p> <p>111 AITTOLA, HELENA, Tutkimustyön ohjaus ja ohjaussuhteet tieteellisessä jätkokoulutuksessa. - Mentoring in postgraduate education. 285 p. Summary 5 p. 1995.</p> <p>112 LINDÉN, MIRJA, Muuttuva syövän kuva ja kokeminen. Potilaiden ja ammattilaisten tulkinnot. - The changing image and experience</p> |
|--|---|

JYVÄSKYLÄ STUDIES IN EDUCATION, PSYCHOLOGY AND SOCIAL RESEARCH

- of cancer. Accounts given by patients and professionals. 234 p. Summary 5 p. 1995.
- 113 VÄLIMAA, JUSSI, Higher education cultural approach. - Korkeakoulututkimuksen kulttuurinäkökulma. 94 p. Yhteenveto 5 p. 1995.
- 114 KAIPIO, KALEVI, Yhteisöllisyys kasvatuksessa. yhteisökasvatuksen teoreettinen analyysi ja käytäntöön soveltaminen. - The community as an educator. Theoretical analysis and practice of community education. 250 p. Summary 3 p. 1995.
- 115 HÄNNIKÄINEN, MARITTA, Nukesta vauvaksi ja lapsesta lääkäriksi. Roolileikkiin siirtymisen tarkastelua piagetilaisesta ja kulttuurihistoriallisen toiminnan teorian näkökulmasta. 73 p. Summary 6 p. 1995.
- 116 IKONEN, OIVA, Adaptiivinen opetus. Oppimistutkimus harjaantumiskoulun opetussuunnitelma- ja seurantajärjestelmän kehittämisen tukena. - The adaptive teaching. 90 p. Summary 5 p. 1995.
- 117 SUUTAMA, TIMO, Coping with life events in old age. - Elämän muutos- ja ongelmatilanteiden käsittely iäkkääillä ihmisiillä. 110 p. Yhteenveto 3 p. 1995.
- 118 DERSEH, TIBEBU BOGALÉ, Meanings Attached to Disability, Attitudes towards Disabled People, and Attitudes towards Integration. 150 p. 1995.
- 119 SAHLBERG, PASI, Kuka auttaisi opettajaa. Post-moderni näkökulma opetuksen muu-tokseen yhden kehittämisperjekin valossa. - Who would help a teacher. A post-modern perspective on change in teaching in light of a school improvement project. 255 p. Summary 4 p. 1996.
- 120 UHINKI, AILO, Distress of unemployed job-seekers described by the Zulliger Test using the Comprehensive System. - Työttömien työntekijöiden ahdinko kuvattuna Comprehensive Systemin mukaisesti käytetyillä Zulligerin testillä. 61 p. Yhteenveto 3 p. 1996.
- 121 ANTIKAINEN, RISTO, Clinical course, outcome and follow-up of inpatients with borderline level disorders. - Rajatilapilaiden osasto-hoidon tuloksellisuus kolmen vuoden seurantatutkimussa Kys:n psykiatran klinikassa. 102 p. Yhteenveto 4 p. 1996.
- 122 RUUSUVIRTA, TIMO, Brain responses to pitch changes in an acoustic environment in cats and rabbits. - Aivovasteet kuuloärsyke muutoksiin kissoilla ja kaneilla. 45 p. Yhteenveto 2 p. 1996.
- 123 VISTI, ANNALISA, Työyhteisön ja työn tuottavuuden kehitys organisaation transformatiiossa. - Dovelopment of the work community and changes in the productivity of work during an organizational transformation process. 201 p. Summary 12 p. 1996.
- 124 SALLINEN, MIKAEL, Event-related brain potentials to changes in the acoustic environment during sleep and sleepiness. - Aivojen herätevasteet muutoksiin kuuloärsykesar-jassa unen ja uneliaisuuden aikana. 104 p. Yhteenveto 3 p. 1997.
- 125 LAMMINMÄKI, TUJA, Efficacy of a multi-faceted treatment for children with learning difficulties. - Oppimisvaikeuksien neuro-kognitiivisen ryhmäkuntoutuksen tulokselisuuus ja siihen vaikuttavia tekijöitä. 56 p. Yhteenveto 2 p. 1997.
- 126 LUTTINEN, JAANA, Fragmenttoituva kulttuuripoliitika. Paikallisen kulttuuripoliikan tulkintakehykset Ylä-Savossa. - Fragmenting-cultural policy. The interpretative frames of local cultural politics in Ylä-Savo. 178 p. Summary 9 p. 1997.
- 127 MARTTUNEN, MIKA, Studying argumentation in higher education by electronic mail. - Argumentointia yliopisto-opinnoissa sähköpostilla. 60 p. (164 p.) Yhteenveto 3 p. 1997.
- 128 JAAKKOLA, HANNA, Kielitieto kielitaitoon pyrittäessä. Vieraiden kielten opettajien käsityksiä kieliolin oppimisesta ja opetta-misesta. - Language knowledge and language ability. Teachers' conceptions of the role of grammar in foreign language learning and teaching. 227 p. Summary 7 p. 1997.
- 129 SUBRA, LEENA, A portrait of the political agent in Jean-Paul Sartre. Views on playing, acting, temporality and subjectivity. - Poliittisen toimijan muotokuva Jean-Paul Sartrella. Nämä elämäiseen, toimintaan, ajallisuteen ja subjektiivisuteen. 248 p. Yhteenveto 2 p. 1997.
- 130 HAARAKANGAS, KAUKO, Hoitokokouksen änet. Dialoginen analyysi perhekeskeisen psykiatrisen hoitoprosessin hoitokokous-keskustelusta työryhmän toiminnan näkökulmasta. - The voices in treatment meeting. A dialogical analysis of the treatment meeting conversations in family-centred psychiatric treatment process in regard to the team activity. 136 p. Summary 8 p. 1997.
- 131 MATINHEIKKI-KOKKO, KAIJA, Challenges of working in a cross-cultural environment. Principles and practice of refugee settlement in Finland. - Kulttuurienvälisen työn haasteet. Periaatteet ja käytäntö maahanmuuttajien hyvinvoinnin turvaamiseksi Suomessa. 130 p. Yhteenveto 3 p. 1997.
- 132 KIVINIEMI, KARI, Opettajuuden oppimisesta harjoittelun harhautuksiin. Aikuisopiskelijoiden kokemuksia opetusharjoittelusta ja sen ohjauksesta luokanopettajakoulutuksessa. - From the learning of teacherhood to the fabrications of practice. Adult students' experiences of teaching practice and its supervision in class teacher education. 267 p. Summary 8 p. 1997.
- 133 KANTOLA, JOUKO, Cygnaeusen jäljillä käsityö-opetuksesta teknologiseen kasvatukseen. - In the footsteps of Cygnæus. From handicraft teaching to technological education. 211 p. Summary 7 p. 1997.
- 134 KAARTINEN, JUKKA, Nocturnal body movements

JYVÄSKYLÄ STUDIES IN EDUCATION, PSYCHOLOGY AND SOCIAL RESEARCH

- and sleep quality. - Yölliset kehon liikkeet ja unen laatu. 85 p. Yhteenveto 3 p. 1997.
- 135 MUSTONEN, ANU, Media violence and its audience. - Mediaväkivalta ja sen yleisö. 44 p. (131 p.). Yhteenveto 2 p. 1997.
- 136 PERTTULA, JUHA, The experienced life-fabrics of young men. - Nuorten miesten koettu elämänkudelma. 218 p. Yhteenveto 3 p. 1998.
- 137 TIKKANEN, TARJA, Learning and education of older workers. Lifelong learning at the margin. - Ikääntyvä työväestön oppiminen ja koulutus. Elinikäisen oppimisen marginaalissa. 83 p. (154 p.). Yhteenveto 6 p. 1998.
- 138 LEINONEN, MARKKU, Johannes Gezelius vanhempi luonnonmukaisen pedagogiikan soveltajana. Comeniuslainen tulkinta. - Johannes Gezelius the elder as implementer of natural pedagogy. A Comenian interpretation. 237 p. Summary 7 p. 1998.
- 139 KALLIO, Eeva, Training of students' scientific reasoning skills. - Korkeakouluopiskelijoiden tieteellisen ajattelun kehittäminen. 90 p. Yhteenveto 1 p. 1998.
- 140 NIEMI-VÄKEVÄINEN, LEENA, Koulutusjaksot ja elämänpolitiikka. Kouluttautuminen yksilölistymisen ja yhteisöllisyden risteysasemana. - Sequences of vocational education as life politics. Perspectives of individualization and communalism. 210 p. Summary 6 p. 1998.
- 141 PARIKKA, MATTI, Teknologiakompetenssi. Teknologiakasvatuksen uudistamishaasteita peruskoulussa ja lukiossa. - Technological competence. Challenges of reforming technology education in the Finnish comprehensive and upper secondary school. 207 p. Summary 13 p. 1998.
- 142 TA OPETTAJAN APUNA - EDUCATIONAL TA FOR TEACHER. Professori Pirkko Liikaselle omistettu juhlakirja. 207 p. Tiivistelmä - Abstract 14 p. 1998.
- 143 YLÖNEN, HILKKA, Taikahattu ja hopeakengät - sadun maailmaa. Lapsi päiväkodissa sadun kuulijana, näkijänä ja kokijana. - The world of the golden cap and silver shoes. How kinder garten children listen to, view, and experience fairy tales. 189 p. Summary 8 p. 1998.
- 144 MOILANEN, PENTTI, Opettajan toiminnan perusteiden tulkinta ja tulkinnan totuudellisuuden arvointi. - Interpreting reasons for teachers' action and the verifying the interpretations. 226 p. Summary 3p. 1998.
- 145 VAURIO, LEENA, Lexical inferencing in reading in english on the secondary level. - Sana-päättely englanninkielistä tekstiä luettaessa lukioasteella. 147 p. Yhteenveto 3 p. 1998.
- 146 ETELÄPELTO, ANNELL, The development of expertise in information systems design. - Asiantuntijuuden kehittyminen tietojärjestelmien suunnittelussa. 132 p. (221p.). Yhteenveto 12 p. 1998.
- 147 PIRHONEN, ANTTI, Redundancy as a criterion for multimodal user-interfaces. - Käsitteistö luo näkökulman käyttöliittymäänalyysiin. 141 p. Yhteenveto 3 p. 1998.
- 148 RÖNKÄ, ANNA, The accumulation of problems of social functioning: outer, inner, and behavioral strands. - Sosiaalinen selviytymisen lapsuudesta aikuisuuteen: ongelmien kasautumisen kolme väylää. 44 p. (129 p.) Yhteenveto 3 p. 1999.
- 149 NAUKKARINEN, AIKO, Tasapainoilua kurinalaisuuden ja tarkoituksermuksuuden välillä. Oppilaiden ei-toivottuun käyttäytymiseen liittyvän ongelmanratkaisun kehittäminen yhden peruskoulun yläasteen tarkastelun pohjalta. - Balancing rigor and relevance. Developing problem-solving associated with students' challenging behavior in the light of a study of an upper comprehensive school. 296 p. Summary 5 p. 1999.
- 150 HOLMA, JUHA, The search for a narrative. Investigating acute psychosis and the need-adapted treatment model from the narrative viewpoint. - Narratiivinen lähestymistapa akuttiin psykoosiin ja tarpeenmukaisen hoidon malliin. 52 p. (105 p.) Yhteenveto 3 p. 1999.
- 151 LEPPÄNEN, PAAVO H.T., Brain responses to changes in tone and speech stimuli in infants with and without a risk for familial dyslexia. - Aivotasteet ääni- ja puheärsykkien muuttosiin vauvoilla, joilla on riski suvussa esiintyvään dysleksiaan ja vauvoilla ilman tätä riskiä. 100 p. (197 p.) Yhteenveto 4 p. 1999.
- 152 SUOMALA, JYRKI, Students' problem solving in the LEGO/Logo learning environment. - Oppilaiden ongelmanratkaisu LEGO/Logo oppimisypäristössä. 146 p. Yhteenveto 3 p. 1999.
- 153 HUTTUNEN, RAUNO, Opettamisen filosofia ja kritiikki. - Philosophy, teaching, and critique. Towards a critical theory of the philosophy of education. 201 p. Summary 3p. 1999.
- 154 KAREKIVI, LEENA, Ehkä en kokeilisiaan, jos .... Tutkimus yliviaiskalaisten nuorten tupakoinnista ja päihteidenkäytöstä ja niihin liittyvästä terveyskasvatuksesta vuosina 1989-1998. - Maybe I wouldn't even experiment if .... A study on youth smoking and use of intoxicants in Yliviaiska and related health education in 1989-1998. 256 p. Summary 4 p. 1999.
- 155 LAAKSO, MARJA-LEENA, Prelinguistic skills and early interactional context as predictors of children's language development. - Esi-kielellinen kommunikaatio ja sen vuorovaikutusselinen konteksti lapsen kielen kehityksen emustajana. 127 p. Yhteenveto 2 p. 1999.
- 156 MAUNO, SAJJA, Job insecurity as a psycho-social job stressor in the context of the work-family interface. - Työn epävarmuus työn psykososiaalisena stressitekijänä työn ja perheen vuorovaikutuksen kontekstissa. 59 p. (147 p.) Yhteenveto 3 p. 1999.
- 157 MÄENSIVU KIRSTI, Opettaja määritteli jänä, oppilas määriteltäväänä. Sanallisen oppilaan arvioinnin sisällön analyysi. - The teacher as a determiner - the pupil to be determined -

JYVÄSKYLÄ STUDIES IN EDUCATION, PSYCHOLOGY AND SOCIAL RESEARCH

- content analysis of the written school reports. 215 p. Summary 5 p. 1999.
- 158 FELDT, TARU, Sense of coherence. Structure, stability and health promoting role in working life. - Koherenssin rakenne, pysyyvys ja terveyttä edistävä merkitys työelämässä. 60 p. (150 p.) Yhteenveto 5 p. 2000.
- 159 MÄNTY, TARJA, Ammatillisista erityisoppilaitoksiesta elämään. - Life after vocational special education. 235 p. Summary 3 p. 2000.
- 160 SARJA, ANNELI, Dialogioppiminen pienryhmässä. Opettajaksi opiskelevien harjoitteluprosessi terveydenhuollon opettajankoulutuksessa. - Dialogic learning in a small group. The process of student teachers' teaching practice during health care education. 165 p. Summary 7 p. 2000.
- 161 JÄRVINEN, ANITTA, Taitajat iänikuiset. - Kotkan ammattilukiosta valmiuksia elämään, työlämään ja jatko-opintoihin. - Age-old craftmasters -Kotka vocational senior secondary school - giving skills for life, work and further studies. 224 p. Summary 2 p. 2000.
- 162 KONTIO, MARJA-LIISA, Laitoksessa asuvan kehitysvammaisen vanhuksen haastava käyttäytyminen ja hoitajan käyttämää vaikuttuskeinoja. - Challenging behaviour of institutionalized mentally retarded elderly people and measures taken by nurses to control it. 175 p. Summary 3 p. 2000.
- 163 KILPELÄINEN, ARI, Naiset paikkaansa etsimässä. Aikuiskoulutus naisen elämänkulun rakentajana. - Adult education as determinant of woman's life-course. 155 p. Summary 6 p. 2000.
- 164 RIISETSUO, ANNikki, A preterm child grows. Focus on speech and language during the first two years. - Keskonen kasvaa: puheen ja kielen kehitys kahtena ensimmäisenä elinvuotena. 119 p. Tiivistelmä 2 p. 2000.
- 165 TAURAINEN, LEENA, Kohti yhteistä laatuja. - Henkilökunnan, vanhempien ja lasten laatu-käskykset päiväkodin integroidussa erityisryhmässä. - Towards common quality: staff's, parents' and children's conceptions of quality in an integration group at a daycare center. 256 p. Summary 6 p. 2000.
- 166 RAUDASKOSKI, LEENA, Ammattikorkeakoulun toimintaperustaa etsimässä. Toimilupahake-musten sisällönanalyyttinen tarkastelu. - In search for the founding principles of the Finnish polytechnic institutes. A content analysis of the licence applications. 193 p. Summary 4 p. 2000.
- 167 TAKKINEN, SAINA, Meaning in life and its relation to functioning in old age. - Elämän tarkoituskelloisuus ja sen yhteydet toiminta-kykyyn vanhuudessa. 51 p. (130 p.) Yhteenveto 2 p. 2000.
- 168 LAUNONEN, LEEVI, Eettinen kasvatusajattelu suomalaisen koulun pedagogisissa teksteissä 1860-luvulta 1990-luvulle. - Ethical thinking in Finnish school's pedagogical texts from the 1860s to the 1990s. 366 p. Summary 3 p. 2000.
- 169 KUORELAHTI, MATTI, Sopeutumattomien luokkamuotoisen erityisopetuksen tuloksellisuus. - The educational outcomes of special classes for emotionally/ behaviorally disordered children and youth. 176 p. Summary 2p. 2000.
- 170 KURUNMÄKI, JUSSI, Representation, nation and time. The political rhetoric of the 1866 parliamentary reform in Sweden. - Edustus, kansakunta ja aika. Poliittinen retoriikka Ruotsin vuoden 1866 valtiopäiväreformissa. 253 p. Tiivistelmä 4 p. 2000.
- 171 RASINEN, AKI, Developing technology education. In search of curriculum elements for Finnish general education schools. 158 p. Yhteenveto 2 p. 2000.
- 172 SUNDHOLM, LARS, Itseohjautuvuus organisaatio-muutoksessa. - Self-determination in organisational change. 180 p. Summary 15 p. 2000.
- 173 AHONNISKA-ASSA, JAANA, Analyzing change in repeated neuropsychological assessment. 68 p. (124 p.) Yhteenveto 2 p. 2000.
- 174 HOFFRÉN, JARI, Demokraattinen eetos – rajoista mahdollisuuksiin. - The democratic ethos. From limits to possibilities? 217 p. Summary 2 p. 2000.
- 175 HEIKKINEN, HANNU L. T., Toimintatutkimus, tarinat ja opettajaksi tulemisen taito. Narrativisen identiteettiyön kehittäminen opettajankoulutuksessa toimintatutkimuksen avulla. - Action research, narratives and the art of becoming a teacher. Developing narrative identity work in teacher education through action research. 237 p. Summary 4 p. 2001.
- 176 VUORENMAA, MARITTA, Ikkunoita arvioin- nin tuolle puolelle. Uusia avauksia suoma-laiseen koulutusta koskevaan evaluaatio-keskusteluun. - Views across assessment: New openings into the evaluation discussion on Finnish education. 266 p. Summary 4 p. 2001.
- 177 LITMANEN, TAPIO, The struggle over risk. The spatial, temporal, and cultural dimensions of protest against nuclear technology. - Kamp-pailu riskistä. Ydin teknologian vastaisen protestin tilalliset, ajalliset ja kulttuuriset ulottuvuuudet. 72 p. (153 p.) Yhteenveto 9 p. 2001.
- 178 AUNOLA, KAISA, Children's and adolescents' achievement strategies, school adjustment, and family environment. - Lasten ja nuorten suoritusstrategiat koulu- ja perheympäristöissä. 51 p. (153 p.) Yhteenveto 2 p. 2001.
- 179 OKSANEN, ELINA, Arvioinnin kehittäminen erityisopetuksessa. Diagnosoinnista oppimi-sen ohjaukseen laadullisena tapaustutkimuk-sena. - Developing assessment practices in special education. From a static approach to

JYVÄSKYLÄ STUDIES IN EDUCATION, PSYCHOLOGY AND SOCIAL RESEARCH

- dynamic approach applying qualitative case. 182 p. Summary 5 p. 2001.
- 180 VIITALA, KAIKU, "Kyllä se tommosellaki lapsella on kovempi urakka". Sikiöaikana alkoholille altistuneiden huostaanotettujen lasten elämäntilanne, riskiprosessit ja suojaavat prosessit. - "It's harder for that kind of child to get along". The life situation of the children exposed to alcohol in utero and taken care of by society, their risk and protective processes. 316 p. Summary 4 p. 2001.
- 181 HANSSON, LEENI, Networks matter. The role of informal social networks in the period of socio-economic reforms of the 1990s in Estonia. - Verkostoilla on merkitystä: infor-maalisten sosiaalisten verkostojen asema Virossa 1990-luvun sosio-ekonomisten muutosten aikana. 194 p. Yhteenveto 3 p. 2001.
- 182 BÖÖK, MARJA LEENA, Vanhemmuus ja vanhemmuuden diskurssit työttömyystilanteessa. - Parenthood and parenting discourses in a situation of unemployment. 157 p. Summary 5 p. 2001.
- 183 KOKKO, KATJA, Antecedents and consequences of long-term unemployment. - Pitkääikaistyöttömyyden ennakoijia ja seurauskoria. 53 p. (115 p.) Tiivistelmä 3 p. 2001.
- 184 KOKKONEN, MARJA, Emotion regulation and physical health in adulthood: A longitudinal, personality-oriented approach. - Aikuisiän tunteiden säätely ja fyysisen terveys: pitkittäistutkimuskallinen ja persoonallisuuskeskeinen lähestymistapa. 52 p. (137 p.) Tiivistelmä 3 p. 2001.
- 185 MÄNNIKÖ, KAISA, Adult attachment styles: A Person-oriented approach. - Aikuisien kiintymystyylit. 142 p. Yhteenveto 5 p. 2001.
- 186 KATVALA, SATU, Missä äiti on? Äitejä ja äitiyden uskomuksia sukupolvien saatossa. - Where's mother? Mothers and maternal beliefs over generations. 126 p. Summary 3 p. 2001.
- 187 KUISKINEN, ANNA-LIISA, Ympäristöhallinto vastuullisen elämäntavan edistäjänä. - Environmental administration as promoter of responsible living. 229 p. Summary 8 p. 2001.
- 188 SIMOLA, AIHTI, Työterveyshuolto-organisaation toiminta, sen henkilöstön henkinen hyvinvointi ja toiminnan tuloksellisuus. - Functioning of an occupational health service organization and its relationship to the mental well-being of its personnel, client satisfaction, and economic profitability. 192 p. Summary 12 p. 2001.
- 189 VESTERINEN, PIRKKO, Projektiopiskelu- ja oppiminen ammattikorkeakoulussa. - Project-based studying and learning in the polytechnic. 257 p. Summary 5 p. 2001.
- 190 KEMPPAINEN, JAANA, Kotikasvatus kolmessa sukupolvessa. - Childrearing in three generations. 183 p. Summary 3 p. 2001.
- 191 HOHENTHAL-ANTIN LEONIE, Luvan ottaminen – Ikäihmiset teatterin tekijöinä. - Taking permission- Elderly people as theatre makers. 183 p. Summary 5 p. 2001.
- 192 KAKKORI, LEENA, Heideggerin aukeama. Tutkimuksia totuudesta ja taiteesta Martin Heideggerin avaamassa horisontissa. - Heidegger's clearing. Studies on truth and art in the horizon opened by Martin Heidegger. 156 p. Summary 2 p. 2001.
- 193 NÄRHI, VESA, The use of clinical neurological data in learning disability research. - Asiakastyön yhteydessä kerätyn neuropsykologisen aineiston käyttö oppimisvaikeustutkimuksessa. 103 p. Yhteenveto 2 p. 2002.
- 194 SUOMI, ASTA, Ammattia etsimässä. Aikuisopiskelijat kertovat sosiaaliohjaaja-koulutuksesta ja narratiivisen pätevyyden kehittymisestä. - Searching for professional identity. Adult students' narratives on the education of a social welfare supervisor and the development of narrative competence. 183 p. Summary 2 p. 2002.
- 195 PERKKILÄ, PÄIVI, Opettajien matematiikkaukomukset ja matematiikan oppikirjan merkitys alkuopetuksessa. 212 p. - Teacher's mathematics beliefs and meaning of mathematics textbooks in the first and the second grade in primary school. Summary 2 p. 2002.
- 196 VESTERINEN, MARJA-LIISA, Ammatillinen harjoittelu osana asiantuntijuuden kehittymistä ammattikorkeakoulussa. - Promoting professional expertise by developing practical learning at the polytechnic. 261 p. Summary 5 p. 2002.
- 197 POIJANEN, JORMA, Mitä kello on? Kello modernissa yhteiskunnassa ja sen sosiologisessa teoriassa. - What's the time. Clock on modern society and in it's sociological theory. 226 p. Summary 3 p. 2002.
- 198 RANTALA, ANJA, Perhekeskeisyys – puhetta vai todellisuutta? Työntekijöiden käsitykset yhteistyöstä erityistä tukea tarvitsevan lapsen perheen kanssa. - Family-centeredness rhetoric or reality? Summary 3 p. 2002.
- 199 VALANNE, EIJÄ, "Meidän lapsi on arvokas" Henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS) kunnallisessa erityiskoulussa. - "Our child is precious" - The individual educational plan in the context of the special school. 219 p. Yhteenveto 2 p. 2002.
- 200 HOLOPAINEN, LEENA, Development in reading and reading related skills; a follow-up study from pre-school to the fourth grade. 57 p. (138 p.) Yhteenveto 3 p. 2002.
- 201 HEIKKINEN, HANNU, Draaman maailmat oppimisalueina. Draamakasvatukseen vakava leikillisyyys. - Drama worlds as learning areas - the serious playfulness of drama education. 164 p. Summary 5 p. 2002.
- 202 HYTÖNEN, TUIJA, Exploring the practice of human resource development as a field of professional expertise. - Henkilöstön

JYVÄSKYLÄ STUDIES IN EDUCATION, PSYCHOLOGY AND SOCIAL RESEARCH

- kehittämistyön asiantuntijuuden rakentuminen. 137 p. (300 p.) Yhteenveto 10 p. 2002.
- 203 RIPATTI, MIKKO, Arvid Järnefeldt kasvatusajattelijana. 246 p. Summary 4 p. 2002.
- 204 VIRMASALO, ILKKA, Perhe, työttömyys ja lama. - Families, unemployment and the economic depression. 121 p. Summary 2 p. 2002.
- 205 WIKGREN, JAN, Diffuse and discrete associations in aversive classical conditioning. - Täsmäliset ja laaja-alaiset ehdollistumat klassisessa aversiivisessa ehdollistumisessa. 40 p. (81 p.) Yhteenveto 2 p. 2002.
- 206 JOKIVUORI, PERTTI, Sitoutuminen työorganisaatioon ja ammattijärjestöön. - Kilpailivia vai täydentäviä? - Commitment to organisation and trade union. Competing or complementary? 132 p. Summary 8 p. 2002.
- 207 GONZÁLEZ VEGA, NARCISO, Factors affecting simulator-training effectiveness. 162 p. Yhteenveto 1 p. 2002.
- 208 SALO, KARI, Teacher Stress as a Longitudinal Process - Opettajien stressiprosessi. 67 p. Yhteenveto 2 p. 2002.
- 209 VAUHKONEN, JOUNI, A rhetoric of reduction. Bertrand de Jouvenel's pure theory of politics as persuasion. 156 p. Tiivistelmä 2 p. 2002.
- 210 KONTONIEMI, MARITA, "Milloin sinä otat itseäsi niskasta kiinni?" Opettajien kokemuksia alisuoritujista. - "When will you pull your socks up?" Teachers' experiences of underachievers. 218 p. Summary 3 p. 2003.
- 211 SAUKKONEN, SAKARI, Koulu ja yksilöllisyys; Jännitteitä, haasteita ja mahdollisuksia. - School and individuality: Tensions, challenges and possibilities. 125 p. Summary 3 p. 2003.
- 212 VILJAMAA, MARJA-LEENA, Neuvola tänään ja huomenna. Vanhemmuuden tukeminen, perhekeskeisyyss ja vertaistuki. - Child and maternity welfare clinics today and tomorrow. Supporting parenthood, family-centered sevices and peer groups. 141 p. Summary 4 p. 2003.
- 213 REMES, LIISA, Yrittäjyyskasvatuksen kolme diskurssia. - Three discourses in entrepreneurial learning. 204 p. Summary 2 p. 2003.
- 214 KARJALA, KALLE, Neulanreijästä panoramaaksi. Ruotsin kulttuurikuvan ainekset eräissä keskikoulun ja B-ruotsin vuosina 1961–2002 painetuissa oppikirjoissa. - From pinhole to panorama – The culture of Sweden presented in some middle and comprehensive school textbooks printed between 1961 and 2002. 308 p. Summary 2 p. 2003.
- 215 LALLUKKA, KIRSI, Lapsuusikä ja ikä lapsuudessa. Tutkimus 6–12-vuotiaiden sosiokulttuurisesta ikätiestosta. - Childhood age and age in childhood. A study on the sociocultural knowledge of age. 234 p. Summary 2 p. 2003.
- 216 PUUKARI, SAULI, Video Programmes as Learning Tools. Teaching the Gas Laws and Behaviour of Gases in Finnish and Canadian Senior High Schools. 361 p. Yhteenveto 6 p. 2003.
- 217 LOISA, RAJJA-LEENA, The polysemous contemporary concept. The rhetoric of the cultural industry. - Monimerkityksinen nykykäsite. Kulttuuriteollisuuden retoriikka. 244 p. Yhteenveto 2 p. 2003.
- 218 HOLOPAINEN, ESKO, Kuullun ja luetun tekstin ymmärtämisstrategiat ja -vaikeudet peruskoulun kolmannella ja yhdeksännellä luokalla. - Strategies for listening and reading comprehension and problematic listening and reading comprehension of the text during the third and ninth grades of primary school. 135 p. Summary 3 p. 2003.
- 219 PENTINEN, SEPO, Lähtökohdat liikuntaa opettavaksi luokanopettajaksi. Nuoruuden kasvuumpäristöt ja opettajankoulutus opettajuuden kehitystekijöinä. - Starting points for a primary school physical education teacher. The growth environment of adolescence and teacher education as developmental factors of teachership. 201 p. Summary 10 p. 2003.
- 220 IKÄHEIMO, HEIKKI, Tunnustus, subjektiviteetti ja ihmimillinen elämämuoto: Tutkimuksia Hegelistä ja persoonien välisistä tunnustussuhteista. - Recognition, subjectivity and the human life form: studies on Hegel and interpersonal recognition. 191 p. Summary 3 p. 2003.
- 221 ASUNTA, TUULA, Knowledge of environmental issues. Where pupils acquire information and how it affects their attitudes, opinions, and laboratory behaviour - Ympäristöasioita koskeva tieto. Mistä oppilaat saavat informaatiota ja miten se vaikuttaa heidän asenteisiinsa, mielipiteisiinsä ja laboratoriokäytäytymiseensä. 159 p. Yhteenveto 4 p. 2003.
- 222 KUJALA, ERKKI, Sodan pojat. Sodanaikaisten pikkuipojen lapsuuskokemuksia isyyden näkökulmasta - The sons of war. 229 p. Summary 2 p. 2003.
- 223 JUSSI KURUNMÄKI & KARI PALOINEN (Hg./eds.) Zeit, Geschicte und Politik. Time, history and politics. Zum achtzigsten Geburtstag von Reinhart Koselleck. 310 p. 2003.
- 224 LATINEN, ARTO, Strong evaluation without sources. On Charles Taylor's philosophical anthropology and cultural moral realism. - Vahvoja arvostuksia ilman lähteitä. Charles Taylorin filosofisesta antropologista ja kulturalistisesta moraalirealisista. 358 p. Yhteenveto 4 p. 2003.
- 225 GUTTORM, TOMI K. Newborn brain responses measuring feature and change detection and predicting later language development in children with and without familial risk for dyslexia. - Vastasyntyneiden aivovasteet puheäänteiden ja niiden muutosten havaitsemisessa sekä myöhemmän kielen kehityksen ennustamisessa dysleksia-riskilapsilla. 81 p. (161 p.) Yhteenveto 3 p. 2003.

JYVÄSKYLÄ STUDIES IN EDUCATION, PSYCHOLOGY AND SOCIAL RESEARCH

- 226 NAKARI, MAJJA-LIISA, Työilmapiiri, työntekijöiden hyvinvointi ja muutoksen mahdollisuus - Work climate, employees' well-being and the possibility of change. 255 p. Summary 3 p. 2003.
- 227 METSÄPELTO, RIITTA-LEENA, Individual differences in parenting: The five-factor model of personality as an explanatory framework - Lastenkasvatus ja sen yhteys vanhemman persoonaan ja lasten kehitykseen. 53 p. (119 p.) Tiivistelmä 3 p. 2003.
- 228 PULKKINEN, OILI, The labyrinth of politics - A conceptual approach to the modes of the political in the scottish enlightenment. 144 p. Yhteenveto 2 p. 2003.
- 229 JUUJÄRVI, PETRI, A three-level analysis of reactive aggression among children. - Lasten aggressiivisiin puolustusreaktioihin vaikuttavien tekijöiden kolmitasoinen analyysi. 39 p. (115 p.) Yhteenveto 2 p. 2003.
- 230 POIKONEN, PIRJO-LIISA, "Opetussuunnitelma on sitä elämää". Päiväkoti-kouluyhteisö opetussuunnitelman kehittäjänä. - "The curriculum is part of our life". The day-care - cum - primary school community as a curriculum developer. 154 p. Summary 3 p. 2003.
- 231 SOININEN, SUVI, From a 'Necessary Evil' to an art of contingency: Michael Oakeshott's conception of political activity in British postwar political thought. 174 p. Summary 2 p. 2003.
- 232 ALARAUDANJOKI, ESA, Nepalese child labourers' life-contexts, cognitive skills and well-being. - Työssäkäyvien nepalilaisten elämänkonteksti, kognitiiviset taidot ja hyvinvointi. 62 p. (131 p.) Yhteenveto 4 p. 2003.
- 233 LERKKANEN, MARJA-KRISTINA, Learning to read. Reciprocal processes and individual pathways. - Lukemaan oppiminen: vastavuoroiset prosessit ja yksilölliset oppimispolut. 70 p. (155 p.) Yhteenveto 5 p. 2003.
- 234 FRIMAN, MERVI, Ammatillisen asiantuntijan etiikka ammattikorkeakoulutuksessa. - The ethics of a professional expert in the context of polytechnics. 199 p. 2004.
- 235 MERONEN, AULI, Viittomakielen omaksumisen yksilölliset tekijät. - Individual differences in sign language abilities. 110 p. Summary 5 p. 2004.
- 236 TIILIKALA, LIISA, Mestarista tuutoriksi. Suomalaisen ammatillisen opettajien muutos ja jatkuvuus. - From master to tutor. Change and continuity in Finnish vocational teacherhood. 281 p. Summary 3 p. 2004.
- 237 ARO, MIKKO, Learning to read: The effect of orthography. - Kirjoitusjärjestelmän vaikutus lukemaan oppimiseen. 44 p. (122 p.) Tiivistelmä 2 p. 2004.
- 238 LAAKSO, ERKKI, Draamakokemusten äärellä. Prosessidraaman oppimispotentiaali opettajaksi opiskelevien kokemusten valossa. - Encountering drama experiences. The learning potential of process drama in the light of student teachers' experiences. 230 p. Summary 7 p. 2004.
- 239 PERÄLÄ-LITTUNEN, SATU, Cultural images of a good mother and a good father in three generations. - Kulttuuriset mielikuvat hyvästä äidistä ja hyvästä isästä kolmessa sukupolvessa. 234 p. Yhteenveto 7 p. 2004.
- 240 RINNE-KOISTINEN, EVA-MARITA, Perceptions of health: Water and sanitation problems in rural and urban communities in Nigeria. 129 p. (198 p.) Yhteenveto 3 p. 2004.
- 241 PALMROTH, ÄINO, Käännösten kautta kollektiiviin. Tuuliosuuskunnat toimijaverkkoina. - From translation to collective. Wind turbine cooperatives as actor networks. 177 p. Summary 7 p. 2004.
- 242 VIERIKKO, ELINA, Genetic and environmental effects on aggression. - Geneettiset ja ympäristöttekijät aggressiivisuudessa. 46 p. (108 p.) Tiivistelmä 3 p. 2004.
- 243 NÄRHI, KATI, The eco-social approach in social work and the challenges to the expertise of social work. - Ekososialinen viitekehys ja haasteet sosiaalityön asiantuntijuudelle. 106 p. (236 p.) Yhteenveto 7 p. 2004.
- 244 UR SIN, JANI, Characteristics of Finnish medical and engineering research group work. - Tutkimusryhmätyöskentelyn piirteet lääke- ja teknisissä tieteissä. 202 p. Yhteenveto 9 p. 2004.
- 245 TREUTHARDT, LEENA, Tulosohjauksen yhteiskunnalliuus Jyväskylän yliopistossa. Tarkastelu näkökulmina muoti ja seurustelu. - The management by results a fashion and social interaction at the University of Jyväskylä. 228 p. Summary 3 p. 2004.
- 246 MATTHIES, JÜRGEN, Umweltpädagogik in der Postmoderne. Eine philosophische Studie über die Krise des Subjekts im umweltpädagogischen Diskurs. - Ympäristökasvatus postmodernissa. Filosofien tutkimus subjektin kriisistä ympäristökasvatukseen diskurssissa. 400 p. Yhteenveto 7 p. 2004.
- 247 LAITILA, AARNO, Dimensions of expertise in family therapeutic process. - Asiantuntijuuden ulottuvuuksia perheterapeutisessa prosessissa. 54 p. (106 p.) Yhteenveto 3 p. 2004.
- 248 LAAMANEN (ASTIKAINEN), PIIA, Pre-attentive detection of changes in serially presented stimuli in rabbits and humans. - Muutoksen esittietoinen havaitsemisen sarjallisesti esitytyissä ärsykkieissä kaneilla ja ihmisiillä. 35 p. (54 p.) Yhteenveto 3 p. 2004.
- 249 JUUSENAHO, RITTA, Peruskoulun rehtoreiden johtamisen eroja. Sukupuolinens näkökulma. - Differences in comprehensive school leadership and management. A gender-based approach. 176 p. Summary 3 p. 2004.

JYVÄSKYLÄ STUDIES IN EDUCATION, PSYCHOLOGY AND SOCIAL RESEARCH

- 250 VAARAKALLIO, TUULA, "Rotten to the Core". Variations of French nationalist anti-system rhetoric. - "Systeemi on mätä". Ranskalaisen nationalistien järjestelmän vastainen retoriikka. 194 p. Yhteenvetö 3 p. 2004.
- 251 KUUSINEN, PATRIK, Pitkääikinen kipu ja depressio. Yhteystä säätelevät tekijät. - Chronic pain and depression: psychosocial determinants regulating the relationship. 139 p. Summary 8 p. 2004.
- 252 HÄNNIKÄINEN-UUTELA, ANNA-LIISA, Uudelleen juurtuneet. Yhteisökasvatus vaikeasti pähderiippuvaisen narkomaanien kuntoutuksessa. - Rooted again. Community education in the rehabilitation of substance addicts. 286 p. Summary 3 p. 2004.
- 253 PALONIEMI, SUSANNA, Ikä, kokemus ja osaaminen työelämässä. Työntekijöiden käsityksiä iän ja kokemuksen merkityksestä ammatillisessa osaamisessa ja sen kehittämisessä. - Age, experience and competence in working life. Employees' conceptions of the the meaning and experience in professional competence and its development. 184 p. Summary 5 p. 2004.
- 254 RUIZ CEREZO, MONTSE, Anger and Optimal Performance in Karate. An Application of the IZOF Model. 55 p. (130 p.) Tiivistelmä 2 p. 2004.
- 255 LADONLAHTI, TARJA, Haasteita palvelujärjestelmälle. Kehitysvammaiseksi luokiteltu henkilö psykiatrisessa sairaalassa. - Challenges for the human service system. Living in a psychiatric hospital under the label of mental retardation. 176 p. Summary 3 p. 2004.
- 256 KOVANEN PÄIVI, Oppiminen ja asiantuntijuus varhaiskasvatuksessa. Varhaisen oppimaan ohjaamisen suunnitelma erityistä tukea tarvitsevien lasten ohjauskassassa. - Learning and expertise in early childhood education. A pilot work in using VARSU with children with special needs. 175 p. Summary 2 p. 2004.
- 257 VILMI, VEIKKO, Turvallinen koulu. Suomalaisen näkemyksiä koulutuspalvelujen kansallisesta ja kunnallisesta priorisoinnista. - Secure education. Finnish views on the national and municipal priorities of Finland's education services. 134 p. Summary 5 p. 2005.
- 258 ANTILA, TIMO, Reduced working hours. Reshaping the duration, timing and tempo of work. 168 p. Tiivistelmä 2 p. 2005.
- 259 UGASTE, AINO, The child's play world at home and the mother's role in the play. 207 p. Tiivistelmä 5 p. 2005.
- 260 KURRI, KATJA, The invisible moral order: Agency, accountability and responsibility in therapy talk. 38 p. (103 p.). Tiivistelmä 1 p. 2005.
- 261 COLLIN, KAJA, Experience and shared practice - Design engineers' learning at work.- Suunnitteluisinöörien työssä oppiminen - kokemuksellisuutta ja jaettuja käytäntöjä. 124 p. (211 p.). Yhteenvetö 6 p. 2005.
- 262 KURKI, EJJA, Näkyvä ja näkymätön. Nainen Suomen helluntailiikkeen kentällä. - Visible and invisible. Women in the Finnish pentecostal movement. 180 p. Summary 2 p. 2005.
- 263 HEIMONEN, SIRKKALIISA, Työikäisenä Alzheimerin tautiin sairastuneiden ja heidän puolisoidensa kokemukset sairauden alkuvaiheessa. - Experiences of persons with early onset Alzheimer's disease and their spouses in the early stage of the disease. 138 p. Summary 3 p. 2005.
- 264 PIIRONEN, HANNU, Epävarmuus, muutos ja ammatilliset jännitteet. Suomalainen sosiaalityö 1990-luvulla sosiaalityöntekijöiden tulkinoissa. - Uncertainty, change and professional tensions. The Finnish social work in the 1990s in the light of social workers' representations. 207 p. Summary 2 p. 2005.
- 265 MÄKINEN, JARMO, Säätiö ja maakunta. Maakuntarahastojärjestelmän kentät ja verkostot. - Foundation and region: Fields and networks of the system of the regional funds. 235 p. Summary 3 p. 2005.
- 266 PETRELius, PÄIVI, Sukupuoli ja subjektius sosiaalityössä. Tulkintoja naistyöntekijöiden muistoista. - Gender and subjectivity in social work - interpreting women workers' memories. 67 p. (175 p.) 2005.
- 267 HOKKANEN, TIINA, Äitinä ja isänä eron jälkeen. Yhteishuoltajavanhemmuus arjen kokemusena. - As a mother and a father after divorce. Joint custody parenthood as an everyday life experience. 201 p. Summary 8 p. 2005.
- 268 HANNU SIRKKILÄ, Elättäjyyttä vai erotiikkaa. Miten suomalaiset miehet legitimoivat parisuhteensa thaimaalaisen naisen kanssa? - Breadwinner or eroticism. How Finnish men legitimatize their partnerships with Thai women. 252 p. Summary 4 p. 2005.
- 269 PENTTINEN, LEENA, Gradupuhetta tutkielmaseminaarissa. - Thesis discourse in an undergraduate research seminar. 176 p. Summary 8 p. 2005.
- 270 KARVONEN, PIRKKO, Päiväkotilasten lukuleikit. Lukutaidon ja lukemistietoisuuden kehityminen interventiotutkimuksessa- Reading Games for Children in Daycare Centers. The Development of Reading Ability and Reading Awareness in an Intervention Study . 179 p. Summary 3 p. 2005.
- 271 KOSONEN, PEKKA A., Sosiaalialan ja hoitotyön asiantuntijuuden kehitysehdot ja opiskelijavalinta. - Conditions of expertise development in nursing and social care, and criteria for student selection. 276 p. Summary 3 p. 2005.

JYVÄSKYLÄ STUDIES IN EDUCATION, PSYCHOLOGY AND SOCIAL RESEARCH

- |  |   |
|--|---|
| <p>272 NIIRANEN-LINKAMA, PÄIVI, Sosiaalisen transformaatio sosiaalialan asiantuntijuuuden diskurssissa. - Transformation of the social in the discourse of social work expertise. 200 p. Summary 3 p. 2005.</p> <p>273 KALLA, OUTI, Characteristics, course and outcome in first-episode psychosis. A cross-cultural comparison of Finnish and Spanish patient groups. - Ensikertalaisten psykoosipotilaiden psyykkinsosiaaliset ominaisuudet, sairaudenkulku ja ennuste. Suomalaisten ja espanjalaisen potilasryhmien vertailu. 75 p. (147 p.) Tiivistelmä 4 p. 2005.</p> <p>274 LEHTOMÄKI, ELINA, Pois oppimisyhteiskunnan marginalista? Koulutuksen merkitys vuosina 1960–1990 opiskelleiden lapsuudestaan kuurojen ja huonokuuloisten aikuisten elämänkulussa. - Out from the margins of the learning society? The meaning of education in the life course of adults who studied during the years 1960–1990 and were deaf or hard-of-hearing from childhood. 151 p. Summary 5 p. 2005.</p> <p>275 KINNUNEN, MARJA-LIISA, Allostatic load in relation to psychosocial stressors and health. - Allostatiainen kuorma ja sen suhde psykososiaaliin stressitekijöihin ja terveyteen. 59 p. (102 p.) Tiivistelmä 3 p. 2005.</p> <p>276 UOTINEN, VIRPI, I'm as old as I feel. Subjective age in Finnish adults. - Olen sen ikäinen kuin tunnen olevani. Suomalaisten aikuisen subjektiivinen ikä. 64 p. (124 p.) Tiivistelmä 3 p. 2005.</p> <p>277 SALOKOSKI, TARJA, Tietokonepelit ja niiden pelaaminen. - Electronic games: content and playing activity. 116 p. Summary 5 p. 2005.</p> <p>278 HIIHNALA, KAUKO, Laskutehtävien suorittamisesta käsitteiden ymmärtämiseen. Peruskoululaisen matematiikan ajattelun kehittymisen aritmetiikasta algebraan siirtyttäässä. - Transition from the performing of arithmetic tasks to the understanding of concepts. The development of pupils' mathematical thinking when shifting from arithmetic to algebra in comprehensive school. 169 p. Summary 3 p. 2005.</p> <p>279 WALLIN, RISTO, Yhdistyneet kansakunnat organisaationa. Tutkimus käsitteellisestä muutoksesta maailmanjärjestön organisoinnin periaatteissa - From the league to UN. The move to an organizational vocabulary of international relations. 172 p. Summary 2 p. 2005.</p> <p>280 VALLEALA, ULLA MAJJA, Yhteinen ymmärtäminen koulutuksessa ja työssä. Kontekstin merkitys ymmärtämisesä opiskelijaryhmän ja työtiimin keskusteluissa. - Shared understanding in education and work.</p> | <p>Context of understanding in student group and work team discussions. 236 p. Summary 7 p. 2006.</p> <p>281 RASINEN, TUJJA, Nämökulmia vieraskieliseen perusopetuukseen. Koulun kehittämishankkeesta koulun toimintakulttuuriksi. - Perspectives on content and language integrated learning. The impact of a development project on a school's activities. 204 p. Summary 6 p. 2006.</p> <p>282 VIHOLAINEN, HELENA, Suvussa esiintyvä lukemisvaikeusriskin yhteys motoriseen ja kielelliseen kehitykseen. Tallaako lapsi kielensä päälle? - Early motor and language development in children at risk for familial dyslexia. 50 p. (94 p.) Summary 2 p. 2006.</p> <p>283 KIIHLI, JOHANNA, Lasten osallistumisen voimavarat. Tutkimus Ipanoiden osallistumisesta. - Resources for children's participation. 226 p. Summary 3 p. 2006.</p> <p>284 LEPPÄMÄKI, LAURA, Tekijänoikeuden oikeuttaminen. - The justification of copyright. 125 p. Summary 2 p. 2006.</p> <p>285 SANAKSENAHO, SANNA, Eriarvoisuus ja luottamus 2000-luvun taitteen Suomessa. Bourdieulainen näkökulma. - Inequality and trust in Finland at the turn of the 21st century: Bourdieuan approach. 150 p. Summary 3 p. 2006.</p> <p>286 VALKONEN, LEENA, Millainen on hyvä äiti tai isä? Viides- ja kuudesluokkalaisen lasten vanhemmuuskäskykset. - What is a good father or good mother like? Fifth and sixth graders' conceptions of parenthood. 126 p. Summary 5 p. 2006.</p> <p>287 MARTIKAINEN, LIISA, Suomalaisten nuorten aikuisten elämään tytyväisyyden monet kasvot. - The many faces of life satisfaction among Finnish young adult's. 141 p. Summary 3 p. 2006.</p> <p>288 HAMARUS, PÄIVI, Koulukiusaaminen ilmiönä. Yläkoulun oppilaiden kokemuksia kiusaamisesta. - School bullying as a phenomenon. Some experiences of Finnish lower secondary school pupils. 265 p. Summary 6 p. 2006.</p> <p>289 LEPPÄNEN, ULLA, Development of literacy in kindergarten and primary school. Tiivistelmä 2 p. 49 p. (145 p.) 2006.</p> <p>290 KORVELA, PAUL-ERIK, The Machiavellian reformation. An essay in political theory. 171 p. Tiivistelmä 2 p. 2006.</p> <p>291 METSÖMÄKI, MARIO, "Suu on syömistä varten". Lasten ja aikuisten kohtaamisia ryhmäperhepäiväkodin ruokailutilanteissa. - Encounters between children and adults in group family day care dining situations. 251 p. Summary 3 p. 2006.</p> <p>292 LATVALA, JUHA-MATTI, Digitaalisen kommunikaatiosovelluksen kehittäminen kodin ja koulun vuorovaikutuksen edistämiseksi. - Development of a digital communication system to facilitate interaction between home and school. 158 p. Summary 7 p. 2006.</p> |
|--|---|

JYVÄSKYLÄ STUDIES IN EDUCATION, PSYCHOLOGY AND SOCIAL RESEARCH

- 293 PITKÄNEN, TUULI, Alcohol drinking behavior and its developmental antecedents. - Alkoholin juomiskäytäytymisen ja sen ennusta minen. 103 p. (169 p.) Tiivistelmä 6 p. 2006.
- 294 LINNILÄ, MAJJA-LIISA, Koululuvalmiudesta koulun valmiuteen. Poikkeuksellinen koululainaloitus koulumenestyskseen, viranomaisslausuntojen ja perheiden kokemusten valossa. - From school readiness to readiness of school - Exceptional school starting in the light of school attainment, official report and family experience. 321 p. Summary 3 p. 2006.
- 295 LEINONEN, ANU, Vanhusneuvoston funktioita jäljittämässä. Tutkimus maaseutumaisten kuntien vanhusneuvostoista. - Tracing functions of older people's councils. A study on older people's councils in rural municipalities. 245 p. Summary 3 p. 2006.
- 296 KAUPPINEN, MARKO, Canon vs. charisma. "Maoism" as an ideological construction. - Kaanon vs. karisma. "Maoism" ideologinen konstruktio. 119 p. Yhteenveto 2 p. 2006.
- 297 VEHKAKOSKI, TANJA, Leimattu lapsuus? Vammaisuuden rakentuminen ammatti-ihmisten puheessa ja teksteissä. - Stigmatized childhood? Constructing disability in professional talk and texts. 83 p. (185 p.) Summary 4 p. 2006.
- 298 LEPPÄÄHO, HENRY, Matemaattisen ongelman ratkaisutaidon opettaminen peruskoulussa. Ongelmanratkaisukurssin kehittäminen ja arviointi. - Teaching mathematical problem solving skill in the Finnish comprehensive school. Designing and assessment of a problem solving course. 343 p. Summary 4 p. 2007.
- 299 KUVAJA, KRISTIINA, Living the Urban Challenge. Sustainable development and social sustainability in two southern megacities. 130 p. (241 p.) Yhteenveto 4 p. 2007.
- 300 PORJOLA, PASI, Technical artefacts. An ontological investigation of technology. 150 p. Yhteenveto 3 p. 2007.
- 301 KAUKUA, JARI, Avicenna on subjectivity. A philosophical study. 161 p. Yhteenveto 3 p. 2007.
- 302 KUPILA, PÄIVI, "Minäkö asiantuntija?". Varhaiskasvatukseen asiantuntijan merkitysperspektiivin ja identiteetin rakentuminen. - "Me, an expert?" Constructing the meaning perspective and identity of an expert in the field of early childhood education. 190 p. Summary 4 p. 2007.
- 303 SILVENNOINEN, PIIA, Ikää, identiteetti ja ohjaava koulutus. Ikääntyvä pitkääikaistyöttömät oppimisyhteiskunnan haasteena. - Age, identity and career counselling. The ageing, long-term unemployed as a challenge to learning society. 229 p. Summary 4 p. 2007.
- 304 REINIKAINEN, MARJO-RIITTA, Vammaisuuden sukupuolitunnat ja sortavat diskurssit: Yhteiskunnallinen-diskursiivinen näkökulma vammaisuuteen. - Gendered and oppressive discourses of disability: Social-discursive perspective on disability. 81 p. (148 p.) Summary 4 p. 2007.
- 305 MÄÄTTÄ, JUKKA, Asepalvelus nuorten naisten ja miesten opinto- ja työuralla. - The impact of military service on the career and study paths of young women and men. 141 p. Summary 4 p. 2007.
- 306 PYKKÖNEN, MIKKA, Järjestätyvät diasporat. Etnisyys, kansalaisuus, integraatio ja hallinta maahanmuuttajien yhdystyminnassa. - Organizing diasporas. Ethnicity, citizenship, integration, and government in immigrant associations. 140 p. (279 p.) Summary 2 p. 2007.
- 307 RASKU, MINNA, On the border of east and west. Greek geopolitical narratives. - Idän ja lännen rajalla. Narratiiveja kreikkalaisesta geopolitiikasta. 169 p. Yhteenveto 3 p. 2007.
- 308 LAPIOLAHTI, RAIMO, Koulutuksen arviointi kunnallisen koulutuksen järjestäjän tehtävänä. Paikallisen arvioinnin toteutumisedellytysten arviontia erään kuntaorganisaation näkökulmasta. - The evaluation of schooling as a task of the communal maintainer of schooling - what are the presuppositions of the execution of evaluation in one specific communal organization. 190 p. Summary 7 p. 2007.
- 309 NATALE, KATJA, Parents' Causal Attributions Concerning Their Children's Academic Achievement . - Vanhempien lastensa koulumenestystä koskevat kausaalatribuutiot. 54 p. (154 p.) Yhteenveto 3 p. 2007.
- 310 VAHTERA, SIRPA, Optimistit opintiellä. Opinoissaan menestyvien nuorten hyvinvointi lukiosta jatko-opintoihin. - The well-being of optimistic, well-performing high school students from high school to university. 111 p. Summary 2 p. 2007.
- 311 KOIVISTO, PÄIVI, "Yksilöllistä huomiota arkissa tilanteissa". Päiväkodin toimintakulttuurin kehittäminen lasten itsetuntoa vahvistavaksi. - "Individual attention in everyday situations". Developing the operational culture of a day-care centre to strengthen children's self-esteem. 202 p. Summary 4 p. 2007.
- 312 LAHIKAINEN, JOHANNA, "You look delicious" - Food, eating, and hunger in Margaret Atwood's novels. 277 p. Yhteenveto 2 p. 2007.
- 313 LINNAVUORI, HANNARIKKIKA, Lasten kokemuksia vuoroasumisesta. - Children's experiences of dual residence. 202 p. Summary 8 p. 2007.
- 314 PARVIAINEN, TIINA, Cortical correlates of language perception. Neuromagnetic studies in adults and children. - Kielen käsitteily aivoissa. Neuromagneettisia tutkimuksia aikuisilla ja lapsilla. 128 p. (206 p.) Yhteenveto 5 p. 2007.

JYVÄSKYLÄ STUDIES IN EDUCATION, PSYCHOLOGY AND SOCIAL RESEARCH

- 315 KARA, HANNELE, Ermutige mich Deutsch zu sprechen. Portfolio als evaluationsform von mündlichen leistungen. - "Rohkaise minua puhumaan saksaa" – kielisalkku suullisen kielitaidon arvointivälineenä. 108 p. Yhteenveto 3 p. 2007.
- 316 MÄKELÄ, AARNE, Mitä rehtorit todella tekevät. Etnografinen tapaustutkimus johtamisesta ja rehtorin tehtävästä peruskoulussa. - What principals really do. An ethnographic case study on leadership and on principal's tasks in comprehensive school. 266 p. Summary 5 p. 2007.
- 317 PUOLAKANAHO, ANNE, Early prediction of reading – Phonological awareness and related language and cognitive skills in children with a familial risk for dyslexia. - Lukemistaitojen varhainen ennustaminen. Fonologinen tietoisuus, kielessiset ja kognitiiviset taidot lapsilla joiden suvussa esiintyy dysleksiaa. 61 p. (155 p.) Yhteenveto 3 p. 2007.
- 318 HOFFMAN, DAVID M., The career potential of migrant scholars in Finnish higher education. Emerging perspectives and dynamics. - Akateemisten siirtolaisten uramahdollsuudet suomalaisessa korkeakoulujärjestelmässä: dynamiaikkaa ja uusia näkökulmia. 153 p. (282 p.) Yhteenveto 2 p. 2007.
- 319 FADJUKOFF, PÄIVI, Identity formation in adulthood. - Identiteetin muotoutuminen aikuisiässä. 71 p. (168 p.) Yhteenveto 5 p. 2007.
- 320 MÄKIKANGAS, ANNE, Personality, well-being and job resources: From negative paradigm towards positive psychology. - Persoonallisuus, hyvinvointi ja työn voimavarat: Kohti positivista psykologiaa. 66 p. (148 p.) Yhteenveto 3 p. 2007.
- 321 JOKISAARI, MARKKU, Attainment and reflection: The role of social capital and regrets in developmental regulation. - Sosiaalisen pääoman ja toteutumattomien tavoitteiden merkitys kehityksen säätyessä. 61 p. (102 p.) Yhteenveto 2 p. 2007.
- 322 HÄMÄLÄINEN, JARMO, Processing of sound rise time in children and adults with and without reading problems. - Äänten nousuaikojen prosessointi lapsilla ja aikuisilla, joilla on dysleksia ja lapsilla ja aikuisilla, joilla ei ole dysleksiaa. 48 p. (95 p.) Tiivistelmä 2 p. 2007.
- 323 KANERVIO, PEKKA, Crisis and renewal in one Finnish private school. - Kriisi ja uudistuminen yhdessä suomalaisessa yksityiskoulussa. 217 p. Tiivistelmä 2 p. 2007.
- 324 MÄÄTTÄ, SAMI, Achievement strategies in adolescence and young adulthood. - Nuorten ajattelu- ja toimintastrategia. 45 p. (120 p.) Tiivistelmä 3 p. 2007.
- 325 TORPPA MINNA, Pathways to reading acquisition: Effects of early skills, learning environment and familial risk for dyslexia.
- Yksilöllisiä kehityspolkuja kohti lukemisen taitoa: Varhaisten taitojen, oppimisympäristön ja sukuriskin vaikutukset. 53 p. (135 p.) 2007.
- 326 KANKAINEN, TOMI, Yhdistykset, instituutiot ja luottamus. - Voluntary associations, institutions and trust. 158 p. Summary 7 p. 2007.
- 327 PIRNES, ESA, Merkityksellinen kulttuuri ja kulttuuripoliittika. Laaja kulttuurin käsite kulttuuripoliittikan perusteluna. - Meaningful culture and cultural policy. A broad concept of culture as a basis for cultural policy. 294 p. Summary 2 p. 2008.
- 328 NIEMI, PETTERI, Mieli, maailma ja referenssi. John McDowellin mielenfilosofian ja semantiikan kriittinen tarkastelu ja ontologinen täydennys. - Mind, world and reference: A critical examination and ontological supplement of John McDowell's philosophy of mind and semantics. 283 p. Summary 4 p. 2008.
- 329 GRAMBOM-HERRANEN, LIISA, Sananlaskut kasvatuspuheessa – perinnettä, kasvatusta, indoktrinaatiota? – Proverbs in pedagogical discourse – tradition, upbringing, indoctrination? 324 p. Summary 8 p. 2008.
- 330 KYKYRI, VIRPI-LIISA, Helping clients to help themselves. A discursive perspective to process consulting practices in multi-party settings. - Autetaan asiakasta auttamaan itse itseään. Diskursiivinen näkökulma prosessikonsulttoinnin käytäntöihin ryhmätilanteissa. 75 p. (153 p.) Tiivistelmä 2 p. 2008.
- 331 KIURU, NOONA, The role of adolescents' peergroups in the school context. - Nuorten-toveriryhmien rooli kouluympäristössä. 77 p. (192 p.) Tiivistelmä 3 p. 2008.
- 332 PARTANEN, TERHI, Interaction and therapeutic interventions in treatment groups for intimately violent men. 46 p. (104 p) Yhteenveto 2 p. 2008.
- 333 RAITILA, RAJJA, Retkellä. Lasten ja kaupunkiympäristön kohtaaminen. - Making a visit. Encounters between children and an urban environment. 179 p. Summary 3 p. 2008.
- 334 SUME, HELENA, Perheen pyörteinen arki. Sisäkorvaistutetta käyttävän lapsen matka kouluun. – Turbulent life of the family. Way to school of a child with cochlear implant. 208 p. Summary 6 p. 2008.
- 335 KOTIRANTA, TUJA, Aktivoinnin paradoksit. - The paradoxes of activation. 217 p. Summary 3 p. 2008.
- 336 RUOPPILA, ISTO, HUUHTANEN, PEKKA, SEITSAMO, JORMA AND ILMARINEN, JUHANI, Age-related changes of the work ability construct and its relation to cognitive functioning in the older worker: A 16-year follow-up study. 97 p. 2008.
- 337 TIKKANEN, Pirjo, "Helpompa ja hauskempaa kuin luulin". Matematiikka suomalaisen ja unkarilaisten perusopetuksen neljäsluokkalisten kokemana. – "Easier and more fun that

JYVÄSKYLÄ STUDIES IN EDUCATION, PSYCHOLOGY AND SOCIAL RESEARCH

- I thought". Mathematics experienced by fourth-graders in Finnish and Hungarian comprehensive schools. 309 p. Summary 3 p. 2008.
- 338 KAUPPINEN, ILKKA, Tiedon omistaminen on valtaa - Globalisoituvan patentijärjestelmän poliittinen moraalitalous ja globaali kapitalismi. - *Owning knowledge is power. Political moral economy of the globalizing patent system and global capitalism.* 269 p. Summary 5 p. 2008.
- 339 KUJALA, MARIA, Muukalaisena omassa maassa. Miten kasvaa vuorovaikutuskonflikteissa? - A stranger in one's own land. How to grow in interaction conflicts? 174 p. Summary 7 p. 2008.
- 340 KOPONEN, TUIRE, Calculation and Language: Diagnostic and intervention studies. - Laskutaito ja kieli: Diagnostinen ja kuntoutustutkimus. 49 p. (120 p.) Tiivistelmä 2 p. 2008.
- 341 HAUTALA, PÄIVI-MARIA, Lupa tulla näkyväksi. Kuvataideterapeuttiin toiminta kouluissa. - Permission to be seen. Art therapeutic activities in schools. 202 p. 2008.
- 342 SIPARI, SALLA, Kuntouttava arki lapsen tueksi. Kasvatuksen ja kuntoutuksen yhteistoiminnan rakentuminen asiantuntijoiden keskusteluissa. - Habilitative everyday life to support the child. Construction of the collaboration of education and rehabilitation in experts discussions. 177 p. Summary 4 p. 2008.
- 343 LEHTONEN, PÄIVI HANNELE, Voimauttava video. Asiakaslähtöisyyden, myönteisyyden ja videokuvan muodostama työorientaatio perhetyön menetelmänä. - Empowering video. A work orientation formed by client-focus, positivity and video image as a method for family work. 257 p. Summary 3 p. 2008.
- 344 RUOHOMÄKI, JYRKI, "Could Do Better". Academic Interventions in Northern Ireland Unionism. - "Could Do Better" Akateemiset interventiot Pohjois-Irlannin unionismiin. 238 p. Tiivistelmä 2 p. 2008.
- 345 SALMI, PAULA, Nimeäminen ja lukemisvaikeus. Kehityksen ja kuntoutuksen näkökulma. - Naming and dyslexia: Developmental and training perspectives. 169 p. Summary 2 p. 2008.
- 346 RANTANEN, JOHANNA, Work-family interface and psychological well-being: A personality and longitudinal perspective. - Työn ja perheen vuorovaikutuksen yhteys psyykikseen hyvinvointiin sekä persoonallisuuteen pitkittäistutkimuksen näkökulmasta 86 p. (146 p.) Yhteenveto 6 p. 2008.
- 347 PIIPPO, JUKKA, Trust, Autonomy and Safety at Integrated Network- and Family-oriented mode for co-operation. A Qualitative Study. 70 p. (100 p.) Yhteenveto 2 p. 2008.
- 348 HÄTINEN, MARJA, Treating job burnout in employee rehabilitation: Changes in symptoms, antecedents, and consequences. - Työuupumuksen hoito työläisten kuntoutuksessa: muutokset työuupumuksen oireissa, ennakojissa ja seurauksissa. 85 p. (152 p.) Tiivistelmä 4 p. 2008.
- 349 PRICE, GAVIN, Numerical magnitude representation in developmental dyscalculia: Behavioural and brain imaging studies. 139 p. 2008.
- 350 RAUTIAINEN, MATTI, Keiden koulu? Aineenopettajaksi opiskelevien käsityksiä koulukulttuurin yhteisöllisyystä. - Who does school belong to? Subject teacher students' conceptions of community in school culture. 180 p. Summary 4 p. 2008.
- 351 UOTINEN, SANNA, Vanhempien ja lasten toimijuuteen konduktiivisessa kasvatuksessa. - Into the agency of a parent and a child in conductive education. 192 p. Summary 3 p. 2008.
- 352 AHONEN, HELENA, Rehtoreiden kertoma johtajuus ja johtajaidentiteetti. - Leadership and leader identity as narrated by headmasters. 193 p. 2008.
- 353 MOISIO, OLLI-PEKKA, Essays on radical educational philosophy. 151 p. Tiivistelmä 3 p. 2009.
- 354 LINDQVIST, RAJJA, Parisuhdeväkivallan kohtaaminen maaseudun sosiaalityössä. - Encountering partner violence with rural social work. 256 p. 2009.
- 355 TAMMELIN, MIA, Working time and family time. Experiences of the work and family interface among dual-earning couples in Finland. - Työaika ja perheen aika: kokemuksia työn ja perheen yhteensovittamisesta Suomessa. 159 p. Tiivistelmä 3 p. 2009.
- 356 RINNE, PÄIVI, Matkalla muttokseen. Sosiaali-alan projektitöiminnan perustelut, tavoitteet ja toimintatavat Sosialiturva-lehden kirjoituksissa 1990-luvulla. - On the way to the change. 221 p. Summary 2 p. 2009.
- 357 VALTONEN, RIITTA, Kehityksen ja oppimisen ongelmien varhainen tunnistaminen Lene-arvioinnin avulla. Kehityksen ongelmien päällekkäisyyys ja jatkuvuus 4-6-vuotiailla sekä ongelmien yhteys koulusuoriutumiseen. - Lene-assessment and early identification of developmental and learning problems. Co-occurrence and continuity of developmental problems from age 4 to age 6 and relation to school performance. 73 p. (107 p.) Summary 2 p. 2009.
- 358 SUHONEN, KATRI, Mitä hiljainen tieto on hengellisessä työssä? Kokemuskellinen näkökulma hiljaisen tiedon ilmenemiseen, siirrettävyyteen ja siirrettävyyden merkitykseen ikääntyneiden diakoniatyöntekijöiden ja papppien työssä. - What is tacit knowledge in spiritual work? An experiential approach to the manifestation, significance and distribution of tacit knowledge in the work of aged church deacons and ministers. 181 p. Summary 6 p. 2009.

JYVÄSKYLÄ STUDIES IN EDUCATION, PSYCHOLOGY AND SOCIAL RESEARCH

- 359 JUMPPANEN, Aapo, United with the United States – George Bush's foreign policy towards Europe 1989–1993. 177 p. Yhteenveto 3 p. 2009.
- 360 HUEMER, SINI, Training reading skills. Towards fluency. - Lukemistaitojen harjoittaminen. Tavoitteena sujuvuus. 85 p. (188 p.) Yhteenveto 3 p. 2009.
- 361 ESKELINEN, TEppo, Putting global poverty in context. A philosophical essay on power, justice and economy. 221 p. Yhtenveto 1 p. 2009.
- 362 TAIPALE, SAKARI, Transformative technologies, spatial changes: Essays on mobile phones and the internet. 97 p. (184 p.) Yhteenveto 3 p. 2009.
- 363 KORKALAINEN, PAULA, Riittämättömyyden tunteesta osaamisen oivallukseen. Ammatillisen asiantuntijuuden kehittäminen varhaiserityksavatukseen toimintaympäristöissä. - From a feeling of insufficiency to a new sense of expertise. Developing professional knowledge and skills in the operational environments for special needs childhood education and care. 303 p. Summary 4 p. 2009.
- 364 SEPPÄLÄ-PÄNKÄLÄINEN, TARJA, Oppijoiden moninaisuuden kohtaaminen suomalaisessa lähi koulussa. Etnografia kouluyhteisön aikuisten yhdessä oppimisen haasteista ja mahdollisuksista. - Confronting the Diversity of Learners in a Finnish Neighbourhood School. An Ethnographic Study of the Challenges and Opportunities of Adults Learning Together in a School community. 256 p. Summary 4 p. 2009.
- 365 SEVÓN, Eija, Maternal Responsibility and Changing Relationality at the Beginning of Motherhood. - Äidin vastuu ja muuttuvat perhesuhteet äitiyden alussa. 117 p. (200 p.) Yhteenveto 5 p. 2009.
- 366 HUTTUNEN-SCOTT, TIINA, Auditory duration discrimination in children with reading disorder, attention deficit or both. - Kuulonvarainen keston erottelu lapsilla, joilla on lukemisvaikeus, tarkkaavaisuuden ongelma tai molemmat. 68 p. (112 p.) Tiivistelmä 3 p. 2009.
- 367 NEUVONEN-RAUHALA, MARJA-LIISA, Työelämälähtöisyysden määrittäminen ja käyttäminen ammattikorkeakoulun jatkotutkinto-kokeilussa. - Defining and applying working-life orientation in the polytechnic postgraduate experiment. 163 p. Summary 7 p. 2009.
- 368 NYMAN, TARJA, Nuoren vieraan kielen opettajan pedagogisen ajattelun ja ammatillisen asiantuntijuuden kehittyminen. - The development of pedagogical thinking and professional expertise of newly qualified language teachers. 121 p. (201 p.) Summary 4 p. 2009.
- 369 PUUTIO, RISTO, Hidden agendas. Situational tasks, discursive strategies and institutional practices in process consultation. 83 p. (147 p.) Tiivistelmä 2 p. 2009.
- 370 TOIVANEN, JUHANA, Animal consciousness. Peter Olivi on cognitive functions of the sensitive soul. 369 p. Yhteenveto 4 p. 2009.
- 371 NOKIA, MIRIAM, The role of the hippocampal theta activity in classical eyeblink conditioning in rabbits. - Hippokampuksen theta-aktiivisuuden rooli klassisessa silmäniskuehdollistamisessa kaneilla. 41 p. (80 p.) Yhteenveto 2 p. 2009.
- 372 LÄHTEENMÄKI, VILJ, Essays on early modern conceptions of consciousness: Descartes, Cudworth, and Locke. 160 p. 2009.
- 373 BJÖRK, KAJ, What explains development. Development strategy for low human development index countries. 212 p. Yhteenve to 1 p. 2009.
- 374 PUUPPONEN, ANTTI, Maaseutuyrittäjyys, verkkosot ja paikallisuuks. Tapaustutkimus pienimuotoisen elintarviketuotannon kestävyydestä Keski-Suomessa. - Rural entrepreneurship, networks and locality. A case study of the sustainability of small-scale food production in Central Finland. 100 p. (191 p.) Summary 3 p. 2009.
- 375 HALTTUNEN, LEENA, Päivähoitotyö ja johtajuus hajautetussa organisaatiossa. - Day care work and leadership in a distributed organization. 181 p. Summary 4 p. 2009.
- 376 KAIDESOJA, TUUKKA, Studies on ontological and methodological foundations of critical realism in the social sciences. 65 p. (187 p.) Yhteenve to 9 p. 2009.
- 377 SIPPOLA, MARKU, A low road to investment and labour management? The labour process at Nordic subsidiaries in the Baltic States. 272 p. Tiivistelmä 2 p. 2009.
- 378 SANTALA, OLLI-PEKKA, Expertise in using the Rorschach comprehensive system in personality assessment. 150 p. Tiivistelmä 1 p. 2009.
- 379 HARJUNEN, HANNELE, Women and fat: Approaches to the social study of fatness. - Naiset ja lihavuus: näkökulmia lihavuuden yhteiskuntateelliseen tutkimukseen 87 p. (419 p.) Tiivistelmä 4 p. 2009.
- 380 KETTUNEN, LIISA, Kyllä vai ei. Peruskoulun sukupuolikavatukseen oppimateriaalin kehittämistyö ja arvointi. - Yes or no? The development and evaluation of teaching material for sex education in the Finnish comprehensive school. 266 p. Summary 3 p. 2010.
- 381 FROM, KRISTINE, "Että sais olla lapsena toisten lasten joukossa". Substantiivinen teoria erityistä tukea tarvitsevan lapsen toiminnallisuudesta osallistumisesta toimintaympäristöis sään. - To be a child just as the others in the peer group. A substantive theory of activity-

JYVÄSKYLÄ STUDIES IN EDUCATION, PSYCHOLOGY AND SOCIAL RESEARCH

- based participation of the child with special educational needs. 174 p. Summary 4 p. 2010.
- 382 MYKKÄNEN, JOHANNA, Isäksi tulon tarinat, tunteet ja toimijuuks. - Becoming a father – types of narrative, emotions and agency. 166 p. Summary 5 p. 2010.
- 383 RAASUMAA, VESA, Perusopetuksen rehtori opettajien osaamisen johtajana. - Knowledge management functions of a principal in basic education. 349 p. Summary 5 p. 2010.
- 384 SIISIÄINEN, LAURI, Foucault's voices: Toward the political genealogy of the auditory-sonorous. - Foucault'n äänät. Kohti auditoris-sonooraista poliittista genealogiaa. 207 p. Tiivistelmä 2 p. 2010.
- 385 PULLI, TUULA, Totta ja unta. Draama puhe- ja kehitysvammaisten ihmisten yhteisöllisenä kuntoutuksena ja kokemuksena. - The Real and the Illusory. Drama as a means of community-based rehabilitation and experience for persons with severe learning and speech disabilities. 281 p. Summary 7 p. 2010.
- 386 SIIKKONEN, TIINA, Kielessiset erityisvaikeudet ja lukemaan oppiminen. - Specific language impairments and learning to read. 205 p. Summary 3 p. 2010.
- 387 LYRA, PESSI, Higher-order theories of consciousness: An appraisal and application. - Korkeamman kertaluvun tietoisuusteorian arvio ja käyttöehdotus. 163 p. Yhteenvetö 5 p. 2010.
- 388 KARJALAINEN, MERJA, Ammattilaisten käsityksiä mentoroinnista työpaikalla. - Professionals' conceptions of mentoring at work. 175 p. Summary 7 p. 2010.
- 389 GEMECHU, DEREJE TEREFE, The implementation of a multilingual education policy in Ethiopia: The case of Afaan Oromoo in primary schools of Oromia Regional State. 266 p. 2010.
- 390 KOIVULA, MERJA, Lasten yhteisöllisyys ja yhteisöllinen oppiminen päiväkodissa. - Children's sense of community and collaborative learning in a day care centre. 189 p. Summary 3 p. 2010.
- 391 NIEMI, MINNA, Moraalijärjestystä tuottamassa. Tutkimus poliisyyöstä lasten parissa. - Producing moral order. A Study on police work with children. 190 p. Summary 3 p. 2010.
- 392 ALEMAYEHU TEKLEMARIAM HAYE, Effects of intervention on psychosocial functioning of hearing and hard of hearing children in selected primary schools of Addis Ababa, Ethiopia. 195 p. Executive summary 4 p. 2010.
- 393 KASKIHARJU, EIJA, Koteja ja kodinomaisuutta. Tutkimus vanhenemisen paikoista valtio-päiväpuheissa 1950 - 2005. - Homes and homelikeness. A study on places for ageing in parliamentary speeches from 1950 to 2005. 244 p. Summary 5 p. 2010.
- 394 MAHLAKAARTO, SALME, Subjektiaksi työssä - Identiteettiä rakentamassa voimaantumisen kehitysohjelmassa. - Becoming a subject at work - Constructing identity within a program of empowerment. 95 p. (198 p.) Yhteenvetö 1 p. 2010.
- 395 TAPIO, TARJA, "Meilä on kaikilla samanlaiset tarinat". Tarinankerrontatutkimus tornionlaaksolaisuudesta vanhimpien aapulaisten arjessa ja tulevaisuudessa. - "We all have the same stories". A storytelling case study of Torne Valley -ness in the everyday life and future of elderly Aapua residents. 261 p. Summary 6 p. 2010.
- 396 RAUTAINEN, EIJA-LIISA, Co-construction and collaboration in couple therapy for depression. - Yhteistoiminnallisuus masennuksen pariterapiassa. 56 p. (122 p.) Yhteenvetö 3 p. 2010.
- 397 AALTONEN, TERHI, "Taiteilija ei vanhene". Haastattelututkimus kuvataiteilijoiden ikääntymiskokemuksista taidemaailmassa. - "An artist doesn't get old". An interview-based study of painters' experiences of ageing in the world. 216 p. Summary 5 p. 2010.
- 398 SAVOLAINEN, KAISA, Education as a means to world peace: The case of the 1974 UNESCO recommendation. - Kasvatus maailmanrauhan välineenä: Tapaustutkimus UNESCON 1974 hyväksymästä suosituksesta. 262 p. Yhteenvetö 12 p. 2010.
- 399 HEMMINKI, ARJA, Kertomuksia avioerosta ja parisuhteiden päättymisestä. Suomalainen eropuhe pohjalaisen kirjoituksissa ja naistenlehdissä. - Narratives on divorce and ending of a relationship. 158 p. Summary 2 p. 2010.
- 400 SAINE, NINA, On the rocky road of reading: Effects of computer-assisted intervention for at-risk children. - Lukemaan oppimisen kivisellä tiellä - Verkkopohjaisen Ekapeli - ohjelman kuntouttavat vaikutukset riskiläisten lukemaan oppimisessa. 95 p. (208 p.) Yhteenvetö 5 p. 2010.
- 401 VILJARANTA, JAANA, The development and role of task motivation and task values during different phases of the school career. - Oppiainekohtaisen koulumotivaation kehitys ja rooli koulutaitipaleen eri vaiheissa. 53 p. (115 p.) Yhteenvetö 1 p. 2010.
- 402 OINAS, TOMI, Sukupuolten välinen kotityönjakoa kahden ansaitsijan perheissä. - Domestic division of labour in dual-earner households. 188 p. 2010.
- 403 MAMMON, REET, Kolmen etnisen ryhmän kotoutumisprosessi Suomessa. - The integration process of three ethnic groups in Finland. 142 p. Summary 5 p. 2010.
- 404 KETONEN, RITVA, Dyslexiariski oppimisen haasteena. Fonologisen tietoisuuden intervencio ja lukemaan oppiminen. - Risk for dyslexia as a challenge of learning. Phonological intervention and learning to read. 139 p. Summary 3 p. 2010.

JYVÄSKYLÄ STUDIES IN EDUCATION, PSYCHOLOGY AND SOCIAL RESEARCH

- 405 LAHTERO, TAPIO, Yhtenäiskoulun johtamis-kulttuuri. Symbolis-tulkinnallinen näkökulma. - Leadership culture in unified comprehensive school, symbolic-interpretative approach. 238 p. Summary 2 p. 2011.
- 406 NÖTKO, MARIANNE, Väkivalta, vallankäytö ja vahingoittuminen naisten perhesuhteissa. - Violence, power using and being hurt in women's family relations. 254 p. Summary 5 p. 2011.
- 407 PULKKINEN, SEppo, Valmentajataustan merkitys rehtorin työssä. - The significance of coaching background in principal's work. 211 p. Summary 7 p. 2011.
- 408 SÖDOR, UUVE, Community resilience and wellbeing in northwest Russian forestry settlements. 195 p. Summary 2 p. 2011.
- 409 HYVÖNEN, KATRINA, Personal work goals put into context: Associations with work environment and occupational well-being. - Henkilökohtaisten työtavoitteiden puitteet: yhteydet työoloihin ja työhyvinvointiin 82 p. (133 p.) Yhteenvetö 3 p. 2011.
- 410 RUOHOTIE-LYHTY, MARIA, Opettajuuden alkutaiaval. Vastavalmistuneen vieraan kielen opettajan toimijuus ja ammatillinen kehittyminen. - First steps on the path of teacherhood. Newly qualified foreign language teachers' agency and professional development. 98 p. (190 p.) Summary 2 p. 2011.
- 411 HALONEN, KATRI, Kulttuurituottajat taiteen ja talouden risteyskohdassa. - Cultural intermediaries at the junction between art and business. 101 p. (175 p.) Summary 6 p. 2011.
- 412 MIKOLA, MARJATTA, Pedagogista rajankäytiä koulussa. Inklusioonit ja yhdessä oppimisen edellytykset. - Defining pedagogical boundaries at school – the routes to inclusion and conditions for collaborative learning. 304 p. Summary 8 p. 2011.
- 413 SOANJÄRVI, KATARINA, Mitä on ammatillinen nuorisotyö? Nuorisotyön villiä kentää kesyttämässä. - What is professional youth work? Taming of wild youth work sector. 152 p. Summary 3 p. 2011.
- 414 LEHTO-SALO, PIRKKO, Koulukotisijoitus – nuoren toinen mahdollisuus? Mielenterveyden häiriöiden, oppimisvaikeuksien ja perheongelmien kirjo kehittämishaasteena. - The placement on a reform school – The second change for an adolescent? Psychiatric disorders, learning disabilities and problems in the family as a challenge of treatment. 74 p. (125 p.) 2011.
- 415 MÄGI, KATRIN, Achievement goals, achievement behaviours, and skill development in the school and home context: Their antecedents and correlates. 54 p. (134 p.) Yhteenvetö 3 p. 2011.
- 416 HEINONEN, VEIKKO U.J., Suomalaisen turvallisuuspolitiikan tila. Suomalaisen 2000-luvun alun turvallisuuspolitiikan debatin käsiteanalyyyttinen tarkastelu. - The state of Finnish security policy. A conceptual analysis of the Finnish debate on security policy in the early 2000s. 266 p. Yhteenvetö 1 p. 2011.
- 417 PURO, ERIKA, Peruskoulun erityisopetuksen laatu oppilaiden, huoltajien, koulunkäynti-avustajien, opettajien ja rehtorien arvioimana. - The quality of special education in Finnish comprehensive schools from the viewpoint of pupils, parents, educational assistants, teachers and principals. 165 p. Summary 2 p. 2011.
- 418 PIETIKÄINEN, MAIJA, Laulu ja amor mundi. Tutkimus laulusta eräänä maailmasta huolehtimisen perusaktiviteettina. - Singing and amor mundi. 193 p. Summary 2 p. 2011.
- 419 SALO, SIRPA, Parisuhdeongelmat ja lasten psykkinen hyvinvointi: kaksi tutkimus-näkökulmaa. - Couples conflicts and children's mental wellbeing: two research approaches. 156 p. Summary 2 p. 2011.
- 420 HANNONEN, RIITTA, Verbal and academic skills in children with type 1 diabetes. - Tyypin 1 diabetesta sairastavien lasten kielessiset ja optimiseen liittyvä perustaidot. 49 p. (79 p.) Yhteenvetö 3 p. 2011.
- 421 SELIN, JANI, Hallinnan näkökulmia huumeriip-puvuuden hoitoon Suomessa vuosina 1965–2005. - Governmental perspectives on the treatment of drug addiction in Finland between 1965 and 2005. 55 p. (118 p.) Summary 2 p. 2011.
- 422 NIKKOLA, TIINA, Oppimisen esteet ja mahdollisuudet ryhmässä. Syllisyden kehittymisen syntipukki-ilmiöksi opiskeluryhmässä ohjaajan tulkitsemana. - Learning in a group: obstacles and opportunities. A supervisor's interpretation of how guilt becomes scapegoating in a study group. 244 p. Summary 6 p. 2011.
- 423 LASSENUS, YVONNE, Utvecklingen av vård-lärarnas kulturkompetens. En kvalitativ studie som fokuserar på lärarna i mångkulturella lärandemiljöer i Finland. - The development of nurse teachers' cultural competence. A qualitative study focusing on teachers in multicultural learning environments in Finland. 74 p. (101 p.) Summary 2 p. 2011.
- 424 YLÖNEN, MARJA, Saastumisen kontrollin ideologia. Vesien saastumisen ja vesirikosten kontrolli Suomessa vuosina 1960–2000. - Ideology of pollution control. Social control of water pollution and pollution crimes in Finland from the 1960s until the year 2000. 251 p. Summary 2 p. 2011.
- 425 PYLKÄ, OUTI, Duuri- ja mollisointuja musiikkialan kentällä. Organisaatiomuutoksen heijastuksia ammattikorkeakoulun musiikinopettajien työhön. - Ideology of pollution control. Major and minor

JYVÄSKYLÄ STUDIES IN EDUCATION, PSYCHOLOGY AND SOCIAL RESEARCH

- chords in the field of music profession  
reflections of organizational changes in  
the music teachers' work at the University  
of Applied Sciences. 190 p. Summary 4 p.  
2011.
- 426 MALINEN, KAIKA, Parisuhde pikkulapsi-  
perheessä. - Spousal relationship in families  
with young children. 79. p. (147 p.) Summary  
4 p. 2011.